
ἡ Παιδόπολις
23
ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗ

ἡ Παιδόπολις

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ
«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»

Διευθύνεται ἀπὸ τριμελῆ Ἐπιτροπὴ Ἐντεταλμένων Κυριῶν ΠΒΕΕ.

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἡρώδου Ἀττικοῦ 9

ΑΘΗΝΑΙ, 1 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1950
ΕΤΟΣ Α΄. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 23

ΕΤΗΣΙΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:

Ὀργανισμοί, Τράπεζαι, Ἑταιρεῖαι .... Δρχ. 100.000
Δῆμοι καὶ Κοινότητες ἄνω τῶν 5.000 κατοίκων καὶ ἰδιῶται .... » 50.000
Λοιποὶ Δῆμοι καὶ Κοινότητες καὶ Σχολεῖα. . » 25.000
Μαθηταί, Πρόσκοποι, Ὁδηγοί, Στρατιῶται » 10.000
Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 5 ἢ Λίραι 2.

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 1000

Ὑπεύθυνος Συντάξεως: ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, Ἀντιφίλου 16 — Ἀθῆναι
Προϊστ. Τυπογραφείου: Βασ. Ἀραγιάννης, Ἀμισσοῦ 24, Ν. Σμύρνη

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΔΟΞΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΑΣ:

Ο ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΣ ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ

Ἐν ὀργῇ μήτε τί λέγειν μήτε πράττειν.
(Πυθαγόρας)

Πολλὲς φορὲς ὁ Γεροστάθης ἐρχόταν στὸ σχολεῖο μας καὶ ἄκουε μὲ προσοχὴ τοὺς δασκάλους μας, ποὺ παρέδιδαν τὸ μάθημά τους καὶ τοὺς μαθητὰς ποὺ ἐξετάζονταν. Μὲ τὶς ἐπισκέψεις του αὐτὲς ὁ Γεροστάθης σὲ ἄλλους μαθητὲς ἔδινε θάρρος καὶ ἄλλους τοὺς ἔφερνε στὸ φιλότιμο!

Μιὰ μέρα ὁ Γεροστάθης μᾶς ἐπεσκέφθηκε στὴν ὥρα ποὺ ὁ δάσκαλός μας μᾶς ἐξέταζε στὸ μάθημα τῆς ἱστορίας. Ὁ δάσκαλός μας, ὅπως ἦταν τότε συνήθεια, τράβηξε κλῆρο, κι' αὐτὸς ἔπεσε σ' ἐμέ. Ἔπρεπε νὰ κάμω μιὰ προφορικὴ ἔκθεση γιὰ τὴ Ναυμαχία τῆς Σαλαμίνας.

—Ἐμπρός, λογιώτατε, μοῦ εἶπε ὁ δάσκαλος, πές μας γιὰ τὴ Ναυμαχία τῆς Σαλαμίνας!

Καθὼς θυμᾶμαι, εἶπα τὰ ἑξῆς:

«Ἀφοῦ ἔπειτα ἀπὸ τὴν προδοσία τοῦ Ἐφιάλτου, μπόρεσε ὁ Ξέρξης νὰ περάση τὸ στενὸ τῶν Θερμοπυλῶν, ἐπροχώρησε στὸ ἐσωτερικὸ τῆς Ἑλλάδας, μὲ τὶς ἀναρίθμητες δυνάμεις του καταστρέφοντας καὶ λεηλατώντας κατὰ βάρβαρο τρόπο τὰ πάντα.

» Οἱ Ἀθηναῖοι διάλεξαν γιὰ στρατηγό τους τὸ συμπολίτη τους τὸν Θεμιστοκλῆ. Αὐτὸς πίστευε πὼς ἦταν εὐκολώτερο γιὰ τοὺς Ἀθηναίους νὰ νικήσουν τὸν ἐχθρὸ στὴ θάλασσα, βρίσκοντας τὴν κατάλληλη θέση γιὰ τὴ ναυμαχία, παρὰ νὰ ἀντισταθοῦν στὴν ξηρὰ στὶς ἀπειράριθμες ὀρδὲς τοῦ Ξέρξη.

Ἔπεισε, λοιπόν, ὁ Θεμιστοκλῆς τοὺς Ἀθηναίους νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν Ἀθήνα στὴ διάθεση τοῦ ἐχθροῦ καὶ οἱ μὲν γυναῖκες, οἱ γέροι καὶ τὰ παιδιὰ νὰ σταλοῦν στὴν Τροιζῆνα στὴν Πελοπόννησο, οἱ δὲ ἄνδρες οἱ ἱκανοὶ γιὰ πόλεμο νὰ μποῦν στὰ πολεμικὰ πλοῖα.

Ὁ προνοητικὸς Θεμιστοκλῆς δὲν εἶχε θεωρήσει τὴ μάχη τοῦ Μαραθῶνα σὰν τέλος τοῦ Περσικοῦ πολέμου ἀλλὰ σὰν ἀρχὴ νέων ἀγώνων. Καὶ γι' αὐτό, ἀπὸ τότε ἀκόμη εἶχε πείσει τοὺς Ἀθηναίους, ἀντὶ νὰ μοιράζουν μεταξύ του τὰ ἀργύρια ποὺ ἔπαιρναν ἀπὸ τὸ Λαύριο νὰ τὰ ξοδεύουν γιὰ τὴν κατασκευὴ καραβιῶν.

Ἔτσι ἡ Ἀθήνα στὴν κρίσιμη αὐτὴ στιγμὴ εἶχε στὴ διάθεσί της 200 πολεμικὰ καράβια ποὺ δέχτηκαν ὅλους τοὺς ἱκανοὺς γιὰ πόλεμο Ἀθηναίους. Ὁ Θεμιστοκλῆς ὡδήγησε τὰ καράβια του στὸ στενὸ ποὺ βρίσκεται μεταξὺ Ἀττικῆς καὶ Σαλαμίνας.

Ἐκεῖ στὸ ἴδιο μέρος εἶχε ἀράξει καὶ ὁ στόλος τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, ποὺ βρίσκονταν κάτω ἀπὸ τὶς διαταγὲς τοῦ ναυάρχου τῆς Σπάρτης Εὐρυβιάδη.

Στὸ μεταξὺ ὁ Ξέρξης, ἐπικεφαλῆς τοῦ μεγάλου στρατοῦ του, ἔφτασε ἐπιτέλους στὴν Ἀθήνα, ποὺ ἔρημη, ὅπως ἦταν ἀπὸ κατοίκους καὶ χωρὶς κανένα ὑπερασπιστή, πυρπόλησε καὶ κατάστρεψε. Παράλληλα ὁ μεγάλος Περσικὸς στόλος του, ἔφτασε στὸ Φάληρο, ποὺ ἦταν λιμάνι τῆς Ἀθήνας. Ὁ Εὐρυβιάδης καὶ οἱ ἄλλοι Ἕλληνες ναυτικοὶ ἀρχηγοί, ὅταν ἔφτασε στὸ στενὸ τῆς Σαλαμίνας, ὁ Θεμιστοκλῆς σχεδίαζαν νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν Σαλαμῖνα καὶ νὰ πᾶνε στὸν Ἰσθμὸ τῆς Πελοποννήσου.

Ὁ Θεμιστοκλῆς ὅμως δὲν συμφωνοῦσε μὲ τὶς σκέψεις τοῦ Εὐρυβιάδη. Ἐπρόβλεπε πὼς στὴν ἀνοικτὴ θάλασσα τοῦ Ἰσθμοῦ οἱ Πέρσες μὲ τὰ πολλὰ καὶ μεγάλα πλοῖα τους, θὰ μποροῦσαν μὲ εὐκολία νὰ περιζώσουν τὰ ἑλληνικὰ καὶ σὰν μικρότερα καὶ λιγότερα ποὺ ἦσαν νὰ τὰ καταστρέψουν· προσπάθησε, λοιπόν, σ' ἕνα πολεμικὸ συμβούλιο νὰ πείση τὸν Εὐρυβιάδη πὼς ἦταν προτιμώτερο νὰ παραμείνουν στὸ στενὸ τῆς Σαλαμίνας.

Ἀπάνω στὴ συζήτηση θύμωσε ὁ Εὐρυβιάδης μὲ τὸν Θεμιστοκλῆ καὶ σήκωσε μὲ αὐθάδεια τὸ μπαστοῦνι του μὰ ὁ Θεμιστοκλῆς, χωρὶς καθόλου νὰ ταραχθῆ τοῦ εἶπε.

— Πάταξον μέν, ἄκουσον δέ.

Δηλαδή:

— Χτύπησέ με, ἀλλὰ ἄκουσέ με!

Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Θεμιστοκλῆς δὲν μπόρεσε νὰ πείση τὸν Εὐρυβιάδη καὶ τοὺς ἄλλους νὰ κάμουν τὴν ναυμαχία στὸ στενὸ τῆς Σαλαμίνας κατέφυγε σ' ἕνα στρατήγημα.

Μήνυσε κρυφὰ στὸν Ξέρξη πὼς ὁ Ἑλληνικὸς στόλος σκόπευε νὰ φύγη ἀπὸ τὸ στενό, καὶ ὅτι ἔπρεπε νὰ κάμη γρήγορα καὶ νὰ τοὺς ἀποκλείση ἐκεῖ μὲ τὰ πλοῖα του.

Ὅπως προεῖδε τὰ γεγονότα ὁ μυαλωμένος Θεμιστοκλῆς ἔτσι καὶ ἔγιναν. Ὁ Περσικὸς στόλος δὲν μπόρεσε νὰ ἐπιτεθῆ ὁλόκληρος κατὰ τῶν Ἑλλήνων γιατὶ μόνο λίγα πλοῖα του χωροῦσαν στὰ στενά. Καθὼς τὰ περσικὰ καράβια ἔμπαιναν μέσα στὸ στενὸ καταστρέφονταν ἀπὸ τὰ ἑλληνικά. Τὴ θέση τῶν καταστραμμένων ἔπαιρναν ἄλλα, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ ἡ ἴδια τύχη τὰ περίμενε.

(Ἡ συνέχεια στ' ἄλλο τεῦχος)

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ ΤΟΥ ΔΕΚΕΜΒΡΗ

Ἅγια Βαρβάρα γέννησε
κι' ὁ Σάββας ἀπεκρίθη
κι' ὁ Ἅη Νικόλας ἔτρεξε
νὰ πά' νὰ τὸ βαφτίση.

Τῆς Ἁγιᾶς Ἄννας ἀνασαίν' ἡ μέρα.

Ἀπ' τοῦ ἁγίου Σπυριδώνου
ἡ μέρα ἀξαίνει ἕνα σπειρί.

Ὅποια μέρα τοῦ Χριστοῦ
εἶναι καὶ Πρωτοχρονιά.

ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΟΥΝ ΟΙ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

Ἐπειδὴ οἱ τρεῖς ἅγιοι γιορτάζουν ὁ ἕνας στὶς 4, ὁ ἄλλος στὶς 5 καὶ ὁ τρίτος στὶς 6 τοῦ Δεκέμβρη, γίνηκε ἡ παροιμία: Τὸ παιδὶ ποὺ γεννήθηκε καὶ βαφτίστηκε εἶναι τὸ χιόνι καὶ ἡ βαρυχειμωνιά.

Στὶς 9 Δεκεμβρίου ἡμέρα ποὺ γιορτάζεται ἡ Ἁγία Ἄννα μεγαλώνει λίγο ἡ ἡμέρα. (Πρέπει νὰ σημειωθῇ πὼς ἡ ἡμερομηνία αὐτὴ εἶναι μὲ τὸ παληὸ ἡμερολόγιο. Μὲ τὸ νέο τὸ μεγάλωμα τῆς ἡμέρας ἀρχίζει στὶς 22 Δεκεμβρίου.

Τὸ ἴδιο σημαίνει καὶ ἡ τρίτη παροιμία.

Ἡ τετάρτη εἶναι μνημονική. Καὶ σημαίνει: Ἂν τὰ Χριστούγεννα πέφτουν Δευτέρα, Δευτέρα θὰ πέση καὶ ἡ Πρωτοχρονιά. Ἂν Τρίτη, Τρίτη καὶ οὕτω καθεξῆς.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΠΟΥ ΟΡΓΑΝΩΣΕ ΤΟ "ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΦΩΣ,, ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΡΑΝΟ Π.Β.Ε.Ε.

«...Ὁ Ἔρανος Βορείων Ἐπαρχιῶν Ἑλλάδος ἀσκεῖ Κοινωνικὴν καὶ Ἐθνικὴν Πρόνοιαν. Δὲν ἐπιζητεῖ νὰ παρηγορήσῃ, ἀλλὰ νὰ θεραπεύσῃ καὶ νὰ ἀναπλάσῃ...»

Τὴν Δευτέρα 13 Νοεμβρίου, τὸ «Ἑλληνικὸ Φῶς» ὠργάνωσε συγκέντρωση ποὺ τὴν ἀφιέρωσε στὸ ἔργο τοῦ «Ἐράνου Βορείων Ἐπαρχιῶν Ἑλλάδος». Στὴ συγκέντρωση αὐτή, ποὺ τὴν ἐτίμησαν μὲ τὴν παρουσία τους αἱ Α. Μ. οἱ Βασιλεῖς, ἐκπρόσωποι τοῦ Κλήρου καὶ τῆς Κυβερνήσεως, ὁ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τοῦ Στρατοῦ, καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου, τὰ μέλη τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ αἱ ἐντεταλμέναι Κυρίαι τοῦ Ἐράνου, ἐκπρόσωποι διαφόρων ἐπιστημονικῶν, ἐπαγγελματικῶν καὶ ἐργατικῶν ὀργανώσεων καὶ ἐπίλεκτα μέλη τῆς ἀθηναϊκῆς κοινωνίας, μίλησε γιὰ τὸ ἔργο τοῦ Ἐράνου ὁ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς κ. Ἀρ. Βαλαωρίτης. (Ἀποσπάσματα τοῦ λόγου του δημοσιεύονται σὲ ἄλλη σελίδα). Ἐπίσης ἡ ἐκ τῶν Ἐντεεταλμένων Κυριῶν κ. Νίτα Σινιόσογλου ἐξεφώνησε τὴν παρακάτω ὁμιλία:

Μεγαλειότατε,
Μεγαλειοτάτη,

Ὁ κ. Βαλαωρίτης μᾶς ἔδωσε μιὰ πλήρη εἰκόνα τῶν πεπραγμένων τοῦ Ἐράνου ἀπὸ τὴν ἵδρυσίν του ἕως σήμερα.

Τώρα θὰ προσπαθήσω μὲ λίγα λόγια νὰ σᾶς ἐκθέσω ποιὰ εἶναι τὰ μέσα ποὺ μεταχειρίσθηκε ὁ Ἔρανος στὴν προσπάθειά του καὶ πῶς τὰ ἐφήρμοσε, προσαρμόζοντάς τα πάντα ἀνάλογα μὲ τὶς περιστάσεις καὶ τὸ περιβάλλον.

Ὁ Ἔρανος πῆρε ὡς βάσι τὴν ἀρχὴ ὅτι ἡ Κοινωνικὴ Πρόνοια ποὺ δὲν στηρίζεται στὸν ψυχολογικὸν παράγοντα καὶ ποὺ ἀρκεῖται στὴν ἱκανοποίησι ὑλικῶν ἀγαθῶν, χωρὶς νὰ δίδῃ στὸν ἄνθρωπον τὴν δυνατότητα νὰ ἀξιοποιήσῃ ὁ ἴδιος τὸν παράγοντα αὐτόν, θεραπεύει μόνον προσωρινὲς ἀνάγκες καὶ δὲν δείχνει τὸν δρόμο γιὰ μιὰ οὐσιαστικὴ ἀποκατάστασι. Χωρὶς τὴν βοήθεια ποὺ προσφέρεται στὴν ψυχή, ἐξασθενίζει ἡ θέλησις τοῦ ἀτόμου γιὰ τὴν προσπάθεια καὶ τὸν ὁδηγεῖ στὴν ἀπώλεια τῆς ἀνθρώπινης ἀξιοπρέπειας.

Τὴν γραμμὴ αὐτὴ ἐχάραξε ὁ ἰθύνων νοῦς τοῦ Ἐράνου, ἡ Βασίλισσα, ἡ ὁποία μὲ μία ὁλοένα ἀνανεωμένη ζωντάνια, μὲ μία διαρκῆ ἀναπροσαρμογὴ ἀνάλογα μὲ τὶς ἀνάγκες, κατώρθωσε νὰ ἀξιοποιήσῃ τὴν προσφορὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ , ἀντλώντας ἀπ' αὐτὴν τὴν πληρέστερη ἀνθρώπινη δυνατὴ ἀπόδοσι.

Ὁ Ἔρανος Βορείων Ἐπαρχιῶν Ἑλλάδος ἀσκεῖ Κοινωνικὴ καὶ Ἐθνικὴ Πρόνοια. Δὲν ἐπιζητεῖ νὰ παρηγορήσῃ, ἀλλὰ νὰ θεραπεύσῃ καὶ νὰ ἀναπλάσῃ.

Καὶ στοὺς τρεῖς μεγάλους σταθμοὺς τῆς δράσεώς του, τὴν προστασία τῶν ὀρφανῶν καὶ ἐγκαταλελειμμένων παιδιῶν στὶς Παιδοπόλεις, στὸ Παιδοφύλαγμα καὶ ἀργότερα στὴν παρακολούθησι τοῦ παιδιοῦ στὸ χωριὸ μὲ τὸ «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ» καὶ τὶς Πρακτικὲς Τεχνικὲς Σχολές, ἐπικράτησε αὐτὸ τὸ ἴδιο πνεῦμα. Ἀντιμετώπισε τὴν δυστυχία, τοποθετημένη ὅπως εἶναι μέσα στὴν ἑλληνικὴ πραγματικότητα, σὲ στενὴ συνάρτησι μὲ τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα καὶ γι' αὐτὸ οἱ ἐκδηλώσεις του ἔχουν κάθε φορὰ ἕνα χαρακτῆρα ἐντελῶς Ἑλληνικό, Ἰδιότυπο. Ἀκόμα καὶ ὁ τρόπος τῆς ἐξευρέσεως τῶν πόρων τοῦ Ἐράνου, δὲν θὰ μποροῦσε νὰ ἐφαρμοσθῆ σὲ κανένα ἄλλο μέρος τοῦ κόσμου.

Ὁ Ἔρανος βρέθηκε στὴν ἀνάγκη συχνὰ νὰ ἀλλάξῃ τὴν πορεία του ἔξω ἀπὸ τὸ ἀρχικὸ σχέδιο καὶ ἐκεῖ ὅμως ὄχι συμπτωματικὰ καὶ ἀμελέτητα, οὔτε καὶ ἐπηρεασμένος ἀπὸ μιὰ δύσκολη στιγμή. Μαζὶ μὲ ὅλη τὴν Ἑλλάδα ἔζησε τὴν τραγωδία της, ἄλλοτε προβλέποντας τὸ κακὸ καὶ ἄλλοτε σπεύδοντας νὰ ἐπουλώσῃ ἀποτελεσματικὰ τὶς πληγὲς ποὺ ἄνοιγαν. Σὲ ὁποιανδήποτε ὅμως τέτοια ἐκδήλωσι, ποτὲ δὲν παρεξέκλινε ἀπὸ τὴν βασικὴ ἀρχή του.

Ἔτσι ἡ δύναμις τοῦ Ἐράνου ἦταν ἡ ἱκανότης του νὰ προσαρμόζῃ τὴν δρᾶσι του ἀνάλογα μὲ τὶς συνθῆκες ποὺ παρουσιάστηκαν. Ποτὲ δὲν ἀκολούθησε μιὰ ἀλύγιστη γραμμή, ἀδιαφορώντας γιὰ τὸ χαλασμὸ ποὺ γινόταν γύρω του. Στὰ πρῶτα του βήματα ὁ Ἔρανος ἀναγκάστηκε νὰ ἐμφανιστῇ σὰν μιὰ ἐκδήλωσι πρώτων βοηθειῶν καὶ ποὺ προσφέρεται παντοῦ, ὅπου μπορεῖ νὰ φθάσῃ τὸ χέρι του, δίδοντας ἄσυλο στὸ κυνηγημένο παιδί, τρόφιμα στὸν πεινασμένο, ροῦχα στὸν γυμνό, καταφύγιο στὸν ἄστεγο.

Στὴν ἐποχὴ ποὺ οἱ συγκοινωνίες δὲν ὑπῆρχαν, ποὺ τὰ γεφύρια καὶ οἱ γραμμὲς τοῦ τραίνου ἦταν ἀνατιναγμένες καὶ οἱ δρόμοι ἦσαν ὅλοι ναρκοθετημένοι, τὰ στελέχη τοῦ Ἐράνου ἀψηφώντας κάθε κίνδυνο βρέθηκαν στὶς πιὸ ἀπόμακρες γωνιὲς τῆς Ἑλληνικῆς γῆς, φέρνοντας στὸν κατατρεγμένο χωρικὸ τὸ μήνυμα τῆς αἰσιοδοξίας καὶ τῆς ἀγάπης. Ἡ παρουσία καὶ ἡ ἐπαφή τους μὲ τὴν πονεμένη ὕπαιθρο ἦταν κάποτε μεγαλύτερο ἀγαθὸ ἀπὸ τὴν ὑλικὴ βοήθεια ποὺ τοὺς προσφερόταν. Μόνον ἐκεῖνος ποὺ ἔχει ζήσει παρόμοιες στιγμὲς μπορεῖ νὰ νοιώσῃ τὴ δύναμι ποὺ ἔχουν τὰ παρήγορα λόγια ποὺ βγαίνουν ἀπὸ τὴν ψυχή, ὅταν κάτω ἀπὸ τὰ καπνισμένα ἐρείπια ἀντίκρυζε τὸ τρομαγμένο βλέμμα, τὸ πονεμένο κορμί, τὴν ἀπόγνωσι, τὴν ἀπελπισία, τὸν φόβο.

Ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ τὸ ἴδιο τὸ κράτος κινήθηκε γιὰ τὴν βοήθεια τῶν προσφύγων δημιουργώντας τὰ Κέντρα Ἀσφαλείας καὶ δίδοντας τὰ προσφυγικὰ ἐπιδόματα, ὁ Ἔρανος ἐντοπίζει τὴν δρᾶσι του στὴν φροντίδα γιὰ τὸ παιδὶ μὲ τὴν πρόχειρη ἐγκατάστασί του στὶς πρῶτες Παιδοπόλεις.

Τὴν ἄνοιξι τοῦ 1948 ἡ ἀπειλὴ τοῦ παιδομαζώματος γίνεται πραγματικότης. Ὁ ἐχθρὸς κτυπάει τὴν φυλὴ στὴν ἴδια της τὴν ρίζα μὲ σκοπὸ νὰ τῆς ἀφαιρέσῃ τὶς δυνατότητες γιὰ τὴν ἐπιβίωσί της. Τότε ὁ Ἔρανος γίνεται τὸ κύριο ὄργανο τοῦ παιδοφυλάγματος. Μέσα σὲ λίγες μέρες πολλαπλασιάζει τὶς Παιδοπόλεις, καὶ σὲ συνεργασία μὲ τὶς κρατικὲς ἀρχές, καταστρώνει ὁλόκληρο σχέδιο γιὰ τὴν διάσωσι ὅσον τὸ δυνατὸν περισσοτέρων παιδιῶν.

Μὲ τὴν φαντασία καὶ ἂς πᾶμε πίσω. Πίσω στὴν ἐποχὴ ἐκείνη, στὴ στιγμὴ ποὺ ἑκατοντάδες ἀλαφιασμένα παιδιά, ἔφθαναν γιὰ πρώτη φορὰ στὴν Παιδόπολι. Κυνηγημένα, φοβισμένα, κουρελιασμένα, ἀνθρωπόμορφα ζωάκια, μὲ ἕνα πρόωρο σοβαρὸ βλέμμα, ποὺ θὰ θυμίζῃ πάντα μιὰ τραγικὴ ἱστορία. Ἀκούω ἀκόμα τὴ φωνὴ τοῦ Γιαννάκη Σταυρίδη ἀπὸ τὴν Σταυρούπολι τῆς Δράμας: «Γύριζα ἀπὸ τὸ χωράφι, μᾶς εἶχε πιῆ, ὅταν ἔφθασα στὸ σπίτι ἡ μάνα ὁ πατέρας καὶ τὰ ἀδέλφια μου ἦταν σφαγμένα ἀπὸ τοὺς κατσαπλιάδες. Φλόγες ἔζωναν τὸ σπίτι μας».

Καὶ πόσες τέτοιες ἱστορίες, ποὺ τὸ βράδυ σὰν ἡσύχαζε ὁ θάλαμος γέμιζαν τὴν νύκτα μὲ ἐφιάλτες τῶν μικρῶν παιδιῶν, ποὺ τρομαγμένα πετιόντουσαν ἀπὸ τὰ κρεββάτια τους. Καὶ ὕστερα, τὸ κλάμμα, τὸ ὁμαδικὸ κλάμμα. Τὸ κλάμμα ποὺ καμμιὰ ἀνθρώπινη καρδιὰ δὲν ἄντεχε.

Δίπλα σ' αὐτὰ τὰ θύματα καὶ τ' ἄλλα ἀθῶα θύματα, τὰ παιδιὰ τῶν συμμοριτῶν. Τὰ παιδιὰ τῶν καπεταναίων ποὺ ἦταν ὁ φόβος καὶ ὁ τρόμος τῆς περιοχῆς των. Παιδιὰ ποὺ ἔζησαν τὴν ἀντάρα τοῦ βουνοῦ μ' ἕνα αὐτόματο στὴν πλάτη. Παιδιὰ ποὺ εἶδαν μὲ τὰ μάτια τους πῶς σφάζονται οἱ ἄνθρωποι. Θυμᾶμαι ἀκόμα τὸν Εὐάγγελο Φεγγάρα καὶ τὸν ἀδελφό του τὸν Βασίλη, ἐτῶν 10 καὶ 7, παιδιὰ τοῦ καπετὰν Φεγγάρα, μὲ μάνα συμμορίτισσα ποὺ γιὰ παιχνίδι εἶχαν τὴν ἀναπαράστασι τῶν ἐγκλημάτων τῶν γονιῶν τους.

Μπροστὰ στὰ δύο αὐτὰ ἄκρα, ποὺ ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν παράταξί τους, τὰ μικρὰ αὐτὰ πλάσματα στὸ πρῶτο τους ἀντίκρυσμα μὲ τὴν ζωὴ εἶδαν τὸ δρᾶμα καὶ ποὺ ἄνοιξαν διάπλατα τὰ μάτια γιὰ νὰ καθρεφτίσουν μέσα τους τὸ αἷμα, τὴν φωτιά, τὸ λεπίδι, ὁ Ἔρανος συνέλαβε τὴν οὐσία τοῦ προβλήματος.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗΝ ΠΙΣΩ ΣΕΛΙΔΑ

Δὲν ἀρκοῦσε πιὰ ἡ στέγη, ἡ τροφή, τὰ ροῦχα, ἡ ὑγιεινὴ περίθαλψι. Εἶχαν ἀνάγκη ἀπὸ δασκάλους, ἀπὸ ψυχαγωγία, ἀπὸ λησμονιά, ἀπὸ ἕνα ἀσφαλισμένο καὶ ἤρεμο περιβάλλον, ὅπου ἡ ἀνήσυχη ψυχή τους θὰ ἔβρισκε τὴ γαλήνη ποὺ δίνει μιὰ ὠργανωμένη καὶ τακτικὴ ζωή.

Πρώτη δουλειὰ τοῦ Ἐράνου ἦταν νὰ βρῆ τὰ στελέχη ἐκεῖνα ποὺ θὰ ἦταν ἱκανὰ ν' ἀναλάβουν ἕνα τέτοιο πολύτιμο θησαυρό. Ἡ προσφορὰ ἦταν μεγάλη καὶ συγκινητική. Στοὺς πρώτους μῆνες μάλιστα ποὺ ἡ δουλειὰ βρισκόταν στὴ μεγαλύτερή της ἔντασι, προσφέρθηκαν σὰν ἐθελονταὶ χωρὶς κἂν μιὰ λέξι γιὰ ὁποιαδήποτε ἀμοιβή. Πολλοὶ καὶ πολλὲς ἔδειξαν ἕνα πνεῦμα αὐτοθυσίας, ποὺ τιμᾶ στὸ πρόσωπό τους τὸ ἔθνος ὁλόκληρο. Ὁ Ἔρανος μὲ τὴν βοήθεια καὶ ἄλλων ὀργανώσεων, ὅπως τὸ Σ.Ε.Π. καὶ τὸ Σ.Ε.Ο. καὶ τὴν Λ.Ε.Κ., ὠργάνωσε πρόχειρες μετεκπαιδεύσεις τῶν στελεχῶν καὶ ἡ προθυμία τους γιὰ νὰ μπορέσουν ν' ἀνταποκριθοῦν στὶς ἀπαιτήσεις τῆς νέας αὐτῆς ἐργασίας ἦταν ἐξαιρετική. Ὅσοι εἶχαν κάποια πεῖρα ἐργασίας, ἦσαν συνηθισμένοι ἀπὸ τὰ Οἰκοτροφεῖα τοῦ παληοῦ καιροῦ, ἀλλὰ πολὺ γρήγορα καὶ μὲ ἐπίγνωσι τῆς ἱερότητος τῆς ἀποστολῆς τους συμμορφώθηκαν στὸ καινούργιο πνεῦμα.

Ἂν καὶ κάθε Παιδόπολις εἶχε περίπου ἀπὸ 350 ἕως 700 παιδιά, ὁ Ἔρανος ἔδωσε μεγάλη βαρύτητα στὴν καλλιέργεια τῆς ἀτομικότητος μέσα στὰ πλαίσια τοῦ συνόλου.

Μέρα νύχτα, δίπλα στὸ παιδὶ τὰ στελέχη σὰν μάνα, σὰν ἀδελφή, τὸ βοηθοῦσαν σὰν ἄτομο νὰ βρῆ τὸ σκοπὸ στὴν ζωή του, νὰ συνειδητοποιήση τὴν θέσι του μέσα στὴν κοινότητα, τοῦ ἐμάθαιναν νὰ σκέπτεται καὶ νὰ παίρνη τὴν εὐθύνη γιὰ τὴν κάθε του πρᾶξι, νὰ λύνη τὰ προβλήματά του μόνο του ἀκουμπώντας στὶς ἴδιες του τὶς δυνάμεις. Ὁ θάλαμος τοῦ παιδιοῦ ἦταν τὸ σπίτι του. Ἐκεῖ ἔμαθε ὅτι ἡ καθαριότης καὶ ἡ ὀμορφιὰ δὲν εἶναι πολυτέλεια. Ἡ Παιδόπολι εἶναι ἡ Κοινότητά του, ἐφαρμόζει τοὺς νόμους της καὶ τοὺς τηρεῖ γιατὶ ἔχει μάθει. ἔχει καταλάβει ὅτι μόνο ἔτσι ἡ διαβίωσί του θὰ εἶναι ἁρμονική.

Στὴν ἀνάγκη τοῦ παιδιοῦ γιὰ δημιουργία, ὁ Ἔρανος μὲ κάθε τρόπο ἐνθαρρύνει τὴ βιοτεχνική του κλίσι, καλλιεργώντας μὲ μιὰ εὐχάριστη ἀπασχόλησι ἕναν ἐπαγγελματικὸ προσανατολισμό. Τὴν ἀνάγκη τοῦ παιδιοῦ. τοῦ νὰ εἶναι κάποιος καὶ ὄχι κάτι, τὴν ἱκανοποιεῖ δίδοντάς του συμμετοχὴ στὴν διοίκησι τῆς ὁμάδος του μὲ ἰσότιμο καταμερισμὸ τῆς ἐργασίας καὶ τῶν εὐθυνῶν, στὸ θάλαμο, στὴν κουζίνα, στὴν τραπεζαρία, στὴν ψυχαγωγία κλπ. Γέλος τὸ ὁμαδικὸ παιγνίδι τοῦ ἐμπνέει τὸ αἴσθημα τοῦ θάρρους, τῆς τιμιότητος καὶ τῆς εὐγενικῆς ἅμιλλας.

Βέβαια ὅλα αὐτὰ ἦσαν μιὰ δουλειὰ μεγάλης πνοῆς, ποὺ δὲν γίνεται σὲ μιὰ μέρα, καὶ ὅμως ἔγινε, ἂν ὄχι σὲ μιὰ μέρα, σὲ μερικοὺς μῆνες. Ἔγινε χάρις στὸ φωτεινὸ παράδειγμα τῆς Βασιλίσσης ποὺ ἀκούραστη καὶ ἀψηφώντας κάθε κίνδυνο συνεχῶς ἐπισκεπτόταν καὶ τὶς πιὸ ἀπόμακρες Παιδοπόλεις, πήγαινε κοντὰ στὸ κάθε παιδί, στὸ κάθε στέλεχος, ποὺ τὴν πλησίαζαν ἄφοβα γιὰ νὰ τῆς ποῦν τὸν πόνο τους, τὶς ἀνησυχίες τους, τὶς λύπες τους, τὶς χαρές τους.

Οἱ περισσότεροι ἀπὸ μᾶς ἔχουμε ὑπ' ὄψι τὶς Παιδοπόλεις τῶν Ἀθηνῶν. Ἀλλὰ δὲν ξεύρω ἂν μπορῆ νὰ φαντασθῆ κανεὶς τί θὰ πῆ νὰ ἐργάζεσαι μακρυὰ ἀπὸ τὸ σπίτι σου σὲ μιὰ Παιδόπολι, ὅπου τὴν νύκτα δὲν μπορεῖς νὰ κλείσης μάτι ἀπὸ τὸ τουφεκίδι καὶ τοὺς ὅλμους τοῦ ἐχθροῦ καὶ ποὺ οἱ ἀλληλοσυγκρουόμενες πληροφορίες ἔφερναν μηνύματα ἀπαισιόδοξα γιὰ τὴν ἐξέλιξι τῶν ἐπιχειρήσεων, σὲ μιὰ Παιδόπολι ὅπου οἱ συνθῆκες κάποτε τῆς ἐσωτερικῆς ἀκόμα λειτουργίας ἦταν ὀδυνηρές. Πῶς νὰ κρατήσης τὴν ψυχραιμία σου, τὸ κέφι γιὰ δουλειά. Ὅμως πάντοτε στὶς στιγμὲς τῆς πιὸ μαύρης ἀπελπισίας τὸ ἀγαπητὸ ἐκεῖνο χαμόγελο τῆς Βασιλίσσης ἦταν πάντα ἐκεῖ, γιὰ νὰ ἐμψυχώση, γιὰ νὰ δώση θάρρος καὶ ἐλπίδα. Ἦταν ἐκείνη ποὺ ἔδινε φτερὰ σ' αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ σήκωναν ὅλο τὸ βάρος τοῦ ἀδιάκοπου μόχθου, γιατὶ ἂν ἡ ἐσωτερικὴ λειτουργία τῆς Παιδοπόλεως δὲν εἶχε τὴν μορφὴ ποὺ περιγράψαμε, δὲν θὰ ὑπῆρχε τὸ οὐσιαστικὸ ἐκεῖνο συμπλήρωμα τῆς ἐκκλησίας, τοῦ σχολείου καὶ τῶν πρακτικῶν σχολῶν.

Ἀπὸ τὴν πρώτη μέρα ὁ Ἔρανος φρόντισε νὰ συνεννοηθῆ μὲ τὸ Κράτος γιὰ τὴν ἀπόκτηση δασκάλων καὶ μὲ τὴν ἀμέριστη συμπαράστασι τοῦ ὑπουργείου Παιδείας λειτούργησαν δημοτικὰ σχολεῖα εἰς ὅλες τὶς Παιδοπόλεις. Ἡ θρησκευτική τους δὲ ἀνάπλασι καλλιεργήθηκε ἰδιαίτερα μὲ τὸ Κατηχητικὸ Σχολεῖο.

Γιὰ τὰ παιδιά, ποὺ ἀπὸ τὸν πόλεμο εἴχανε μείνει ἀναλφάβητα, ὀργανώθηκαν εἰδικὲς σειρὲς νυκτερινῶν μαθημάτων καὶ στὸ τέλος τῆς σχολικῆς περιόδου ἔδιναν ἐξετάσεις καὶ ἔπαιρναν ἐνδεικτικὸ ἀπὸ τὰ ἀνεγνωρισμένα κρατικὰ σχολεῖα. Αὐτὸ ἔγινε γιατὶ τὰ μεγάλα παιδιὰ δὲν δεχόντουσαν νὰ παρακολουθήσουν μαθήματα δίπλα στοὺς πιὸ μικρούς.

Παράλληλα μὲ τὴν γραμματικὴ μόρφωσι, ἐδόθηκε καὶ ἡ θέσι ποὺ ἔπρεπε στὴν ἐπαγγελματικὴ κατάρτισι.

★

Ὅλες οἱ τέχνες, ποὺ θὰ μποροῦσαν νὰ εἶναι χρήσιμες στὸ χωριό, ἐξασφαλίζοντας στὸ χωρικὸ μιὰ πιὸ ἄνετη ζωὴ εἴτε σὲ γνώσεις εἴτε σὲ οἰκοτεχνία, διδάχθηκαν στὶς Παιδοπόλεις ἀνάλογα μὲ τὶς δυνατότητες ποὺ ἔδιναν οἱ ἐγκαταστάσεις καὶ ὁ χῶρος. Γιὰ τὰ γεωργικὰ μαθήματα ὑπῆρξε μεγαλύτερη μέριμνα μὲ τὴν ἵδρυσι στὴ Θεσσαλονίκη τῆς εἰδικῆς Παιδοπόλεως μὲ τὸ ὄνομα «Ἀγροτόπολις».

Ἡ ἀρχὴ ὅτι τὰ παιδιὰ ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὴν ὕπαιθρο θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπιστρέψουν σ' αὐτὴ καὶ νὰ ζήσουν ὅσο μποροῦν πιὸ εὐτυχισμένα ἐκεῖ καὶ μὲ ἀκλόνητο ἐθνικὸ φρόνημα, ἦταν μιὰ ἀπὸ τὶς βασικὲς κατευθύνσεις ποὺ ἀκολούθησε ὁ Ἔρανος. Ἡ ζωή τους μέσα στὴν Παιδόπολι δὲν ξεπερνοῦσε τὸ ἐπίπεδο ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ τοὺς δώση τὸ χωριό. Ἡ ἐκπαίδευσι, τόσο ἡ γραμματικὴ ὅσο καὶ ἡ ἐπαγγελματική, ἦταν προσαρμοσμένη ἀπόλυτα στὴ ζωὴ τοῦ ὑπαίθρου. Μὲ κάθε τρόπο προσπαθήσαμε νὰ ἐμπνεύσουμε στὰ παιδιὰ τὴν ἀγάπη πρὸς τὴν γῆ σὰν μητέρα καὶ τροφό, ὅπως τὴν ζεῖ ὁ χωρικὸς μὲ θρησκευτικὴ εὐλάβεια, ὁλόψυχα, σὰν ἕνα νοσταλγικὸ γυρισμὸ πρὸς τὶς βιολογικές του πηγές.

Καὶ κάτι ἄλλο ἀκόμα. Ὁ ἔρανος δὲν λησμόνησε ποτὲ νὰ καλλιεργήση στὰ παιδιὰ αὐτὰ τὸ αἴσθημα ὅτι γεννήθηκαν Ἕλληνες καὶ σὰν Ἕλληνες θὰ πρέπει ἀπὸ τὴν μοῖρα τους ταγμένοι μὲ τὸ τουφέκι στὸ χέρι νὰ ὑπερασπισθοῦν τὴν γῆ τῶν πατέρων τους.

Νομίζω ὅτι ἄφοβα μποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι τὰ ἀποτελέσματα στὸ ἐπίπεδο τῆς ἀγωγῆς ξεπέρασαν καὶ τὶς πιὸ αἰσιόδοξες ἐλπίδες μας. Ἕνα ἀπὸ τὰ πολλὰ παραδείγματα ποὺ μᾶς δικαιώνουν σ' αὐτή μας τὴν πίστι, εἶναι τὸ γράμμα τοῦ Στάθη Βλασόπουλου ἀπὸ τὰ Κόμνηνα τῆς Λοκρίδος, ποὺ εἶναι παλαιὸς τρόφιμος τῆς Παιδοπόλεως καὶ ποὺ γύρισε πίσω στὸ χωριό του. Θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε, πρὶν σᾶς τὸ διαβάσω, νὰ σᾶς πῶ τὴν ἱστορία τῆς ζωῆς του. Ὁ Στάθης Βλασόπουλος, ἐτῶν 15, ζοῦσε στὰ βουνὰ τῆς Ρούμελης, πολεμώντας ἐπὶ δυὸ χρόνια δίπλα στοὺς συμμορῖτες. Κατέληξε σὲ ἄθλια κατάστασι στὶς φυλακὲς τῆς Λαμίας. Οἱ στρατιωτικὲς ἀρχὲς τὸν παρέδωσαν στὴν Παιδόπολι. Τὶς πρῶτες μέρες μὲ μῖσος καὶ μὲ πεῖσμα βασάνιζε ὅλα τὰ παιδιά. Μὲ τὴν μέθοδο τῆς ἀναθέσεως εὐθυνῶν καὶ μὲ τὴν ἀγάπη ποὺ βρῆκε ἐκεῖ, ἔγινε γρήγορα ὑπόδειγμα στὴν Παιδόπολι. Ξεχώριζε στὰ μαθήματα, στὶς τέχνες, ἀνέλαβε σὰν ὁμαδάρχης μιὰ ὁμάδα 35 παιδιῶν, ἔγινε καὶ ὑπαρχηγὸς σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς προσκοπικὲς ὁμάδες τοῦ Ἱδρύματος. Σύμφωνα μὲ τὸ πρόγραμμα, εἶχε τὴν ἡμέρα τῆς ὑπηρεσίας του τὸ γενικὸ πρόσταγμα γιὰ τὴν προσευχή, τὴν ἔπαρσι τῆς σημαίας, τὴν ἀναφορά.

Ἂς διαβάσω ὅμως μερικὰ ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸ γράμμα του χωρὶς ν' ἀλλάξω οὔτε μιὰ λέξι:

«Δεσποινὶς Ἀρχηγό,

Γειὰ χαρά σας. Ἀπὸ ὑγείαν εἴμεθα ὅλοι καλά, τὸ ὅμοιον ποθοῦμεν καὶ δι' ἐσᾶς νὰ ὑπάρχη πάντα ὑγεία καὶ χαρά. Δεσποινὶς Ἀρχηγό, εἶναι γεγωνότατον καὶ ἀληθὲς πὼς ἀμελήσαμεν νὰ σᾶς γράψωμεν γιὰ νὰ μάθετε καὶ σεῖς τί κάμνομε ἐδῶ στὰ χωριά μας ποὺ ἐβρισκόμεθα. Σᾶς λέγω τὴν εἰλικρινῆ ἀλήθεια ὅτι δὲν ἐστάθηκα καθόλου ἀπὸ ἐκείνας τὰς ἡμέρας ποὺ εὑρισκόμουνα μαζί σας καὶ ἔφυγα γιὰ τὸ χωριό. Γυρίζω σ' ὅλα τὰ χωριὰ τῆς Λοκρίδος καὶ διδάσκω παντοῦ αὐτὰ τὰ ὁποῖα μᾶς ἐμάθατε γιὰ 3 περίπου ὁλόκληρα χρόνια... Στὰ χωριὰ αὐτὰ ποὺ πηγαίνω καὶ ὁμιλῶ ὁ κόσμος μένει ἔκπληκτος ἀπὸ τὴν ὡραία μου ὁμιλία καὶ χειροκροτεῖ, ζητωκραυγάζει καὶ ἐρωτᾶ ὁ ἕνας τὸν ἄλλον γιὰ τὴν μόρφωσι ποὺ πῆραν τὰ παιδιὰ μέσα στὰς Παιδοπόλεις. Πρὸ ἡμερῶν, τῆς Παναγίας, ἐμίλησα εἰς τὸ χωριὸ Ἅγιος Σεραφεὶμ, τὸ θέμα μου ἦτο γιὰ τὴν πατρίδα μας τὴν Ἑλλάδα, δι' ἐμᾶς ποὺ μᾶς εἴχανε πάρει ἐπάνω στὰ βουνά, πῶς ἡ μεγάλη μας Μάνα ἡ Βασίλισσα μᾶς πῆρε μέσ' στὴν ἀγκαλιά της, τί μάθαμε εἰς τὸ διάστημα αὐτό, καὶ πῶς μᾶς ἔστειλε ξανὰ στὰ χωριά μας ὁπλισμένους μὲ πολλὲς γνώσεις, μὲ τέχνας εἰς τὰ χέρια μας καὶ γράμματα, ὡμίλησα καὶ γιὰ ἄλλα πολλὰ πράγματα καὶ γιὰ τὰ 28.000 ἀδέλφια μας ποὺ βρίσκονται μέσα στὰ χέρια τῶν βαρβάρων. Καὶ τώρα θὰ σᾶς ἀναφέρω μερικὲς δράσεις ποὺ ἔκανα σ' ἕνα ἄλλο χωριὸ Ρεγγίνα. Εἰς τὸ χωριὸ αὐτὸ ἔκαμνα μία ὁμὰς προσκόπων ἡ ὁποία ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο ἐνωμοτίες. Τὰ παιδιὰ αὐτὰ εἶναι ὅλα τοῦ Γυμνασίου καὶ ἔχουν πολὺ μεγάλη θέλησι εἰς τὸν προσκοπισμό. Σήμερον ἐγύρισα ἀπὸ τὸ χωριὸ αὐτό, τοὺς ἔκαμα μερικὲς συγκεντρώσεις καὶ τοὺς ἔμαθα μερικὰ τραγούδια καὶ τοὺς ἔβαλα εἰς τὰς ἀπαιτήσεις, τὸ ἐγκόλπιον τοῦ ἀρχαρίου προσκόπου. Πολὺ θὰ σᾶς παρακαλέσω ἐὰν θέλετε νὰ μοῦ στείλετε δύο ἐγκόλπια ἀρχαρίου προσκόπου γιατὶ δὲν ἔχουμε. Ἑτοιμάζουμε καὶ μιὰ μικρὴ γιορτὴ νὰ παίξουμε στὸ χωριὸ αὐτό, ἀλλὰ πρέπει καὶ νὰ μᾶς βοηθήσετε. Καὶ τώρα θὰ σᾶς πῶ μερικὰ πράγματα γιὰ τὸν Νίκο. Ἡ διχόνοια τοῦ χωριοῦ του ἔπαυσε πλέον. Ὁ Νῖκος ἔχει συγκεντρώσει μερικὰ παιδάκια καὶ τοὺς λέγει ὄμορφες ἱστορίες γιὰ τὸν προσκοπισμό, γιὰ τὸν Χριστό μας, τραγουδάκια καὶ πολλὰ ἄλλα πράγματα ποὺ ἐμάθαμε στὴν Παιδόπολι.

Σᾶς εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα αὐτὰ τὰ ὁποῖα μᾶς διδάξατε. Εἴμεθα εὐγνώμονες γιὰ τὴ μεγάλη αὐτὴ ἐνέργεια τῆς Μάνας Βασίλισσας, καὶ ἀναγγείλετε παντοῦ τὸ χαρμόσυνο αὐτὸ μήνυμα καὶ τὸ μεγάλο εὐχαριστῶ καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν παιδιῶν σ' ὅλους αὐτοὺς τοὺς ὁποίους κοπίασαν. Σᾶς χαιρετῶ μὲ πολλὴ ἀγάπη. Εὐστάθιος Βλασόπουλος».

Τὸ γράμμα αὐτὸ εἶναι μιὰ τρανὴ ἀπόδειξι ὅτι ὕστερα

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 589)

Γιὰ νὰ μαθαίνετε καὶ νὰ διασκεδάζετε

ΠΟΙΟΣ ΕΙΠΕ ΤΗ ΦΡΑΣΗ;

Σὲ ποιὰ περιστατικὰ ἀναφέρονται οἱ φράσεις:

1) «Τόσο τὸ καλύτερο. Θὰ πολεμήσωμεν ὑπὸ σκιάν».

2) Ἀλλοίμονο Μαρδόνιε, μὲ ποιοὺς ἄνδρες μᾶς ἔφερες νὰ πολεμήσουμε, ποὺ δὲν κάνουν τοὺς ἀγῶνες τους γιὰ χρήματα παρὰ γιὰ τὴν ἀρετή.

3) Τὸ ἤξερα πὼς εἶχα γιὸ θνητό.

4) Ἀφήνω δυὸ ἀθάνατες κόρες, τὴ νίκη στὰ Λεύκτρα καὶ τὴ νίκη στὴ Μαντινεία.

5) Παιδί μου, ζήτησε ἄλλο βασίλειο, ποὺ σοῦ ἀξίζει. Ἡ Μακεδονία δὲν σὲ χωρεῖ.

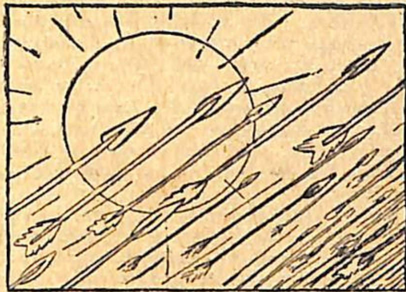
6) Στὸν πατέρα μου χρωστῶ τὴ ζωή μου, στὸν δάσκαλό μου τὴν καλὴ ζωή.

7) Ὄχι παραπάνω ἀπὸ τὸ παπούτσι, τσαγκάρη.

8) Ἐὰν ἀκόμα μιὰ τέτοια μάχη ἐναντίον τῶν Ρωμαίων κερδίσουμε, χαθήκαμε ὁλότελα.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1) Ἡ ἀκριβὴς φράση ἀπὸ τὸν Ἡρόδοτο εἶναι: «Ἀποκρυπτόντων τῶν

Μήδων τὸν Ἥλιον ὑπὸ σκιῇ ἔσοιτο πρὸς αὐτοὺς ἡ μάχη καὶ οὐκ ἐν ἡλίῳ»

Πρὶν ἀπὸ τὴ μάχη τῶν Θερμοπυλῶν κάποιος Τραχίνιος (κάτοικος τῆς Τραχινίας τῆς Φθιώτιδος) εἶπε στὸν Σπαρτιάτη Διηνέκη πὼς οἱ Πέρσες εἶναι τόσοι πολλοὶ ποὺ θὰ κρύψουν μὲ τὰ βέλη τους τὸν ἥλιο.

Τόσο τὸ καλύτερο, τοῦ ἀπάντησε ὁ Διηνέκης. Θὰ πολεμήσουμε στὴ σκιὰ κι' ὄχι στὸν ἥλιο.

2) Καὶ στὴν περίπτωση αὐτὴ ἡ ἀκριβὴς φράση ἔχει: «Παπαί, Μαρδόνιε, κοίους ἐπ' ἄνδρας ἤγαγες μαχησομένους ἡμέας, οἳ οὐ περὶ χρημάτων τὸν ἀγῶνα ποιεῦνται ἀλλὰ περὶ ἀρετῆς».

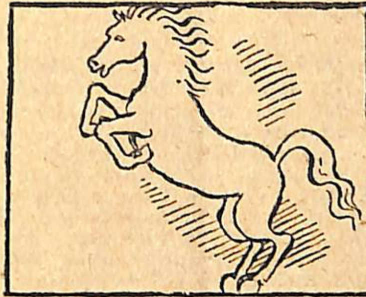
Ἔπειτα ἀπὸ τὴ ναυμαχία στὸ Ἀρτεμίσιο (480 π. Χ.) ὁ στρατηγὸς Τριτανταίχμης ἄκουσε τοὺς Ἕλληνες αἰχ

μαλώτους νὰ διηγοῦνται γιὰ τοὺς ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνες ποὺ ἐτελοῦντο τὴν ἐποχὴ ἀκριβῶς ἐκείνη. Καὶ ἔμεινε κατάπληκτος ὅταν ἔμαθε πὼς οἱ Ἕλληνες ἀθλητὲς ἀγωνίζονται γιὰ ἕνα στεφάνι δάφνινο!

Καὶ ἡ κατάπληξή του ἦταν τόση, ποὺ σὲ μιὰ στιγμὴ γυρίζοντας στὸν Μαρδόνιο, τοῦ εἶπε τὰ παραπάνω λόγια.

3) Καὶ ἐδῶ ἡ ἀκριβὴς φράση εἶναι: «Ἤδειν θνητὸν γεγεννηκώς».

Ὁ Γρύλος, ὁ γιὸς τοῦ Ξενοφῶντα τοῦ Ἀθηναίου, ἔπεσε πολεμῶντας παλικαρίσια στὴν Μαντινεία. Τὸ θλιβερὸ μήνυμα τὸ ἀνακοίνωσαν στὸν Ξενοφῶντα

— Τὸ ἤξερα, τοὺς εἶπε ἀτάραχος, πὼς εἶχα γιὸ θνητό.

4) Τὰ λόγια αὐτὰ τὰ εἶπε ὁ Ἐπαμεινώνδας τὴ στιγμὴ ποὺ πέθανε. Τὴν ἡμέρα ἐκείνη κάποιος ἀπὸ τοὺς φίλους του ἔκλαιγε ποὺ ὁ Ἐπαμεινώνδας πέθαινε ἄτεκνος. Μὰ ὁ μεγάλος Θηβαῖος παρηγόρησε τὸν φίλο του: Μὴν κλαῖς, τοῦ εἶπε. Ἀφήνω δυὸ ἀθάνατες κόρες: τὴ νίκη μου στὰ Λεῦκτρα καὶ τὴ νίκη μου στὴν Μαντινεία.

5) Ἡ πραγματικὴ φράση, κατὰ τὸν Πλούταρχο, εἶναι: «Ζήτει σεαυτῷ Βασιλείαν ἴσην· Μακεδονία γὰρ οὔ σε χωρεῖ».

Ὁ Βασιλῆας Φίλιππος εἶχε ἕνα τρομερὰ ἄγριο καὶ ἀτίθασσο ἄλογο, τὸν Βουκεφάλα. Κανένας δὲν ἦταν σὲ θέση νὰ τὸν τιθασσεύση. Μὰ ὁ γιός του, ὁ Ἀλέξαντρος, κατάφερε νὰ τὸν δαμάση. Τόσο δὲ συγκινήθηκε ὁ Φίλιππος, ποὺ τοῦ εἶπε τὴ φράση πὼς ἔπρεπε νὰ ζητήση μιὰ ἄλλη βασιλεία γιατὶ ἡ Μακεδονία δὲν τὸν χωρεῖ.

6) Ἡ φράση εἶναι «εἰς μὲν τὸν πατέρα μου ὀφείλω τὸ ζῆν, εἰς δὲ τοὺς διδασκάλους μου τὸ εὖ ζῆν».

Τὴν εἶπε τὴν φράση — κατὰ τὸν Πλούταρχο — ὁ Μέγας Ἀλέξαντρος γιὰ τὸν μεγάλο δάσκαλό του τὸν Ἀριστοτέλη. Ἤθελε μὲ τοῦτο νὰ ἐκφράση τὴν εὐγνωμοσύνη του πρὸς τὸν δάσκαλό του καὶ νὰ διαδηλώση μὲ τοῦτο πόσα χρωστοῦσε στὸν Ἀριστοτέλη. Καὶ πραγματικά: στοὺς γονεῖς μας ὀφείλουμε τὴ γέννησή μας καὶ τὸν ἐρχομό μας στὴ ζωή. Μὰ στοὺς δασκάλους μας ὀφείλουμε τὴν τέχνη νὰ ζοῦμε καλά!

7) Ὁ μεγάλος ζωγράφος τῆς ἀρχαιότητας ὁ Ἀπελλῆς ἦταν κρυμμένος πίσω ἀπὸ μιὰ ζωγραφιά του γιὰ νὰ ἀκούῃ τὶς γνῶμες τῶν περαστικῶν. Ἕνας τσαγκάρης, ποὺ εἶδε τὴν εἰκόνα, ἔκαμε κάποια παρατήρηση, γιὰ τὸ παπούτσι, πού, ὅπως ὀρθὰ εἶδε, ἔλειπε μιὰ τρυπίτσα. Ὁ Ἀπελλῆς διώρ-

θωσε τὴν παράλειψη. Ὁ ἴδιος ὅμως τσαγκάρης τὴν ἄλλη μέρα ἄρχισε νὰ κάνη αἰσθητικὲς παρατηρήσεις καὶ γιὰ τὸ πόδι τῆς εἰκόνας. «Μέχρι κρηπίδος, ὦ βέλτιστε», τοῦ λέει ὁ Ἀπελλῆς. Ὄχι παραπάνω ἀπὸ τὸ παπούτσι, φίλε μου, ὅπως θὰ λέγαμε σήμερα.

8) Ἡ ἀκριβὴς φράση, ὅπως τὴν ἀναφέρει ὁ Πλούταρχος, εἶναι: «Ἂν ἔτι μίαν μάχην Ρωμαίους νικήσωμεν, ἀπολούμεθα παντελῶς». Ἡ φράση αὐτὴ ἀναφέρεται στὴ νίκη τοῦ Πύρρου, ποὺ λέγεται ἀλλοιώτικα «Πύρρεια Νίκη». Ὁ Πύρρος ὁ Βασιλῆας τῆς Ἠπείρου πολεμῶντας στὴν Ἰταλία νίκησε τοὺς Ρωμαίους πολεμῶντας στὴν Ἰταλία νίκησε τοὺς Ρωμαίους 61δχ κησε τοὺς Ρωμαίους κοντὰ στὴν πόλη Ἄσκλο τῆς Ἀπουλίας. Μὰ εἶχε τόσες ἀπώλειες καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς μάχης ἦταν τόσο ἀμφίβολα καὶ ἀνησυχητικὰ ποὺ σὲ κάποιον ποὺ τὸν συγχάρηκε (τῶν συνηδομένων αὐτῷ) ἀπάντησε:

Ἄλλη μιὰ τέτοια νίκη νὰ κερδίσουμε χαθήκαμε!

Ἀπὸ τὶς καινοτομίες ποὺ θὰ γίνουν στὴ «Παιδόπολι» τὸν νέο χρόνο

Ἔχω σήμερα νὰ σᾶς ἀναγγείλω κάτι εὐχάριστο! Εἶναι ἀπὸ τὶς καινοτομίες ποὺ σχεδιάζουμε μὲ τὸ νέο χρόνο! Μὴ περιμένετε ὅμως νὰ σᾶς τὶς ποῦμε ὅλες μαζί. Μιὰ - μιά.

Καὶ πρῶτα - πρῶτα:

Ἀπὸ τὸ φύλλο τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1951 καθιερώνουμε τὰ «Ψευδώνυμα». Κάθε ἀναγνώστης τοῦ περιοδικοῦ μπορεῖ νὰ διαλέξη ἕνα ἢ περισσότερα ψευδώνυμα καὶ νὰ μᾶς τὰ στείλη πρὸς ἔγκρισιν. Γιὰ κάθε ὅμως ψευδώνυμο θὰ πρέπει ὁ ψευδωνομοῦχος νὰ καταβάλη 2.000 δραχμὲς γιὰ δικαίωμα ἐγκρίσεως.

Ἀπὸ τὸ ἴδιο φύλλο καθιερώνουμε καὶ τὴ σελίδα των «Μικρῶν Ἀγγελιῶν». Μικρὲς ἀγγελίες θὰ μποροῦν νὰ δημοσιεύουν μόνο ὅσοι ἔχουν ἐγκεκριμένο ψευδώνυμο! Κάθε ψευδωνομοῦχος θὰ μπορῆ νὰ δημοσιεύση σὲ κάθε φύλλο ἀγγελίες μέχρι 30 λέξεις πληρώνοντας 100 δραχμὲς τὴ λέξη Μὰ κάθε λέξη ποὺ θὰ ξεπερνάη τὶς 30. θὰ πληρώνεται πρὸς 500 δραχμές.

Πρέπει ὅμως νὰ ξεκαθαρίσουμε τοὺς λογαριασμούς μας ἀπὸ τώρα, γιὰ νὰ μὴν γίνη καμμιὰ παρεξήγηση. Δὲν θὰ δημοσιεύεται «Μικρὴ Ἀγγελία», οὔτε καὶ ψευδώνυμο θὰ ἐγκρίνεται, ἂν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τὸ δικαίωμα ἐγκρίσεως ἢ ἀπὸ τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀγγελίας.

Ὁ ἀρχισυντάκτης τοῦ περιοδικοῦ θὰ ἔχη τὸ δικαίωμα νὰ διορθώνη τὶς ἀγγελίες, νὰ κόβη λέξεις ἢ νὰ ἀρνῆται τὴν καταχώρηση. Τὰ ἀποστελλόμενα χρήματα γιὰ ἀγγελία ποὺ τυχὸν δὲν θὰ δημοσιευθῆ, δὲν ἐπιστρέφονται. Διατηρεῖ ὅμως ὁ ἀποστολέας τὸ δικαίωμα νὰ δημοσιεύση ἄλλη ἀγγελία ἴσου ἀριθμοῦ λέξεων μὲ αὐτὴν ποὺ δὲν δημοσιεύτηκε.

Ἐμπρὸς λοιπόν! Οἱ φίλοι μου ποὺ ἀνυπομονοῦν νὰ ἀποκτήσουν ἐπίσημο ψευδώνυμο, ἂς σπεύσουν νὰ τὸ στείλουν μαζὶ μὲ τὸ δικαίωμα ἐγκρίσεως.

Η «ΠΑΙΔΟΠΟΛΙΣ»

Ὅταν ροδίση ἡ αὐγή

Βρισκόμαστε στὴν Ἀθήνα στὰ 1810. Ἡ πιὸ δοξασμένη πόλη τοῦ κόσμου ἦταν ἐκείνη τὴν ἐποχὴ σκλαβωμένη στοὺς Τούρκους. Εἶχε χάσει, μαζὶ μὲ τὴ λευτεριά, κι' ὅλο τὸ παλιὸ μεγαλεῖο της. Τοῦ κάκου ζητοῦσε ἀπὸ μακρυὰ ὁ Ἄγγλος ποιητὴς Λόρδος Μπάϋρον, ποὺ ἐρχόταν προσκυνητής, νὰ τὴν δῆ ν' ἀστραφτολάμπει στὸν ἥλιο. Ὁ ἀγωγιάτης τοῦ ἔδειξε λίγα σπίτια ἀνάμεσα ἀπ' τὶς ἐλιὲς καὶ τὰ πεῦκα καὶ τοῦπε:

— Ἀφέντη! νά τὸ χωριό.

Ναί, δὲν εἶχε λαθέψει. Ἡ Ἀθήνα ἦταν τότε ἕνα μεγάλο χωριό, κουρνιασμένο κάτω ἀπ' τὸν ἅγιο του βράχο. Λίγες λευκὲς κολῶνες ἦταν τὸ μόνο ποὺ εἶχε ἀπομείνει ἀπ' τὴν ἀρχαία της λάμψη. Ἡ πόλη εἶχε ἀφεθῆ στὴν τύχη της, ρημαγμένη ἀπ' τοὺς κατακτητές.. Ἀνάμεσα στ' ἄλλα συντρίμμια ξεχώριζαν τὰ πεντελικὰ μάρμαρα ραγισμένα, σπασμένα, πεσμένα στὴ γῆς.

— «Ὡραία Ἑλλάδα, θλιβερὸ λείψανο ἀφανισμένου μεγαλείου», εἶπε ὁ Μπάϋρον, αὐτοσχεδιάζοντας τοὺς πρώτους στίχους ἑνὸς ἀπ' τὰ πιὸ συγκινητικά του ποιήματα.

«Ἀθάνατη κι' ἂς μὴν ὑπάρχεις πιά, κατάχαμα πεσμένη, ἀλλὰ μεγάλη!»

Στάθηκε λίγο, κούνησε τὸ κεφάλι του θλιβερὰ κι' ὕστερα συνέχισε ἀμίλητος τὸ δρόμο του. Μὰ ἡ σκέψη του ἀναστήλωνε κιόλας ἐρείπια, ἔστηνε ὄρθιες τὶς λευκὲς κολῶνες, πολεμοῦσε μὲ τὴν Τουρκία γιὰ νὰ ξεσκλαβώση τὴ μεγάλη του ἀγάπη, τὴν Ἑλλάδα.

«Ποιὸς θὰ συνάξη κάτω ἀπ' τὴ σημαία σου, τὰ σκορπισμένα παιδιά σου;

Ποιὸς θὰ σὲ λυτρώση ἀπ' τὴ σκλαβιὰ ποὺ πάρα πολὺ ἔχεις συνηθίσει;»

Ἡ πρώτη του ἐπίσκεψη ἦταν φυσικὰ στὴν Ἀκρόπολη. Ἐκεῖ εἶδε μ' ἀγανάκτηση τὸ Βαλῆ νὰ κλωτσᾶ μὲ περιφρόνηση τὰ ἄσπρα μάρμαρα.

Σὰν ἤπιε τὸ φῶς ποὺ ὁ ἥλιος κερνοῦσε μέσα ἀπ' τὶς κολῶνες τοῦ Παρθενῶνα, κατέβηκε στὴν παλιὰ Ἀθήνα ποὺ λέμε σήμερα, στὰ σπιτάκια καὶ στὰ καφενεδάκια ὁλόγυρα ἀπὸ τὸ βράχο... Καὶ τί φοβερό! Εἶδε παντοῦ Τούρκους σταυροπόδι, νὰ ρουφοῦν ναργιλέδες καὶ νὰ βρίζουν τοὺς ραγιάδες. Ἂν ἡ σκλαβιὰ σ' ἄλλες χῶρες τὸν πλήγωνε, ἡ σκλαβιὰ στὴν Ἑλλάδα τὸν ἔκανε ἔξω φρενῶν. Δὲν τὰ εἶχε τόσο μὲ τοὺς κατακτητές, ὅσο μὲ τοὺς σκλάβους.

Ἕνα νέο ἀγόρι πέρασε ἀπὸ μπροστά του, πηγαίνοντας ἕνα ἀναμμένο κάρβουνο στὸ ναργιλὲ ἑνὸς Τούρκου.

— Δὲν εἶσαι ἄξιος νὰ φέρνης τ' ὄνομα τοῦ Ἕλληνα, τοῦ εἶπε ὁ Μπάϋρον. Πῶς καταδέχεσαι νᾆσαι σκλάβος;

— Τί μπορῶ νὰ κάμω; ρώτησε ἀπορημένος ὁ Ἕλληνας.

— Τί μπορεῖς νὰ κάμης; Ἁπλούστατα νὰ ἐκδικηθῆς καὶ νὰ πεθάνης, ἀπάντησε μὲ ὅλη τὴν ὁρμὴ τῆς νιότης του ὁ Βύρων.

— Πὲς στὸ Μυλόρδο, εἶπε τὸ ρωμιόπουλο στὸ διερμηνέα, πὼς βλέπει τὸν τόπο μας σὰν ἕνας περαστικός. Ἦρθε δῶ γυρεύοντας κεῖνα ποὺ διάβασε στὰ χαρτιά του... Μὰ τὰ χρόνια ἀλλάξανε. Ὅταν ἔρθη ἡ ὥρα, ἐμεῖς οἱ ραγιάδες θὰ κάμουμε μπόϊ ποὺ θὰ τὸν ξαφνιάση.

— Λόγια! εἶπε ὁ ποιητὴς καὶ συνέχισε τὸ δρόμο του.

Ἦταν φανερὸ πὼς τὸ ὄνειρο ποὖχε φέρει μαζί του δὲν ἄντεχε σὲ μιὰ τέτοια πραγματικότητα θλιβερή. Ἦρθε ζητώντας μιὰ χώρα παλιά, νὰ βρῆ ἥρωες νὰ τοὺς κάμη τραγούδια, νὰ δῆ Θερμοπύλες καὶ Μαραθῶνες καινούργιους, γιὰ νὰ τοὺς πλέξη τοὺς ὕμνους. Ναὶ ὁ Λόρδος Μπάϋρον ἦταν μόνο ποιητὴς ἐκεῖνο τὸν καιρό. Ἀγαποῦσε θερμὰ τὴν Ἑλλάδα, μὰ μιὰ Ἑλλάδα παλιά, πεθαμένη, κατὰ τὴ γνώμη του, συντριμμένη σὰν τὶς κολῶνες της, σβησμένη σὰν τὴ φλογέρα τοῦ Πάνα στὰ δάση, ποὺ εἶχε περάσει. Ναὶ ἀγαποῦσε τὴ χώρα τοῦ Πλάτωνα καὶ τοῦ Μιλτιάδη, μὰ δὲν τὴν πίστευε πιά...

★

Εἶναι βράδυ βροχερὸ τοῦ Ν 'μβρη. Στὸ σπίτι τῆς Θεοδώρας Μακρῆ ὅπου μένει ὁ Μπάϋρον, ὁ ὑπηρέτης του Τζὼν ἑτοιμάζει τὶς βαλίτσες. Ὁ κύριός του μόλις γύρισε ἀπὸ μιὰ ἐκδρομὴ στὸ Σούνιο, κι' ἔπαιρνε τὸ λουτρό του... Κατὰ τὰ μεσάνυχτα θάφευγαν γιὰ τὴν Πόλη... Εἶχε συνηθίσει σ' αὐτὲς τὶς μετακινήσεις ὁ Τζών. Ἀπ' τὴν Ἰταλία στὰ Γιάννενα, ἀπ' τὰ Γιάννενα τοῦ Ἀλῆ πασᾶ στὴν Ἀθήνα! Ἀνάμεσα ἀπὸ βουνὰ καὶ λαγκάδια, ὧρες καβάλλα σὲ μουλάρια καὶ γαϊδουράκια. Καὶ τώρα στὴν Πόλη μὲ τὸ καράβι. Ναί, εὐτυχῶς, πήγαινε καράβι στὴν Πόλη... Ὁ Τζὼν τὶς βαρέθηκε τὶς πορεῖες μέσα ἀπὸ γιδόστρατες καὶ γκρεμούς.

— Ἕτοιμα ὅλα, Τζών; ρώτησε ὁ Μπάυρον ποὺ εἶχε τελειώσει τὸ λουτρό του. Πές στὸν κ. Μακρῆ πὼς θἄθελα νὰ τὸν ἀποχαιρετήσω.

— Ἀμέσως, Μυλόρδε. Ἄφησα ἔξω τὰ βιβλία ποὺ μοὖπατε.

Ὁ Τζὼν βγῆκε νὰ ἐκτελέση τὴν παραγγελία τοῦ Μπάϋρον κι' ὁ ποιητὴς ἔμεινε μόνος. Κάθεται στὸ γραφεῖο, παίρνει ἕνα χαρτὶ κι' ἀρχίζει νὰ γράφη. Σὲ λίγο τὸ τσαλακώνει καὶ παίρνει ἄλλο. Τὸ τσαλακώνει κι' αὐτὸ νευρικά, μὰ στὸ τρίτο ἔρχεται ἡ ἔμπνευση. Τὸ μολύβι τρέχει. Τὸ πρόσωπο παίρνει μιὰ ἔκφραση τρυφερή...

Ἀπὸ τὴν ποιητικὴ αὐτὴ ἀσχολία τὸν διακόπτει ὁ κύριος Μακρῆς. Εἶναι ἕνας καλοστεκούμενος γέροντας μ' ἀρχοντικὴ ὄψη. Λεβέντης ἀκόμα, μ' ἀγέραστο πρόσωπο κάτω ἀπ' τ' ἄσπρα μαλλιά. Τὸ μουστάκι του εἶναι στριμμένο, κατὰ τὸ ἔθιμο τῶν καπεταναίων... Τὰ μάτια του εἶναι φωτεινὰ καὶ γεμᾶτα σοφία. Ὁ ἀδερφός του ἦτανε ὑποπρόξενος στὴν Ἀγγλία πρὶν ἀπὸ χρόνια, γι' αὐτὸ ἦρθε στὸ σπίτι τῆς χήρας Μακρῆ νὰ μείνη τὸν λίγο καιρὸ ποὺ θὰ ἔκανε στὴν Ἀθήνα ὁ Λόρδος Μπάϋρον...

— Ὥστε λοιπὸν τ' ἀποφάσισες νὰ μᾶς φύγης; εἶπε ὁ γέρος ὁπλαρχηγὸς τῆς Ἀθήνας. Θὰ μᾶς λείψης πολύ, παιδί μου...

— Ὢ καὶ γὼ θὰ πονέσω ποὺ σᾶς χωρίζομαι, εἶπε εὐγενικὰ ὁ νέος... Κι' ἐσᾶς καὶ τὴν κ. Μακρῆ καὶ τὶς ἀνηψιές σας.

— Ναί, ναί, ξέρω... εἶπε ὁ Ἀθηναῖος ἄρχοντας. Ἡ Τερέζα ἦταν πολὺ φίλη σου. Τῆς ἔμαθες κι' Ἀγγλικά, μόνο ποὺ τώρα θὰ τὰ ξεχάση...

— Ὤ, εἶναι τόσο ἔξυπνη ἡ δνὶς Θηρεσία! Ἐξ ἄλλου, μπορεῖ νὰ ξαναρθῶ.

Ὁ Μακρῆς γέλασε.

— Τὴν ἔλεγες πάντα ἡ «Κόρη τῶν Ἀθηνῶν».

— Τὴν ὥρα ποὺ μπήκατε ἀκριβῶς ἔγραφα ἕνα ποίημα στὴν Τερέζα μ' αὐτὸ τὸν τίτλο. Θἄχετε τὴν καλωσύνη νὰ τῆς τὸ δώσετε; Εἶναι ὁ φιλικὸς ἀποχαιρετισμός μου. Θὰ κοιμᾶται ὅταν θὰ φύγω.

— Καὶ βέβαια θὰ τῆς τὸ δώσω, παιδί μου. Μιὰ μέρα ἡ ἀνηψιά μου θὰ τὄχει καύχημα πὼς ἕνας μεγάλος ποιητὴς τὴν τραγούδησε...

— Στὸ πρόσωπό της εἶδα τὴν Ἑλλάδα, εἶπε ὁ Μπάϋρον μὲ συγκίνηση... Ἔτσι ὄμορφη, ἔτσι περήφανη, γεμάτη ἁγνότητα, χάρη κι' εὐγένεια τὴ φαντάζομαι τὴν Ἑλλάδα, κάθε φορὰ ποὺ χρειάζεται ἡ τρυφερή μου ἀγάπη γι' αὐτὴν νὰ τῆς δώση πρόσωπο.

— Τὸ πλοῖο γιὰ τὴ Σταμποὺλ φεύγει ἀπόψε; ρώτησε ὁ Μακρῆς.

— Ναί. Ἡ θάλασσα εἶναι φουρτουνιασμένη, μὰ δὲ μὲ νοιάζει. Στὰ μανιασμένα της κύματα θὰ γράψω ἕνα θερμὸ ἐγερτήριο, γιὰ τὸ ξύπνημα τῶν ραγιάδων.

— Μᾶς θεωρεῖς λοιπὸν κοιμισμένους, Μυλόρδε; ρώτησε μὲ κάποιο παράπονο ὁ Μακρῆς.

Λυπᾶμαι ποὺ θὰ σᾶς πῶ ναί, κύριε Μακρῆ. Ἀλλιώτικα εἶχα φαντασθῆ τὰ παιδιὰ τῆς Ἑλλάδας. Πόσο διαφορετικοὶ ἦταν ἐκεῖνοι οἱ ἥρωες ποὺ μαθαίναμε στὸ σχολεῖο! Ποὺ πάλευαν δίχως ἐλπίδα, μονάχα γιὰ τὴν τιμή, ποὺ προτιμοῦσαν τὸ θάνατο ἀπὸ τὴ σκλαβιά... Ἐσεῖς τώρα τὴ σκλαβιὰ τὴν ἔχετε συνηθίσει. Ὢ ποιὸς θὰ μποροῦσε νὰ τοὺς ξυπνήση ἐκείνους ἀπὸ τὸν τάφο τους! Τετρακόσια χρόνια σκύβουν οἱ τωρινοὶ Ἕλληνες τὸ κεφάλι καὶ περιμένουν ἀπὸ τοὺς ξένους τὴ λευτεριά τους. Καημένη Ἑλλάδα, πῶς θἄθελα νὰ σὲ βοηθήσω! Νὰ κάμω τοὺς στίχους μου φλόγα!...

— Λυποῦμαι ποὺ φεύγεις προτοῦ νὰ δῆς πὼς γελιέσαι, Βύρων, εἶπε λίγο ψυχρὰ ὁ ὁπλαρχηγός: Δὲ σοῦ λέει λοιπὸν τίποτε τὸ Σοῦλι, τὸ Ζάλογγο, τὰ ἡρωϊκὰ ξεσηκώματα κάθε τόσο, ποὺ δείχνουν πὼς δὲν τὴ συνηθίσανε δὰ καὶ πολὺ τὴ σκλαβιὰ οἱ ραγιάδες μας;

— Τὰ ἡρωϊκὰ ξεσηκώματα ποὺ πνίγονται μέσα στὸ αἷμα! εἶπε ὁ Μπάϋρον κουνώντας διστακτικὰ τὸ κεφάλι. Μικροφιλοδοξίες, διχόνοιες, καπετανηλίκια! Ὄχι, ὄχι, κ. Μακρῆ. Ἡ Ἑλλάδα κοιμᾶται.

Ὁ ἄρχοντας τῆς Ἀθήνας δὲν πρόλαβε ν' ἀπαντήση. Ἕνας ὑπηρέτης τῆς οἰκογένειας εἶπε, μπαίνοντας, πὼς ἕνας νέος γυρεύει τὸν νοικοκύρη. Ἦρθε, λέει, γιὰ κείνη τὴν ὑπόθεση τοῦ τυριοῦ...

Ὁ Μακρῆς σηκώθηκε ἀμέσως, μὰ στάθηκε μιὰ στιγμὴ πρὶν ἀποφασίση νὰ βγῆ ἀπ' τὴν κάμαρα.

— Μπορῶ νὰ τὸν δεχτῶ στὸ δωμάτιό σου, παιδί μου; ρώτησε τὸ Μπάϋρον.

— Μὰ φυσικά, ἂν θέλετε, ἀποκρίθηκε ἐκεῖνος.

— Πές του νἄρθη δῶ μέσα, εἶπε στὸν ὑπηρέτη.

Σὲ λίγο, ἄνοιξε ἡ πόρτα καὶ παρουσιάστηκε ἕνας νέος βρεγμένος, μ' ὁλοφάνερη κούραση ποὺ μαρτυροῦσε μεγάλη πορεία.

— Ἐσύ 'σαι, Λάμπρο; φώναξε ὁ κ. Μακρῆς, ἀγκαλιάζοντας τὸ νέο. Καὶ καθὼς τὸν φιλοῦσε, τοῦ εἶπε σιγά:

— Μὴ σὲ πῆρε κανένα Τούρκικο μάτι;...

— Δὲν ξέρω καλὰ νὰ σᾶς πῶ, ἀρχηγέ. Πολὺ φοβοῦμαι ὅμως. Μπαίνοντας στὴν Ἀθήνα εἶδα δυὸ Τούρκους ξωπίσω μου. Ἔτρεξα λίγο, τρέξανε κι' αὐτοί. Χώθηκα στὰ στενορύμια μὰ πάντα μ' ἀκολουθοῦσαν. Μπῆκα στὴν Ἁγιὰ Μαρίνα καὶ βγῆκα ἀπ' τὴν πορτούλα τοῦ ἱεροῦ. Ἔτσι τὰ κατάφερα. Δὲ μ' ἔνοιαζε τόσο γιὰ μένα, μὰ ἔχω ἐπάνω μου κάτι χαρτιὰ νὰ σᾶς δώσω.

Ἔκανε νὰ βγάλη ἀπὸ τὸ γελέκο του ἕνα μάτσο χαρτιά, μὰ σταμάτησε ρίχνοντας μιὰ ματιὰ στὸν ξένο.

— Μὴ φοβᾶσαι, Λάμπρο, μίλα ἐλεύθερα, εἶπε, μεγαλόφωνα τώρα ὁ Μακρῆς. Ὁ νέος ποὺ βλέπεις εἶναι ἕνας Ἄγγλος ποιητής. Μὰ εἶναι δικός μας. Ἂν ἦταν Ἕλληνας, θἄδινε πρόθυμα τὴ ζωή του γιὰ τὸ σκοπό μας.

Ὁ Μπάϋρον εἶπε τότε μὲ πάθος:

— Ἕλληνας εἶναι ὅποιος ἀγαπᾶ τὴν Ἑλλάδα.

— Τὸ ξέρω, παιδί μου. Ἔλα λοιπὸν κάθησε ν' ἀκούσης τὰ νέα ποὺ μοῦ μηνᾶν

ΑΓΑΠΗ

Ἀγαπῶ κάθε πλάσμα, ὅ,τι βλέπω στὴ
(γῆ,
τὸ πουλί, τὸ λουλούδι, τ' ἀρνάκι,
τὸ φεγγάρι, τὸν ἥλιο, τ' ἀστράκι,
τὴ δροσούλα ποὺ φέρνει ἡ αὐγή.

Ἀγαπῶ τὸ μπαμπά, τὴ μανούλα
τὸ βιβλίο ποὺ λέει ἱστορίες
τὸ βουνὸ, τὴ φτωχὴ ἐκκλησούλα,
στὴν αὐλὴ τὶς μικρὲς ἀκακίες.

Ἀγαπῶ τὸ φτωχὸ τὸ παιδάκι,
ποὺ στὸ δρόμο ξυπόλητο εἶδα,
δίχως μάνα καὶ δίχως ψωμάκι,
ἀγαπῶ τὴν γλυκειά μου πατρίδα.

Μὰ πιὸ πάνω ἀπὸ τοῦτα ἀγαπῶ
τὴν ἀγάπη ποὺ φώλιασε ἐντός μου
κι' εἶναι αὐτὸς ποὺ τὴν ἔφερε ἐδῶ,
τ' ἅγιο Φῶς γιὰ νὰ γίνη τοῦ Κόσμου.

Ν. ΚΑΜΒΥΣΗΣ

ἀπὸ τὰ λημέρια τους οἱ καπετανέοι.

Ὁ Μπάϋρον πῆρε ἀνόρεξα μιὰ καρέκλα καὶ κάθισε.

— Λέγε, Λάμπρο, εἶπε ὁ Μακρῆς.

— Ὁ καπετὰν Ἀποστόλης στὰ λέει στὸ γράμμα του. Μὰ μοῦπε νὰ σοῦ πῶ κι' ἀπὸ στόμα του πὼς ὁ καιρὸς σιμώνει...

— Σιμώνει καὶ ποτέ του δὲν ἔρχεται, εἶπε ὁ Μπάϋρον.

Ὁ Λάμπρος τὸν κοίταξε λυπημένος κι' ἐξακολούθησε:

— Τὰ κλέφτικα καρυοφύλια τὸ λένε σὲ κάθε ραχούλα. Τὰ παλληκάρια στήνουν καρτέρια, γυμνάζονται, ἑτοιμάζονται γιὰ τὴν ἅγια ὥρα. Μάθαμε πὼς οἱ προεστοὶ τῆς Ἀθήνας προσκύνησαν καὶ τάχουν φιλικλειδὶ μὲ τὸ Βαλῆ τῆς Ἀκρόπολης.

— Φωτιὰ καὶ τσεκούρι στοὺς προσκυνημένους, εἶπε ὁ καπετάνιος.

— Ὁ ἀγώνας φουντώνει, συνέχισε ὁ Λάμπρος. Γέμισαν ξεφτέρια τὰ κορφοβούνια. Οἱ Τουρκαλάδες ντύσαν δικούς μας νὰ μᾶς κυνηγήσουν. Ἀρματωλοὺς τοὺς λένε. Μὰ αὐτοὶ σμίγουν μὲ τοὺς κλέφτες κι' ἀρνιοῦνται τὸν τύραννο. Πολλοὶ μπαίνουν ἐπὶ τούτου στὴ δούλεψη τους γιὰ νὰ μᾶς ἔρθουν ἀρματωμένοι.

— Κι' ἐσεῖς τί κάνετε ὡστόσο; ρώτησε ὁ Ἄγγλος ποιητής, μὲ μιὰ ἀδιόρατη εἰρωνεία. Γυμνάσια;

— Ὄχι, Λόρδε μου, εἶπε ὁ Λάμπρος. Ἡ καλύτερα ναί. Κάνουμε γυμνάσια, μὰ γυμνάσια στὸ ψαχνό. Στήνουμε καρτέρια καὶ δεκατίζουμε τοὺς νιζάμηδες. Πέφτομε καὶ ρημάζουμε τὰ κοπάδια τῶν ἀγάδων... Κάνουμε γιουρούσι καὶ παίρνουμε ἅρματα καὶ μπαρούτι.

— Κι' ὁ κόσμος; Τὰ γύρω χωριά; Οἱ τσοπάνοι;

— Μᾶς βοηθᾶνε. Ὅλη ἡ Ἑλλάδα νοιώθει στὰ σπλάχνα της μιὰ καὶ μόνη φλόγα, ποὺ θὰ ξεσπάση σὲ λίγο σ' ἕνα ἡφαίστειο. Ἡ αὐγὴ θὰ ροδίση καὶ γιὰ μᾶς, Μυλόρδε.

— Καὶ πότε; ρώτησε ὁ Μπάϋρον μὲ τὸν ἴδιο τόνο.

— Σὰν θάρθη ἡ ὥρα της.

— Καὶ ποιὸς θὰ τὴ φέρη αὐτὴ τὴν ὥρα;

— Τὸ καρυοφίλι μας, κύριε, εἶπε μὲ περηφάνεια ὁ Λάμπρος.

Ὁ Μακρῆς ποὺ στὸ μεταξὺ διάβαζε τὰ γράμματα ποὺ τοῦ εἶχε φέρει τὸ παλληκάρι, γύρισε κι' εἶπε στὸν ποιητή:

— Θὲς ν' ἀκούσης, παιδί μου; Αὐτὰ τὰ χαρτιὰ λένε πράματα ποὺ πολὺ θὰ σ' εὐχαριστήσουν. «Οἱ ἁρματωλοὶ μὲ τοὺς κλέφτες τοῦ Καπετὰν Ἀνδρούτσου μπῆκαν στὸ κονάκι τοῦ Ἀχμὲτ πασᾶ καὶ λευτέρωσαν δέκα αἰχμαλώτους καὶ πῆρανε ὅπλα πολλά. Οἱ προεστοὶ τοῦ Καρπενησιοῦ δῶσαν 500 ζωντανὰ γιὰ θροφὴ τῶν παλληκαριῶν. Περιμένουν τὸ σύνθημα ὥρα τὴν ὥρα. Ἡ Εὐρώπη, λέει, θὰ βοηθήση».

— Ὄχι, ὄχι, φώναξε ὁ Μπάϋρον:
«Ἀπ' τοὺς ξένους Λευτεριὰ μὴ ζητᾶτε.
Μὲ δικό σας τουφέκι καὶ σπαθὶ πολεμᾶτε».

— Ἔκανες κανένα τραγοῦδι γιὰ τὴν Ἑλλάδα μας, Λόρδε Μπάϋρον; ρώτησε μ' ἐνθουσιασμὸ ὁ Μακρῆς.

— Σήμερα πῆγα στὸ Σούνιο, εἶπε ὁ ποιητὴς καὶ χάραξα τ' ὄνομά μου σὲ μιὰ κολώνα στὸν ἄσπρο ναὸ τοῦ Ποσειδῶνα. Ἐκεῖ κάθησα λίγο μονάχος μὲ τὸν καϋμό μου ποὺ φούντωσε πάλι σὲ στίχους...

— Ἀπάγγειλέ μας τὸ ποίημά σου, Μεγάλε Φιλέλληνα, εἶπε ὁ Μακρῆς...

— Ὤ, εἶναι μεγάλο γιὰ νὰ τὸ πῶ ὅλο. «Τὰ νησιὰ τῆς Ἑλλάδας» εἶναι ὁ τίτλος του. Ἀκοῦστε μερικὲς στροφές:

«Ποῦναι κεῖνα; Ποῦ εἶναι, ὦ Πατρίδα καϋ-
(μένη ;
Κάθε λόγγος σου τώρα κι' ἀκρογιάλι ἐ-
(βουβάθη.
Τῶν παλιῶν τῶν ἡρώων ἕνας μῦθος δὲ μένει
τῆς μεγάλης καρδιᾶς της κάθε χτύπος ἐ-
(χάθη.

Πρέπει τάχα νὰ κλαῖμε μεγαλεῖα χαμένα;
καὶ ντροπὴ νὰ μᾶς βάφη ἀντὶς αἷμα σὰν
(πρῶτα ;
Βγάλε, ὦ γῆς δοξασμένη, ἀπ' τὰ σπλάγχνα
(σου ἕνα
ἱερὸ ἀπομεινάρι τῶν παιδιῶν τοῦ Εὐρώτα.

Ἀπὸ κειοὺς τοὺς τρακόσους, τρεῖς ἂν ἔρ-
θουνε, φτάνουν
ἄλλη μιὰ Θερμοπύλα στὰ βουνά σου νὰ κά-
(μουν».

Ἡ συγκίνηση τοῦ γέρο Μακρῆ καὶ τοῦ Λάμπρου ἦταν μεγάλη. Αὐτοὶ ἤξεραν πὼς ἀπὸ καιρὸ εἶχαν ξυπνήσει μέσα στὰ σπλάχνα τῆς σκλάβας γῆς οἱ τρακόσοι τοῦ Λεωνίδα κι' οἱ ἄλλοι ἡμίθεοι τῶν ἀθάνατων ἄθλων... Τὸ παράπονο τοῦ ποιητῆ δὲ μαρτυροῦσε παρὰ τὴ μεγάλη λαχτάρα του γιὰ τὴ λευτεριὰ τῆς Ἑλλάδας.

Ἡ φωνὴ τοῦ Μπάϋρον ἐξακολούθησε ν' ἀπαγγέλη:

«Μέσ' στὸν ἴσκιο χορεύουν οἱ κοπέλλες
(μας πάλι.
Σὰν τὰ μαῦρα τους μάτια δὲν εἶδε ἄλλα ἡ
(φύση...
Μὰ σὰ βλέπω τὴ νιότη καὶ τ' ἀφρᾶτα της
(κάλλη,
Τὸ δικό μου τὸ μάτι τὸ θολώνει μιὰ στάλα,
ποὺ γιὰ σκλάβους τοῦ κόρφου τους ἔχουν
(τὸ γάλα.
Στοῦ Σουνίου θὰ καθήσω τὸ μαρμάρινο
(βράχο
σύντροφό μου τὸ κῦμα τοῦ Αἰγαίου θὰ
(κάμω.
Αὐτὸ ἐμένα ν' ἀκούη, κι' ἐγὼ ἐκεῖνο μονάχο,
καὶ κεῖ πάνω, σὰν κύκνος μὲ τραγοῦδι ἂς
(πεθάνω.

Δὲ σηκώνει ἡ ψυχή μου σκλάβα γῆ... Κτύ-
(πα κάτω
τῆς σκλαβιᾶς τὸ ποτήρι, κι' ἂς πάει νἆναι
(γεμάτο».

Χτύποι δυνατοὶ τράνταξαν τὴν πόρτα. Ὁ Μακρῆς σηκώθηκε.

— Ποιὸς νὰ εἶναι; Ἴσως οἱ Τοῦρκοι; Τὰ χαρτιὰ τοῦτα...

Ἔκαμε νὰ τὰ βάλη στὸ στῆθος του μὰ ὁ Λόρδος Μπάϋρον τοῦ τὰ πῆρε ἀπ' τὸ χέρι καὶ τάχωσε στὸ δικό του στῆθος.

— Λάμπρο, συγύριζε τὶς βαλίτσες μου, εἶπε. Εἶσαι ὁ νέος μου ὑπηρέτης ποὺ παίρνω μαζί μου στὴν Ἰσταμπούλ.

Ὁ Τζὼν ἄνοιξε τὴν πόρτα καὶ μπῆκαν μέσα δυὸ Τουρκαλάδες ποὺ εἶχαν μαζί τους κι' ἕνα διερμηνέα.

Ὁ δραγουμάνος, ποὺ εἶχε τὶς ὁδηγίες του, κοίταξε ἄγρια τὸ Μακρῆ, κι' ὕποπτα τὸ Λάμπρο, ποὺ ἔσκυβε πάνω στὶς βαλίτσες. Μπροστὰ ὅμως στὸ Μπάϋρον, ὑποκλίθηκε.

— Προσκυνῶ τὸν ἀφέντη ἀπὸ τὴν Ἰγγλιτέρα, εἶπε. Νὰ μὲ συμπαθᾶ ἡ εὐγένειά σου... Ψάχνουμε γιὰ ἕνα ρέμπελο ποὺ μπῆκε κρυφὰ στὴν Ἀθήνα... Κάποιο μάτι, λέει, τὸν εἶδε νὰ χώνεται σ' ἐτοῦτο τὸ σπίτι.

Ὁ Λόρδος Μπάϋρον δὲν τὸν κοίταξε κἂν. Γύρισε μόνο καὶ εἶπε στὸν Λάμπρο:

— Τελείωσες; Πήγαινε νὰ συγυρίσης καὶ σύ, γιατὶ ὅπου νἆναι θάρθη τ' ἁμάξι.

— Μάλιστα, Μυλόρδε, εἶπε ὁ Λάμπρος καὶ χώθηκε στὴ διπλανὴ κάμαρα.

— Μὲ συμπαθᾶς, ἀφέντη, εἶπε ὁ δραγουμάνος ποὺ εἶχε ὡστόσο κουβεντιάσει μουρμουριστὰ μὲ τοὺς Τούρκους.

— Τί θέλετε; εἶπε ἀκατάδεχτα ὁ Ἄγγλος.

— Σὰν πολὺ λασπωμένος εἶναι ὁ ὑπηρέτης σας. Εἶναι καινούργιος; Ἀπὸ ποῦθε βαστᾶ;

— Δὲν τὸ περίμενα πὼς θὰ μοὔκαναν στὴν Ἀθήνα ἀνάκριση, εἶπε ὁ Λόρδος. Ὁ φίλος μου ὁ Βαλῆς πρέπει νὰ τὸ μάθη...

— Μὴ γίνη κουβέντα, ἀφέντη, εἶπε ὁ δραγουμάνος. Καλὸ ταξίδι... Ἐμεῖς πᾶμε μὴ μᾶς ξεφύγη ὁ ὕποπτος ποὺ θὰ τρύπωσε φαίνεται σ' ἄλλο σπίτι.

— Ἀλλαχὰ σιμαλαντίκ, μουρμούρισαν οἱ δυὸ Τουρκαλάδες, φέρνοντας τὸ χέρι στὸ μέτωπο καὶ στὸ στῆθος μὲ σεβασμό.

Ὅταν ἔφυγαν ὁ Μακρῆς ἔσφιξε τὸ χέρι τοῦ Μπάϋρον.

— Σ' εὐχαριστῶ, Βύρων, τοῦ εἶπε μὲ θέρμη. Ἡ στάση σου ἦταν τόσο ἀντρίκια.

Ὁ Λάμπρος ποὺ βγῆκε κι' αὐτὸς ἀπὸ τὸ διπλανὸ δωμάτιο, πρόσθεσε:

— Εὐχαριστῶ, μυλόρδε, ἂν ἤσουν Ἕλληνας, θἄθελα νὰ γινόμουν πρωτοπαλληκαρό σου.

— Ποῦ ξέρεις, Λάμπρο, εἶπε ὁ Βύρων χτυπώντας στὸν ὦμο τὸ παλληκάρι τῆς Ρούμελης. Ἴσως γίνη κι' αὐτὸ μιὰ μέρα...

— Ἄκουσε, παιδί μου, εἶπε κι' ὁ Μακρῆς. Τὸ ποίημα ποὺ μᾶς εἶπες πρὶν ἔρθουν αὐτοί, ἦταν πολὺ πικραμένο... Κάποια μέρα, κι' ἐλπίζω σύντομα, ἕνας δικός μας ποιητὴς θὰ σοῦ δώση ἴσως τὴν ἀπάντηση. Ἐγὼ δὲ θὰ ζῶ, μὰ θἄθελα νὰ μὲ θυμηθῆς τότε...

Ὁ ποιητὴς ἔπεσε στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ παλιοῦ καπετάνιου.

— Μὲ συγχωρεῖς, εἶπε, ἂν σὲ πίκρανα μὲ τοὺς στίχους μου. Μακάρι ν' ἀληθέψουν τὰ λόγια σου, καπετάνιο. Τὸ παλληκάρι ἀπὸ δῶ εἶπε πὼς ἡ αὐγὴ θὰ ροδίσῃ καὶ τὰ μάτια του ἄστραφταν πιὸ πολὺ κι' ἀπὸ τὴν αὐγή, καθὼς τὄλεγε. Τότε θὰ μὲ δῆτε πάλι κοντά σας. Μόνο τότε θὰ κατέβω ξανὰ στὴν Ἑλλάδα. Ὅταν μάθω πὼς πῆρε φωτιὰ ἀπὸ ἄκρη σ' ἄκρη. Καὶ τότε δὲ θἄρθω νὰ πολεμήσω μόνο μὲ τραγούδια...

Καὶ τώρα εἶναι καιρὸς νὰ πηγαίνουμε... Ὁ Λάμπρος θἄρθη στὸ ἁμάξι μαζί μου. Στὸ δρόμο πηδᾶ καὶ τὸ σκάζει... Καλὴν ἀντάμωση, καπετάνιο... Καὶ μὴν ξεχάσης νὰ δώσης τὸ μήνυμά μου στὴν «Κόρη τῶν Ἀθηνῶν».

Ἐδῶ τελειώνει τὸ πρῶτο μέρος μιᾶς ἱστορίας... Στὸ δεύτερο, ἕνας κύκνος ἁράζει στὸν τόπο μας μὲ φτερὰ ἀετοῦ. Ὁ Λόρδος Μπάϋρον κατεβαίνει νὰ πολεμήση στὸ Μεσολόγγι... Θὰ τὸ δοῦμε τὴν ἄλλη φορά.

ΚΛΕΙΩ ΝΟΤΑΡΑ

— Μὴ σὲ πῆρε κανένα τούρκικο μάτι;

ΓΙΑ ΤΗ ΜΙΚΡΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ

ΠΟΥΛΟΒΕΡ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ

Εἶναι εὔκολο νὰ πλέξουμε ἕνα ζεστό, καλὸ πουλόβερ μὲ ὁποια βελονιὰ διαλέξουμε. (Στὰ περασμένα φύλλα τῆς «Παιδόπολης» σᾶς ἔδωσα τὴν περιγραφὴ ἀπὸ πολλοὺς πόντους).

Γιὰ νὰ φτιάσετε ἕνα καλό, ζεστὸ πουλόβερ, χρειάζονται 65—70 δράμια μαλλί, ἀπάνω κάτω, καὶ βελόνες Νο 3.

Τί πόντους θὰ χρησιμοποιήσετε;

Γιὰ τὸ κάτω μέρος τοῦ πουλόβερ καὶ τῶν μανικιῶν λάστιχο: Δηλαδή: 1η σειρὰ ἕνας πόντος ἴσιος κι' ἕνας ἀνάποδος. (Ἢ δυὸ ἴσιοι, δυὸ ἀνάποδοι). 2η σειρά, τὸ ἴδιο καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς.

Γιὰ τὸ πουλόβερ, τὶς λοξὲς γραμμές. Δηλαδή, 3 ὄψη, 3 ἀνάποδη. 3 ὄψη, 3 ἀνάποδη, ὅλη τὴ σειρά. Ἡ ἀνάποδη ἴσια. Στὴν 3η σειρά: ἀρχίζετε 4 ὄψη, 3 ἀνάποδη, 3 ὄψη, 3 ἀνάποδη γιὰ νὰ γίνη λοξὴ ἡ σειρά. Στὴν 5η, ἀρχίζετε 5 ὄψη, 3 ἀνάποδη, 3 ὄψη, 3 ἀνάποδη κλπ. Στὴν 7η, 4 ὄψη, 3 ἀνάποδη, 3 ὄψη, 3 ἀνάποδη. Στὴν 9η, 3 ὄψη, 3 ἀνάποδη καὶ ξαναρχίζετε ἀπὸ τὴν πρώτη.

Νὰ πῶς θὰ γίνη τὸ μπροστινὸ μέρος.

Ἀρχίζετε μὲ 120 πόντους. Φτιάνετε 7 ἑκατοστὰ λάστιχο. Ἀπὸ κεῖ, ἀρχίζετε νὰ πλέκετε τὸν λοξὸ πόντο, ὅπως τὸν ἐξήγησα πιὸ πάνω. Σὲ κάθε πέντε σειρές, προσθέτετε ἀπὸ ἕνα πόντο. Ὅταν φτάσετε σὲ ὕψος 24 ἑκατοστὰ τοῦ μέτρου, κλείνετε γιὰ τὴ μασχάλη 8 πόντους ἀπὸ τὴν κάθε μεριὰ καὶ ὕστερ' ἀπὸ ἕνα πόντο κάθε 2 σειρές, 8 φορές. Σὲ ὕψος 36 ἑκατοστὰ ἀπὸ τὸ λάστιχο κλείνετε τοὺς 10 μεσαίους πόντους.

Τώρα ἐργάζεστε ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος μονάχα. Κλείνετε 2 πόντους κάθε 2 σειρὲς ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ ντεκολτέ, καὶ 7 πόντους κάθε 2 σειρὲς ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ ὤμου, ὥς νὰ ἐξαντληθοῦν οἱ πόντοι. Ὕστερα πλέκετε μὲ τὸν ἴδιο τρόπο τὸ ἄλλο μέρος.

Π λ ά τ η. Γίνεται μὲ τὸν ἴδιο τρόπο, μόνο ποὺ τὸ ἄνοιγμα τοῦ λαιμοῦ γίνεται σὲ ὕψος 40 ἑκατοστὰ ἀπὸ κάτω, κλείνοντας κι' ἐδῶ τοὺς 10 μεσαίους πόντους.

Ἐργάζεστε ὕστερα ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος, κλείνοντας δύο πόν-

τους ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ ντεκολτὲ, καὶ 7 πόντους ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ ὤμου, κάθε 2 σειρές, ὥς νὰ ἐξαντληθοῦν οἱ πόντοι.

Μ α ν ί κ ι α. Ἀρχίζετε μὲ μὲ 56 πόντους καὶ φτιάνετε 6 ἑκατοστὰ λάστιχο. Πλέκετε 40 ἑκατοστὰ μὲ τὸν λοξὸ πόντο, ποὺ εἴπαμε, κάνοντας ἕνα πλάτεμα κάθε 12 σειρές.

Κλείνετε ὕστερα τρεῖς πόντους κάθε 2 σειρὲς ἀπὸ τὸ κάθε μέρος. Τοὺς τελευταίους 16 πόντους τοὺς κλείνετε μαζί.

Γ ι α κ ά ς. Σηκώνετε 20 πόντους καὶ πλέκετε μιὰ λουρίδα 40 ἑκατοστὰ γιὰ τὸ γιακά.

Βάζετε κατόπι τὰ διάφορα κομμάτια μεταξύ τους σύμφωνα μὲ τὸ πατρὸν ποὺ κόψατε πρίν. Ἔχουμε ἐξηγήσει πῶς νὰ κόβετε ἕνα πατρὸν στὰ μέτρα σας. Θυμᾶστε;

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

Ο ἱ λ ε κ έ δ ε ς

Ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους μπελάδες τῆς νοικοκυρᾶς εἶναι σίγουρα οἱ λεκέδες ποὺ γίνονται πάνω στὰ ροῦχα. Ὁ ἕνας ἔρριξε πάνω στὴ μπλούζα του μελάνι. Ὁ ἄλλος καφέ. Ἡ ἴδια ἡ νοικοκυρά, σιδερώνοντας, κιτρίνισε τὰ ροῦχα μὲ τὸ σίδερο... Τί θὰ γίνη;

Δὲν ὑπάρχει βέβαια νοικοκυρὰ μικρὴ ἢ μεγάλη ποὺ νὰ μὴ ξέρη μερικοὺς τρόπους νὰ βγάζη αὐτοὺς τοὺς λεκέδες καὶ νὰ ἐπανορθώνη ἔτσι τὴ ζημιά. Ρίχνει π. χ. ἁλάτι πάνω στὸ τραπεζομάντηλο ποὺ ἔχει λεκιαστῆ ἀπὸ κρασὶ ἢ τρίβει τὶς μελανιὲς μὲ λεμόνι.

Οἱ λεκέδες ὅμως ἀλλάζουν χρῶμα, ξεθωριάζουν, ἀλλά... δὲν φεύγουν...

Ἡ νοικοκυρὰ καταφεύγει τότε στὸ νερὸ καὶ στὸ σαπούνι καὶ στὸ σωτήριο ἅπλωμα στὸν ἥλιο...

Μὲ λαχτάρα παρακολουθεῖ τὸν λεκὲ νὰ ξεθωριάζη ἀκόμη πιὸ πολύ. Ἀλλὰ ἔστω ξεθωριασμένος, ἔστω ἀχνός, ἐξακολουθεῖ νὰ μένει ἐπίμονα στὸ ὕφασμα, σὰν νὰ φωνάζη «ἐδῶ εἶμαι»!

Κι' ἂς κάνει ἡ νοικοκυρὰ πὼς δὲν τὸν βλέπει, κι' ἂς λέει (τί νὰ πῆ) πὼς «σχεδὸν δὲν φαίνεται». Φαίνεται καὶ παραφαίνεται. Τὸ λεκιασμένο ροῦχο δὲν εἶναι τὸ ἴδιο ὅπως πρίν..

Καὶ σήμερα τὰ ὑφάσματα εἶναι ἀκριβά, καὶ τὰ παιδιὰ (μὰ κι' οἱ μεγάλοι) εἶναι συχνὰ ἀπρόσεχτοι... Τί θὰ γίνη λοιπόν;

Γι' αὐτὸ εἶναι σωτήριο νὰ ξέρη μερικοὺς τρόπους ἀποτελεσματικοὺς γιὰ νὰ βγάζη ἡ νοικοκυρὰ τοὺς λεκέδες ἀπὸ τὸ ροῦχα.

Πολλὲς φορὲς θ' ἀναγκαστῆ νὰ πάη καὶ στὸ φαρμακεῖο γιὰ νὰ βρῆ τὸ κατάλληλο... ἀντιφάρμακο κατὰ τοῦ λεκέ. Ἀλλὰ μπροστὰ στὴ ζημιά, θὰ τὸ κάνη κι' αὐτό. Γιατὶ ἡ καλὴ νοικοκυρά, δὲν εἶναι μονάχα «δούλα καὶ κυρὰ», πρέπει νὰ εἶναι καὶ νοσοκόμα, καὶ λίγο δασκάλα, καὶ μιὰ ἰδέα... χημικός.. Ἀπ' ὅλα!

Ἐμπρὸς, λοιπόν!

Πρῶτα-πρῶτα, ἀλλοιῶς βγαίνουν οἱ λεκέδες ἀπὸ τὰ ἄσπρα ὑφάσματα κι' ἀλλοιῶς ἀπὸ τὰ χρωματιστά, ποὺ πρέπει κανεὶς καὶ νὰ γνοιαστῆ νὰ μὴ χαλάση τὸ χρῶμα.

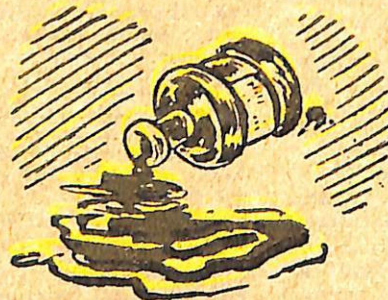
ΛΕΚΕΔΕΣ ΑΠΟ ΚΑΦΕ Ἢ ΚΑΚΑΟ

Ὅταν ἕνα λεπτὸ ὕφασμα ἔχει λερωθῆ ἀπὸ καφὲ ἢ σοκολάτα, μὴ προσπαθήσετε νὰ τὸ καθαρίσετε μὲ νερὸ καὶ σαπούνι, γιατὶ ὁ λεκὲς θὰ ἁπλωθῆ. Διαλύστε ἕνα κροκὸ αὐγοῦ σὲ χλιαρὸ νερὸ καὶ μεταχειριστῆτε τὸ ὑγρὸ σὰ σαπουνάδα. Ἂν οἱ λεκέδες ἐπιμένουν, προσθέσετε μερικὲς σταγόνες ἀμμωνία, καὶ τρίψτε τους μὲ μιὰ μικρή, μαλακὴ βούρτσα. Ὅταν φύγη ὁ λεκὲς, τρίψτε τὸ μέρος μὲ μιὰ λευκὴ στεγνὴ φανέλλα.

ΛΕΚΕΔΕΣ ΑΠΟ ΚΡΑΣΙ

Σὲ ἄσπρο ὕφασμα: Τρίψτε τυ δυνατὰ μὲ χλωριοῦχο νερὸ ζεστὸ (Βαρεκίνα), ἢ κάψτε λίγο θειάφι κι' ἁπλῶστε το στοὺς ἀτμούς του. Τὸ ἴδιο κι' ἂν λερώθηκε ἀπὸ κόκκινο μελάνι, φυτικὰ χρώματα ἢ χυμοὺς ἀπὸ φροῦτα.

Σὲ χρωματιστὸ ὕφασμα:

Πλύσιμο μὲ ἀμμωνία (λίγες σταγόνες σὲ χλιαρὸ νερὸ), ἀφοῦ πλυθῆ πρῶτα μὲ χλιαρὴ σαπουνάδα.

Ἂν ὁ λεκὲς ἀπὸ τὰ φροῦτα ἐπιμένη, ρίξτε λίγη γλυκερίνη στὸ μέρος ποὺ βρίσκεται ὁ λεκές, ἀφῆστε το μιὰ ὥρα καὶ κατόπιν περιχύστε το μὲ βραστὸ νερὸ (ἂν εἶναι τὸ ὕφασμα λευκό, ἢ ἂν ἀντέχουν τὰ χρώματά του).

ΑΠΟ ΜΕΛΑΝΙ

Ἀνακατεύετε 75 δράμια ὀξείδιο τοῦ ψευδαργύρου (στουπέτσι) σὲ μιὰ μικρὴ κατσαρόλα γεμάτη ἀπὸ χλιαρὸ νερό, ὅπου ρίχνετε λίγες σταγόνες ὑδροχλωρικὸ ὀξύ (Βαρεκίνα).

Βρέχετε πολλὲς φορὲς τὸ λεκιασμένο μέρος μ' ἕνα κομμάτι φανέλλα καὶ τὸ ξεπλένετε μὲ χλιαρὸ νερό.

Ἂν τὸ ὕφασμα εἶναι δυνατὸ καὶ ἄσπρο, μπορεῖτε νὰ τὸ ξεπλύνετε καὶ μὲ διάλυση ἀπὸ ὀξαλικὸ ὀξύ.

ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ

Λάχανο ντολμάδες μὲ αὐγολέμονο.

Ὑ λ ι κ ὰ

75 δράμια ρύζι

50 δράμια ψιλοκομμένο κρεμμύδι

50 δράμια βούτυρο

Λίγες σταφίδες καὶ κουκουνάρια, γιὰ ὅσους τοὺς ἀρέσει

Λίγο ἄνιθο καὶ ψιλὸ μαϊντανό.

Φύλλα λάχανου ἄσπρα, ἁλάτι, πιπέρι, λίγο νερὸ καὶ δυὸ ἀσπράδια.

Γ ι ὰ τ ὴ σ ά λ τ σ α

2 κουτάλια τῆς σούπας βούτυρο.

3 κουτάλια τῆς σούπας ἀλεύρι.

80 δράμια γάλα, λίγο νερό, ἁλάτι, τοὺς κροκοὺς καὶ τὸ λεμόνι.

Βάζομε σὲ μιὰ κατσαρόλα τὸ βούτυρο καὶ τὰ κρεμμύδια ψιλοκομμένα καὶ τ' ἀφήνουμε στὴ φωτιὰ ὥς νὰ ξανθίσουν. Ρίχνουμε ἕνα ποτήρι νερό, καὶ τ' ἀφήνουμε νὰ πάρη βράση. Ρίχνομε τὸ ρύζι καὶ τ' ἀφήνομε νὰ σιγοβράση καὶ νὰ τραβήξη τὸ νερό.

Τότε ρίχνομε ἁλάτι, πιπέρι, ἄνιθο κλπ. Ὅταν μισοκρυώση, ρίχνομε τ' ἀσπράδια κι' ἀνακατεύομε.

Ἔχομε τὰ φύλλα ἕτοιμα, ζεματισμένα καὶ κομμένα ἀναλόγως. Σὲ κάθε φύλλο, βάζομε μιὰ κουταλιὰ τῆς σούπας ρύζι καὶ τυλίγομε. Ὅταν ἑτοιμαστοῦν οἱ ντολμάδες, τοὺς βάζομε σὲ μιὰ κατσαρόλα, μὲ νερὸ ὥς νὰ τοὺς σκεπάση καὶ λίγο ἁλάτι.

Τοὺς ἀφήνομε νὰ σιγοβράσουν καὶ νὰ τραβήξουν τὸ νερό.

Ἔχομε ἕτοιμη τὴ σάλτσα, ποὺ γίνεται ἔτσι: Βάζομε τὸ ἀλεύρι καὶ τὸ βούτυρο σὲ μιὰ κατσαρόλα καὶ τὸ χτυπᾶμε μὲ τὸ σύρμα. Ὅταν ζεσταθῆ ρίχνομε τοὺς κροκοὺς καὶ ἀφήνομε νὰ πάρη μιὰ-δυὸ βράσες. Στύβομε ἀνάλογο λεμόνι καὶ μὲ τὴ σάλτσα περιχύνομε τοὺς ντολμάδες καὶ τοὺς σερβίρομε ζεστούς.

Η ΘΕΙΑ ΜΑΡΙΑΝΝΑ

ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΟΥ

Στὸ βόρειο μέρος τῆς Μακεδονίας βρίσκεται τὸ ἀγαπητό μου χωριό.

Τὰ σπιτάκια του εἶναι στὴ σειρά, τὸ ἕνα κοντὰ στ' ἄλλο, σὰν φάλαγγες ἀπὸ λευκὰ περιστεράκια. Οἱ δρόμοι του εἶναι φιδωτοί. Στὴν πλατεία στέκονται ὄρθια τέσσερα γέρικα πλατάνια καὶ παραπέρα μιὰ μουρμουριστὴ βρύση κυλάει ἥσυχα τὰ γάργαρα νερά της. Δίπλα στὸ χωριό μου εἶναι ἕνα μικρὸ ὑψωματάκι ἀπ' ὅπου ἀκούγεται ὁ ἦχος τῆς φλογέρας. Καὶ βλέπεις τ' ἀρνάκια νὰ πηδοῦν σὰν τρελλὰ παιδάκια πάνω στὴ χλόη. Τὸ πρωΐ-πρωΐ, μόλις ἀνατείλει ὁ ἥλιος, πρῶτο-πρῶτο τὸ δικό μου χωριὸ χρυσοαρματώνεται ἀπὸ τὶς χρυσὲς ἀκτῖνες του. Τί ὡραῖο χωριό!

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΑΜΑΝΙΔΗΣ
(Μαθητὴς Α' τάξης γυμνασίου Γιαννιτσῶν)

★

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΟΥ

Εἶδα ψὲς στὸ ὄνειρό μου
τὸ χωριὸ τ' ἀγαπητό μου,
ποὺ ἡ καρδιά μου νοσταλγεῖ
γιὰ νὰ πάω νὰ τὸ δῆ.

Εἶδα τ' ἄσπρα του σπιτάκια
μ' ἀνθισμένα τὰ κηπάκια
τὶς ψηλὲς κληματαριές του
ποὺ εἶν' ριγμένες στὶς αὐλές του.

Τ' ἀνθισμένα λουλουδάκια
ἁπαλὰ σὰν βελουδάκια,
ποὺ ἡ δροσούλα τὰ ποτίζει
καὶ ὁ ἥλιος τὰ φωτίζει.

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΠΕΥΚΑΣ
(Παιδόπολη Ζηροῦ)

★

ΤΟ ΟΡΓΩΜΑ

Ἔπεσαν οἱ πρῶτες βροχές. Ὁ ἥλιος λάμπει ἐπάνω ἀπὸ τὰ βρεγμένα καὶ χορτασμένα χωράφια καὶ τὰ φρεσκοπλυμένα πεῦκα. Τοὺς χαμογελᾶ, σὰν παληὸς βασιλιὰς εὐχαριστημένος ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους του.

Ἀπὸ ἀπέναντι ἡ θάλασσα στέλνει τὴν μυρωμένη ἁρμύρα της νὰ ἑνωθῆ μὲ τὸ ἄρωμα τῶν μύρτων καὶ τῶν σχίνων. Μέσα στὴν γαλήνη τῆς ἐξοχῆς φλῶροι, καρδερίνες καὶ σπίνοι, καθισμένοι στοὺς κλώνους τῶν θάμνων, δοκιμάζουν νέα τραγούδια. Καὶ πέρα στὶς πλαγιὲς τοῦ βουνοῦ ὁ βοσκὸς βόσκει τὰ πρόβατά του καὶ παίζει τὴ φλογέρα του. Ὁ ἀδερφός μου φτάνει στὸ χωράφι μας μὲ τὰ δυὸ βώδια μας, τὸν Ἀράπη καὶ τὴν Φραξῖκο καὶ μὲ τὸ ἄροτρο. Ἀφήνει στὴν ρίζα τοῦ πεύκου, ποὺ ὑψώνεται στὴ μέση τοῦ χωραφιοῦ, τὸ σακκίδιο μὲ τὸ λιτὸ φαγητό του, τὴ στάμνα μὲ τὸ νερὸ καὶ τὴν σάκκα μὲ τὴν τροφὴ τῶν ζώων. Δίπλα ξαπλώνεται ὁ σκύλος, μὲ τὸ μουσούδι του ἀνάμεσα στὰ ξύλο του πόδια. Εἶναι ὁ ἄγρυπνος φρουρὸς τῶν ἀγαθῶν τοῦ κυρίου του.

Πόσο θαυμάζω τὴ δουλειὰ τοῦ ἀδερφοῦ μου.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Κ. ΜΠΕΚΡΗΣ
(Ξηροχώρι— Ολυμπίας)

ΟΡΚΟΣ

Ἕλληνας ἐγεννήθηκα
Ἕλληνας θὰ πεθάνω.
Καὶ τὴν γλυκειὰ Ἑλλάδα μου
μεγάλη θὰ τὴν κάνω.

Θὰ πολεμήσω ἡρωϊκὰ
κι' ἐχθρούς μου θὰ σκοτώνω,
καὶ τὴν μικρὴ πατρίδα μου
πάντα θὰ μεγαλώνω.

Καὶ κάθε Ἕλληνα ἐχθρὸ
σκληρὰ θὰ τιμωρήσω,
καὶ καθένα φιλέλληνα
πολὺ θὰ τὸν τιμήσω.

Καὶ γιὰ ἐσὲ Ἑλλάδα μου
δέχομαι νὰ πεθάνω,
ἀρκεῖ ἐσέ Ἑλλάδα μου
μεγάλη νὰ σὲ κάνω.

Αὐτὸν τὸν ὅρκο ὦ Θεέ,
ἂν δὲν τὸν ἐκτελέσω,
τοὺς ἀδελφοὺς καὶ μάνα μου
νὰ ἰδῶ ἂς μὴν μπορέσω.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΟΛΙΟΣ
(μαθητὴς Ἱεροδιδασκαλείου Βελλᾶς)

★

ΤΟ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ

Τὸ φθινόπωρο μᾶς ἦρθε
μὲ δροσούλα καὶ βροχή,
φύγαμε ἀπ' τὸ καλοκαίρι
καὶ ἀπ' τὴν ζέστη τὴν πολλή.

Τὸ σχολεῖο μᾶς ἐδέχθη
μὲ ἀνοιγμένη ἀγκαλιά,
μπήκαμε σὲ νέα τάξη
μὲ ἀπερίγραπτη χαρά.

Μὲ δροσούλα πάντα
βγαίνει ὁ γεωργὸς
νὰ μαζέψη τὴν ἐλιά μας
τὸν πολύτιμο καρπό

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΤΖΙΒΕΣ
(Βραχάτα Κεφαλληνίας)

★

ΒΓΑΛΕ ΦΤΕΡΑ, ΜΑΝΟΥΛΑ ΜΟΥ

Μοῦ ἔγραφες, μανούλα μου, στὸ γράμμα
(τὸ ὕστερνό σου:
«Ὁ γυρισμὸς τῶν ἀηδονιῶν μηνᾶ τὸν
(ἐρχομό σου».
Τ' ἀηδόνια, τὰ γοργόφτερα, γυρίσανε
(τρεχάτα
καὶ πάλι ξαναφύγανε στὰ μακρινά, μὰ
(Ἐσένα
ἀγκαθιασμένα ἀγριόκλαδα σοῦ ἔφραξαν
(τὴ στράτα...
Βγάλε φτερά, μανούλα μου, καὶ φεῦγα
(ἀπὸ τὰ ξένα.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΖΟΥΛΗΣ
(μαθητὴς Βελλᾶς)

★

Η ΚΑΜΠΑΝΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΟΥ

Τί γλυκὸς ποὺ εἶναι ὁ ἦχος τῆς καμπάνας μερικὲς φορές! Ἁπλώνεται ἐπάνω σὲ χωριά, σὲ πόλεις καὶ σὲ δάση, χάνεται στοὺς δρόμους τοῦ χωριοῦ καὶ ὑψώνεται πρὸς τὸν οὐρανὸ καθαρὸς καὶ βαθύς, ὅπως μία προσευχή. Μερικὲς καμπάνες χτυποῦν ἀργὰ καὶ βαρειά, ποὺ ὁ ἦχος τους θαρρεῖς πῶς σοῦ μιλᾶ γιὰ τοὺς πόνους τῆς γεροντικῆς ἡλικίας. Ὑπάρχουν κι' ἄλλες καμπάνες ποὺ χτυποῦν γρήγορα κι' εὐτυχισμένα, σὰν τοὺς φιλόδοξους παλμοὺς τῆς νεότητας κι' ἄλλες πάλι μὲ τὶς παιδικές τους φωνές. Πόσες φορὲς ἡ φωνὴ τῆς καμπάνας δὲν ἡσύχασε τὶς φουρτουνιασμένες ψυχὲς τῶν Ἑλλήνων καὶ δὲν ἐγλύκανε τὶς πονεμένες καρδιές τους. Πόσες φορὲς ὁ ἦχος τους αὐτὸς δὲν μᾶς καθάρισε τὸ νοῦ μας ἀπὸ τὶς σκέψεις καὶ δὲν ἐσκόρπισε τὴ γαλήνη.

ΣΠΥΡΟΣ ΠΡΕΒΕΖΑΣ
(Γυμνάσιο Γρεβενῶν)

★

Ο ΧΕΙΜΩΝΑΣ ΗΡΘΕ

Πάει πιὰ τὸ καλοκαίρι καὶ ἡ καλοκαιριά, πάνε πιὰ τὰ μπάνια καὶ ἡ ἐξοχές. Οἱ ἀκρογιαλιὲς ἐρήμωσαν. Καὶ τὸ κῦμα σπάζει μόνο του στὰ βράχια. Κανένας δὲν ἀκούει τὸ φλοῖσβο του. Οἱ βαρκοῦλες δὲν ἀρμενίζουν πάνω στὴ θάλασσα. Δὲν χάνονται πάνω στοῦ πελάγου τ' ἀφρισμένα κύματα. Ὁ τζίτζικας δὲν τραγουδᾶ καὶ τὸ μερμύγκι κρύφτηκε κι' αὐτό. Τὰ πουλιὰ ἔφυγαν γιὰ τὶς πρῶτες τους φωλιές. Λίγα πουλάκια ἔμειναν καὶ αὐτὰ τουρτουρίζουν ἀπ' τὸ πολὺ κρύο. Μεγάλη λύπη αἰσθάνεται κανεὶς ὅταν τὰ βλέπει! Καὶ ὅλα αὐτὰ γιατὶ ἦρθε ὁ γέρο—χειμώνας μὲ τὴν κάτασπρη φορεσιά του. Τὸ χιόνι σκεπάζει τὰ πάντα. Ἕνα λευκὸ σεντόνι ἁπλώνεται παντοῦ. Γυμνὰ τὰ δέντρα προβάλλουν πένθιμα στὸ γκρίζο οὐρανό. Ὁ βοσκὸς στενοχωριέται γιατὶ βλέπει τὰ βουνὰ χιονισμένα. Νοσταλγεῖ τὴ βρύση, τὸν πράσινο λόγγο, τὸ πλούσιο χορτάρι. Μὰ καὶ τὸ χιόνι ἔχει τὶς χαρές του. Τὰ παιδιὰ παίζουν χιονοπόλεμο καὶ φτιάνουν ἕνα χιονάνθρωπο καὶ κατόπιν χορεύουν γύρω ἀπὸ αὐτὸν ὅλα μαζί. Καὶ κοιτάζουν τὰ γύρω βουνὰ καὶ τοὺς κάμπους σὰν ἀπολιθωμένα καὶ τὰ θαυμάζουν! Καὶ τὸ βράδυ στὰ σπίτια, ὅταν ἔξω σφυρίζει ὁ βοριάς μαζεμένοι ὅλοι κοντὰ στὸ τζάκι ἡ γιαγιὰ καὶ ὁ παπποῦς, ἀρχίζουν τὰ παραμύθια καὶ τὶς ἀτέλειωτες ἱστορίες, ὥσπου νὰ νυστάξουν ὅλοι.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Κ. ΔΗΜΗΤΡΟΥΛΙΑΣ
(Μαθητὴς Γυμνασίου Δομοκοῦ)

★

ΧΕΙΜΩΝΑΣ

Γοῦνες χιονάτες φόρεσες πάλι
ἦρθες μὲ κρύο, μὲ παγωνιά·
στὴν ἔρμη φύση καὶ στ' ἀκρογιαλ.
στάζει τὸ δάκρυ τ' ἄγριου χιονιᾶ.

Σκόρπισες σ' ὅλα ἀνατριχίλα
ἡ φύση στέκει, βουβή, νεκρή.
Καὶ κάποια ἄγρια, τώρα μαυρίλα
μελαγχολία δίνει στὴ γῆ.

Δὲν βλέπεις τώρα στὸν κάμπο ἀν-
(θρώπους
βοσκοὺς μονάχα στὴ μοναξιά.
(τους
Ὅλους τοὺς μάζεψες στὸ φτωχικό
μέσ' τὴ σπιτίσια του τὴ ζεστασιά.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β. ΜΑΤΑΥΤΣΗΣ
(Μαθητὴς Γυμνασίου Βάλτης)

ΤΑ ΧΗΜΙΚΑ ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ

Καὶ τώρα ποὺ εἴδαμε ποιὰ εἶναι τὰ ζωϊκὰ λιπάσματα καὶ ποιὰ τὰ φυτικά, ἔφτασε ὁ καιρὸς γιὰ νὰ μιλήσουμε παιδιά, καὶ γιὰ τὰ χημικὰ λιπάσματα. Τὰ χημικὰ λιπάσματα, καθὼς θὰ ἔχετε ἄλλωστε πολὺ καλὰ καταλάβει, δὲν δίνουν στὸ χῶμα ἄλλες οὐσίες, ἄλλες τροφές, ἀπὸ ἐκεῖνες ποὺ δίνουν τὰ ζωϊκὰ καὶ τὰ φυτικὰ (τὰ χλωρά).

Μόνο ποὺ τὶς δίνουν πιὸ τέλεια, πιὸ καλὰ μοιρασμένες, πιὸ «ἐπιστημονικὰ» νὰ ποῦμε ἀπ' ὅ,τι τὶς δίνουν τ' ἄλλα. Γιατὶ ξέρουμε ὡς τὸ δράμι τί ἀκριβῶς περιέχει ἕνα χημικὸ λίπασμα, κι' ἔτσι μποροῦμε νὰ δώσουμε στὸ χῶμα ἀκριβῶς ὅ,τι ἔχει ἀνάγκη. Πιὸ πολὺ ἀπὸ τοῦτο, καὶ πιὸ λίγο ἀπὸ τ' ἄλλο, πράγμα ποὺ δὲν μποροῦμε νὰ τὸ κάνουμε μὲ τὴν κοπριὰ π. χ. ἢ μὲ τὸ χοῦμο, γιατὶ ἐκεῖ, οἱ διάφορες οὐσίες εἶναι ὅλες μαζί, δὲν ξεχωρίζουν.

Τίποτε δὲν ἔχει βοηθήσει τόσο τὸ γεωργὸ ὅσο τὸ χημικὸ λίπασμα.

Οὔτε τὰ βενζινοκίνητα ἀλέτρια, οὔτε οἱ σπαρτικὲς μηχανές, οὔτε τίποτε!

Μὲ τὸ χημικὸ λίπασμα ποὺ εἶναι τόσο φτηνό, τόσο εὔκολο στὴ χρήση του, τ' ἀμμουδερὰ χωράφια γίνονται τόποι καρπεροί, οἱ βραχότοποι κι' οἱ λαγκαδιὲς γεμίζουν στάχυ καὶ κλῆμα.

Χρειάζεται πρὸ παντὸς ἡ καλλιέργεια, δὲν λέω. Ἀλλὰ χωρὶς τὸ χημικὸ λίπασμα, τί θὰ μποροῦσε νὰ κάνη ἀβοήθητος ὁ μόχθος τοῦ ἀγρότη;

Γι' αὐτὸ καὶ σήμερα δὲν ὑπάρχει γεωργὸς ποὺ νὰ μὴν χρησιμοποιῆ τὰ χημικὰ λιπάσματα. Μ' αὐτὰ βλέπει τὰ κόπια του νὰ μὴν πᾶν χαμένα, τὸ ἀμπάρι του νὰ γεμίζη γεννήματα.

Κι' ὅλο τελειοποιοῦνται κάθε τόσο, γιὰ νὰ βοηθήσουν ὅσο γίνεται τὸ γεωργὸ στὸ εὐλογημένο του ἔργο.

Τἄχουμε πῆ τόσες φορές, ποὺ πρέπει πιὰ νὰ τὰ ξέρετε ἀπ' ἔξω κι' ἀνακατωτά, πὼς οἱ κυριώτερες τροφὲς ποὺ ἔχει ἀνάγκη τὸ κάθε φυτὸ γιὰ νὰ προκόψη, εἶναι τὸ φ ω σ φ ο ρ ι κ ὸ ὀξύ, τὸ ἄ ζ ω τ ο καὶ τὸ κ ά λ ι. Καὶ τέλος τὸ ἀ σ β έ σ τ ι. Ἔτσι λοιπὸν τὰ χημικὰ λιπάσματα, μπορεῖ νὰ δίνουν στὸ χῶμα μιὰ ἀπ' τὶς τέσσαρες αὐτὲς οὐσίες τὸ καθένα.

Ἀναλόγως λοιπὸν ἀπὸ τί δίνουν, τὰ ὀνομάζουμε φωσφοροῦχα λιπάσματα, ἢ ἀζωτοῦχα, ἢ καλιοῦχα, ἢ ἀσβεστοῦχα.

Αὐτὰ τὰ λιπάσματα ποὺ δίνουν μιὰ μονάχα οὐσία, τὰ λέμε ἁ π λ ᾶ λιπάσματα. Εἶναι ὅμως λιπάσματα ποὺ δὲν δίνουν μιὰ μονάχα οὐσία, ἀλλὰ καὶ δυό, καὶ τρεῖς... Φωσφορικὸ δηλαδὴ καὶ ἄζωτο. Ἢ ἄζωτο καὶ κάλι. Αὐτά, ὅπως τὸ λέει καὶ τ' ὄνομά τους, εἶναι τὰ σ ύ ν θ ε τ α λιπάσματα.

Τέλος εἶναι κι' ἕνα λίπασμα, ποὺ τὰ ἔχει ὅλα: Αὐτὸ εἶναι τὸ π λ ῆ ρ ε ς λίπασμα, ὅπως τὸ λένε...

Στὴν Ἑλλάδα οἱ γεωργοὶ ἔμαθαν νὰ χρησιμοποιοῦν τὰ σ ύ ν θ ε τ α λιπάσματα.

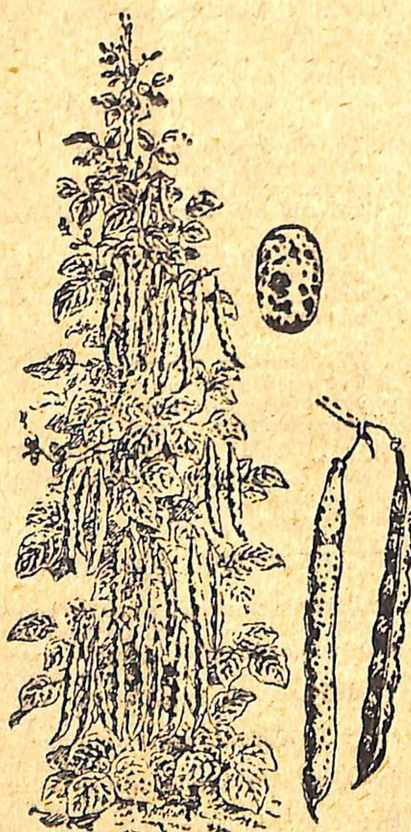
Τὸ βρίσκουν πιὸ ἁπλό, πιὸ εὔκολο νὰ ρίξουν στὸ χωράφι ἕνα σύνθετο λίπασμα. Μένουν, λένε, σίγουροι πὼς ἔδωσαν ἔτσι στὸ χῶμα ὅ,τι χρειάζεται. Ὡστόσο στ' ἄλλα μέρη τοῦ κόσμου ποὺ οἱ γεωργοὶ μελετοῦν περισσότερο τὴ δουλειά τους, βρίσκουν πὼς εἶναι σπατάλη νὰ ρίχνουν στὸ χωράφι καὶ οὐσίες ποὺ πιθανὸν νὰ τὶς ἔχη. Γι' αὐτὸ καὶ στοὺς τόπους ποὺ ἡ γεωργία εἶναι πιὸ προοδευμένη κι' οἱ ἀγρότες καλλιεργοῦν πιὸ ἐπιστημονικὰ τὸ ἔδαφος, δὲν ρίχνουν παρὰ ἁπλᾶ λιπάσματα, ἀναλόγως μὲ τὸ φυτὸ ποὺ καλλιεργοῦν...

«Τί θὰ πῆ ἐπιστημονικὴ καλλιέργεια, μπάρμπα Μῆτρο;» ἄκουσα πολλοὺς νὰ μοῦ λένε. «Ἐγὼ δουλεύω τὸ χωράφι μου ὅπως ξέρω, καὶ κάνω μιὰ χαρὰ τὴ δουλειά μου! Ἀφήνω τὰ κιτάπια στοὺς γραμματισμένους».

«Ἐπιστημονικὴ καλλιέργεια, φίλε μου — τοὺς ἀποκρίνομαι — δὲν εἶναι ν' ἀνοίξης τὰ κιτάπια καὶ νὰ μελετήσης. Ἡ καλλιέργεια τῆς γῆς δὲν μαθαίνεται στὰ βιβλία. Ἐπιστημονικὴ καλλιέργεια εἶναι νὰ καταφέρνης μὲ λιγώτερα καλλιεργητικὰ ἔξοδα καὶ μὲ λιγώτερη δουλειά, νάχης μεγαλύτερη σοδειὰ ἀπὸ τὸν διπλανό σου».

«Καὶ πῶς θὰ τὴν μάθουμε ἐμεῖς αὐτὴν τὴν καλλιέργεια;»

«Ὅπως τὴν ἔμαθα κι' ἐγώ, κι' ἂς εἶμαι προεστὸς στὰ χρόνια! Ἔχε τὸ ἀφτί σου ἀνοιχτὸ σ' αὐτὰ ποὺ λέει ὁ γεωπόνος! Ρίχνε καὶ καμμιὰ ματιὰ στὰ ἔξοχα φυλλάδια ποὺ δίνει τὸ ὑπουργεῖο τῆς Γεωργίας. Γράμματα ξέρεις, τὸ δημοτικὸ τὸ ἔβγαλες. Ἐκεῖ ποὺ δουλεύεις τόσες ὧρες στὸ ζευγάρι καὶ στὴν τσάπα, δούλεψε καὶ μερικὰ λεφτὰ μὲ τὸ μυαλό σου, κακὸ δὲν θὰ σοῦ κάνη. Στὴ δική μας τὴ δουλειά, τὴ γεωργία, ὅλα εἶναι κουκιὰ μετρημένα. Σοῦ δίνει ὁ ἄλλος ἕνα τρόπο νάχης καλύτερη σοδειὰ μὲ λιγώτερα ἔξοδα; Τελείωσε! Ἔχει δίκηο! Ἄκουσέ τον λοιπόν, καὶ μὴ λὲς τίποτε. Τὰ πολλὰ λόγια εἶναι φτώχεια... Ἔτσι γίνεται ὁ καλὸς γεωργός. Παίρνοντας συμβουλὲς ἀπὸ τὸ γεωπόνο, καὶ διαβάζοντας τὰ φυλλάδια τοῦ ὑπουργείου τῆς Γεωργίας. Κάνε αὐτὸ ποὺ σοῦ λένε, κι' ἂν δὲν δῆς ἀποτέλεσμα, ξαναγύρισε στὰ παλιὰ τοῦ κύρη σου. Γιατὶ δὲν πιστεύω νὰ σὲ βλάφτη νὰ ξοδέψης λίγα καὶ νὰ βγάλης πολλά!»

Φασόλια μπαρμπούνια

Αὐτὰ λέω στοὺς ἄλλους ἀγρότες. Κι' ὅποιος μ' ἀκούσει βγαίνει ὠφελημένος.

Γι' αὐτὸ λοιπὸν θὰ σᾶς ἐξηγήσω στὸ ἐρχόμενο γιατὶ πρέπει νὰ προτιμοῦμε τὰ ἁπλᾶ λιπάσματα κι' ὄχι τὰ σύνθετα, ὅπως κάνουν οἱ περισσότεροι!

Η ΑΛΛΑΞΟΣΠΟΡΙΑ (συνέχεια)

Ἐξηγήσαμε στὸ προηγούμενο γιατὶ εἶναι ἀπαραίτητη ἡ ἀλλαξοσπορία ἂν θέλουμε νὰ ἔχουμε καλὰ γεννήματα.

Ἕνας ἀπ' αὐτοὺς τοὺς λόγους, εἶναι καὶ τ' ἀγριόχορτα, τὰ ζιζάνια, ὅπως τὰ λέμε.

Εἶναι ζιζάνεια ποὺ ταιριάζουν στὴ μιὰ ἢ στὴν ἄλλη καλλιέργεια. Σὰ νὰ ποῦμε, ἂν καλλιεργοῦμε κάθε χρόνο τὸ ἴδιο χωράφι σιτάρι ποὺ σπέρνεται τὸ φθινόπωρο κι' ὥσπου νὰ θεριστῆ δὲν ταράζεται καθόλου, τότε τὰ ζιζάνια ποὺ μποροῦν ν' ἀναπτυχθοῦν στὸ διάστημα αὐτό, δὲν ἔχουν νὰ ἐνοχληθοῦν σὲ τίποτε, κι' ἂν τὸν ἄλλο χρόνο καλλιεργήσουμε ξανὰ σιτάρι, τὰ ζιζάνια χρόνο μὲ χρόνο θὰ θεριεύουν πρὸς βλάβη τῆς καλλιέργειας. Ἂν βάλουμε ὅμως σανά, ποὺ θερίζονται δυὸ μῆνες πιὸ μπροστὰ ἀπὸ τὸ σιτάρι, τὰ ζιζάνια ποὺ ἀνθίζουν καταστρέφονται κι' ἔτσι δὲν προφταίνουν νὰ ρίξουν σπόρο στὸ χωράφι. Ἄν, ἀντὶς γιὰ σανά, βάλουμε κουκιά, μὲ τὰ σκαλίσματα καταστρέφονται πάλι τὰ ζιζάνια καὶ καθαρίζει τὸ χωράφι. Τὸ ἴδιο ἂν σπείρουμε ἥμερο τριφύλλι. Αὐτὸ μὲ τὶς δυνατὲς ρίζες του καὶ τὴν πλούσια ἀνάπτυξή του, πνίγει τὰ ζιζάνια.

Ὥστε, καθὼς βλέπετε, συναλλάζοντας τὶς καλλιέργειες, κατορθώνουμε νὰ καθαρίζουμε τὰ χωράφια ἀπὸ τὰ ζιζάνια καὶ τοὺς ἄλλους ἐχθροὺς τῶν φυτῶν.

Ἔτσι εἶναι καλὸ ἕνα σκαλιστικὸ φυτὸ ν' ἀκολουθῆ ἕνα φυτὸ ποὺ δὲν σκαλίζεται, ἕνα φυτὸ ποὺ πνίγει τὰ ζιζάνια (τριφύλλι), ν' ἀκολουθῆ ἕνα φυτὸ ποὺ τ' ἀφήνει νὰ μεγαλώνουν, ἕνα χειμωνιάτικο, νὰ συναλλάζεται μ' ἕνα καλοκαιρινό, ἕνα ποὺ ἡ σοδειά του εἶναι πρώϊμη, μ' ἕνα ποὺ ἡ σοδειά του εἶναι ὄψιμη. Ὅπως εἶναι καλὸ νὰ συναλλάζωνται φυτὰ μὲ δυνατὲς ρίζες (ὄσπρια, καπνὸς κλπ.), μὲ ἄλλα ποὺ οἱ ρίζες τους εἶναι ψιλὲς καὶ τουφωτὲς (στάρι, ἀραποσίτι κ. ἄ.).

Τὰ φυτὰ ποὺ ἔχουν δυνατὲς ρίζες, τραβοῦν πιὸ εὔκολα τὶς οὐσίες ποὺ βρίσκονται πιὸ βαθειὰ στὸ χῶμα, κι' ἀνεβάζουν ἔτσι τὶς θρεπτικὲς οὐσίες στὰ πάνω στρώματα, ποὺ μὲ τὴ σειρά τους ἔρχονται νὰ τὶς ἐκμεταλλευτοῦν τ' ἄλλα φυτὰ μὲ τὶς ἀδύνατες ρίζες.

Κοντὰ στὸ νοῦ πὼς εἶναι κι' ἄλλα πράγματα ποὺ κανονίζουν τὴν ἀλλαξοσπορία.

Ἀλλὰ γι' αὐτὰ θὰ σᾶς μιλήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΛΑΧΑΝΟΚΗΠΟΣ

Τὰ φασόλια

Καλλιεργητικὲς φροντίδες

Ὕστερ' ἀπὸ τὴ σπορά, ἂν ἔρθη μιὰ δυνατὴ βροχή, «πετσώνει» τὸ χῶμα κι' οἱ σπόροι ἐμποδίζονται νὰ φυτρώσουν. Γιὰ νὰ τοὺς εὐκολύνουμε, πρέπει νὰ

σπάσουμε τὴν κρούστα σβαρνίζοντας ἐλαφρὰ μὲ μιὰ σιδερένια σβάρνα μὲ δόντια ἂν τὸ χωράφι εἶναι μεγάλο, ἢ σκαλίζοντας ἐλαφρὰ μὲ τὸ τσαπί.

Μόλις σχηματίζουν τὰ φασόλια δυὸ ὣς τρία φύλλα καὶ εἶναι ψηλὰ 10 πόντους, τότε τὰ σκαλίζομε.

Ἕνα σκάλισμα ἀρκεῖ.

Τὸ δεύτερο γίνεται ὅταν ἀρχίσουν ν' ἀνθίζουν. Καμμιὰ φορὰ τὰ σκαλίζουμε καὶ γιὰ τρίτη φορά, ὅταν δέσουνε καρπό. Τὰ σκαλίσματα πρέπει νὰ εἶναι ἐλαφριά, ὥσπου νὰ σπάση ἡ κρούστα στὸ χῶμα.

Οἱ φασολιὲς καλλιεργοῦνται ποτιστικὲς πρὸ παντὸς ὅταν θέλουμε πράσινα φασολάκια. Τὸ πότισμα δὲν πρέπει νὰ γίνεται ἀπ' εὐθείας στὴ ρίζα τοῦ φυτοῦ, γιατὶ βλάφτεται τὸ βλαστάρι.

Ἀνοίγουμε αὐλάκια ἀνάμεσα στὶς

Τί παίρνουν ἀπὸ τὸ χῶμα τὰ φυτά: Α=Ἄζωτον, Β=Κάλι, Γ=Φωσφορικὸ ὀξύ, Δ=Ἄσβεστος.

γραμμὲς τῶν φασολιῶν. Τὰ γεμίζομε νερὸ κι' ἀφήνομε τὸ χῶμα νὰ τὸ τραβήξη καὶ νὰ ποτίση τὰ φασόλια.

Ἂν τἄχουμε σπείρη σὲ βραγιές, παραχώνουμε τὶς ρίζες τους μὲ χῶμα καὶ πλημμυρίζουμε τὶς βραγιές.

Ἕνα ἢ δυὸ ποτίσματα τὴν ἑβδομάδα φτάνουν.

Μόλις ἀρχίζουν ν' ἀνθίζουν οἱ φασολιὲς σταματᾶμε τὸ πότισμα μέχρι ποὺ νὰ δέσουνε καρπό, γιατὶ τὰ πολλὰ ποτίσματα ρίχνουν τὸν ἀνθὸ καὶ δὲν τὸν ἀφήνουν νὰ δέση. Τὸ φασόλι δὲν ἀντέχει σὲ νερὸ βαρύ, μὲ ἁλάτι. Τὸ καίει.

ΔΟΥΛΕΙΕΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

Στὸ ἀμπέλι, ἐξακολουθοῦμε τὰ ξελακκώματα σὲ μέτριο βάθος.

Λιπαίνομε καὶ κοπρίζομε τ' ἀμπέλια. Χρησιμοποιοῦμε πλήρες λίπασμα. Ἐξακολουθοῦμε νὰ παρακολουθοῦμε τὸ βράσιμο τῶν ἀδύνατων κρασιῶν στὶς ἀποθῆκες.

Στὰ χωράφια, πρέπει νὰ τελειώνουμε τὰ ὀργώματα γιὰ τ' ἀνοιξιάτικα φυτά. Τ' ὄργωμα γίνεται βαθύ, γιὰ νὰ ποτιστῆ καλὰ τὸ χῶμα ἀπὸ τὸ νερό.

Στὸ λαχανόκηπο, σκαλίζουμε γιὰ πρώτη φορὰ τὸ χῶμα γιὰ νὰ σπάση ἡ κρούστα ποὺ σχηματίστηκε ὕστερ' ἀπὸ τὰ πρωτοβρόχια.

Μεταφυτεύουμε τὰ μαρούλια.

ΟΡΝΙΘΟΤΡΟΦΙΑ

Τί πρέπει νάχη κάθε κοτέτσι:

Κάθε περιποιημένο κοτέτσι πρέπει νὰ ἔχη:

α) Καθίστρες, κούρνια. Αὐτὰ εἶναι τὰ ξύλα ποὺ πάνω ἀνεβαίνουν καὶ κουρνιάζουν οἱ κότες. Πρέπει νὰ εἶναι στρογγυλά, καὶ νἄχουν πάχος 4 ἢ 5 πόντους. Πρέπει νὰ εἶναι μακρυὰ δυὸ μέτρα, καὶ ν' ἀπέχουν μεταξύ τους ὣς τριάντα πέντε πόντους. Πρέπει νὰ μπαινοβγαίνουν εὔκολα γιὰ νὰ πλένωνται, καὶ νάναι ψηλὰ πάνω ἀπὸ τὸ ἔδαφος τοὐλάχιστον 40 πόντους.

6) Ταγίστρες καὶ ποτίστρες. Πρέπει νὰ εἶναι φτιαγμένες μὲ τέτοιο τρόπο, ποὺ οἱ κότες νὰ μὴ μποροῦν νὰ τὶς ἀναποδογυρίζουν εὔκολα καὶ νὰ τὶς λερώνουν.

γ) Κονιστήρι. Σ' αὐτὸ οἱ κότες κάνουν τὸ καθημερινό τους λουτρό. Εἶναι ἕνα ξύλινο κιβώτιο γεμάτο ἄμμο, μὲ λίγο θειάφι καὶ λίγο πύρεθρο. Τὰ πουλιὰ κυλιοῦνται σ' αὐτὸ καὶ ξεσκονίζονται. Αὐτὸ ὀφελεῖ πολὺ τὰ φτερά τους κι' ἐμποδίζει τὰ παράσιτα νὰ μένουν στὸ σῶμα τους.

Φωλιές. Γίνονται ἀπὸ μικρὰ κασόνια ἢ ἀπὸ λιγαριά, σὰν κοφίνια ποὺ κρεμιοῦνται στὸν τοῖχο ἢ τοποθετοῦνται σὲ ἀνοίγματα.

Στρώνουμε κάθε φωλιὰ μὲ λεπτοκομμένο ἄχυρο ποὺ τ' ἀλλάζουμε κάθε βδομάδα. Μέσα βάζουμε ἕνα τεχνητὸ αὐγὸ (φώλι).

Ἐφόσον εἶναι ἀκόμη καλὸς ὁ καιρός, ἐπιδιορθώνουμε τοὺς ὀρνιθῶνες γιὰ τὸ χειμῶνα, κι' ἀσβεστώνουμε τοὺς τοίχους.

Τρέφουμε καλὰ τὶς πουλάδες μας γιὰ νὰ δυναμώσουν καὶ νὰ κάνουν πολλὰ αὐγά, προσέχοντας ὅμως νὰ μὴν παχύνουν πολύ.

Προσέχουμε οἱ ὄρνιθες ποὺ χάνουν τὰ φτερά τους αὐτὴν τὴν ἐποχὴ νὰ μὴν ὑποφέρουν ἀπὸ κρύο καὶ ὑγρασία, γιατὶ ἀρρωσταίνουν εὔκολα. Στὸ φαΐ τους πρέπει νὰ ἔχουν 25% λευκωματώδεις οὐσίες (κρεατάλευρο, ψαράλευρο, κι' ὅ,τι περισσεύει ἀπὸ τὴν κουζίνα μας, ὅπως κεφάλια ψαριῶν κλπ.).

Αρχίζομε νὰ βγάζομε τὶς κότες ἀργότερα τὸ πρωῒ καὶ νὰ τὶς μπάζομε στὸ κοτέτσι πρὶν δύση ὁ ἥλιος.

ΤΑ ΚΟΥΝΕΛΙΑ

Ἐπειδὴ ἀρχίζει νὰ ὑπάρχη ἔλλειψη ἀπὸ χλωρὸ χόρτο ποὺ τὰ κουνέλια τὸ ἀγαποῦν πολύ, γιὰ νὰ τὰ ταΐζωμε κάνομε αὐτό: Βουτᾶμε μέσα σὲ ζεστὸ νερὸ τριφύλλι, ἢ ὅ,τι ἄλλο εἶδος λεπτοῦ σανοῦ, καὶ τ' ἀφίνομε νὰ μουσκέψη 4 ὧρες. Κατόπιν τὸν στραγγίζομε, τὸν στεγνώνομε καὶ τὸν δίνουμε στὰ κουνέλια νὰ τὸν φᾶν.

Πάντως πρέπει νὰ κάνουμε τ' ἀδύνατα δυνατὰ ὥστε νὰ μὴν λείψη ἐντελῶς ἀπὸ τὰ κουνέλια τὸ χλωρὸ χόρτο καὶ τὰ φύλλα.

Φροντίζομε καὶ γι' αὐτὰ ὅπως καὶ γιὰ τὶς κότες νὰ μὴν ἔχη ὑγρασία τὸ κουνελοτροφεῖο. Τὰ μπάζουμε μέσα νωρίς, γιατὶ τὸν Ὀχτώβρη οἱ νύχτες εἶναι κρύες.

Ο ΜΠΑΡΜΠΑ ΜΗΤΡΟΣ

★

ΒΡΗΚΕ ΤΗ ΛΥΣΗ

Ὁ μπαμπάς: Ἀκοῦς, Τοτό; Νὰ μὴ σὲ ξαναϊδῶ ἄλλη φορὰ μ' αὐτὸ τὸ παλιόπαιδο τὸ Γιῶργο, γιατί...

Ὁ Τοτός: Ἔννοια σου, μπαμπά, καὶ δὲν ξαναπερνῶ ἀπὸ 'δῶ ὅταν εἶμαι μαζί του...

Ἐστάλησαν ἀπὸ τὸν Ρήγα Κωστόπουλο (Κρέσταινα)

✶

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

Πελάτης. Γκαρσόν, νὰ μοῦ φέρης ψάρια, ἀλλὰ νὰ εἶναι φρέσκα σὰν ἐκεῖνα ποὺ ἔφαγα τὴν περασμένη Κυριακή

Γκαρσόν. Μείνετε ἥσυχος, κύριε, ἔχουμε ἀκόμη ἀπὸ τὰ ἴδια.

✶

Ὁ μικρὸς Τάκης ρωτᾶ τὴ μαμά του:
— Μαμά, ποῦ εἶναι ἡ καρδιά μου.
— Γιατὶ ρωτᾶς, Τάκη μου;
— Γιατὶ μὲ πονάει.

ΑΝΤΙΘΕΤΕΣ ΛΕΞΕΙΣ

ΒΑΡΥΣ — ΕΛΑΦΡΟΣ
ΜΑΚΡΥΣ — ΚΟΝΤΟΣ
ΠΑΣΤΡΙΚΟΣ — ΒΡΩΜΙΚΟΣ
ΟΜΟΡΦΟΣ — ΑΣΚΗΜΟΣ
ΧΑΜΗΛΟΣ — ΨΗΛΟΣ
ΑΔΕΙΟΣ — ΓΕΜΑΤΟΣ
ΠΛΟΥΣΙΟΣ — ΦΤΩΧΟΣ
ΡΗΧΟΣ — ΒΑΘΥΣ
ΩΡΙΜΟΣ — ΑΓΟΥΡΟΣ
ΤΥΧΕΡΟΣ — ΑΤΥΧΟΣ
ΚΑΛΟΤΥΧΟΣ — ΚΑΚΟΤΥΧΟΣ
ΣΟΒΑΡΟΣ — ΑΣΤΕΙΟΣ

Οἱ παρακάτω παροιμίες ἔχουν ἕνα ἢ δυὸ ζεύγη ἀντίθετες λέξεις. Προσπαθῆστε νὰ τὶς βρῆτε.

1) Ὅποιος γυρεύει τὰ πολλὰ χάνει καὶ τὰ λίγα.

2) Πίσω νὰ σύρη ντρέπεται, μπροστὰ νὰ πάη φοβᾶται.

3) Ἦρθαν τ' ἄγρια κι' ἔδιωξαν τὰ ἥμερα.

4) Στραβὸ ξύλο, ἴσιο δὲν γίνεται.

5) Τὰ σάπια λεμόνια σαπίζουν καὶ τὰ γερά.

6) Δὲν πιστεύει ὁ χορτασμένος τὸ κακὸ τοῦ νηστικοῦ.

7) Μηδ' ὁ Μάης καλοκαῖρι, μηδ' ὁ Αὔγουστος χειμώνας.

8) Ἢ τοῦ ὕψους ἢ τοῦ βάθους.

9) Τὸ σκοινὶ τοῦ ζουρλοῦ μονὸ δὲν φτάνει, διπλὸ φτάνει καὶ περισσεύει.

10) Ὥσπου νὰ σηκώση τὸ ἕνα πόδι τὸ ἄλλο τὸ τρώει ἡ γάτα.

11) Ὅπου ξοδεύει δεκοχτὼ καὶ δὲν σοδιάζει τριάντα.

12) Ὁ γλάρος ἀψηλὰ πετᾶ καὶ χαμηλὰ λογιάζει.

13) Τὸ ἔξω τοῦ αὐγοῦ καὶ τὸ μέσα τῆς ἐλιᾶς.

14) Καὶ τὰ μονὰ δικά του καὶ τὰ διπλᾶ δικά του.

15) Παλιὸ μουλάρι, καινούργια περπατησιά.

16) Εἶναι πολλὰ μαντρόσκυλα καὶ τὸ κομμάτι ἕνα.

17) Παίνα τὰ βουνὰ καὶ ἀγόραζε στὸν κάμπο.

18) Ἔπαρε λάδι ἀπ' τὴν κορφὴ καὶ μέλι ἀπὸ τὸν πάτο.

19) Τῆς Παρασκευῆς τὰ γέλια, τοῦ Σάββα-ου τὰ κλάμματα.

20) Μὲ ξένα κόλλυβα, δικά μας σχώρια.

21) Ὅποιος ἐγέλα τὸ ταχύ, κλαίει πριχοῦ βραδυάση.

22) Ἀπὸ τὰ δίκια γλύττωσες τ' ἄδικα θὰ σὲ πνίξουν.

23) Δὲν ἔχει οὔτε ἴσια οὔτε ἀνάποδη

24) Φίλε μου στὴ λύπη μου κι' ὀχτρέ μου στὴ χαρά μου.

25) Βάρ' τον καλὸ νὰ γίνη καλύτερος, βάρ τον κακὸ νὰ γίνη χειρότερος.

26) Πάρ' τὸν ἕνα καὶ χτύπα τὸν ἄλλο.

27) Ὅποιος σκάβει λάκκον ἄλλου, πέφτει ὁ ἴδιος μέσα.

28) Ἀπὸ τὰ ψηλὰ στὰ χαμηλά, 'πὸ τὰ πολλὰ στὰ λίγα.

29) Τῆς Κυριακῆς χαρὰ καὶ τῆς Δευτέρας λύπη.

30) Τὸ λάδι φαίνεται στὸν ἀφρὸ καὶ ἡ ψευτιὰ στὸν πάτο.

Ἂν δὲν καταφέρατε νὰ τὶς βρῆτε κοιτάχτε στὴ σελίδα 588.

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

'Αναρχία καὶ ἐλευθερία

— Θάνο, ἔρχεσαι ποὺ πάω νὰ ξελακκώσω τ' ἀμπέλια; ρώτησε ὁ παπποῦς τὸν ἐγγονό του ἐκείνη τὴν Πέμπτη τ' ἀπόγιομα.

— Ἔρχομαι παπποῦ, ἀκοῦς λέει! Ἅμα δὲν ἔχομε σχολεῖο, ἐκεῖνο ποὺ μ' ἀρέσει καλύτερα εἶναι νᾆμαι μαζί σου ἔξω, στὰ χτήματα!

Τὸ ἀμπελάκι τοῦ παπποῦ ἦταν σὲ μιὰ πλαγιά, ὅπου ἴδιος ὁ παπποῦς τὸ εἶχε φυτέψει μὲ τὰ χέρια του, μὲ κλήματα ἀμερικάνικα ποὺ δὲν τὰ πιάνει φυλλοξέρα, καὶ τὰ εἶχε μπολιάσει μὲ σταφύλι δικό μας ραζακί.

Τὸ περιποιόταν σχεδὸν μόνος τὸ ἀμπελάκι του, ποὺ ἤξερε τί τοῦ χρειάζεται γιὰ νὰ προκόψη. Κι' αὐτὸ τὸ μικρὸ ἀμπελάκι τοῦ ἔτρωγε τόσες ὧρες δουλειά, ποὺ συνήθιζε νὰ λέη τοῦ Θάνου χαμογελῶντας μὲ τὸ γαλή..ο χαμόγελό του:

— Καλὰ λένε Θάνο μου, «ἀμπέλι, μπελᾶς»! Ποῦ νὰ ξέρουν ἐκεῖνοι ποὺ τρῶνε τὰ ὡραῖα σταφύλια στὶς πολιτεῖες ἢ πίνουν τὸ κρασί, τί κόπο χρειάστηκε ὁ ἀγρότης γιὰ νὰ γίνουν ἔτσι πετυχημένα καὶ καλά!

— Ὅλα τὰ καλὰ πράγματα θέλουν κόπο παπποῦ γιὰ νὰ γίνουν! ἀποκρινόταν τὸ παιδί, γυρίζοντάς του μιὰ φράσι ποὺ πολὺ τὴν συνήθιζε ὁ παπποῦς.

Ἐκείνη τὴν ἡμέρα ὁ παπποῦς, πρὶν ἀρχίση ὁ ξελάκκωμα, τράβηξε κι' ἔκοψε ὅλες τὶς περιττὲς βέργες ποὺ ἔβγαιναν δεξιὰ κι' ἀριστερὰ ἀπὸ κάθε ρίζα.

Δὲν ἄφησε παρὰ τὰ γερὰ κλήματα, ἐκεῖνα ποὺ ξερὰ τώρα, θ' ἄνθιζαν τὴν ἄνοιξη γιὰ νὰ δώσουν ξανὰ καρπό.

— Τί παράξενο πρᾶμα, παπποῦ! ἔκανε τὸ παιδὶ συλλογισμένο. Κάνεις στὸ κλῆμα ὅ,τι κάνει ὁ πατέρας στὰ δέντρα: κόβεις τὰ περιττὰ γιὰ νᾄβρουν τροφὴ κι' ἀέρα τὰ κλαριὰ ποὺ χρειάζονται! Κι' ἡ μάνα ὅταν βοτανολογάη στὸ χωράφι τὸ ἴδιο κάνει: Βγάζει τὰ ζιζάνια γιὰ νὰ μεγαλώση τὸ στάχυ.

— Χαίρομαι Θάνο μου ποὺ τὸ παρατήρησες... ἔκανε χαμογελῶντας ὁ παπποῦς... Γιατὶ ἔτσι θὰ σοῦ εἶναι πιὸ εὔκολο νὰ καταλάβης πῶς τὸ ἴδιο γίνεται καὶ μὲ τοὺς ἀνθρώπους. Ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι τέλειος... Κανένας δὲν εἶναι τέλειος σὲ τοῦτον τὸν κόσμο... Ἔχει μέσα του καλὰ καὶ κακά... Ἀρετὲς καὶ ἐλαττώματα. Ξερριζόνοντας ὅ,τι δὲν εἶναι καλό, ἀφήνουμε τὸ καλό, τὸ τίμιο νὰ προκόψη... Ἀπὸ μικρὸ παιδί, στὸ σπίτι, στὸ σχολεῖο, οἱ γονιοί του κι' οἱ δασκάλοι του αὐτὸ προσπαθοῦσαν νὰ κάνουν: νὰ ξερριζώσουν ὅλα τὰ ζιζάνια γιὰ νὰ θεριέψουν τὰ κλαριὰ ποὺ εἶναι καλά, ποὺ εἶναι γερά, ποὺ πρέπει νὰ μεγαλώσουν καὶ ν' ἀναπτυχθοῦν. Κι' ὅταν ὁ ἄνθρωπος μεγαλώση κάπως, καὶ δὲν ἔχει πιὰ στὸ πλάϊ του στοργικοὺς γονιοὺς ἢ φωτισμένους δασκάλους νὰ τὸν ὁδηγοῦν καὶ νὰ τὸν ὁρμηνεύουν, μόνος του ἐξακολουθεῖ τὸ ἔργο τους, κλαδεύει ἢ ξερριζώνει ὅ,τι περιττό, γιὰ νὰ μείνη τὸ χρήσιμο μονάχα...

— Παπποῦ, χαμογέλασε ὁ Θάνος. Αὐτὸ ποὺ λὲς στ' ἀμπέλι καὶ στὰ δέντρα τὸ καταλαβαίνω. Στοὺς ἀνθρώπους ὅμως;

— Ὡστόσο, Θάνο μου, δὲν εἶναι καὶ τόσο δύσκολο νὰ τὸ καταλάβης. Ὁ ἄνθρωπος ποὺ λέει «κάνω ὅ,τι θέλω, ὅ,τι μ' ἀρέσει καὶ κανένα νόμο δὲ βάζω στὸ κεφάλι μου» εἶναι σὰν τ' ἀκλάδευτο ἀμπέλι. Εἶδες ποτέ σου ἀκλάδευτο ἀμπέλι; Καλύτερα νὰ μὴ δῆς! Καίγεται ἡ καρδιά σου ὅταν τὸ βλέπης! Ἕνα πλῆθος κληματόβεργες ποὺ πετάγονται ἀπ' ὅλες τὶς μεριές, ἀχαμνὲς ὅλες κι' ἀρρωστημένες. Ἂν πῆς καὶ γιὰ καρπό, σταφύλι δὲν μπορεῖ νὰ δέση τὸ ἀκλάδευτο τ' ἀμπέλι. Ἔτσι εἶναι κι' ὁ ἄνθρωπος ὅταν δὲν βάζει στὸν ἑαυτό του νόμο καὶ φραγμὸ κι' ὅταν ἀφήνεται στὴν ἀναρχία. Καλὰ καὶ κακὰ ζιζάνια καὶ στάχυα, τ' ἀφήνει ὅλα μαζὶ νὰ μεγαλώνουν... Καὶ ποιὸ εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα; Ξεραΐλα καὶ κακομοιριά...

— Ἡ ἐλευθερία ὅμως, δὲν εἶναι ἀναρχία. Ἔτσι δὲν εἶναι παπποῦ;

— Ὄχι δὲν εἶναι ἀναρχία. Εἶναι τὸ δικαίωμα ποὺ ἔχουν τὰ νέα κλαριὰ νὰ θεριέψουν, ν' ἀνθίσουν καὶ νὰ καρπίσουν. Εἶναι τὸ δικαίωμα ποὺ ἔχει ὁ ἄνθρωπος ν' ἀφήση ὅ,τι καλύτερο ἔχει μέσα του νὰ τρανέψη καὶ νὰ καρποφορήση... Ἀλλὰ γιὰ νὰ γίνη αὐτὸ πρέπει ἀλύπητα νὰ θυσιάση τὰ ζιζάνια. Ὁ μεγαλύτερος ἐχθρὸς τῆς ἀληθινῆς ἐλευθερίας, εἶναι Θάνο μου ἡ ἀναρχία.

— Θαρρῶ πὼς εἶναι κομμάτι δύσκολα ὅλα αὐτὰ γιὰ μένα ἀκόμη παπποῦ.

— Δὲν πρέπει νὰ εἶναι δύσκολα γιὰ σένα Θάνο μου. Γιατὶ ἀπὸ τώρα πρέπει νὰ καταλάβης ὡρισμένα πράγματα. Ναῖσκε. Ἀπὸ τώρα! Γιατὶ πάνω σ' αὐτὸ σκοντάφτουν συνήθως τὰ παιδιὰ κι' οἱ νέοι. Μπερδεύουν τὴν ἐλευθερία μὲ τὴν ἀναρχία! Γιατὶ δὲν κοιτάζουν τὸ μεγάλο σχολεῖο τῆς ζωῆς, τὸ μεγάλο σχολεῖο τῆς φύσης, ποὺ τόσο σωστὰ μαθήματα μᾶς δίνει! Κοίτα τὸ φυτὸ πόσο εἶναι σοφό. Ξέρει τὸ φυτὸ πὼς ἂν θέλη νὰ πετάξη πανύψηλη κορφὴ ποὺ νὰ φτάση ὥς τὰ οὐράνια, πρέπει νὰ χώση πρῶτα γερὰ τὶς ρίζες του στὴ γῆ... Τὸ ἴδιο κι' ὁ ἄνθρωπος, ἂν θέλη νὰ γίνη μεγάλος καὶ τρανός, πρέπει νὰ πιάση ρίζες μὲς στὸ χῶμα του... Τὸ χῶμα τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ ἱστορία τοῦ τόπου του. Οἱ νόμοι του καὶ ἡ παράδοσή του. Τὰ ἔθιμά του κι' οἱ συνήθειές του. Ὅ,τι πιστεύει γιὰ καλό, ὅ,τι θαυμάζει κι' ὅ,τι τιμάει... Ἐκεῖ πιάνει ρίζες ὁ ἄνθρωπος. Ἀπὸ κεῖ τρέφεται καὶ τρανεύει. Σκέψου ἕνα δέντρο ποὺ θὰ ἤθελε νὰ γίνη ψηλὸ κι' ὡραῖο καὶ δυνατό, καὶ ποὺ ὡστόσο περιφρονεῖ τὶς ρίζες του καὶ τὸ χῶμα ποὺ εἶναι φυτρωμένο! Μὲ τὸ πρῶτο φύσημα τοῦ ἀνέμου θὰ ἔπεφτε ξερριζωμένο! Τέτοιος εἶναι κι' ὁ ἄνθρωπος ποὺ δὲν καταλαβαίνει πόσο ἀνόητο εἶναι νὰ μὴν τιμάη τοὺς νόμους τῆς πατρίδας του, τὴν ἱστορία της, τὶς παραδόσεις της, ὅλον τὸν πλοῦτο ποὺ τοῦ ἄφησαν οἱ πρόγονοι. Ὁ ἄνθωπος δηλαδὴ ποὺ παίρνει τὴν ἀναρχία γιὰ ἐλευθερία. Τὸ δέντρο ὡστόσο δὲν κάνει τέτοια λάθη. Τὸ δέντρο δὲν περιφρονεῖ ποτὲ τὶς ρίζες του. Ξέρει πὼς τὴν ἐλευθερία νὰ πετάξη πανύψηλα τρανὰ κλαριὰ ποὺ νὰ φτάνουν ὥς τὰ σύγνεφα, τοῦ τὴν δίνουν οἱ ταπεινές, γερὲς ρίζες, ποὺ βρίσκονται χωμένες μὲς στὸ χῶμα. Εὐτυχισμένος ὁ ἄνθρωπος Θάνο μου ποὺ ἔχει καταλάβει ἀπὸ μικρὸς τὴν ἀξία ποὺ ἔχουν οἱ ρίζες του ποὺ τὸν δένουν σ' ἕναν τόπο στοὺς νόμους αὐτοῦ τοῦ τόπου, στὴν ἱστορία του καὶ στὶς συνήθειές του! Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶναι πραγματικὰ ἐλεύθερος. Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος μονάχα ἔχει τὴ δύναμη νὰ γίνη μεγάλος κι' ἄξιος!... Τὸ φυτὸ ποὺ δὲν ἔχει τὴ δύναμη ν' ἁπλώση τὶς ρίζες του βαθειά, θὰ γίνη χαμόκλαδο, ἀλλὰ ὄχι δρῦς... Ἄνθρωπος ποὺ παίρνει τὴν ἀναρχία γιὰ ἐλευθερία καὶ γιὰ τοῦτο δὲν ξέρει νὰ τιμήση τὶς ρίζες του, τὸ χῶμα του τὸ πλούσιο καὶ τὸ καρπερὸ ποὺ τὸ ἑτοίμασαν μὲ τὶς θυσίες τους καὶ τὸ παράδειγμά τους οἱ πρόγονοι, θὰ γίνη ζιζάνιο περιττό, καλὸ μονάχα γιὰ ξερρίζωμα.

— Ὅσο πάει καὶ καταλαβαίνω καλύτερα παπποῦ, εἶπε τὸ παιδὶ πὼς τίποτε ἀπ' ὅ,τι μᾶς μαθαίνουν στὸ σπίτι καὶ στὸ σχολεῖο δὲν εἶναι τυχαῖο. Δὲν μᾶς τὸ λὲν δηλαδὴ στὰ κουτουροῦ.

— Στὸ σπίτι καὶ στὸ σχολεῖο εἶπε σοβαρὰ ὁ παπποῦς, προσπαθοῦν νὰ γλυτώσουν τὸ παιδὶ ἀπὸ τὸν μεγάλο κίνδυνο τῆς ἀναρχίας. Νὰ τὸ κάνουν νὰ καταλάβη πὼς τὸ νὰ ὑπακούη σὲ ὡρισμένους νόμους, καὶ σὲ ὡρισμένους κανόνες καὶ νὰ σέβεται ὅ,τι τιμοῦνε οἱ πιὸ μεγάλοι αὐτὸ τοῦ δίνει τὴ δύναμη νὰ προκόψη σὰν ἄξιος ἄνθρωπος καὶ σὰν ἄξιος πολίτης.

— Κι' ἔχω καταλάβει παπποῦ καὶ κάτι ἄλλο: ὅτι ἡ πραγματικὴ ἐλευθερία εἶναι, μόνος του ὁ ἄνθρωπος νὰ καταλαβαίνη πὼς πρέπει νὰ ὑπακούη στοὺς νόμους τοὺς σωστούς.

— Κι' ἔχεις καταλάβει μιὰ πολὺ μεγάλη ἀλήθεια, Θάνο μου! εἶπε ὁ παπποῦς.

ΜΑΡΙΝΑ Κ.

*

ΜΙΑ ΩΡΑΙΑ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ

Ἡ Σχολὴ Κωνσταντέα (Θησεῖον, Ἀθῆναι) δι' ἐπιστολῆς της μᾶς πληροφορεῖ ὅτι ἀπεφάσισε νὰ ἐγγράφη συνδρομητὰς εἰς τὸ περιοδικὸν «Παιδόπολις» τοὺς κατὰ μῆνα ἀριστεύοντας μαθητάς της.

Κάθε καλὸς φίλος τῆς «ΠΑΙΔΟΠΟΛΕΩΣ» πρέπει νὰ γράψη ἕναν τοὐλάχιστο συνδρομητή

Ὅποιος γράψη δέκα συνδρομητὲς ἐξασφαλίζει γιὰ τὸν ἑαυτό του μιὰ συνδρομὴ δωρεάν!

ΟΙ ΑΝΤΙΘΕΤΕΣ ΛΕΞΕΙΣ ΣΤΙΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

1) Πολλὰ — λίγα, 2) πίσω — μπροστά, 3) ἄγρια — ἥμερα, 4) στραβὸ — ἴσιο, 5) σάπια — γερά, 6) χορτασμένος — νηστικός, 7) καλοκαίρι — χειμώνας, 8) ὕψους — βάθους, 9) μονὸ — διπλό, 10) ἕνα — ἄλλο, 11) ξοδεύει — σοδιάζει, 12) ἀψηλὰ — χαμηλά, 13) ἔξω — μέσα, 14) μονὰ — διπλά, 15) παλιὸ — καινούργια, 16) πολλὰ — ἕνα, 17) βουνὰ — κάμπο, 18) κορφὴ — πάτο, 19) γέλια — κλάμματα, 20) ξένα — δικά, 21) ἐγέλα — κλαίει ταχὺ — βραδυάσει, 22) δίκια — ἄδικα, 23) ἴσια — ἀνάποδη, 24) φίλε — ὀχτρέ, λύπη — χαρά, 25) καλὸ — κακό, καλύτερος — χειρότερος, 26) ἕνα — ἄλλο 27) ἄλλου — ἴδιος, 28) ψηλὰ — χαμηλά, πολλὰ — λίγα, 29) χαρὰ — λύπη, 30) ἀφρὸ — πάτο.

Τά παιχνίδια πού παίζουν τά Ἑλληνόπουλα

ΠΑΙΓΝΙΔΙ ΜΝΗΜΗΣ

Τὸ παιγνίδι αὐτὸ παίζεται μέσα σὲ δωμάτιο. Στὸ «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ» ἢ στὸ σχολεῖο ἢ καὶ στὸ σπίτι. Μποροῦν νὰ παίξουν πολλὰ παιδιὰ μαζί.

Ἐπάνω σὲ τραπέζι, κουβέρτα ἢ σὲ δίσκο, τοποθετοῦνται 24 διάφορα ἀντικείμενα. Οἱ παῖκτες παρατηροῦν γιὰ ἕνα λεπτὸ τὰ ἀντικείμενα μὲ προσοχή. Ὁ διευθύνων τὸ παιγνίδι — αὐτὸς τοποθετεῖ τὰ ἀντικείμενα καὶ δὲν λαβαίνει μέρος σ' αὐτὸ παρὰ μόνον σὰν διευθύνων — μόλις περάσει τὸ ἕνα λεπτὸ σκεπάζει τὰ ἀντικείμενα μὲ μιὰ ἐφημερίδα ἢ μιὰ πετσέτα. Κάθε παίκτης ὀφείλει μέσα σὲ πέντε λεπτὰ νὰ γράψη σ' ἕνα χαρτὶ καὶ τὰ 24 ἀντικείμενα ποὺ εἶδε στὸ διάστημα τοῦ ἑνὸς λεπτοῦ. Φυσικὰ δὲν εἶναι καὶ πολὺ εὔκολο αὐτό! Ἀνακηρύσσονται νικηταὶ ἐκεῖνοι ποὺ θὰ γράψουν μέσα στὰ 5 λεπτὰ τὰ περισσότερα ἀντικείμενα. Τὸ παιγνίδι μπορεῖ νὰ ἐπαναληφθῆ, πρέπει ὅμως νὰ ἀλλάξουν τὰ ἀντικείμενα γιατὶ ἀλλοιῶς τὸ παιγνίδι δὲν μπορεῖ νὰ ἔχη ἐνδιαφέρον. (Τὰ ἀντικείμενα μπορεῖ νὰ εἶνε μιὰ πέτρα, ἕνα καρύδι, ἕνα ἀμύγδαλο, ἕνα κλειδί, ἕνα μολύβι, ἕνα βιβλίο, ἕνα τετράδιο, ἕνα καλαμάρι, μιὰ βούρτσα, μιὰ γομολάστιχα κλπ. κλπ.).

ΤΟ ΓΚΑΡΣΟΝΙ

Καὶ τὸ παιγνίδι αὐτὸ παίζεται σὲ αἴθουσα καὶ ἔχει ὡς ἀντικείμενο τὸ γύμνασμα τῆς μνήμης, ὅπως καὶ τὸ προηγούμενο! Παίζουν 5 ἢ 6 παῖκτες. Ἡ αἴθουσα παριστάνει τὴν αἴθουσαν ἑστιατορίου. Ἕνας ἀπὸ τοὺς παῖκτες παίζει τὸν ρόλο τοῦ γκαρσονιοῦ καὶ οἱ ἄλλοι τὸν ρόλο τῶν πελατῶν. Ἂν παίζουν 6 οἱ 5 κάθονται στὸ τραπέζι καὶ δίνουν παραγγελία στὸ «γκαρσόνι». Πρέπει νὰ τοῦ ποῦν τρία φαγητὰ ὁ καθένας. Τὸ γκαρσόνι παίρνει προφορικὰ τὴν παραγγελία. Πηγαίνει σὲ ἄλλο δω-

— Στιφάδο, φασόλια, δροῦβες..

μάτιο καὶ γράφει σὲ 5 χαρτιὰ τὰ γεύματα κάθε πελάτη. Γυρίζει τότε καὶ παραδίδει — στὸ χαρτὶ βέβαια γραμμένο — σὲ καθένα τὸ φαγητό του. Κάθε λάθος σημειώνεται εἰς βάρος τοῦ γκαρσονιοῦ σ' ἕνα χαρτί.

Τὸν ρόλο τοῦ γκαρσονιοῦ παίζουν διαδοχικὰ ὅλοι οἱ παῖκτες. Ὅταν συμπληρωθῆ ἕνας κύκλος — δηλαδὴ ὅλοι οἱ παῖκτες παίξουν τὸ ρόλο τοῦ γκαρσονιοῦ — μετριῶνται τὰ λάθη καὶ κερδίζει ἐκεῖνος ποὺ ἔχει τὰ λιγώτερα.

Σημ. Καλὰ εἶναι οἱ παῖκτες νὰ μὴ δηλώνουν τὸ ἴδιο φαγητό! Γιατὶ ἔτσι διευκολύνουν τὸ «γκαρσόνι». Πρέπει καθένας νὰ παραγγέλνη φαγητὰ διαφορετικὰ ἀπὸ τὸν ἄλλο! Γιὰ νὰ σᾶς διευκολύνουμε σᾶς παραθέτουμε ἐδῶ ὀνομασίες φαγητῶν: Κεφτέδες, γιουβαρλάκια, πατάτες τηγανιτές, πατάτες γιαχνὶ, μακαρόνια μὲ κιμᾶ, παστίτσιο, χοιρινὸ ψητό, χοιρινὸ μὲ σέλινο, ἀρνάκι σάλτσα ραγοῦ, κρεατόπηττα, τυρόπηττα, φασολάκια φρέσκα γιαχνί, φασόλια σοῦπα, φασόλια ξερὰ γιαχνιστά, φακὲς σοῦπα, ρεβύθια σοῦπα, χόρτα σαλάτα, μυαλὰ πανέ, πιλάφι μὲ σηκωτάκια πουλιῶν, ἐντόσθια λαδορήγανη κλπ. κλπ. Καὶ καλὴ ὄρεξη. Προσέξετε ὅμως μὴ σᾶς ἀνοίξη ἡ ὄρεξη καὶ πάρετε τὰ χαρτάκια τοῦ φαγητοῦ γιὰ πραγματικὰ ...γεύματα.

ΤΑ ΧΡΩΜΑΤΑ

Τὸ παιγνίδι αὐτὸ παίζεται στὸ ὕπαιθρο καὶ σὲ αὐλή. Παίζουν δυὸ ὁμάδες. Χρειάζονται 15—20 χαρτόνια χρωματιστά.

Ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ παιγνιδοῦ ὁδηγεῖ τοὺς παῖκτες στὸ σημεῖο ὅπου θὰ διεξαχθῆ τὸ παιγνίδι. Τὸ μέρος αὐτὸ τὸ καθορίζουν μὲ φυσικὰ ὅρια. (Δέντρα, αὐλάκια, λιθιὲς κλπ.). Ἔπειτα οἱ παῖκτες ἀπομακρύνονται ὥστε νὰ μὴ βλέπουν ποῦ καὶ πῶς θὰ τοποθετήση τὰ χρωματιστὰ χαρτόνια ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ παιγνιδιοῦ. Ἀφοῦ τὰ τοποθετήση πίσω ἀπὸ μιὰ πέτρα, ἐπάνω στὸ δέντρο, ἀνάμεσα σὲ θάμνους κλπ. φωνάζει τὶς δυὸ ὁμάδες νὰ φροντίσουν νὰ τὰ μαζέψουν μέσα σὲ 5 ἢ τὸ πολὺ 10 λεπτά! Στὸ τέλος τὰ χαρτιὰ τὰ συγκεντρώνει ὁ ἀρχηγὸς τῆς ὁμάδας. Κάθε χαρτὶ ἔχει διαφορετικὴ ἀξία. Τὰ πράσινα π. χ. 6 βαθμούς, τὰ σταχτ ὰ 5, τὰ μπλὲ 4, τὰ κίτρινα 3, τὰ ἄσπρα 2, τὰ κόκκινα 1 (οἱ παῖκτες προτοῦ ἀρχίσουν τὸ παιγνίδι κανονίζουν ἐλεύθερα τὴν ἀξία κάθε χρώματος). Ἡ ὁμάδα ποὺ θὰ συγκεντρώση περισσότερους βαθμοὺς κερδίζει.

Ἀπὸ τὴν συγκέντρωσι ποὺ ὀργάνωσε τὸ «Ἑλληνικὸν Φῶς»

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 580)

ἀπὸ τρία χρόνια συστηματικῆς διαπαιδαγωγήσεως τὰ παιδιὰ γύρισαν στὸ χωριό τους, ὄχι μόνο μὲ τὴν γαλήνη στὴν ψυχή, ἀλλὰ μὲ τὴν θέλησι νὰ μεταδώσουν ἐκεῖ τὰ ὅσα ἔμαθαν στὴν Παιδόπολι. Εἴτε σὰν ἄτομα ἀνεξάρτητα εἴτε κάτω ἀπὸ τὴν προσκοπικὴ ἢ ὁδηγικὴ στολὴ ποὺ ἀπέκτησαν συνειδητά, ὑπάρχει τὸ πνεῦμα τοῦ ὑπηρετεῖν. Ἕτοιμοι δηλαδὴ νὰ ὑπηρετήσουν τὴν πατρίδα, τὸ χωριό τὴν Κοινότητα, τὴν οἰκογένεια. Ἔτσι ξεχύθηκαν καὶ στὶς πιὸ ἀπόμακρες γωνιὲς τῶν Βορείων Ἐπαρχιῶν 18 000 παιδιὰ τῆς γῆς αὐτῆς ποὺ θὰ εἶναι οἱ φορεῖς τῆς ἑλληνικῆς ἰδέας καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ. Ἕνας σπόρος πολύτιμος ποὺ κινδύνευε νὰ μὴν καρποφορήση χωρὶς τὴν κατάλληλη βοήθεια. Ἡ ἀνάγκη τῆς παρακολουθήσεως τῶν παιδιῶν εἰς τὰ χωριά τους ἦταν ἐπιτακτική. Ἡ Βασίλισσα προέβλεψε τὴν ἀνάγκην αὐτὴν καὶ ἀμέσως, μὲ τὴν εὐθυκρισίαν ποὺ τὴν διακρίνει, ἔδωσε τὴν κατεύθυνσι ποὺ χρειαζόταν γιὰ τὴν λύσι τοῦ προβλήματος. Μία νέα ἐργασία ἀρχίζει ἀμέσως. Εἶναι ἡ ἵδρυσις τῶν Παιδικῶν Ἀγροτικῶν Κέντρων ποὺ ὀνομάσθηκαν «Σπίτια τοῦ Παιδιοῦ» μὲ τὶς Περιοδεύουσες Πρακτικὲς Σχολές. Μὲ τὰ Σπίτια αὐτά, ἡ μέριμνα τοῦ Ἐράνου δὲν περιορίζεται στὰ παιδιὰ τῶν Παιδοπόλεων, ἀλλὰ ἐπεκτείνεται καὶ σ' ὅλα τὰ παιδιὰ τῆς ὑπαίθρου, μὲ σκοπὸ τὴν ἐξωσχολικὴ ἀπασχόλησι τῶν παιδιῶν συνδυασμένη μὲ τὴν ἐξύψωσι τοῦ ἐπιπέδου τῆς ζωῆς τῶν κατοίκων στὶς ἀγροτικὲς περιοχές. Ἐκεῖ μέσα τὰ στελέχη ἔχοντας ὡς πρώτους συνεργάτες τὸ δάσκαλο καὶ τὸν παπᾶ, θὰ ἔχουν τὴν δυνατότητα νὰ δώσουν στὸ παιδὶ τὴν εὐκαιρία νὰ ἀξιοποιήση τὶς κλίσεις του. Ἡ ἐσωτερικὴ λειτουργία τοῦ Σπιτιοῦ θὰ βασίζεται μὲ τὴν συμπαράστασι τοῦ Ἀρχηγοῦ στὴν αὐτοδιοίκησι, ποὺ ὁδηγεῖ στὴν ἐνσυνείδητη ὑπακοὴ στὸ νόμο καὶ ποὺ εἶναι ἡ πρακτικὴ ἐφαρμογὴ τῆς ἀγωγῆς τοῦ πολίτου. Τὸ κάθε Σπίτι θὰ ἔχη τὸ ἐργαστῆρι τῆς ξυλουργικῆς, τοῦ σιδηρουργοῦ, τοὺς ἀργαλειούς του, τὴν ραπτομηχανή του. Ἰδιαίτερη προσοχὴ θὰ δίνεται στὴν γεωργικὴ κατάρτισι ἀπὸ τὸν διοικητὴ τῶν Σπιτιῶν κάθε περιοχῆς, ποὺ γι' αὐτὸν τὸν λόγο εἰδικὰ θὰ εἶναι γεωπόνος. Ὅλο τὸ διδακτικὸ προσωπικὸ θὰ κινῆται διαδοχικὰ ἀπὸ χωριὸ σὲ χωριό.

Ἀπὸ τὰ 230 Σπίτια ποὺ προβλέπονται, λειτουργοῦν σήμερα 14 τέτοια στὴν περιφέρεια Φλωρίνης, Καστοριᾶς καὶ μέχρι τέλους τοῦ ἔτους ὑπολογίζεται ὅτι θὰ τελειώση ἡ ἐγκατάστασι 100 Σπιτιῶν στοὺς νομοὺς τῆς μεθορίου.

Ἐλπίζω ὅτι σᾶς ἔδωσα, στὶς γενικὲς γραμμές, τὶς κατευθύνσεις, ποὺ ἐπεδίωξε ὁ Ἔρανος νὰ δώση εἰς τὸ ἔργον του. Τὸ ἔργο αὐτὸ ἔχει τὴν ἀρχή του ὅταν στὶς 5 Ἰουλίου τοῦ 1947 ἡ ἔκκλησι τῆς Βασιλίσσης ἀκούσθηκε ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸ λαὸ σὰν ἕνα πολυπόθητο μήνυμα. Ἦταν ὁ ἀντίλαλος τοῦ παλμοῦ του, ἦταν ἡ ἔκφρασι τῆς πιὸ ἁγνῆς ἐπιθυμίας του, ἦταν ἕνα ἐθνικὸ προσκλητήριο ποὺ χαρίζει στὸν καθένα τὴν τιμὴ νὰ λάβη μέρος στὸν κοινὸ ἀγῶνα. Ὁ ἀγώνας αὐτὸς συνεχίζεται σήμερα, κάτω ἀπὸ τὴν καθοδήγησι τῆς Ὑψηλῆς του ἐμπνευστρίας γιὰ νὰ στηρίξη τὴν εἰρηνικὴ προσπάθεια τοῦ τόπου. Καὶ ἡ νίκη ποὺ θὰ βγῆ, θὰ εἶναι τὸ φτιάξιμο μιᾶς καινούργιας ζωῆς, στὸ ὡς τώρα ἄτυχο καὶ ταλαιπωρημένο ἑλληνικὸ χωριό μιᾶς καινούργιας ζωῆς, ποὺ θὰ εἶναι ἄξια νὰ πάρη στὰ χέρια της τὴν λαμπάδα τῆς ἐλευθερίας, γιὰ τὴν ἀπόκτησι τῆς ὁποίας ἐχύθηκε τόσο αἷμα. Στὴν Ἑλλάδα ποὺ εἶναι ἡ γῆ τῶν παλληκαριῶν, εὔκολα βρίσκονται ἐκεῖνοι ποὺ πεθαίνουν γιὰ μιὰ πίστι, καὶ αὐτὸ ποὺ θέλουμε σήμερα εἶναι νὰ φτιάξουμε ἐκείνους ποὺ θὰ μποροῦν νὰ ζήσουν γι' αὐτὴν τὴν ἴδια τὴν πίστι».

’Από τὸ ἔργον τοῦ ἐράνου Βορ. ’Επαρχιῶν ‘Ελλάδος

(’Αποσπάσματα ἀπὸ τὴν ὁμιλίαν τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τῆς ’Ε...τικῆς ’Επιτροπῆς τοῦ ’Εράνου κ. ’Αριστ. Βαλαωρίτη, κατὰ τὴν συ...ωσιν ποὺ ὠργάνωσε τὸ «’Ελληνικὸν Φῶς») :

Κατόπιν ἀποφάσεως τῆς ’Εκτελεστικῆς ’Επιτροπῆς καὶ τῇ εἰσηγήσει τῆς ἁρμοδίας ἐντεταλμένης Κυρίας, ἤρξατο τὸ πρῶτον λειτουργοῦσα ἀπὸ τῆς 30 ’Απριλίου 1949 ἐπαγγελματικὴ σχολὴ εἰς Γλυφάδα. ‘Η σχολὴ αὕτη ἔχει ἤδη ἐφοδιασθῆ μὲ σύγχρονα μηχανήματα καὶ ἐργαλεῖα μὲ ἐπὶ κεφαλῆς πεπειραμένας διδασκαλίσσας. Καὶ τμήματα κοπτικῆς—ραπτικῆς, κεντήματος καὶ πλεκτικῆς. ’Εκ τῶν μέχρι τοῦδε φοιτησάντων κοριτσιῶν ἔλαβον πτυχία, κατόπιν μονοετοῦς συστηματικῆς ἐκπαιδεύσεως ἑβδομήντα.

’Εκ τῶν πτυχιούχων τούτων 15 ἔχουσιν ἐπαναπατρισθῆ. ‘Η ἀπόδοσις εἰς προϊόντα δύναται νὰ λεχθῇ τόσον ἀπὸ ἀπόψεως τέχνης, ὅσον καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ποιότητος ὅτι εἶναι πλουσία.

Μερικὰ τῶν εἰδῶν τούτων ἐπωλήθησαν εἰς διαφόρους ἐκθέσεις καὶ ἄλλα ἐστάλησαν εἰς ἄλλας παιδοπόλεις πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ ἱματισμοῦ των.

Κατόπιν ἀποφάσεως τῆς ’Εκτελεστικῆς ’Επιτροπῆς ἀπεφασίσθη ἡ οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις τῆς παρὰ τῆς ’Αγροτικῆς Τραπέζης ἱδρυθείσης ’Αγροτοπαιδοπόλεως ἐν Θεσσαλονίκῃ. ‘Η κανονικὴ λειτουργία αὐτῆς ἤρξατο ἀπὸ τῆς 27)9)49 μὲ δύναμιν τροφίμων 124.

Σκοπὸς ταύτης εἶναι ἡ ἐκπαίδευσις πρὸς ἀνάδειξιν καλῶν γεωργῶν.

‘Η διδασκαλία ἐν αὐτῇ γίνεται παρὰ διπλωματούχων γεωπόνων μὲ πρακτικὴν ἐξάσκησιν εἰς τὰ ἀγροκήπια τῆς Γεωπονικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

’Επίσης ὁ Ἔρανος προέβη εἰς εὐρεῖαν χρηματοδότησιν τοῦ ’Εράνου τῆς Α. Μ. Τοῦ Βασιλέως πρὸς ἀνοικοδόμησιν ’Εκκλησιῶν καὶ σχολείων ὡς καὶ εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Α. Μ. Τοῦ Βασιλέως ’Εθνικοῦ ‘Ιδρύματος διατηροῦντος ἐν Λέρῳ καὶ Κρήτῃ σχολὰς ἐπαγγελματικὰς καὶ ’Εθνικῆς τονώσεως.

...Τὸ πρόγραμμα αὐτὸ περιελάμβανε κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν ἐκτελέσεως καὶ σὲ γενικὰς γραμμὰς τὰ ἀκόλουθα:

1) Διανομὰς εἰδῶν ἱματισμοῦ. ὑποδήσεως κλπ. Αἱ διανομαὶ ἐγένοντο κυρίως κατὰ τὸν χειμῶνα 1947—1948, κατὰ τὸν ὁποῖον τὸ δρᾶμα τῶν προσφυγικῶν πληθυσμῶν ἤρχισε νὰ λαμβάνῃ τὰς διαστάσεις μιᾶς πραγματικῆς ἐθνικῆς τραγωδίας καὶ ἐκάλυψε τὰς ἀμέσους ἀνάγκας 35.000 περίπου ἀτόμων, ἰδίᾳ γερόντων, ἀσθενῶν, γυναικῶν καὶ παιδίων. Τὰ πρὸς διανομὴν εἴδη, συνολικοῦ βάρους 820 περίπου τόννων. ἀξίας δραχ. 8 δισεκατομμυρίων, μετεφέρθησαν τῇ συνδρομῇ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ Ναυτικῶν Ἀρχῶν εἰς τὰ ἀκρότατα σημεῖα τῆς ’Ηπείρου, Μακεδονίας, Θεσσαλίας καὶ Θράκης καὶ διενεμήθησαν ἐπὶ τόπου, ὑπὸ δυσχερεστάτας συνθήκας, μερίμνῃ τῶν ’Εντεταλμένων Κυριῶν τοῦ ’Εράνου.

2) ’Επισκευὴν οἰκημάτων, βελτίωσιν τῶν ὅρων διαβιώσεως τῶν εἰς προχείρους καταυλισμοὺς συγκεντρωθέντων προσφύγων:

Τὸ διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην δαπανηθὲν ποσὸν ἐκ δραχμῶν 2.000.000.000 περίπου ἐχρησιμοποιήθη κυρίως πρὸς ἐπισκευὴν ἡμιερειπωμένων οἰκημάτων, ἀνέγερσιν παραπηγμάτων ἐκτέλεσιν ἔργων ὑδρεύσεως, φωτισμοῦ, ἀποχετεύσεως κλπ. διὰ τὴν στέγασιν τῶν εἰς τὰς περιφερείας ’Αλεξανδρουπόλεως, Κιλκίς, ’Ιωαννίνων, Λαμίας Θεσσαλονίκης κ.λ.π. καταφυγόντων προσφύγων.

3) Τὴν ἵδρυσιν ‘Εστιῶν συσσιτίου. Τοιαῦται ἑστίαι ὠργανώθησαν εἰς 35 πόλεις καὶ χωρία τῆς Φθιώτιδος, ’Ηπείρου, Θεσσαλίας, Μακεδονίας καὶ Θράκης. Διὰ τῶν ἑστιῶν αὐτῶν, αἱ ὁποῖαι ὠργανώθησαν πρὸς περίθαλψιν τῶν εἰς προσφυγικοὺς καταυλισμοὺς συγκεντρωθέντων καὶ ὑπὸ ἀθλίας συνθήκας διαβιούντων προσφύγων, διενέμοντο ἡμερησίως ἄνω τῶν 10.000 μερίδων, τῆς συνολικῆς δαπάνης ἀνελθούσης εἰς 3 ½ δισεκατομμύρια δραχμῶν.

4) Τὴν ἐπιδότησιν, μέσῳ τοῦ ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας, τῶν ὀρφανῶν καὶ ἀπροστατεύτων παιδίων τῶν διαμενόντων εἰς Βόρειον ‘Ελλάδα. Εἰς ἄνω τῶν 5.000 παιδίων, ἐπιλεγέντων διὰ τῶν κατὰ τόπους Κέντρων Προνοίας καὶ τῶν ἐκπροσώπων τοῦ ’Εράνου, παρέχεται μηνιαῖον ἐπίδομα ἐκ δραχ. 50.000, ἡ δὲ σχετικὴ δαπάνη ἀνῆλθεν εἰς ἄνω τῶν 4 δισεκατομμυρίων δραχμῶν.

5) Τὴν βιομηχανοποίησιν πρώτων ὑλῶν δωρηθεισῶν ὑπὸ τῆς Διεθνοῦς ’Οργανώσεως Προστασίας Παιδιοῦ, ἐξ ὧν κατεσκευάσθησαν 150.000 ζεύγη ὑποδημάτων, 450.000 μέτρα ὑφάσματος κάμποτ καὶ 15.000 κλινοσκεπασμάτων, δαπανηθέντων ὑπὸ τοῦ ’Εράνου 5 δισεκατομμυρίων δραχμῶν. Τὰ ὡς ἄνω εἴδη διενεμήθησαν δωρεὰν ὑπὸ τοῦ ’Εράνου καὶ τοῦ ‘Υπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας εἰς παντελῶς ἀπόρους ‘Ελληνόπαιδας.

6) Τὴν παροχὴν ἰατροφαρμακευτικῆς περιθάλψεως καὶ διανομὴν τροφίμ... τὰς ἀπόρους οἰκογενείας, τῶν μαχομένων, ... τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ὑπὸ τοῦ Κράτους ...μένου ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, διὰ τῆς δια... τῆς εἰδικῆς ὑπὲρ τοῦ ’Εράνου εἰσφορᾶς ... σιγαρέττων καὶ τοῦ καταναλισκομένου κα... Τὸ συνολικὸν ποσὸν ὅπερ ἐτέθη εἰς τὴν δι... τοῦ ‘Υπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, τῶν κ...όπους Νομαρχῶν, ὡς καὶ τῶν ’Οργανώσεω... στασίας οἰκογενειῶν τῶν Μαχομένων, ἀν... εἰς δραχμὰς 83,5 δισεκατομμύρια.

7) Τὴν χρηματοδότησιν τ... τριωτικοῦ ‘Ιδρύματος διὰ τὴν λειτουργία... ‘Εστιῶν διανομῆς γάλακτος, ὀργάνωσιν ...ῶν ἐκπαιδεύσεως στελεχῶν Κοινωνικῆς Πρ... παροχὴν ἰατρικῆς περιθάλψεως εἰς ἀπόρ... ...τόκους πρόσφυγας, τὴν οἰκονομικὴν ἐνί... Φιλανθρωπικῶν ’Οργανώσεων καὶ ‘Ιδρυμ... Προστασίας Παιδιοῦ, τὴν παροχὴν ἀναπη... ἁμαξιδίων εἰς τοὺς στρατιωτικοὺς ἀναπήρο... ...ῦ τελευταίου πολέμου, τὴν δι’ ἀκτίνων Χ καὶ ὑπεριωδῶν ἀκτίνων θεραπείαν τῶν ἐκ νοσημάτων ἐξωπνευμονικῆς φυματιώσεως πασχόντων παιδιῶν κλπ. Τὸ διὰ τὰς ὡς ἄνω αἰτίας διατεθὲν ποσὸν ὑπερέβη τὰ 2 δισεκατομμύρια δρχ.

ΑΛΛΑ ΤΟ ΚΥΡΙΩΤΕΡΟΝ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ ΥΠΗΡΞΕ ΤΟ ΠΑΙΔΟΦΥΛΑΓΜΑ ΠΟΥ ΕΣΩΣΕ ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΑ ΑΠΟ ΤΟ ΤΡΟΜΕΡΟ ΠΑΙΔΟΜΑΖΩΜΑ.

Γιά νά γνωρίσωμε τήν ΕΛΛΑΔΑ

Ἀποχαιρετοῦμε τὸ Μωριὰ

— Εἶναι καιρὸς νὰ γυρίσωμε στὴν Ἀθήνα, εἶπα στὸ Φάνη. Δὲ θέλησες τίποτα νὰ δῆς ὅταν ἦρθες ἀπὸ τὴν Ἀμερική, γιατί, ὅπως εἶπες, τὸ ἔκαμες τάμα νὰ προσκυνήσης πρῶτα τὸ χῶμα τῆς πατρικῆς γῆς σου, τῆς Σπάρτης... Καὶ νὰ ποὺ βρεθήκαμε στὴν Πελοπόννησο. Μπλέξαμε καὶ μὲ τὴ φιλοξενία τοῦ θείου σου τοῦ Βρασίδα, ποὺ δὲν τελειώνει, καὶ χαρίσαμε τόσους μῆνες στὴν περιήγηση τοῦ Μωριᾶ... Τί λές, δὲ νομίζεις πὼς εἶναι καιρὸς νὰ ἐπισκεφτοῦμε καὶ τίποτε ἄλλο;

Ὁ θεῖος Βρασίδας ποὺ ἦταν μπροστὰ ἔβαλε τὰ γέλια.

— Ἀκοῦς ἐκεῖ, τόσους μῆνες γιὰ περιήγηση τοῦ Μωριᾶ; Καὶ θαρρεῖς, δηλαδή, ξαδερφούλα μου, πὼς τὸν ξέρετε τώρα; Ἄμ δὲν τελειώνουν οἱ ὀμορφιές του...

— Ἂν δὲν παινέση κανένας τὸ σπίτι του, θὰ πέση νὰ τὸν πλακώση, εἶπε ὁ Λεωνίδας. Τί θέλετε ν' ἀκούσετε ἀπὸ ἕνα παλιὸ καὶ γνήσιο Μωραΐτη;

— Μὰ γιὰ νὰ ποῦμε τοῦ Θεοῦ τὴν ἀλήθεια, δὲν ἔχει κι' ἄδικο, ἀποκρίθηκα. Πάει κανεὶς στὶς πολιτεῖες, ἀνεβαίνει ἕνα δυὸ βουνά, ἐπισκέπτεται μερικὰ ἀρχαῖα ἐρείπια καὶ νομίζει πὼς ξέρει τὸν τόπο. Μένουν τόσα χωριά, τόσες μαγικὲς τοποθεσίες, ἀνάμεσα στὰ λαγκάδια καὶ στὶς πλαγιές, τόσα μοναστήρια, τόσα ποτάμια, τόσες κοιλάδες. Ἀτέλειωτη ποικιλία ποὺ ἀνανεώνεται σὲ κάθε μας βῆμα. Ἀφήνω καὶ τὸ λαό, ποὺ εἶναι ἡ ψυχὴ κάθε τόπου...

— Ὥστε μένουν πολλὰ ποὺ δὲν εἴδαμε; εἶπε στενοχωρημένος ὁ Φάνης. Μὰ τότε;

— Πόσο καιρὸ θὰ καθήσης κοντά μας, Φάνη; ρώτησε ἡ Μυρτώ.

— Ἕνα χρόνο εἶπε ὁ πατέρας... Τ' ἄλλο καλοκαίρι θὰ ρθη νὰ μὲ πάρη.

— Βλέπεις, λοιπόν; εἶπα τότε ἐγώ. Μόλις προφταίνουμε νὰ ρίξουμε μιὰ ματιὰ καὶ στὶς ἄλλες περιοχὲς τῆς Ἑλλάδας... Θάθελες νὰ πᾶς πίσω χωρὶς νάχης δῆ τοὺς Δελφούς, τὸν Ὄλυμπο, τὴ Θεσσαλονίκη, τὸ Μεσολόγγι; Τοὺς τόπους ποὺ δόξασε ἡ Ἱστορία, τὶς Θερμοπύλες, τὸ Μαραθῶνα, τὶς Πλαταιές; Χωρὶς νάχης πατήσει στὴ Θεσσαλία, στὴν Ἤπειρο, στὴ Μακεδονία, στὴ Θράκη, χωρὶς νάχης ταξιδέψει στ' ἄσπρα νησιά μας;

— Ὢ θεία μου, ἔχεις δίκιο, φώναξε τώρα τρομαγμένος ὁ Φάνης. Πότε λοιπὸν ἀποχαιρετοῦμε τὸ Μωριά;

— Μὲ νίκησες πάλι, κυρία δασκάλα, εἶπε ὁ καλόκαρδος θεῖος. Ἄμ ποῦ νὰ τὰ βγάλω πέρα ὁ δύστυχος μὲ σᾶς τοὺς γραμματιζούμενους; Νὰ πᾶτε, λοιπόν, στὸ καλὸ καὶ νὰ μᾶς θυμᾶστε.

Κατάλαβα πὼς ἦταν βαθειὰ λυπημένος ποὺ θάχανε τὸν ἀνηψιό του... Λάτρευε τὸν πατέρα τοῦ Φάνη ποὺ ξενιτεύτηκε μικρός. Καὶ στὸ πρόσωπο τοῦ παιδιοῦ του ποὺ τοὔμοιαζε τόσο, εἶχε συγκεντρώσει τοῦτον τὸν καιρὸ ὅλη τὴν ἀγάπη του γιὰ τὸν ἀδερφό του.

— Τοῦ χρόνου ποὺ θάρθη ὁ πατέρας, θὰ σᾶς ἐπισκεφτοῦμε πάλι, εἶπε συγκινημένο τ' ἀγόρι.

— Καλὰ καλά, τοὐλάχιστο κάμετέ μου τὴ χάρη νὰ μοῦ χαρίσετε ἀκόμα μιὰ μέρα. Θέλω νὰ δῆτε δυὸ-τρεῖς ξακουσμένες γύρω ἀπὸ τὴν Κόρινθο, ποὺ ἔρχεται κάθε καλοκαίρι νὰ τὶς χαρῆ τόσος κόσμος ἀπ' τὴν Ἀθήνα σας... Τὸ Ξυλόκαστρο, τὴ Συκιὰ καὶ τὰ Τρίκκαλα.

Δὲν τοῦ φέραμε ἀντίρρηση φυσικά. Μέσα ἀπὸ πυκνὰ σύδεντρα ποὺ οἱ ἀσημόφυλλες ἐλιὲς ξεχώριζαν φορτωμένες ἀπ' τοὺς μικροὺς ζουμεροὺς καρποὺς των, συναντούσαμε γραφικὰ χωριουδάκια, καθὼς περνούσαμε μὲ τὸ τραῖνο τὴν παραλία τοῦ Κορινθιακοῦ, ἀποχαιρετώντας τὸ Μωριά.

Τέλος, ἀνάμεσα στὰ πεῦκα, νὰ τὸ Ξυλόκαστρο... Τί ὡραῖο ποὺ ἦταν ἀλήθεια. Ἔχουν δίκιο νὰ παραθερίζουν ἐδῶ οἱ Ἀθηναῖοι, τὰ καλοκαίρια.

— Πᾶμε νὰ δῆτε τὸν Πευκιά, ποὺ τὸ Ξυλόκαστρο εἶναι τόσο περήφανο γι' αὐτόν, εἶπε ὁ Λεωνίδας.

Χωθήκαμε μέσα στ' ἀτέλειωτο δάσος, ποὺ κατέβαινε ὡς τὴν ἀσπριδερὴ ἀμμουδιά.

—Ἐδῶ χάνεσαι, εἶπε ὁ Φάνης. Τί παχὺ στρῶμα ποὺ ἔχουν στρώσει οἱ βελόνες τῶν πεύκων! Σοῦρχεται νὰ ξαπλώσης καὶ νὰ κοιμηθῆς.

Τί γλυκειά, ἀλήθεια, τί ξεκουραστικὴ καὶ πραΰντικὴ εἶναι ἐδῶ ἡ φύση. Πεῦκο κι' ἀκροθαλάσσι, πεῦκο τόσο δροσάτο, τόσο πυκνόφυλλο, λὲς καὶ θέλει νὰ κρύψη τὴν ξεγελάστρα τὴ θάλασσα ἀπ' τὰ μάτια τῶν ἀνθρώπων: νὰ τοὺς γλυτώση ἀπὸ τ' ἄπιστο κῦμα, νὰ τοὺς κρατήση πιστοὺς στὴ γῆ καὶ στὴν καλλιέργειά της.

Τὸ φθινόπωρο πέφτει γαλήνιο καὶ τὸ σούρουπο χύνει ἀπλόχερα τὸ χρυσάφι στὴ φύση...

Περάσαμε τὴ νύχτα στὸ ξενοδοχεῖο τοῦ Τουρισμοῦ, ἕνα δεῖγμα πολιτισμοῦ ἀνάμεσα στὰ βελούδινα αἰωνόβια πεῦκα.

— Δὲν τὸ εἴδατε τὸ Ξυλόκαστρο σ' ὅλη του τὴν κίνηση, εἶπε ὁ θεῖος Βρασίδας. Τώρα μὲ τὸ φθινόπωρο ἐρημώθηκε. Ποῦ νάρθῆτε ἐδῶ καλοκαίρι. Κοσμόπολη ἀληθινή! Ὁ δημόσιος δρόμος εἶναι γεμάτος αὐτοκίνητα, τὸ δάσος ἀντιλαλεῖ ἀπὸ γέλια καὶ φωνές. Καὶ τὴ νύχτα φεγγοβολᾶ ἀπὸ φῶτα ἡ πολιτεία, γιατὶ ὁ κόσμος γλεντᾶ στὰ κέντρα της.

— Καλύτερα ποὺ τὸ βλέπουμε γαλήνιο, εἶπε ἡ Μυρτούλα. Ἔτσι τὸ νοιώθουμε πιὸ δικό μας.

Τὴν ἄλλη μέρα ἐπισκεφτήκαμε τὴ Συκιά, ποὺ κι' αὐτὴ συγκεντρώνει τὸ καλοκαίρι πολλοὺς παραθεριστές. Ἡ Συκιὰ εἶναι πιὸ χωριό. Διατηρεῖ περισσότερο τὸν ἀγροτικὸ χαρακτῆρα. Τὸ νοιώθεις πὼς οἱ ἄνθρωποι ποὺ τὴν κατοικοῦν δὲν ἔχουν τὸν πειρασμὸ τῆς θάλασσας στὴν ψυχή τους. Καὶ μὲ τὸ δίκιο τους. Ὁ εὔφορος κάμπος ἀνταμείβει πλουσιοπάροχα τὴν ἐργατικότητά τους.

Πήραμε δυὸ γαϊδουράκια κι' ἀνεβήκαμε σ' ἕνα κοντινὸ χωριό, τὸ δροσόλουστο Ζεμενό. Ἡ θέα ἀπὸ τὴν πλαγιὰ τοῦ χωριοῦ πρὸς τὸν Κορινθιακό, ὅπου «ἡ θάλασσα κοιμόταν στῆς γῆς τὴν ἀγκαλιά», ὅπως λέει ὁ ποιητής, ἦταν ἀλήθεια μοναδική. Ἀντίκρυ τὰ κυματιστὰ Ρουμελιώτικα βουνὰ μὲ τὶς χιονισμένες κιόλας κορφές τους.

Ὁ Παρνασσὸς μὲ τὴ Ζήρεια ἑνώναν τὶς ἄκρες τους καὶ μᾶς κερνοῦσαν σ' ὁλόδροσες μυρωμένες κοῦπες τὸν καθάριο ἀέρα. Ἐδῶ στὰ ψηλώματα ἀνασαίνει κανένας ἀλλοιώτικα... Νοιώθει σὰν νὰ τραβεύη ἡ ψυχή του, ν' ἀναζητᾶ κάτι πάνω ἀπὸ τὴ γῆ: Τὸ Θεὸ τὸν ἴδιο. Σοῦρχεται στὰ χείλη ἐκεῖνος ὁ λόγος τοῦ προφητάνακτα Δαυΐδ: «Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε, πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας!»

Νὰ μας καὶ στὸ τρίτο περίφημο θέρετρο τῆς Πελοποννήσου, τὰ Τρίκκαλα.

— Ἐδῶ εἶναι λοιπὸν τὰ Τρίκκαλα; ρώτησε ὁ Φάνης. Πὼς εἶχα κάνει τέτοιο λάθος καὶ τὰ νόμιζα στὴ Θεσσαλία!

Βάλαμε τὰ γέλια.

— Δὲν ἔκαμες λάθος, καλέ μου Φάνη. Τὰ Τρίκκαλα εἶναι πόλη θεσσαλικὴ καὶ μεγάλη μάλιστα καὶ πολὺ πλούσια... Ἐτούτη εἶναι μιὰ συνονόματη μικροπολιτεία, ξακουστὴ γιὰ τὶς ὀμορφιές της, τὸ κλῖμα της καὶ τὰ χίλια της μέτρα ὕψος.

— Τρεῖς συνοικίες ἀποτελοῦνε τὰ Τρίκκαλα τῆς Κορινθίας, εἶπε ὁ θεῖος Βρασίδας. Ἀπὸ ἑκατὸ ὡς ἑκατὸν τριάντα σπίτια ἡ καθεμιά. Τρεῖς γειτονιές, τρεῖς κοινότητες. Δέστε τις... Κάτω Τρίκκαλα, Μεσαία Τρίκκαλα, Ἄνω Τρίκκαλα. Ἂν ἑνώνονταν σὲ μιὰ πολιτεία, κάτι θὰ μπορούσαν νὰ κάμουν. Θάχαν ἕνα σχολειὸ μὲ δυὸ δασκάλους, θάχαν μιὰ μηχανὴ γιὰ ἠλεκτροφωτισμό... Τώρα χωρισμένες, ἔχουν τρεῖς μηχανὲς μὲ ἐλάχιστη δύναμη καὶ δυὸ σχολειὰ μ' ἕνα μόνο δάσκαλο. Κι' ἀπὸ τὸ συνεργιὸ οὔτε τὸ μοναδικὸ τοὺς δρόμο δὲν καταβρέχουν.

— Καὶ γιατὶ δὲν ἑνώνονται, εἶπε τ' ἀγόρι ἀπ' τὶς Ἑνωμένες Πολιτεῖες. Δὲν τὸ ξέρουν πὼς ἡ δύναμη βρίσκεται στὴν Ἕνωση;

— Ἀπ' τὰ πανάρχαια χρόνια μᾶς τὸ διδάσκει ἡ Ἱστορία, παιδί μου, κι' ἀκόμα δὲν ἐννοοῦμε νὰ τὸ μάθωμε... Σκοντάφτομε διαρκῶς στὶς μικροφιλοδοξίες. Ἂν γίνουν οἱ τρεῖς συνοικισμοὶ μιὰ πολιτεία, θὰ γίνη ἀναγκαστικὰ κι' ἕνα πρόεδρος. Κι' αὐτὸ βέβαια δὲν τὸ δέχονται οἱ ἄλλοι δυό. Μὰ εἶναι τόσο ὡραῖος ὁ τόπος μας, ποὺ μᾶς βγάζει πάντα ἀσπροπρόσωπους. Χαρῆτε τον, χωρὶς νὰ τὰ παίρνετε κατάκαρδα. Ὅλοι οἱ λαοὶ ἔχουν τὰ ἐλαττώματά τους. Ἔχουμε κι' ἐμεῖς τὰ δικά μας.

— Εὐτυχῶς, πολὺ λίγα, εἶπε ὁ Φάνης. Μπροστὰ στὴν εὐγένεια τοῦ λαοῦ, τὴ φιλοξενία, τὴ λεβεντιά, τὴν ἀνωτερότητα τῆς ψυχῆς καὶ τὴν περηφάνεια, ποὺ νὰ προσέξη κανεὶς κάτι τέτοιους μικροῖσκιους στὸ χαρακτῆρα του... Ἐγὼ εἶμαι περήφανος ποὺ εἶμαι Ἕλληνας.

— Καὶ ποιὸς δὲν εἶναι, εἶπε ὁ Λεωνίδας. Αὐτὸ ὅμως δὲν θὰ πῆ πὼς πρέπει ν' ἀγνοοῦμε τὰ ἐλαττώματά μας. Ἀντίθετα, πρέπει νὰ τὰ κουβεντιάζουμε συχνὰ γιὰ νὰ διορθώνωνται.

Ἀέρας, νερό, ξηρασία. Τρία καλά. Ἀπ' αὐτά, λέει, πῆραν τὴν ὀνομασία τους τὰ Τρίκκαλα... Μὰ ἔχει καὶ τόσα ἄλλα ἡ προνομιοῦχα τούτη θέση: Τὴ γιρλάντα τὰ ἔλατα γύρω, τὴ λεκάνη τοῦ Κορινθιακοῦ στὰ κράσπεδα, τὸ πο-

Τ' ΟΝΕΙΡΕΥΤΟ ΠΟΔΗΛΑΤΟ

Μονόλογος γι' ἀγόρι 12 — 13 χρονῶν

'Ο Στρατῆς γυρίζει ἀπὸ τὸ σχολεῖο του. Μπαίνει στὴν κάμαρά του μὲ προφύλαξη, κλείνει πίσω του τὴν πόρτα καὶ κοιτάζει μὴν εἶναι μέσα κανείς. Πετᾶ τὰ διδλία του στὸ τραπέζι καὶ σπρώχνει λίγο πίσω του τὸ κασκέτο του. Κατόπιν ψάχνεται καὶ βγάζει ἀπὸ τὴν ἐσωτερικὴ τσέπη τῆς στολῆς του ἕνα χοντρὸ φάκελλο δεμένο μὲ σπάγγο καὶ σφραγισμένο μὲ βουλοκέρι. Μὲ χαρὰ καὶ σὲ ὕφος μυστηριῶδες μονολογεῖ :

Νάτο ! . . . Σούτ. Βρήκατε σεῖς ποτέ σας στὸ δρόμο φάκελλο μ' ἐνάμιση ἑκατομμύριο ; 'Εγὼ βρῆκα. 'Ορίστε! Τύχη ποὺ τὴν εἶχα σήμερα! Καὶ ἡ καλὴ μέρα ἀπὸ τὸ πρωΐ φάνηκε. Δὲν εἶχα μελετήσει τὰ 'Ελληνικά μου δὲν μὲ βγάζει ὁ καθηγητής! Ἤξερα λαμπρὰ τὴ Γεωγραφία μου, βγαίνω καὶ παίρνω δεκαοχτάρι! 11 — 12 Μαθηματικά, δὲν ἔρχεται ὁ καθηγητής! Θὰ πῆτε : Κι' ἂν ἐρχόταν, οὔτε τὰ Μαθηματικὰ σου δὲν ἤξερες σήμερα ; Ὄχι, θὰ τὰ κατάφερνα. Μ' ἂν κάναμε μάθημα, θὰ σχόλαγα μιὰ ὥρα ἀργότερα καὶ βέβαια δὲν θάβρισκα τὸ φάκελλο ἐγώ! Γιατὶ ξέρετε ποὺ ἦταν πεσμένος; Στὴν ὁδὸν Αἰόλου, στὴ μέση τοῦ δρόμου. Ἴσα - ἴσα ἀπόξω ἀπὸ τὸ μαγαζὶ τοῦ Μαμούρα! Πῶς δὲν τὸν εἶδε ὁ Σωτήρης, ὁ ὑπάλληλός του εἶναι θάμμα! Τὸν εἶχα μιὰ φορὰ συμμαθητὴ καὶ τὸν ξέρω ἐγὼ τὶ ἀνοιχτομμάτης εἶναι! Καὶ κατεργάρης; Θέ μου φύλαξε! Ὅλο φάρσες μᾶς ἔκανε! . . . 'Αλήθεια, ἔχει χάζι νὰ μὲ εἶδε ποὺ τὸν σήκωσα. Ἄμπα. Αὐτός; Ἂν μἔβλεπε, θἄτρεχε νὰ μοῦ ζητήση μερτικό! . . . Ὄχι! Μπορῶ νὰ εἶμαι ἥσυχος! Κανεὶς δὲ μὲ εἶδε καὶ δὲν εἶπα τίποτε σὲ κανένα! Ἔ, καὶ νὰ τὸ μάθαιναν τ' ἀδέρφια μου! Θὰ μἄφηναν σὲ χλωρὸ κλαρί, ἂν δὲν ἔκανα μιὰ διαίρεση τοῦ ἐνάμιση ἑκατομμύριου μὲ τὸ 6 ; — γιατὶ ἔξη εἴμαστε τ' ἀδέρφια, νἄχουμε ὑγεία.—'Αμ' ἂν τὸ μάθαινε ὁ μπαμπᾶς ; Ὤχ, δυστυχία μου! 'Αμέσως θὰ μοῦ τἄπαιρνε! Νά, νά, λὲς καὶ τὸν ἀκούω τὸν μπαμπᾶ. (Μιμεῖται): «Ὄχι, κύριε, τὰ λεφτὰ αὐτὰ εἶναι ξένα! Πρέπει νὰ τὰ στείλουμε σὲ κεῖνον ποὺ γράφει ἀπ' ἔξω ὁ φάκελλος!».

Τὶ μοῦ λές ἐκεῖ καλὲ μπαμπᾶ; 'Εγὼ νὰ δώσω πίσω λεφτὰ ποὺ βρῆκα στὸ δρόμο ; Νὰ διώξω, νὰ κλωτσήσω, ἔτσι τὴν τύχη μου;. . . Καὶ θὰ μοὔδινες ἐσὺ 500 δραχμὲς, ἂν σοῦ τὶς ζητοῦσα, γιὰ τὸ ποδήλατο ποὺ θέλω ν' ἀγοράσω; Ποτέ! Καὶ ὅμως εἶναι ἡ μόνη μου ἐπιθυμία, τὸ μόνο μου ὄνειρο ν' ἀποκτήσω κι' ἐγὼ ἕνα ποδήλατο δικό μου! 'Ως καὶ στὴν προσευχή μου ἀκόμα τὸ ζητοῦσα ἀπὸ τὸ Θεό! Καὶ ποῦ ξέρεις ἐσύ, κύριε μπαμπᾶ, ἂν ὁ Θεὸς δὲν ἄκουσε τὴ προσευχή μου καὶ δὲν μοῦ ἔστειλε σήμερα αὐτὸ τὸ ἐνάμιση ἑκατομμύριο ἴσα - ἴσα γιὰ νὰ τ' ἀγοράσω ; Πῶς εἴπατε, παρακαλῶ : Τί : (Στέκεται λίγο, σὰν νὰ περιμένη ἀπάντηση). Μιλιὰ ὁ μπαμπᾶς. Τὸν ἔπεισα! Οὐρρά! Ζήτω ἡ τύχη. Ζήτω τὸ ποδήλατο. Ζήτω κι' ὁ Στρατῆς ποὺ θὰ τρέχη τώρα μ' αὐτό! (Πετᾶ τὸ κασκέτο του στὸν ἀέρα καὶ τριγυρίζει στὴν κάμαρα τρέχοντας καὶ κουνώντας τὰ χέρια καὶ τὸ σῶμα, σὰ νὰ εἶναι ἐπάνω σὲ ποδήλατο! Ἄξαφνα σταματᾶ). Ποιὸς εἶναι ; (ἀκροάζεται μ' ἀνησυχία). Κανείς! Καὶ ὅμως περίεργο! Μοῦ φάνηκε σὰν νἄκουσα τὴ φωνὴ τοῦ μπαμπᾶ! ('Ακροάζεται πάλι). Μὰ ναί, ναί! 'Ακούω τὴ φωνὴ τοῦ μπομπᾶ! . . Καὶ τὴν ἀκούω τώρα σὰ νἄρχεται ἀπὸ μέσα μου, ἀπὸ ἐδῶ! (Βάζει τὴν παλάμη στὸ στῆθος του). Ἄκου - ἄκου! (Μιμεῖται): «Ὅποιος βρίσκει ξένα λεπτὰ καὶ δὲν τὰ δίνει πίσω, εἶναι κλέέέέφτης!».

Κλέφτης ; (Μὲ παραφορά): 'Εγὼ κλέφτης; 'Εγώ; 'Ο Στρατῆς; Γιατί, μπαμπᾶ, μὲ βρίζεις; Νομίζεις, λοιπόν, πὼς κι' ἐγὼ δὲν τὸ σκέφτηκα πὼς ἔπρεπε νὰ τὰ δώσω πίσω : Μπορῶ νὰ σοῦ πῶ πὼς τὸ πρῶτο ποὺ σκέφτηκα ἦταν αὐτό! Γιατί, λοιπόν, δὲν ἄνοιξα εὐθὺς τὸ φάκελλο, νὰ πάρω τὰ λεφτὰ καὶ διστάζω ἀκόμη νὰ τὸν ἀνοίξω ; Νά. Αὐτὴ ἡ ἰδέα μὲ ἐμπόδισε, μὲ βασάνισε καὶ μὲ βασανίζει. Μά, γιὰ νὰ ἰδοῦμε ! Μπαμπᾶ: 'Ιδὲς ἐδῶ, σὲ παρακαλῶ! (Δείχνει τὸ φάκελλο, σὰ νὰ εἶχε μπροστά του τὸ μπαμπᾶ του! Τὶ γράφει ἀπέξω! (Διαβάζει): «1.500.000 δραχμάς. Πρὸς τὸν κ. 'Ανδρέαν Σγουρὸν, 'Ενταῦθα». Ποιὸς εἶναι αὐτὸς ὁ κ. 'Ανδρέας Σγουρός, παρακαλῶ : Μὰ τὸν ξέρεις καὶ

τὸν ξέρω. Ὅλος ὁ κόσμος τὸν ξέρει! Εἶν' ἕνας βαθύπλουτος τραπεζίτης, ἕνας πολυεκατομμυριοῦχος. Ἔ! λοιπόν! Τὶ θὰ χάση ὁ κ. Σγουρὸς ἂν δὲν λάβη τὸ ἐνάμιση ἑκατομμύριο ποὺ τοῦ στέλνει κάποιος χρεώστης του, βέβαια ; Ὅ,τι θὰ ἔχανε ὁ ὠκεανὸς ἂν τοῦ ἔπαιρνε κανεὶς ἕνα ποτῆρι νερό! . . . Ἂν ἦταν κανένας πτωχός, κανένας ποὺ νὰ περιμένη ἀπ' αὐτὰ τὰ λεφτὰ νὰ ζήση ἕνα μῆνα, μάλιστα. Νὰ τοῦ τὰ πάω τρέχοντας. 'Αλλὰ νὰ ἡ ὥρα ποὺ θὰ ξλεῶ ἐγὼ ἑκατομμυριούχους! Ἔννοια σου καὶ ἡ τύχη δὲν εἶναι τόσο τυφλὴ ὅσο τὴν παρισταίνει ἡ μυθολογία μου! Ξέρει κι' αὐτὴ τὶ κάνει καμμιὰ φορά! (Μιμεῖται γυναικεία γλυκειὰ φωνή): «Πάρε ἐνάμιση ἑκατομμύριο ἀπὸ τὴν περιουσία ἑνὸς Κροίσου, μικρέ μου φτωχὲ φίλε Στρατῆ, γιὰ νὰ πάρης κι' ἐσὺ τ' ὀνειρευτό σου ποδήλατο. Εἶσαι εὐχαριστημένος;»

Εὐχαριστημένος, μόνο, καλή μου τύχη; Δὲν λὲς εὐτυχισμένος: Τρισευτυχισμένος μάλιστα: Μὰ καὶ τὶ ἄλλο μοῦ ἔλειπε παρὰ ἕνα ποδήλατο δικό μου ; 'Ακοῦς ἐκεῖ ! (βιαστικά, μὲ ἀπόφαση): Ἔλα, ἔλα, τελείωνε πιὰ, Στρατῆ! Μὴν ἀκοῦς τίποτα, σχίσε τὸ φάκελλο τσέπωσε τὸν παρᾶ καὶ μιὰ καὶ δυὸ στοῦ. . . (Κάνει νὰ σχίση τὸν φάκελλο κι' ἄξαφνα σταματᾶ). 'Αλλὰ πάλι! Αὐτὸ, ἀλήθεια, δὲν τὸ συλλογίστηκα καθόλου. Σιγὰ μόνο μὴν τ' ἀκούση ὁ μπαμπᾶς κι' ἔχουμε ἄλλες φασαρίες! (Χαμηλώνει λίγο τὴ φωνή!). Αὐτὸ τὸ ἐνάμιση ἑκατομμύριο δὲν τὸ χάνει ὁ κ. Σγουρός, ἀλλὰ ὁ ἄγνωστος ποὺ τοῦ τὸ ἔστελνε, ὁ χρεώστης ποὺ τοῦ τὸ πήγαινε ἤ, — κι' αὐτὸ πιθανό, — ὁ ὑπηρέτης του. . . Κι' ἂν νομίση τώρα πὼς ὁ ὑπηρέτης κράτησε τὰ λεφτά, καὶ τὸν διώξη τὸ φτωχὸ ἢ τὸν πάει στὴν ἀστυνομία γιὰ κλέφτη : Ἢ καὶ ἂν ὁ ἴδιος ὁ ἄγνωστος χρεώστης εἶναι κανένας φτωχονοικοκύρης, ποὺ μόλις καὶ μετὰ βίας οἰκονόμησε αὐτὸ τὸ ἐνάμιση ἑκατομμύριο, γιὰ νὰ μὴ τὸν κυνηγάει ὁ ἑκατομμυριοῦχος δανειστής του; 'Εδῶ σὲ θέλω, κ. Στρατῆ! . . .

(Ὕστερα ἀπὸ λίγη σκέψη): Ναί, σιγὰ μὴν τὸν κυνηγήση! 'Ο 'Ανδρέας Σγουρός; Ἕνας φιλάνθρωπος ἕνας εὐεργέτης, ποὺ ἔχει κάνει στὸν κόσμο τόσα καλά ; Θὰ τὸν λυπηθῆ κι' αὐτὸν, ἂν εἶναι φτωχός, καὶ θὰ τοῦ τὰ χαρίση. Ἂν εἶναι πάλι κανένας πλούσιος, ἂς τοῦ τὰ ξαναστείλη. Κι' ἂν εἶναι ὁ ὑπηρέτης του, ἂς ὁρκιστῆ πὼς τἄχασε στὸ δρόμο, ἂς ὑποσχεθῆ πὼς δὲν θὰ τὸ ξανακάμη καὶ ἂς συχωρεθῆ κι' αὐτός! Δὲ βαρυέσαι! Τὶ πονοκεφαλῶ ἐγὼ τώρα γι' ἀνθρώπους ποὺ δὲν τοὺς γνωρίζω καὶ δὲν μὲ γνωρίζουν; 'Αφῆστε μας, σᾶς παρακαλῶ! Τὰ βρῆκα ; Εἶναι δικά μου, τέλειωσε. Τὸ κάτω - κάτω, ἂν τὰ δώσω πίσω, θὰ μὲ ποῦν καὶ βλάκα ! . . . Βλάκας ἐγώ ; Ὄχι, ποτέ! . . . Δὲν ἀκούω πιὰ τίποτε! 'Εμπρός!

(Μὲ ἀπόφαση ἀποσφραγίζει τὸ φάκελλο, βγάζει καὶ ἐξετάζει τὰ χαρτιὰ ποὺ ἔχει μέσα. Ἔπειτα πιάνει τὸ πηγοῦνι του, σὰν νὰ ξερριζώνη φανταστικὰ γένεια): Ἄϊ! Τὴν ἔπαθα! Τὶ καλὰ ποὺ δὲν εἶπα τίποτα σὲ κανένα! 'Ορίστε! Τρία μάτσα ἀπὸ λαχεῖα ποὺ κληρώθηκαν. . . Κι' ἕνα ἄγραφο χαρτί! Ὄχι! Ὄχι! 'Απὸ μέσα κάτι γράφει. . . (Ξεδιπλώνει τὸ χαρτὶ καὶ τὸ διαβάζει). Πῶ - πῶ ρεζιλίκι! Ποῦ νὰ κρυφτῶ, μωρὲ παιδιά ; Ποῦ θὰ κρυβόσαστε σεῖς, ἂν παθαίνατε τέτοια νίλα ; 'Ορίστε (Διαβάζει δυνατά): «'Εσὺ ποὺ βρῆκες αὐτὸ τὸ φάκελλο καὶ τὸν ἄνοιξες, εἶσαι βλάκας! 'Ιδοὺ ἀπέναντι καὶ ἡ εἰκόνα σου!».

Νά, ἀπέναντι καὶ ἡ εἰκόνα μου: Ἕνα κεφάλι μακρουλό μὲ δυὸ μεγάλα αὐτιὰ μυτερά! . . . Νὰ χαθῆς, σαχλέ ἀστεῖε ὅποιος καὶ νἆσαι! Δὲν εἶσαι καθόλου καλὸς προσωπογράφος! . . . (Ἄξαφνα, ἐνῶ κοιτάζει ἀκόμη τὸ χαρτί): Μπᾶ—μπᾶ... Τὶ βλέπω ἐδῶ;. . . Αὐτὸ εἶναι ἐπιστολικὸ χαρτὶ καταστήματος κι' ἐδῶ στὸ πλάϊ ἔχει τυπωμένα κἄτι ψιλὰ γραμματάκια. . . (Διαβάζει): «. . .λεγραφικὴ διεύθυνσις. . .» Τηλεγραφικὴ θὰ λέη τ' ἄλλο εἶναι σχισμένο! (Διαβάζει): «Μάμουραν 'Αθήνας» (Μ' ἔκπληξη καὶ μὲ πεποίθηση): Ὤ, ἀπὸ τοῦ Μάμουρα τὸ μαγαζὶ πέταξαν αὐτὸ τὸ φάκελλο! 'Εκεῖνος ὁ παλιο - Σωτήρης, χωρὶς ἄλλο, σοφίστηκε αὐτὴ τὴ φάρσα! Τρέχω νὰ τὸν δείρω! ('Αρπάζει τὸ κασκέτο του ἀπὸ χάμω, τὸ φορεῖ καὶ ὁρμᾶ). Νὰ μάθη ἄλλη φορὰ νὰ μοῦ κάνει. . . (Στέκεται κοντὰ στὴν πόρτα). Τὶ εἶπα ; Νὰ τὸν δείρω ; Αὐτὸν ποὺ μ' ἔκαμε σήμερα νὰ μάθω νὰ μὴ ἀνοίγω ξένα γράμματα καὶ νὰ γυρεύω ν' ἀγοράσω ποδήλατο μὲ ξένους παράδες; Ἴσα - ἴσα. Θὰ πάω νὰ τὸν φιλήσω! (Βγαίνει).

Αὐλαία

ΓΡΗΓ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ
τῆς 'Ακαδημίας 'Αθηνῶν

λύχρωμο πράσινο ταπέτο, τὸ σταφύλι, τὸ σιτάρι, τὴ ντομάτα, τὰ λαχανικά, τὴ συκιά, τὴν ἐλιά. Πολύκαλα κι' ὄχι Τμίκαλα ἔπρεπε νὰ τὰ λένε. Βασίλειο τῆς ὑγείας. Πεθαίνει ὁ ὀγδοντάρης καὶ τὸν κλαῖνε πὼς ἔζησε λίγο. Καὶ τί γραφικότητες! Εἴδαμε ἕνα φοῦρνο στὴν κουφάλα τοῦ βράχου. Ἕνα μπαλωματὴ νἄχη στήσει τὸ μαγαζάκι του κάτω ἀπὸ μιὰ καρυδιά. Δίπλα σὲ μιὰ πηγὴ οἱ κοπέλλες εἶχαν στήσει τὴ σκάφη καὶ λεύκαιναν τὰ σεντόνια τους. Τί ἀσπράδα! Τὄχει τὸ νερό... Τὸ νερὸ ποὺ κυλᾶ κρυσταλλένιο κάτω ἀπ' τὰ πλατάνια καὶ τὶς λεῦκες.

'Επισκεφτήκαμε τὸ μοναστήρι τοῦ Ἅη Βλάσση... Φρεσκοβαμμένα τὰ κελιά, πεντακάθαρος ὁ αὐλόγυρος μὲ τὶς ντάλιες καὶ γλάστρες τὰ βασιλικά. Κοτόπουλα παίζουν στὴν αὐλή. Παπάκια δροσίζονται στ' αὐλάκια... Ἕνας τεράστιος πλάτανος, ποὺ χρειάζονται ὀκτὼ μπράτσα γιὰ νὰ τὸν ἀγκαλιάσουν, μᾶς ξεκουράζει γιὰ λίγο.

Ὤ, τί γαλήνη, τί φτέρωμα τῆς ψυχῆς! Νὰ μὴ βράδυαζε ποτέ... Νὰ κυλοῦσε ἡ ζωὴ σ' αὐτὸ τὸ πεζοῦλι μὲ τὸν ἦχο τῶν κουδουνιῶν ἀπὸ τὰ κοπάδια στ' αὐτιά μας. Κι' ὅμως πρέπει νὰ φύγωμε. Ἔχε γειά, ξακουσμένα Μωριά!

ΕΛΕΝΗ ΠΑΡΗ

Καλωσύνη ἀντὶ γιὰ τὴ Κακία

Γιὰ νὰ μοιάσουμε μὲ τὸν Κύριο στὸ ζήτημα τῆς καλωσύνης, θὰ πρέπει, ἐκτὸς ἀπ' ὅσα εἴπαμε μέχρι τώρα, νὰ κάνουμε καὶ κάτι παρα πάνω. Θυμᾶστε τί ἔλεγε ἐκείνη ἡ περικοπὴ ἀπ' τὴν ἐπιστολὴ τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου; Τὸν κοροΐδευαν καὶ Ἐκεῖνος δὲν ἀπαντοῦσε μὲ περιπαικτικὰ λόγια. Καὶ ὄχι ἁπλῶς δὲν ἀπαντοῦσε μόνο, ἀλλὰ ἐξακολουθοῦσε νὰ κάνη τὸ

καλό. Κάτι ἀκόμη περισσότερο: Τὸν κατεδίωκαν γιὰ τὶς καλωσύνες ποὺ ἔκαμνε. Εὕρισκαν ἀπὸ αὐτὲς ἀφορμὴ νὰ Τὸν καθίζουν στὸ σκαμνὶ ὡς κατηγορούμενο. Ἐκεῖνος, ὅμως, δὲν σταματοῦσε οὔτε στιγμὴ κάνοντας τὸ καλό.

Καταλαβαίνουμε τί θὰ πῆ αὐτό; Ἐμεῖς, ὅπως εἴπαμε καὶ στὰ προηγούμενα σημειώματά μας, ἀπογοητευόμαστε ὅταν δὲ μᾶς ἀναγνωρίζουν τὸ καλὸ ποὺ ἐκάναμε καὶ ἀγανακτοῦμε καὶ ἀποφασίζουμε ν' ἀλλάξουμε δρόμο, παύοντας πιὰ νὰ κάνουμε ὁποιαδήποτε καλωσύνη στὸν ἄλλο. Ἄν, τώρα, συμβῆ καμμιὰ φορά, κάνοντας ἕνα καλό, νὰ μᾶς κοροϊδέψη καὶ κανεὶς ἀπὸ πάνω, τότε εἶναι καὶ ἂν εἶναι!

Ἂς ὑποθέσουμε ὅτι κάποτε ἕνας συμμαθητής μας μᾶς εἶχε ψέμματα καταγγείλει στὸ δάσκαλο. Ὁ δάσκαλος, μὴ ξέροντας, μᾶς εἶχε, βέβαια, τιμωρήσει. Ὕστερα ἀπὸ μέρες ὁ συμμαθητής μας αὐτὸς ἔκαμε κάτι κακό, ποὺ γι' αὐτὸ θὰ ἔπρεπε ὁ δάσκαλος νὰ τὸν τιμωρήση αὐστηρά. Τ' ἄλλα παιδιὰ μᾶς φωνάζουν νὰ πᾶμε νὰ τὸν καταγγείλουμε, ἐμεῖς, ὅμως, ἀντὶ γιὰ τὸ κακὸ ποὺ μᾶς ἔκανε, δὲν θέλουμε νὰ τοῦ ἀποδώσουμε κακό. Ἴσα-ἴσα, προσπαθοῦμε νὰ τὸν σώσουμε ἀπὸ τὴ δύσκολη θέση.

Σ' αὐτὴ τὴ στιγμὴ θὰ βρεθοῦν, ἴσως, ἕνα-δυὸ συμμαθητές μας ποὺ θέλουν νὰ κάνουν τὸν ἔξυπνο καὶ θὰ μᾶς κοροϊδέψουν: «Ρὲ τὸ κορόιδο», θὰ λένε στοὺς ἄλλους, γιὰ νὰ τ' ἀκοῦμε καὶ μεῖς, «τώρα ποῦδρε τὴν εὐκαιρία, δὲν πάει νὰ τόνε κάψη, μόνο προσπαθεῖ καὶ νὰ τὸν γλυτώση. Ἔπρεπε νάμουνα ἐγὼ καὶ νὰ σοῦλεγα. Μὰ ἄντρας εἶναι αὐτός;»

Τὸ χειρότερο, ὅμως, καὶ δυστυχῶς δὲν εἶναι καὶ ἀπίθανο, εἶναι, μαζὶ μὲ τὶς κοροϊδίες τῶν ἄλλων, ν' ἀκούσωμε καὶ τὶς κοροϊδίες ἐκείνων ποὺ προσπαθοῦμε νὰ σώσωμε. Αἴ, τί λέτε, σὲ μιὰ τέτοια περίστασι, θὰ νοιώσωμε μέσα μας τὴ ψυχικὴ δύναμη, ὄχι μόνο νὰ κάνωμε τὸ καλὸ ἐκείνη τὴ στιγμή, ἀλλὰ νὰ συνεχίσωμε, σκορπῶντας καὶ στὸ μέλλον καλωσύνη;

Πιὸ ὀδυνηρές, ἀκόμα, εἶναι οἱ περιπτώσεις ποὺ οἱ κοροϊδίες καὶ τὰ μαλώματα προέρχονται ὄχι μόνο ἀπὸ ὁμήλικὰ μας παιδιά, ἀλλὰ ἀπ' τοὺς μεγαλυτέρους μας, καὶ μάλιστα ἀπ' ἐκείνους ποὺ θὰ περιμέναμε νὰ μᾶς βοηθήσουν καὶ νὰ μᾶς προτρέψουν γιὰ νὰ κάνωμε τὸ καλό. Δὲν εἶναι, δυστυχῶς σπάνιες οἱ περιπτώσεις, ὅπου καὶ γονεῖς ἀκόμη ἐμποδίζουν τὰ παιδιά τους νὰ δείχνουν καλωσύνη. Τὰ περιπαίζουν, τὰ μαλώνουν καὶ — καμμιὰ φορὰ — καὶ τὰ τιμωροῦν. Μ' αὐτὰ τὰ μυαλὰ ποὺ ἔχεις, δὲν θὰ πᾷς μπροστά. Νὸ κυττᾷς τὸν ἑαυτό σου. Νὰ μὴ σ' ἐνδιαφέρει γιὰ τοὺς ἄλλους. Ἀλλοιῶς, κακομοίρη μου, θὰ πεθάνης στὴ ψάθα. Στὸ τέλος, θὰ μείνης στοὺς πέντε δρόμους καὶ δὲν θὰ γυρίζη κανένας νὰ σὲ κυττάξη.» Αὐτὰ καὶ ἄλλα παρόμοια λένε, δυστυχῶς, στὰ παιδιά τους μερικοὶ γονεῖς, προσπαθῶντας νὰ τ' ἀποθαρρύνουν ὡς ἐργάτες τῆς καλωσύνης. Μὰ ἐμεῖς ἂς κυττάζωμε τὸ πρότυπό μας, τὸν Κύριο.

Ἀλλὰ ὑπάρχουν καὶ ἀκόμη χειρότερα. Κάποιο παιδί, μιὰ φορά, γιὰ ν' ἀναφέρωμε ἕνα παράδειγμα, ἐχάρισε δυὸ βιβλία του σ' ἕνα φτωχὸ συμμαθητή του. Μόλις τὸ ἔμαθε ὁ πατέρας του, ἂν καὶ δὲν ἦτανε φτωχός, καὶ τὰ βιβλία αὐτὰ δὲν χρειαζόταν στὸ παιδί, ἀφοῦ τὸ ἐμάλωσε πολὺ γι' αὐτή του τὴ πράξη, στὸ τέλος τὸ ἔδειρε.

Τί λέτε, ὅμως ἐσεῖς; Τὸ παιδὶ αὐτὸ θὰ ἔπρεπε νὰ σταματήση κανοντας τὸ καλό, ἐπειδὴ ἀπὸ τὴν καλωσύνη του βρῆκε στὸ τέλος τὸν μπελά του;

Ο ΠΑΤΕΡ ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

Ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν λαογραφίαν

Ἡ Κουκουβάγια

Ἡ κουκουβάγια ἦταν γιὰ τοὺς ἀρχαίους τὸ σύμβολο τῆς Σοφίας. Γι' αὐτὸ κάποτε — καὶ μέχρι σήμερα — σὲ μερικὲς ἐπαρχίες κολλοῦν στὰ πηλήκια τῶν μαθητῶν μιὰ κουκουβάγια, μὲ χρυσοκλωστὴ κεντημένη! Πατρίδα τῆς κουκουβάγιας ἦταν ἡ Ἀθήνα, κέντρο κατὰ τὴν ἀρχαιότητα τῆς Σοφίας! Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς, ὅταν κανεὶς πῆ καμμιὰ ἰδέα χιλιοειπωμένη, τοῦ λένε εἰρωνικὰ πὼς «ἐκόμισε γλαῦκα εἰς Ἀθήνα»... Εἶναι, δηλαδή, σὰν μερικοὺς ποὺ κουβαλοῦν στὴ χώρα μας ποὺ «θάλλει ἡ ἐλαία», κουτιὰ μὲ ἐλιὲς ἀπὸ τὴν Ἀμερική.

Μὰ ἂν τὴν κουκουβάγια τὴν εἶχαν γιὰ σύμβολο τῆς Σοφίας οἱ ἀρχαῖοι, τὴν θεωροῦσαν ὅμως καὶ γρουσούζικη. Δὲν ἔφερνε ποτὲ στὸν ἄνθρωπο γούρι. Ἂν μάλιστα κάποιος ξεκινοῦσε γιὰ δουλειὰ καὶ ἔβλεπε μπροστά του κουκουβάγια, θὰ τἄβρισκε σκοῦρα. Δὲν θὰ πετύχαινε τὸ σκοπό του.

Λένε, μάλιστα, πὼς τὴ μοιραία ἐκείνη νύχτα ποὺ ὁ Πύρρος, ὁ βασιλιᾶς τῆς Ἠπείρου, ξεκινοῦσε, καβάλλα, γιὰ τὴν κατάκτηση τοῦ Ἄργους, κάθησε στὸ δόρυ του μιὰ κουκουβάγια. Μὰ ὁ ἀσυλλόγιστος βασιλιᾶς δὲν πτοήθηκε ἀπὸ τὸν κακὸ αὐτὸ οἰωνό! Καὶ τράβηξε τὸ δρόμο του. Ἔμπλεξε σὲ ἄγρια καὶ αἱματηρὴ μάχη μέσα στὴν πόλη. Κάποιος Ἀργεῖος εἶδε τὸν Πύρρο ἀνάμεσα στοὺς πρώτους πολεμιστὲς καὶ τὸν τραυμάτισε! Ὁ Ἠπειρώτης βασιλιᾶς ἔτρεξε νὰ σκοτώση τὸν Ἀργεῖο ὁπλίτη. Μὰ ἡ μητέρα τοῦ τελευταίου, ποὺ παρακολουθοῦσε τὴ μάχη, ἔρριξε ἀπὸ τὸ παράθυρο τῆς κάμαρᾶς της μιὰ κεραμίδα. Τὴν ἔφαγε κατακέφαλα ὁ Πύρρος κι' ἔπεσε λιπόθυμος! Ἕνας ἄλλος στρατιώτης τὸν ἀποτέλειωσε... Κι' ὅλα αὐτά, γιὰ νὰ μὴν πάρη «τοῖς μετρητοῖς» τῆς κουκουβάγιας τὴν προειδοποίηση!

Θὰ ξέρετε, βέβαια, τὸ δημοτικὸ τραγούδι μὲ τὴν Ἀρετή, τὴ μοναχοκόρη ποὺ ὁ ἀδελφός της ὁ Κωνσταντῆς τὴν πάντρεψε στὰ ξένα. Στὴ Γορτυνία πιστεύουν πὼς μάνα καὶ θυγατέρα γίνηκαν κουκουβάγιες:

Ζοῦσε — λέει — κάποτε μιὰ χήρα μὲ 9 παιδιὰ κι' ἕνα κορίτσι: τὴν Ἀρετή. Ὁ μικρότερος γιὸς ἦταν πραμματευτὴς καὶ πουλοῦσε στὰ ξένα πραμμάτειες! Μὰ στὴ ξενιτιὰ δὲν εἶχε κανένα καὶ κακοπερνοῦσε... Ἂν πάντρευε ὅμως στὰ ξένα τὴν Ἀρετή; Δὲν θὰ εὕρισκε κάποιον νὰ τὸν περιποιηθῆ, νὰ τὸν καλωσορίση;

Καὶ τὸ εἶπε τῆς μάνας του.

Ποῦ ν' ἀκούση ὅμως ἡ μάνα τοῦ γιοῦ της τὴν πρότασι. Μὰ στὸ τέλος ὁ Κωσταντῆς ὑπερίσχυσε. Κι' ἡ Ἀρετὴ παντρεύτηκε.

Μὰ ἦρθαν χρόνοι κακοί. Χρόνοι δίσεκτοι: Πέθαναν καὶ τὰ ἐννέα ἀδέρφια, πέθαναν καὶ τὰ δεκαοκτὼ ξαδέρφια τῆς Ἀρετῆς. Καὶ ἡ χαροκαμένη μάνα ἀπόμεινε ὁλομόναχη, ἔρμη καὶ σκότεινη.

Βαρυγκόμισε ἡ ἄμοιρη καὶ ξεστόμισε βαρὺ λόγο γιὰ τὸν Κωσταντῆ, ποὺ τῆς πάντρεψε τὴν Ἀρετὴ στὰ ξένα.

Ἄκουσε τὰ λόγια ὁ Κωνσταντῆς καὶ σηκώθηκε ἀπὸ τὸν τάφο του. Πῆγε καὶ βρῆκε τὴν ἀδερφή καὶ τὴν ἔφερε στὴ μάνα του.

— Οἱ δυὸ γυναῖκες συγκινήθηκαν τόσο πολύ, ποὺ ἔστρωσαν τὰ κλάματα! Ἔκλαψαν τόσο πολὺ γιὰ τοὺς χαμένους ἀδερφούς. Ὁ Θεὸς τὶς λυπήθηκε καὶ τὶς ἔκαμε κουκουβάγιες. Κι' ἀπὸ τότε, μόλις νυχτώση, οἱ κοκουβάγιες θρηνοῦν... Μοιρολογοῦν γιὰ τὸ θάνατο τῶν ἐννέα ἀδερφῶν τους.

ΤΑ ΠΑΛΙΑ ΜΙΚΡΑ ΜΟΥ ΧΡΟΝΙΑ

Τὰ παλιὰ μικρά μου χρόνια
νἄταν ἄμποτες αἰώνια!
Πρὶν καλὰ ἡ αὐγὴ ροδίση
σμίγανε τὸ πρωϊνὸ
τὰ παιδιὰ τῶν χωριανῶν
πλάϊ στὴν κρουσταλένια βρύση.

Ὁλοτρόγυρα στ' αὐλάκια
ἔπιναν νερὸ τ' ἀρνάκια
κι' ὁ βοσκὸς μὲ τὴ φλογέρα
χτύπαγε ἁπαλὸ σκοπὸ
καὶ χυνόταν στὸν ἀέρα
πρωϊνὸ δοξαστικό!

Δίπλα ἐκεῖ στὸ παρεκκλήσι
φτάναμε ὅλοι σὰ μελίσσι.
Στὸν καλὸ παπα-Λευτέρη
τρέχαμε, μὲ μιὰ ψυχὴ
ποιὸς νὰ πάρη τὴν εὐχὴ
πρῶτος τὴν καινούρια μέρα.

Τὰ παλιὰ μικρά μου χρόνια
θέλω νὰ τὰ κάνω αἰώνια!
Ἡ ἀγάπη νἄναι ἡ βρύση
καὶ μικροὶ συχωριανοί,
οἱ φτωχοὶ καὶ ὀρφανοί,
Καὶ ἡ καρδιά μου, τὸ ξωκκλήσι.

Ρ. ΕΡΜΑΣ

Η ΕΛΙΑ

Δὲν σὲ φοβᾶμαι κὺρ-Βοριᾶ,
ὅσο ἄγρια κι' ἂν σφυρίζης.
Ἔχω τὶς ρίζες μου βαθειά.
—ἔλεγε μιὰ μικρὴ ἐλιά.—
ἄδικα φοβερίζεις!

Δὲ σὲ φοβᾶμαι ἐγώ, Βοριά,
πρέπει πιὰ νὰ τὸ νοιώσης.
— ἔλεγε μιὰ μικρὴ ἐλιά —
πὼς ἂν μοῦ δέρνης τὰ κλαδιά,
δὲν θὰ μὲ ξεριζώσης!

Δὲν σὲ φοβᾶμαι, κὺρ-Βοριᾶ
πρὶν ἀπὸ σὲ πέρασαν χίλιοι
μὰ χάθηκαν, γιατὶ ἐγὼ
γεννῶ καὶ δίνω τὸν καρπὸ
ποὺ ἀνάβει τὸ καντήλι...

Ν. ΚΑΜΒΥΣΗΣ

Γύρω ἀπ' τόν 'Αθλητισμό

ΤΟ ΑΓΓΛΙΚΟ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ

Στὴν 'Αγγλία τὸ ποδόσφαιρο παρουσιάζει τεραστία ἀνάπτυξη. Κάθε Σάββατο στὰ διάφορα γήπεδα τοῦ 'Ηνωμένου Βασιλείου συγκεντρώνονται ἑκατοντάδες χιλιάδες φιλάθλων γιὰ νὰ παρακολουθήσουν τὰ μάτς.

Στὴν 'Αγγλία ὑπάρχουν εἰκοσιδύο ὁμάδες πρώτης κατηγορίας, ἄλλες τόσες δευτέρας,

Μία φάση ἀπὸ ἕνα ἀγῶνα μπάσκετ-μπώλ μεταξὺ τοῦ Πανελληνίου Γ. Σ. καὶ τῆς ὁμάδας «Μόδα» τῶν ὁμογενῶν Κων/πόλεως

καὶ σαρανταοκτὼ τρίτης, χωρισμένες σὲ δυὸ ὁμίλους (Βόρειο καὶ Νότιο).

'Επίσης ὑπάρχουν καὶ 16 ὁμάδες πρώτης κατηγορίας καὶ ἄλλες τόσες δευτέρας στὴν Σκωτία. Δηλαδὴ συνολικὰ 120 σωματεῖα μετέχουν κάθε χρόνο στὰ διάφορα τοπικὰ ποδοσφαιρικὰ πρωταθλήματα.

Πρέπει ὅμως νὰ τονισθῆ τὸ ἑξῆς. Στὴν 'Αγγλία ὅλες οἱ ὁμάδες ἀπὸ ἀπόψεως ἀξίας θεωροῦνται τῆς αὐτῆς δυναμικότητος. Κι' αὐτὸ γιατὶ ὅλοι οἱ σύλλογοι διαθέτουν σὲ ὁποια κατηγορία καὶ ἂν ἀνήκουν ἱκανοὺς καὶ διεθνεῖς παῖκτες. Αὐτὸ ἀποδεικνύεται μὲ τὴν συγκρότηση τῆς 'Εθνικῆς 'Αγγλίας, στὴν ὁποία καλοῦνται καὶ παῖκτες τῆς Β' καὶ τῆς Γ' κατηγορίας. Τὸ ὅτι στὶς κατώτερες κατηγορίες στὴ Μ. Βρεταννία ὑπάρχουν παῖκτες μεγάλης ἀξίας, αὐτὸ εἶναι φανερό, γιατὶ ἀπὸ αὐτὲς προέρχονται πολλοὶ διεθνεῖς, ὅπως π. χ. οἱ Λάουτον καὶ Γκάννον τῆς Νὸτς Κάουντυ ποὺ εἶναι τὸ ἀρχαιότερο σωματεῖο τῆς 'Αγγλίας (1862), Μοῦλσον τῆς Λίνκολν, Μὰκ 'Αλιντεν τῆς Σάουθεντ, ὅλες ὁμάδες γ' κατηγορίας. Κατόπιν ἡ 6' κατηγορία δίνει συνεχῶς παῖκτες στὴν ἐθνικὴ ὁμάδα τῆς 'Αγγλίας, μεταξὺ τῶν ὁποίων οἱ Φίννεϋ καὶ Λάνκτον, (Πρέστον), Ντίτσμπουρν, Μπάρτζες καὶ Τζὸνς (Τότεγχαμ), Χάρρισον (Λέστερ), Πῆρσον (Γουὲμ Χὰμ), κλπ. Φυσικά, ἡ συμμετοχὴ διασήμων ποδοσφαιριστῶν ἀπαιτεῖ καὶ ἀνάλογα ἔξοδα. 'Αλλὰ στὴν 'Αγγλία καὶ τὰ σωματεῖα γ' κατηγορίας ἔχουν πάρα πολλοὺς φιλάθλους καὶ διαθέτουν μεγάλα γήπεδα. 'Αρκεῖ νὰ λάβη κανεὶς ὑπ' ὄψη του ὅτι ἀπὸ τὶς 22 ὁμάδες (γ' κατηγορίας) τοῦ Νοτίου ὁμίλου, οἱ πέντε διαθέτουν γήπεδα γιὰ 40 ἕως 50 χιλιάδες θεατές, ὀκτὼ γιὰ περισσότερους τῶν 30 χιλ. καὶ μόνον τριῶν τὰ γήπεδα δὲν χωροῦν περισσότερους τῶν 20 χιλ. θεατές.

Στὴν α' κατηγορία ὀκτὼ ὁμάδες διαθέτουν γήπεδα γιὰ περισσότερους τῶν 70.000 θεατῶν ἐνῷ μόνον δύο δὲν ὑπερβαίνουν τὶς 50 χιλιάδες.

'Απὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως οἱ διάφοροι σύλλογοι στέκουν πολὺ καλά. Πάντα στὸ τέλος τῆς σαιζὸν κλείνουν τὰ ταμεῖα τους μὲ ἐνεργητικό.

Στὴν 'Αγγλία οἱ ἐξέδρες τῶν γηπέδων εἶναι πάντα σκεπασμένες καὶ ἔχουν — συνήθως — δυὸ πατώματα. Τὸ γήπεδο κάτω ἔχει χόρτο κι' αὐτὸ γιὰ νὰ εὐκολύνωνται οἱ ποδοσφαιριστὲς στὸ κοντρολάρισμα τῆς μπάλλας.

'Ο ἀριθμὸς τῶν θεατῶν ποὺ παρακολουθοῦν τοὺς ἀγῶνες εἶναι πολὺ μεγάλος. Κι' αὐτὸ γιὰ δυὸ λόγους. Πρῶτα, βέβαια, γιατὶ οἱ "Αγγλοι λατρεύουν κυριολεκτικὰ τὸ ποδόσφαιρο. Καὶ δεύτερο γιατὶ τὸ εἰσιτήριο εἶναι προσιτὸ σὲ ὅλους. Τὸ εἰσιτήριο ἔχει 2.500 δραχμὲς περίπου. 'Υπάρχουν βέβαια καὶ ὡρισμένες ἀριθμημένες θέσεις ποὺ στοιχίζουν 20.000 δραχμ.

Οἱ ἀγγλικοὶ ποδοσφαιρικοὶ σύλλογοι πληρώνουν κάθε χρόνο τεράστια ποσὰ γιὰ τὴν ἐξασφάλιση καλῶν παικτῶν. Τὸ μεγαλύτερο ποσὸν πληρώθηκε ἀπὸ τὴν «Ντέρμπυ Κάουντυ» στὴν «Μάντεστερ Γιουνάιτεν» δηλαδὴ 24.000 λίρες γιὰ τὴν ἐξασφάλιση τοῦ διεθνοῦς Μόρρις. Οἱ μισθοὶ τῶν ποδοσφαιριστῶν δὲν εἶναι τόσο μεγάλοι. "Ενας παίκτης τῆς Α' κατηγορίας παίρνει 10 λίρες τὸν μῆνα. "Εχει ἐπίσης καὶ ἕνα δῶρο γιὰ κάθε ἀγῶνα. "Αν κερδίση ἡ ὁμάδα του παίρνει 2 λίρες, ἂν φέρη ἰσόπαλο ἀποτέλεσμα μιὰ λίρα.

ΠΟΡΤΡΑΙΤΑ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΣΤΩΝ

"Ενας ἐξαιρετικὸς ποδοσφαιριστὴς ποὺ τὸν τελευταῖο καιρὸ ἔχει κάνει μεγάλη ἐντύπωση στοὺς φιλάθλους μὲ τὸ ὡραῖο του παιγνίδι, εἶναι ὁ Κώστας Νεστορίδης. Παίζει στὴν ἐπιθετικὴ «ντριμπλέτα» τοῦ Πανιωνίου καὶ ἀποτελεῖ ἕνα ἀπὸ τὰ βασικώτερα στελέχη τῆς Νεοσμυρναϊκῆς ὁμάδας.

'Ο Νεστορίδης πρωτόπαιξε μπάλλα, ἐπίσημα βέβαια, στὸν Πανιώνιο τὸ 1947. Τὴ χρονιὰ ἐκείνη, μιὰ μέρα, ὁ Κωστάρας, (Σωτηριάδης) τὸν ἔφερε μαζί του στὴν προπόνηση τῆς ὁμάδος. 'Αμέσως ὁ προπονητὴς τοῦ Πανιωνίου κ. Ρουσόπουλος κατάλαβε ὅτι τὸ παιδὶ αὐτὸ εἶχε μεγάλα προσόντα καὶ τὸν ἔβαλε νὰ ὑπογράψη δελτίο. Πέρασαν, ὅμως, δυὸ χρόνια κι' ὁ Νεστορίδης δὲν πήγαινε στὶς προπονήσεις. Προτιμοῦσε νὰ παίζη μὲ μιὰ ἀνεξάρτητη μικρὴ ὁμάδα, τὴν «Α. Ε. 'Αγίου Νικολάου». 'Αλλὰ ξανά, μιὰ μέρα, τὸν εἶδε ὁ προπονητὴς καὶ τὸν ἔφερε πάλι στὸν Πανιώνιο. "Επαιξε στὴν Β' ὁμάδα καὶ ἔπειτα ἀπὸ λίγο καιρὸ πῆρε μέρος σὲ ἀγῶνα μὲ τὸν «Παναθηναϊκό». 'Απὸ τότε ὁ Νεστορίδης εἶχε πιὰ βρῆ τὸ δρόμο του. Μὲ τὴν ἀτομικὴ του ἀξία καὶ τὰ μεγάλα προσόντα ποὺ διέθετε προχώρησε ἐμπρός.

Ι. Β.

'Ο Βασιλεὺς τῆς 'Αγγλίας 'Εδουάρδος ἐνῷ συγχαίρει τοὺς ποδοσφαιριστὲς τῆς ὁμάδας «Αρσεναλ» γιὰ τὴ νίκη τους στὸ κύπελλο 'Αγγλίας

ΤΟ ΠΕΝΑΛΤΥ

Σ' ἕνα ξένο περιοδικὸ δημοσιεύθηκαν τὰ ἑξῆς γύρω ἀπὸ τὸ πῶς πρέπει νὰ χτυπιέται ἕνα πέναλτυ: Στὴν πραγματικότητα, δὲν ὑπάρχει ἄμυνα κατὰ τοῦ πέναλτυ, οὔτε καλοὶ τερματοφύλακες ποὺ τὸ

Μιὰ ὁμάδα ἀπὸ τὶς καλύτερες 'Ελληνίδες κολυμβήτριες. 'Απὸ τὰ ἀριστερὰ πρὸς τὰ δεξιά: Δανέλλη, Ρουμπέν, Χατζηαργύρη (Α. Ο. Π. Φαλήρου).

ἀποκρούουν, ἀλλὰ κακοὶ σουτὲρ ποὺ χτυποῦν τὸ πέναλτυ ἄσχημα. 'Ο τερματοφύλακας πλονζάρει ἀπὸ τὴν μιὰ πλευρά, στὴν τύχη. "Αν ἡ μπάλλα πάει ἀπὸ ἐκεῖ, τόσο τὸ καλύτερο. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ἔχει πιθανότητες ἐπιτυχίας πενήντα τοῖς ἑκατό. Πρέπει λοιπὸν δυὸ φορὲς στὶς τρεῖς νὰ χτυπᾶτε τὸ πέναλτυ στέλνοντας τὴν μπάλλα στὸ μέσον τοῦ τέρματος καὶ ὄχι μὲ δύναμη. Μὴν χτυπᾶτε ὅμως χωρὶς σκέψη. Ζυγίστε καλὰ τὸ χτύπημα καὶ δὲν πειράζει ἂν τὸ σούτ εἶναι σιγανό. Γιατὶ πρέπει νὰ εἶναι πολὺ σπουδαῖος ὁ τερματοφύλακας ἐκεῖνος ποὺ θὰ προφθάση νὰ γυρίση τὸ σῶμα του μιὰ καὶ ἔπεσε, καὶ νὰ ἀποκρούση.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΕΤΕ

⁂ Οἱ καλύτεροι "Ελληνες σύγχρονοι τερματοφύλακες εἶναι οἱ Δελαβίνιας, Πεντζαρόπουλος, Βαφειάδης, Μαντελόγης, Μαθιός, 'Οξύμογλου, Γιοῦργος κ.ἄ.

⁂ Τὸν 'Ιανουάριο τοῦ 1927 στὸ Σικάγο ἔγινε ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλυτέρους πυγμαχικοὺς ἀγῶνας. Συναντήθησαν οἱ Τζένε Τούννεϋ μὲ τὸν Τζὰκ Ντέμσεϋ γιὰ τὸν παγκόσμιο τίτλο ὅλων τῶν κατηγοριῶν. Νικητὴς ἀνεδείχθη ὁ Τζένε Τούννεϋ ποὺ ἔλαβε ὡς ἀμοιβὴ τὸ μυθῶδες ποσὸν τῶν 198.089 δολλαρίων ἔναντι 85.000 τοῦ Ντέμσεϋ. Τὸν ἀγῶνα αὐτὸν παρηκολούθησαν 102.150 θεαταὶ αἱ συνολικαὶ δὲ εἰσπράξεις ἦσαν 534.732 δολ-

ἡ Σελίδα τῶν Μικρῶν

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Τὸ φάντασμα

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Δὲν πιστεύω νἆστε τόσο κουτὰ σὰν τὸν ἐγγονό μου τὸ Θαλῆ, νὰ πιστεύετε πὼς ὑπάρχουν φαντάσματα... Μὰ ἂν ξέρετε νὰ ὑπάρχει ἀνάμεσό σας κανένας φοβιτσάρης, στείλετέ μού τον νὰ τοῦ δείξω τὸ φάντασμα ποὺ ἔπιασε ἡ Δώρα μας, ἕνα βράδυ. Τὄχομε σπίτι μας καὶ πολὺ τ' ἀγαποῦμε.

Ἀκοῦστε τί ἔγινε.

Εἴχαμε μετακομίσει σ' ἕνα καινούργιο σπίτι, σὲ μιὰ ἐξοχικὴ συνοικία. Πρώτη νύχτα θὰ κοιμόμαστε σ' αὐτό. Μπῆκε λοιπὸν ὁ Θαλῆς κατακίτρινος ἀπ' τὸ φόβο καὶ εἶπε:

— Τὸ σπίτι μας, λένε, εἶναι γεμάτο φαντάσματα. Τὶς νύχτες ἀκούγονται κρότοι.

Σκάσαμε ὅλοι στὰ γέλια. Ἡ Δώρα, ποὺ εἶναι γενναῖο κορίτσι, ἄρχισε νὰ πειράζη τὸν ἀδερφό της. Μὰ ὁ Θαλῆς ἦταν γιὰ καλὰ τρομοκρατημένος.

— Κι' ὅμως ὑπάρχουν φαντάσματα. Ταξιδεύουν στὸν ἀέρα. Σὲ πλησιάζουν ἀθόρυβα, σ' ἀγγίζουν μὲ τὰ χέρια τους καὶ ἂν τοὺς μιλήσης, χάνης τὴ φωνή σου.

— Εἶναι ὥρα νὰ κοιμηθῆτε, φώναξε ὁ πατέρας, καὶ τὰ παιδιὰ σώπασαν.

Ὁ Θαλῆς κι' ἡ Δώρα μὲ τὴ Ρηνούλα κοιμοῦνται στὴν ἴδια κάμαρα... Ἡ μικρούλα κοιμήθηκε, μὰ οἱ δυὸ ἄλλοι ποῦ νὰ κλείσουν μάτι... Ὁ Θαλῆς τὸ χαβά του γιὰ τὰ φαντάσματα. Κι' ἡ καϋμένη ἡ Δώρα λυπόταν νὰ τὸν ἀφήση μονάχο μὲ τὴν τρομάρα του καὶ νὰ κοιμηθῆ.

— Νά, νὰ κοίτα Δώρα, εἶπε σὲ μιὰ στιγμὴ ὁ Θαλῆς.

Γύρισε κι' ἡ Δώρα.

Ναί, μιὰ ἄσπρη φιγούρα κουνιόταν στὰ πόδια τοῦ κρεββατιοῦ, μιὰ μπρὸς μιὰ πισω.

Γιὰ μιὰ στιγμὴ πῆγε νὰ τρομάξη κι' ἡ Δώρα, μὰ εὐθὺς ἔβαλε τὰ γέλια. Εἶχε καταλάβει πὼς ἦταν οἱ ἄσπρες κουρτίνες ποὺ σάλευαν ἀπὸ τ' ἀνοιχτὸ παράθυρο.

Ἡσυχάσανε τὰ παιδιά, μὰ ἐκεῖ ποὺ κόντευε νὰ τὰ πάρη ὁ ὕπνος ἀκούστηκαν βήματα στὴ σοφίτα.

— Οἱ κρότοι, σιγομουρμούρισε ὁ Θαλῆς. Ἡ ἀμφιβολία ἄρχισε νὰ κυριεύη καὶ τὴ Δώρα. «Λὲς νὰ ὑπάρχουν φαντάσματα ποὺ λέει ὁ Θαλῆς;». Τί νὰ κάνη τώρα, νὰ φωνάξη τὸν πατέρα; Μὰ ἂν ἀλήθεια τῆς ἔπαιοναν τὴ μιλιά;

— Κοντεύει νὰ μὲ τρελλάνη κι' ἐμένα ὁ φοβιτσιάρης σκέφτηκε. Θὰ κάμω αὐτὸ ποὺ μᾶς εἶπε ὁ πατέρας. Θὰ κοιτάξω κατάματα ἐκεῖνο ποὺ φοβᾶμαι, νὰ δῶ ἂν ὑπάρχουν φαντάσματα.

Τὰ πόδια της ἔτρεμαν λίγο μὰ ἐκείνη τ' ἀνάγκασε νὰ γλυστρήσουν ἔξω ἀπὸ τὸ κρεββάτι. Πῆρε μιὰ λάμπα καὶ τράβηξε θαρρετὰ κατὰ τὴ σοφίτα.

Ἡ λάμπα ἔκανε ἕνα φωτερὸ κύκλο στὸ σκοτάδι. Ξαφνιασμένο ἀπο τὸ φῶς ἕνα ζωάκι, πήδηξε πρὸς τὸ μέρος τῆς Δώρας. Παρὰ λίγο νὰ τῆς ρίξη τὴ λάμπα ἀπὸ τὸ χέρι καθὼς πήγαινε νὰ τὴν ἀκουμπήσει στὸ πάτωμα.

— Ἔτσι, λοιπόν, αὐτὸ ἦταν τὸ φάντασμα, εἶπε γελώντας. Τὸ κυνήγησε λίγο μέσ' στὴ σοφίτα καὶ τὄπιασε...

Κατεβαίνοντας στὴν κρεββατοκάμαρά τους, εἶπε στὸ Θαλῆ:

— Νὰ τὸ φάντασμά σου φοβιτσιάρη.

Καὶ καθὼς αὐτὸς ξεκουκουλωνόταν τοῦ πέταξε στὸ πρόσωπο ἕνα γατάκι χαριτωμένο.

Ὁ Θαλῆς δὲ μιλοῦσε. Ἦταν ντροπιασμένος ποὺ ἕνα κορίτσι φάνηκε γενναιότερο ἀπ' αὐτόν.

— Ἄκουσε, τοῦ εἶπε τότε ἡ Δώρα, ἀντὶ νὰ φεύγης μακρυὰ ἀπ' τὸ φόβο σου, νὰ τὸν ἀντικρύζης κατάματα. Οἱ περισσότεροι φόβοι ποὺ νιώθουμε στὴ ζωή μας εἶναι φανταστικοί, λέει ὁ πατέρας κι' ὅσο προσπαθεῖς νὰ τοὺς ἀποφύγης, τόσο μεγαλώνουν. Ὅσο γιὰ τὰ φαντάσματά σου, κανένα δὲν ἀντέχει στὸ φῶς τῆς λάμπας... Γιατὶ εἶναι ὅλα πλάσματα τοῦ φόβου.

Πιστεύω νὰ συμφωνῆτε παιδιὰ μὲ τὴ Δώρα, καὶ νὰ διώξετε ἀπὸ μέσα σας, ἂν ὑπάρχη, αὐτὸ τὸ γελοῖο φόβο.

Ἡ γιαγιὰ ΚΑΝΤΙΑΝΗ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΑΚΙ ΜΑΣ

Τὸ Γούρι

Μιὰ φορὰ κι' ἕνα καιρὸ σὲ μιὰ ὄμορφη κοιλάδα ζοῦσε ἕνα μικρὸ ἀγόρι, ποὺ τὸ ἔλεγαν Γιῶργο. Μιὰ φθινοπωρινὴ ἡμέρα ὁ πατέρας του καὶ ἡ μητέρα του ἑτοιμάστηκαν νὰ φύγουν γιὰ τὴν πόλη, ὅπου θάμεναν νὰ δουλέψουν ὥς τὴν ἄνοιξη. Ὁ μικρὸς Γιῶργος ἦταν πολὺ λυπημένος καὶ ἡ μητέρα του, γιὰ νὰ τὸν παρηγορήση, τοῦ εἶπε:

— Μὴν στενοχωριέσαι. Θὰ σοῦ στείλω ἀπ' τὴν πόλη ἕνα δῶρο, ποὺ θὰ εἶναι τὸ «γοῦρι» σου.

Τότε ὁ μικρὸς χάρηκε πολὺ κι' ἀποχαιρέτησε τοὺς γονεῖς του, ἀποφασισμένος νὰ περάση ἥσυχα τὸν χειμῶνα του κοντὰ στὸν παπποῦ του. Ὁ παπποῦς τοῦ μικροῦ Γιώργου ἦταν ἕνας κορνιζᾶς, ποὺ χρησιμοποιοῦσε γιὰ τὴ δουλειά του μικρὰ κομμάτια ξύλου καὶ σκάλιζε πάνω σ' αὐτὰ εἰκόνες ζώων καὶ λουλουδιῶν.

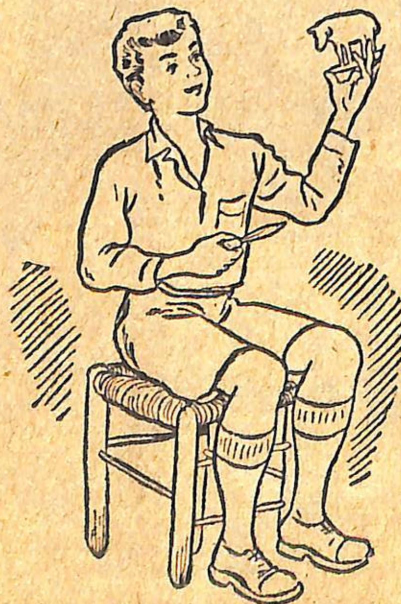
Μ' ἀνυπομονησία τὸ μικρὸ παιδὶ περίμενε κάθε μέρα τὸ «γοῦρι» του. Μὰ οἱ μέρες περνοῦσαν καὶ καμμιὰ εἴδηση δὲν ἐρχόταν ἀπὸ τὴν πόλη. Ἀλλὰ μιὰ ἑβδομάδα ἀργότερα, ἕνας ταχυδρόμος, τοῦ ἔφερε ἀπὸ τὴ μητέρα του ἕνα μεγάλο κουτί. Μὲ χέρια ποὺ ἔτρεμαν τὸ ἄνοιξε ὁ Γιῶργος καὶ βρῆκε μέσα ἕνα ὡραῖο μπλὲ σακκάκι, στολισμένο μὲ χρυσᾶ κουμπιά. Ἦταν πραγματικὰ πολὺ ὡραῖο τὸ δῶρο του, μὰ ὁ μικροῦλης δὲν μποροῦσε νὰ καταλάβη γιατὶ αὐτὸ θὰ ἦταν τὸ «γοῦρι» του. Ὅλα σχεδὸν τὰ παιδιὰ εἶχαν ἀπὸ ἕνα τέτοιο σακκάκι. Ὅταν ὅμως τὸ φόρεσε γιὰ νὰ δῆ ὁ παπποῦς του πὼς τοῦ πάει, βρῆκε σὲ μιὰ τσέπη του ἕνα ὡραῖο, ὁλοκαίνουργιο μαχαίρι.

—Παπποῦ, εἶπε τότε τὸ παιδί, ὅλα αὐτὰ τὰ δῶρα μοῦ ἀρέσουν πολύ, ἀλλὰ δὲν καταλαβαίνω πὼς θὰ μοῦ φέρουν τύχη!

Ὁ παπποῦς, ποὺ ἦταν σοφός, γέλασε καὶ εἶπε:

—Δὲν θὰ εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποὺ ἡ τύχη βρίσκεται σ' ἕνα μαχαίρι.

Ὁ Γιῶργος δὲν κατάλαβε τὰ λόγια τοῦ παπποῦ του, ἀλλὰ δὲν ξαναμίλησε. Κι' οἱ μέρες ἄρχισαν νὰ περνοῦν κι' ὁ χειμώνας ἦρθε. Τὸ μικρὸ παιδὶ καθόταν πάντα δίπλα στὸ γέρο παπποῦ του καὶ τὸν ἔβλεπε ποὺ δούλευε. Καὶ μιὰ μέρα, ἐκεῖ ποὺ καθόταν οἱ δυό τους, ὁ παπποῦς λέει στὸν μικρό:

— Τὸ ξύλινο προβατάκι ἦταν ἕτοιμο.

— Γιατὶ δὲν κάνεις ἕνα ζῶο, Γιῶργο;

Μὲ μάτια γεμάτα ἔκπληξη ἀπάντησε τότε τὸ παιδί:

— Μὰ δὲν πιστεύω νὰ μπορῶ.

— Δοκίμασε κι' ἴσως μπορέσης.

Κι' ὁ Γιῶργος πῆρε ἕνα κομμάτι ξύλο καὶ ἄρχισε νὰ τὸ σκαλίζη.

Δούλεψε, δούλεψε ὧρες καὶ σιγὰ — σιγὰ μὲ τὴ βοήθεια τοῦ παπποῦ ἕνα ξύλινο προβατάκι ἦταν ἕτοιμο. Πόσο περήφανος ἦταν τώρα ὁ μικρός! Κι' ἀπὸ τότε κάθε μέρα ὁ μικρὸς καθόταν πλάι στὸν παπποῦ κι' ἐργαζόταν μὲ κέφι. Γάτες, σκυλάκια, λαγουδάκια κι' ὅλα τ' ἄλλα ζῶα, καμωμένα ἀπὸ ξύλο, ἔβγαιναν ἀπ' τὰ χέρια του.

Ἔτσι, μὲ τὴ δουλειά, πέρασε ὁ χειμώνας, χωρὶς ὁ Γιῶργος καὶ ξαναθυμηθῆ τὸ «γοῦρι» του. Κι' ἦρθε ἡ ἄνοιξη κι' ἦρθαν μαζὶ καὶ οἱ γονεῖς τοῦ μικροῦ ἀπ' τὴν πόλη.

Πόση χαρὰ ἔνοιωσαν ὅταν ἀντίκρυσαν τὰ ἔργα τοῦ γιοῦ τους!

— Θέλεις νὰ τὰ πάρω στὴν πόλη νὰ τὰ πουλήσω; τὸν ρώτησε ὁ πατέρας του.

Κι' ἐκείνη τὴ στιγμὴ κατάλαβε πιὰ ὁ μικρὸς ποιὸ ἦταν τὸ «γοῦρι» του. Ναί, τὸ μαχαίρι του θὰ τοῦ ἔφερνε τὴν εὐτυχία.

Τὰ παιχνίδια πουλήθηκαν ἀμέσως στὴν πόλη κι' ἔπειτα ἔγιναν κι' ἄλλα, κι' ἄλλα.

Κι' ὅταν ἦρθαν οἱ γιορτές, στὸ σπίτι τοῦ Γιώργου πῆραν πολλοὺς ἐργάτες γιὰ νὰ τοὺς βοηθήσουν νὰ κάνουν πολλὰ παιχνίδια. Καὶ σιγὰ-σιγὰ ὁ Γιῶργος ἄνοιξε ἕνα μεγάλο ἐργοστάσιο, ποὺ εἶχε πολλοὺς ἐργάτες καὶ τοῦ ἔφερνε πολλὰ χρήματα.

Καὶ τότε, ὁ νεαρὸς πιὰ Γιῶργος, κατάλαβε πὼς τὸ καλύτερο «γοῦρι» γιὰ τὸν κάθε ἄνθρωπο εἶναι ἡ ἐργασία.

Η ΑΝΕΜΗ

Τὰ παιδιὰ γράφουν

ΝΥΧΤΑ ΣΤΟ ΖΗΡΟ

Νύχτα! Τίποτα δὲν ἀκούγεται μέσα στὴν ὄμορφη παιδόπολή μας, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ γάβγισμα κάποιου σκύλου. Τ' ἄστρα, σὰν ἀργυρὰ καντηλάκια, τρεμοσβήνουν δειλά. Τὸ φεγγαράκι, σὰν πολυέλαιος δίσκος, λάμπει ἐπάνω στὸν ξάστερο οὐρανό. Μιὰ εὐχάριστη ἀτμόσφαιρα βασιλεύει ἀνάμεσα στὰ 400 παιδιά. Ἐγώ, ἐκεῖνο τὸ βράδυ καθισμένος στὸ παράθυρο, ἀνάπνεα τὸν μυρωμένο ἀέρα καὶ παρακολουθοῦσα τὸ θέαμα τῆς νύχτας. Ξάφνου, ἐκεῖ ποὺ πετοῦσα τὰ βλέμματά μου πρὸς τὴ λίμνη ἕνα πρᾶγμα ἔσυρε τὴν προσοχή μου: Βλέπω μιὰ μικρὴ βαρκούλα ποὺ ἔσκιζε τὰ γαλανὰ νερά, ἀφίνοντας πίσω της ἕνα μικρὸ αὐλάκι. Μὰ ξαφνικὰ ἕνα ἁπαλὸ χέρι μὲ πῆρε καὶ μὲ πῆγε στὸ κρεβάτι μου, ὅπου ἔπεσα σὲ γλυκὰ ὄνειρα.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΒΑΖΕΡΑΣ
(Ζηρὸ—Φιλιππιάδας)

✶

ΜΙΑ ΕΛΛΗΝΙΔΑ ΜΗΤΕΡΑ

Ἔπεσε σὰν ἥρωας! Βρισκόμαστε στὸν ἴδιο λόχο. Δύο μέρες πρὶν ἀπὸ τὴ μοιραία ἐκείνη μάχη τὸν γνώρισα ἀπὸ κοντὰ καὶ ἡ ψυχή μου ἐσκίρτησε γιατὶ νόμισε ὅτι βρῆκε τὸν καλύτερο φίλο της. Σῶμα λεβέντικο, ψηλός, μελαχροινός. Ἕνα λεπτὸ μουστακάκι σὐλάκωνε τὸ ἐπάνω χεῖλος του καὶ αὔξαινε τὴ μεγαλοπρέπειά του. Κάθε φορὰ ποὺ μιλάγαμε γιὰ τὴν πατρίδα, τὸν ἔβλεπα νὰ κοκκινίζη ἀπὸ τὴ φλόγα ποὖχε καὶ κάθε τόσο μὲ θάρρος ἔκοβε τὴν κουβέντα και ἔλεγε :

—Πατρίδα! τὶ ὄνομα γλυκό. Ποιὸς δὲν ἀγαπάει τὸ σπίτι του τὴ μάνα του, τ' ἀδέρφια του. Ποιὸς δὲν θέλει νὰ νοιώθη τὸ χωριό του ἐλεύθερο κι' εὐτυχισμένο. Ποιὸς δὲν θέλει νὰ βλέπη τὴν Ἑλλάδα, τὴν Μητέρα μας, λουσμένη στὸ φῶς τῆς χαρᾶς καὶ τῆς δόξας. Κι' ὅλο τὸ αἷμα, ἀδέρφια μου, θὰ τὸ ἔχυνα ἂν ἐπρόκειτο νὰ πάθη τίποτα ἡ Πατρίδα μου.

Ἔχεις δίκιο, τοῦ ἔλεγαν πάντα στὴν παρέα. Κι' ἡμεῖς τὸ ἴδιο νοιώθουμε. Ἀλλ' ὅμως, μπορῶ νὰ πῶ, ὑποκρίνονταν· γιατὶ ποτὲ στὴ μάχη δὲν τὸν ἔφτανε κανείς. Πρῶτος ὡρμοῦσε. Ὥσπου μιὰ μέρα!...

Ὅταν ἔφτασε ἐδῶ ὁ φίλος μου ποὺ μοῦ διηγεῖται τὴν ἱστορία, δάκρυσε. Ἡ φωνή του κόπηκε. Ἀφοῦ πῆρε λίγες ἀνάσες καὶ σκούπισε τὰ μάτια του, συνέχισε :

— Πῆγα στὴ μάνα του καὶ δὲν ἤξερα πῶς νὰ τὴν παρηγορήσω. Μὴ στενοχωριέσαι, τῆς λέω, κυρὰ—Σταμάτω. Ὁ Φάνης πέθανε σὰν ἥρωας πολεμώντας τοὺς ἐχθροὺς τῆς πατρίδας μας. Δὲν μπόρεσα ἄλλα νὰ πῶ. Ἐκείνη στὸ ἄκουσμα αὐτὸ ἔμεινε ἀμίλητη. Θὰ περίμενε κανεὶς νὰ ἀκούση κλάματα. Ἀλλὰ ὄχι!... Τὴν εἶδα σὲ λίγο νὰ παίρνη ἕνα ὕφος λεβέντικο, ἕνα ὕφος Σπαρτιάτισσας καὶ μὲ ἀκράτητη ὁρμὴ ὕψωσε τὰ χέρια της στὸν οὐρανό. Ἀπ' τὰ βάθη τῆς ψυχῆς της φώναξε:

— Θεέ μου! ἔγινε τὸ θέλημά σου. Σ' εὐχαριστῶ ποὺ μὲ ἀξίωσες νὰ μάθω τὸ γυιό μου σκοτωμένο στὴ μάχη, σὰν ἀληθινὸν Ἕλληνα. Ἀλλὰ νὰ μὴ νομίζουν οἱ προδότες τῆς πατρίδας μας, ὅτι θὰ κάνουν δικιά τους τὴν Ἑλλάδα. Ποτέ!.... Ὑπάρχουν, ὑπάρχουν κι' ἄλλα παιδιὰ ποὺ τὰ γέννησαν μανάδες σὰν κι' ἐμένα, ποὺ μοιάζουν τὸν Φάνη καὶ ξέρουν νὰ πολεμοῦν, θυσιάζοντας ἀκόμη καὶ τὴ ζωή τους.

ΒΑΣΙΛ. ΑΘ. ΧΑΤΖΑΡΑΣ
(Ἱεροδιδασκαλεῖο Βελλᾶς
Ἰωάννινα)

✶

Η ΠΑΙΔΟΠΟΛΙΣ ΖΗΡΟΥ

Τὸ μαῦρο κι' ἀπειλητικὸ σκότος τοῦ συμμοριτισμοῦ διαλύθηκε καὶ τὰ παιδιὰ ποὺ βρίσκονταν στὶς παιδοπόλεις, ροδοκόκκινα καὶ γεμᾶτα ζωὴ γύρισαν στὰ πολυπόθητα καὶ ἀγαπημένα τους χωριά, ποὺ τόσο καιρὸ τὰ νοσταλγοῦσαν. Μερικὰ παιδιά, ὅμως, ποὺ ἡ δύστυχη μπόρα πῆρε τοὺς γονεῖς τους καὶ οἱ αἱμοχαρεῖς καὶ ἄπονοι συμμορῖτες κατάστρεψαν τὰ πάντα, τὶ θὰ ἔκαναν νὰ πήγαιναν στὰ χωριά τους;

Γι' αὐτὸ τὰ παιδιὰ αὐτὰ δὲν ἐπαναπατρίσθηκαν, ἀλλὰ ἔμειναν στὴν παιδόπολη Ζηροῦ Φιλιππιάδας.

Εἶναι ἕνα μικρὸ πολιτισμένο καὶ πολὺ ὄμορφο χωριό. Εἶναι χτισμένο μερικὰ χιλιόμετρα ἔξω ἀπὸ τὴν Φιλιππιάδα. Ἀπὸ γύρω τὸ τριγυρίζουν μικρὰ καὶ καταπράσινα βουναλάκια κι' αὐτὸ ποὺ βρίσκεται στὴ μέση, μοιάζει μὲ φωλιὰ πουλιοῦ, μὲ μικρὰ πουλάκια τὰ παιδιὰ καὶ προστάτες τους τὸ προσωπικό. Τὰ σπιτάκια λευκά, καθὼς εἶναι, μοιάζουν κι' αὐτὰ μὲ προβατάκια νὰ βόσκουν στὴ κοιλάδα.

Νὰ καὶ ἡ Λίμνη, πιὸ πέρα ἀπὸ τὰ σπιτάκια, περήφανη ἁπλώνει τὰ γαλανὰ καὶ κατακάθαρα νερά της καὶ μὲ τὶς γύρω πρασινάδες της κάνει τὸ χωριουδάκι μας πιὸ ὄμορφο καὶ ὡραῖο. Κι' ἔτσι ὅλα τὰ παιδιὰ ζοῦμε σ' ἕνα ὡραῖο κι' ἐξοχικὸ περιβάλλο.

Ἀκόμα γίνονται καὶ ἄλλα κτίρια γιὰ τεχνικὲς σχολές, γιατὶ τὰ παιδιὰ θὰ μείνουν πολὺν καιρὸ σ' αὐτὸ τὸ ἵδρυμα, ὥσπου νὰ ἡλικιωθοῦν καὶ νὰ πάρουν τὰ κατάλληλα ἐφόδια, ὥστε νὰ βγοῦν τίμιοι καὶ καλοὶ πολῖτες στὴν κοινωνία καὶ νὰ μπορέσουν νὰ ἀντιμετωπίσουν τὰ ἐμπόδια τῆς ζωῆς.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ν. ΛΑΠΠΑΣ
Κουκλιοὺς Πωγωνίου
(ὀρφανὸς πατρὸς καὶ μητρὸς)

★

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ

Ἀπὸ πολλὰ χρόνια εἶχα τὴν ἐπιθυμία νὰ ἐπισκεφθῶ τὸν Ἅγιο Γεράσιμο, ποὺ εἶναι προστάτης τοῦ νησιοῦ μας.

Ἔτσι, ἕνα πρωΐ, πρὶν ἀκόμη βγῆ ὁ ἥλιος, μπήκαμε στὸ αὐτοκίνητο καὶ ξεκινήσαμε. Στὸ πέρασμά μας ὅλα φεύγουν, κάμποι, βουνά, δένδρα καὶ ξεπροβάλλουν σιγὰ - σιγὰ τὰ τόσο γραφικὰ χωριουδάκια χτισμένα στὴν πλαγιὰ τοῦ βουνοῦ. Τὰ κάτασπρα σπιτάκια τῶν ἁπλῶν χωρικῶν φαντάζουν σὰν κάτασπρα περιστέρια.

Τὸ βλέμμα μας βυθίζεται στὸ πράσινο χαλὶ τῆς γῆς. Οἱ ἀγαθὲς χωριάτισσες, ποὺ βρίσκονταν στ' ἀμπέλια, μᾶς χαιρετοῦν καλόκαρδα. Τέλος μακριὰ στὸ βάθος ξεχωρίζει ἡ ἐκκλησιά. Σὲ λίγο φτάσαμε. Ἡ γλυκειὰ φωνὴ τῆς καμπάνας μᾶς προσκαλεῖ στὴ Λειτουργία. Μπαίνουμε στὸ προαύλιο, ὅπου στεκόμαστε γιὰ νὰ θαυμάσουμε τὸν γίγαντα γέρο—πλάτανο, ποὺ ἔχει φυτευθῆ ἀπὸ τὸ ἴδιο εὐσπλαχνικὸ χέρι τοῦ Ἁγίου. Μπαίνουμε στὴν ἐκκλησιὰ καὶ μὲ μεγάλη εὐλάβεια προσκυνοῦμε τὸ Ἅγιο Σῶμα του, ποὺ παραμένει ἄϋλο, ἂν καὶ ἔχουν περάσει τόσα χρόνια. Πολυάριθμα καντήλια καὶ εἰκόνες στολίζουν τὸ ἐσωτερικό της, τάματα τῶν προσκυνητῶν. Μερικοὶ ἄρρωστοι καθισμένοι σὲ μιὰ γωνιά, περιμένουν γιὰ νὰ γιατρευτοῦν.

Ἡ Λειτουργία τελείωσε καὶ βγαίνουμε ἔξω, ὅπου οἱ καλὲς καλόγριες μᾶς προσκαλοῦν στὸν ξενῶνα. Πᾶμε κατόπιν στὸν Ἡγούμενο καὶ μᾶς προσφέρουν γλυκό. Πάνω στὸ μεγάλο τραπέζι βρίσκεται ἕνα χονδρὸ βιβλίο γιὰ νὰ γράφη ὁ καθένας τ' ὄνομά του. Βγαίνουμε στὴν ταράτσα καὶ κοιτάζουμε γύρω μας τὰ καταπράσινα ἀμπέλια, ποὺ πρὶν ἦσαν λόγγοι καὶ ρεμματιές.

Ἀλλὰ ἡ ὥρα περνᾶ καὶ τὸ αὐτοκίνητο μᾶς προσμένει. Φεύγουμε ἀποχαιρετώντας τὶς ἀγαθὲς καλόγριες ποὺ μᾶς φιλοξένησαν καὶ παίρνουμε τὸ δρόμο τοῦ γυρισμοῦ.

ΔΩΡΑ ΚΟΛΩΝΙΑ

★

ΕΛΛΑΔΑ

Ἑλλάδα! Τῶν ἡρώων εἶσαι ἡ μάνα
καὶ τοῦ ἀθάνατου πολιτισμοῦ ἡ γενήτρα.
Πρώτη σὺ τραγούδησες τῆς Λευτεριᾶς
(παιᾶνα
καὶ πρώτη, σύ, ἐγίνηκες τῆς βίας κα-
(ταλύτρα.

Ἑλλάδα μου, ἀθάνατη, τρισένδοξη Ἑλ-
(λάδα
τῆς Νίκης εἶσαι ὁ Ναὸς καὶ τῶν ἐχθρῶν
(κορώνα.
Πάντα φωτίζεις τοὺς Λαοὺς μ' ἀνέσπερη
(λαμπάδα
κι' ἔχεις κορώνα ἀστέρινη τὸ Θεῖο Παρ-
(θενῶνα.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΦΩΣ
(Νεοχῶρι - Παραχελωΐτιδος)

✶

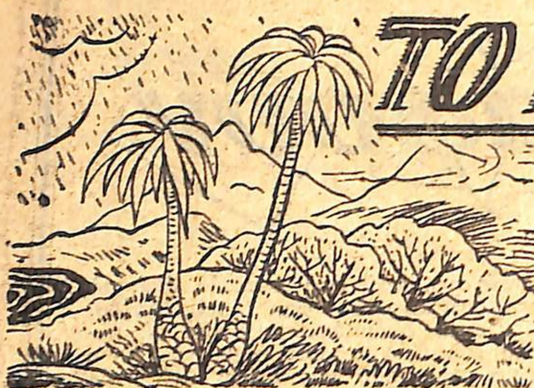
ΚΟΝΤΑ ΣΤΙΣ ΟΧΘΕΣ ΤΟΥ ΑΡΑΧΘΟΥ

Κάθε πρωΐ, μόλις ξυπνῶ, ἀκούω δίπλα μου ἕνα σιγανὸ νανούρισμα. Γδυτός, καθὼς σηκώνομαι ἀπὸ τὸ κρεβάτι, ἀνοίγω τὸ παράθυρό μου, ποὺ εἶναι πρὸς τὸ μέρος τοῦ βορρᾶ καὶ κοιτάζω λαίμαργα χωρὶς νὰ χορταίνω, τῆς φύσης τὶς ὀμορφιές. Καὶ ἐνῶ ρουφῶ τὸ πρωϊνὸ ζωογόνο ἀεράκι ποὺ ἔρχεται ἥσυχα, μαζὶ μὲ τὸ νανούρισμα τοῦ ποταμοῦ, σκέπτομαι: Ποιός, τάχα, μουσικὸς θὰ μποροῦσε νὰ συλλάβη τὴν ὑπέροχη αὐτὴ μελωδία τοῦ ποταμοῦ; Κι' ἐνῶ ἀκόμη σκέπτομαι, ξαφνικὰ ἀκούω τραγούδια, φωνὲς καὶ γέλια. Εἶναι τὰ παιδιὰ τῆς παιδόπολης τῆς ἐπαρχίας Φιλιππιάδας ποὺ ἦρθαν νὰ διασκεδάσουν καὶ νὰ παίξουν κοντὰ στὶς ὄχθες τοῦ Ἀράχθου καὶ νὰ στεφανώσουν μὲ κλώνους δάφνης τὸ «Μνημεῖο τῶν Ἡρώων». Χαρούμενα καὶ τραγουδώντας κατεβαίνουν στὶς ὄχθες τοῦ ποταμοῦ ὅλα μαζὶ καὶ διασκεδάζουν χορεύοντας, ἐνῶ οἱ γλάροι περνοῦν ἐπάνω ἀπὸ τὰ κεφάλια τους καὶ τὰ χαιρετοῦν. Σὲ λίγο ὁ ἥλιος ἔρριξε τὶς χρυσές του ἀκτῖνες γιὰ νὰ λούση τὴν καταπράσινη καὶ βελουδένια φύση.

ΝΙΚΟΛΑΚΗΣ Δ. ΧΡΗΣΤΟΥ
(μαθητὴς Ε΄ τάξης Γυμν. Ἄρτας)

ΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΩΔΕΣ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΟΥ ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

Πάντως χάρις στὴν αὐτοθυσία τοῦ Ἄϋρτον, ὁ Κύρος Σμὶθ καὶ οἱ γενναῖοι σύντροφοί του δὲν θὰ ἀντιμετώπιζαν τὴν ἐπίθεση τῶν κακούργων ἀνυποψίαστοι, θὰ ἤξεραν τὴ δύναμη καὶ τὸν ἀριθμὸ τῶν πειρατῶν, καθὼς καὶ τοὺς σκοπούς τους.

Ὁ Ἄϋρτον τώρα θἄπρεπε νὰ ξαναπέση ἀθόρυβα στὴ θάλασσα γιὰ νὰ πάη νὰ εἰδοποιήση τοὺς συντρόφους του. Ἐνῶ ἑτοιμαζόταν ὅμως νὰ δρασκελίση τὴν κοπαστή, τοῦ ἦρθε μιὰ ἔμπνευση ἡρωϊκή.

Ἂν αὐτὴ ἡ ἔμπνευσή του μποροῦσε νὰ πετύχη θὰ ἔσωζε μιὰ καλὴ καὶ τὸ νησὶ καὶ τοὺς ἀποίκους. Γιατὶ ἦταν λιγάκι τρέλλα νὰ ἐλπίζη κανεὶς πὼς ὁ Κύρος Σμὶθ μὲ τοὺς συντρόφους του ποὺ μετριῶνταν στὰ δάχτυλα τοῦ ἑνὸς χεριοῦ, θὰ μποροῦσε νὰ τὰ βάλη μὲ πενῆντα ὡπλισμένους παληκαράδες τοῦ σκοινοῦ καὶ τοῦ παλουκιοῦ. ποὺ ἦταν ψημένοι στὸν πόλεμο. Ἐκτὸς ποὺ εἶχαν καὶ τὰ κανόνια τοῦ καραβιοῦ νὰ τοὺς ὑποστηρίξουν.

Ὁ Ἄϋρτον ἤξερε τὶ ἀκριβῶς σημαίνει ἐπίθεση κουρσάρων.

Γιὰ μιὰ στιγμὴ τοῦ φάνηκε πὼς εἶδε τοὺς εὐεργέτες του, τοὺς θαυμάσιους ἐκείνους ἀνθρώπους ποὺ μὲ τόση καλωσύνη τὸν δέχτηκαν ἀνάμεσά τους, νὰ κοίτονται σκοτωμένοι, ἢ νὰ τοὺς ἔχουν σύρει σκλάβους στὰ καράβια, ἐνῶ ὅ,τι εἶχαν κάνει στὸ νησὶ, νὰ ἔχη ρημαχτῆ ἀπὸ τὴ φωτιά

Τὸ ὅραμα αὐτὸ ἦταν τόσο φοβερό, ποὺ ὁ μετανοιωμένος κακοποιός, ρίγησε σύγκορμος.

Ὄχι. Ποτὲ δὲν θ' ἄφηνε ὁ Ἄϋρτον νὰ γίνη ἕνα τέτοιο πρᾶγμα. Ποτὲ ὅσο ἦταν αὐτός, τοὐλάχιστον ζωντανός.

Μήπως δὲν ἔφταιγε κι' αὐτὸς γιὰ τὰ σημερινά; Ὁ Μπὸμπ Χάρβεϋ ἦταν ὑπεργηγὸς στὴ δική του συμμορία καὶ στὸ βάθος, πραγματοποιοῦσε τὸ δικό του σχέδιο.

— Καὶ νὰ φαντάζεται κανεὶς πὼς ἕνας ἀπ' αὐτοὺς ἤμουν κι' ἐγώ... Κάποτε! Θεέ μου...

Πόση μετάνοια καὶ πόση φρίκη γιὰ τὴν παλιά ζωὴ του ἔνοιωθε τώρα ὁ Ἄϋρτον...

— Μόνο ἂν τοὺς λυτρώσω ἀπ' αὐτοὺς τοὺς κακούργους θὰ ξαγορασθῶ ἀληθινά.

Ναί, ἀλλὰ πῶς;

Μὲ τὸν μόνο τρόπο ποὺ μποροῦσε νὰ γίνη. Νὰ τινάξη στὸν ἀέρα τὸ καράβι, καὶ νὰ τιναχτῆ κι' αὐτὸς μαζί, γιατὶ δὲν θἄχε τὸν καιρὸ νὰ φύγη...

Ὁ Ἄϋρτον δὲν ἐδίστασε...

Ἔπρεπε νὰ ψάξη πρῶτ' ἀπ' ὅλα νὰ βρῆ τὴν μπαρουταποθήκη ποὺ συνήθως βρίσκεται πίσω, στὴν πρύμη. Ἕνα κουρσάρικο καράβι σὰν τοῦτο, ἔπρεπε νάχη ἄφθονη μπαρούτη στὴν ἀποθήκη του. Δὲν θὰ χρειαζόταν λοιπὸν παρὰ μιὰ σπίθα γιὰ νὰ γίνη ὁλόκληρο κομμάτια.

Ὁ Ἄϋρτον ἄρχισε νὰ προχωρῆ μὲ προσοχή, δρασκελώντας κάθε τόσο τοὺς κοιμισμένους ποὺ κοίτονταν στὸ κατάστρωμα. Μισόγυμνος, ἡλιοκαμμένος κι' ἀξύριστος ὅπως ἦταν, ἔδινε κι' αὐτὸς τὴν ἐντύπωση πὼς ἦταν ἕνας ναύτης μέσα σ' ἐκεῖνο τὸ κουρσάρικο τσοῦρμο.

Στὸ φεσιανὸ κατάρτι, τὴν μετζάνα, ἦταν κρεμασμένο ἕνα λαδοφάναρο, ἐνῶ γύρω γύρω μιὰ ξύλινη θήκη ἦταν γεμάτη τουφέκια καὶ πιστόλια.

Ὁ Ἄϋρτον ξεκρέμασε ἕνα πιστόλι, καὶ βεβαιώθηκε πὼς ἦταν γεμᾶτο.

Τὸ πέρασε στὴ ζώνη του καὶ προχώρησε.

Δὲν τοῦ χρειαζόταν τίποτε ἄλλο γιὰ νὰ ἐπιτύχη στὸ ἔργο τῆς καταστροφῆς ποὺ εἶχε ἀρχίσει.

Τώρα, πήγαινε κατευθεῖαν στὴν μπαρουταποθήκη.

Ἀπὸ μιὰ σκαλίτσα κατέβηκε στὸ δεύτερο κατάστρωμα, ὅπου στὰ σκοτάδια κοιμόνταν ἕνα πλῆθος μεθυσμένοι.

Ὅσο καὶ νὰ πρόσεχε, τοῦ ἦταν ἀδύνατο νὰ μὴ σκοντάφτη ἐπάνω σ' ἐκεῖνα τὰ πεσμένα κορμιά. Οἱ περισσότεροι δὲν ξυπνοῦσαν, ἄλλοι τὸν βλαστημοῦσαν στὸν ὕπνο τους.

Ὡστόσο ψάχνοντας, κατάφερε νὰ βρῆ τὴν ἴδια τὴν πόρτα τῆς μπαρουταποθήκης, νὰ βρίσκεται στὴν ἴδια θέση σὲ ὅλα τὰ καράβια.

Ἡ πόρτα ἦταν κλεισμένη μ' ἕνα χοντρὸ λουκέτο. Ἔπρεπε νὰ τὸ σπάση, κι' αὐτὸ ἦταν δύσκολο νὰ γίνη χωρὶς θόρυβο.

Ὡστόσο ὁ Ἄϋρτον τὸ ἅρπαξε μὲ τὰ σιδερένια του χέρια, καὶ τὸ τίναξε ἀπότομα τόσο δυνατά, ποὺ ξετραφιάστηκε. Μπροστά του ἡ πόρτα ἦταν ἀνοιχτή.

Τὴν ἴδια ὅμως στιγμή, αἰσθάνθηκε στὸν ὦμο του ἕνα χέρι.

— Τί γυρεύεις ἐδῶ φιλαράκο; ρώτησε μιὰ βαρειὰ φωνή. Ὁ Ἄϋρτον πρόφτασε νὰ δῆ στὸ μισοσκόταδο ἕναν ψηλὸ γεροδεμένον ἄντρα, ποὺ σηκώνοντας τὸ λαδοφάναρο ποὺ κρατοῦσε μὲ τὸ ἄλλο χέρι, φώτισε τὸ πρόσωπο τοῦ Ἄϋρτον.

Ὁ Ἄϋρτον ρίχτηκε πρὸς τὰ πίσω. Στὴ γρήγορη ἀναλαμπὴ τοῦ φαναριοῦ, πρόφτασε νὰ γνωρίση τὸν παλιό του σύντροφο τὸν Μπὸμπ Χάρβεϋ.

Ὁ Μπὸμπ ὅμως δὲν πρόλαβε νὰ τὸν δῆ, ἀλλὰ καὶ νὰ τὸν ἔβλεπε δὲν θὰ τὸν γνώριζε, γιατὶ ὁ Ἄϋρτον εἶχε πολὺ ἀλλάξει...

— Τί γυρεύεις ἐδῶ; ξαναρώτησε ὁ ἄνθρωπος ἁρπάζοντας τὸν Ἄϋρτον ἀπὸ τὴ ζώνη τοῦ πανταλονιοῦ του.

Ὁ Ἄϋρτον ὅμως μὲ μιὰ δυνατὴ σπρωξιὰ ἐλευθερώθηκε, κι' ἔκανε νὰ ριχτῆ στὴν μπαρουταποθήκη.

Νὰ πρόφταινε μονάχα νὰ ρίξη μιὰ σφαῖρα σ' ἐκεῖνα τὰ βαρέλια τῆς μπαρούτης, καὶ τὸ «Σπήντυ» μὲ ὅλο τὸ ἀξιότιμο πλήρωμά του, θὰ γινόταν πυροτέχνημα!

— Παιδιά! Τρεχᾶτε ὅλοι! Βοήθεια! Βροντοφώνησε ὁ Μπὸμπ Χάρβεϋ ποὺ εἶχε καταλάβει τὸν κίνδυνο.

Δυὸ τρεῖς πειρατὲς ἀγουροξυπνημένοι ρίχτηκαν στὸν Ἄϋρτον γιὰ νὰ τὸν κάνουν καλά. Ἀλλὰ δὲν ἦταν εὔκολη δουλειά, γιατὶ ὁ Ἄϋρτον ἦταν χεροδύναμος. Τὸ πιστόλι του πυροβολησε δυὸ φορές, καὶ δυὸ ἀπὸ τοὺς πειρατὲς σωριάστηκαν χάμω χτυπημένοι.

Ὁ τρίτος ὅμως πρόφτασε καὶ τὸν χτύπησε μ' ἕνα μαχαῖρι στὸν ὦμο.

Ὁ Ἄϋρτον κατάλαβε πὼς ἦταν ἀδύνατο νὰ πραγματοποιήση τὸ σχέδιό του.

Ὁ Μπὸμπ Χάρβεϋ ἄλλωστε εἶχε προφτάσει στὸ διάστημα τῆς πάλης νὰ κλείση καλὰ τὴν πόρτα τῆς μπαρουταποθήκ ς.

Στὸ μεταξύ, εἶχαν ξυπνήσει καὶ οἱ ἄλλοι πειρατές.

Ἐκεῖνο ποὺ τοῦ ἔμενε τώρα νὰ κάνη, ἦταν νὰ γλυτώση, νὰ πέση στὴ θάλασσα, καὶ νὰ εἰδοποιήση τὸν Κύρο Σμὶθ καὶ τοὺς συντρόφους του γιὰ τὸν φοβερὸ κίνδυνο ποὺ τοὺς ἀπειλοῦσε.

Εἶχε ἀκόμη στὸ πιστόλι του τέσσαρες σφαῖρες. Δυὸ ἔφυγαν ἀμέσως, κι' ἡ μιὰ μάλιστα χτύπησε ἐλαφρὰ δυστυχῶς καὶ τὸν ἴδιον τὸν Μπὸμπ Χάρβεϋ.

Σὰ δαίμονας πολεμικὸς τότε ὁ Ἄϋρτον ρίχτηκε πάνω στοὺς πειρατές, κι' ἀνοίγοντας ἕνα πέρασμα ἀνάμεσά τους, ἀνέβηκε ξανὰ τὴν σκαλίτσα, καὶ βρέθηκε στὸ κατάστρωμα. Ἐκεῖ μ' ἕνα χτύπημα τοῦ πιστολιοῦ ἔσπασε τὸ μεγάλο φανάρι τῆς μετζάνας, καὶ τὸ καράβι βυθίστηκε στὸ σκοτάδι.

Ἀφοῦ ἄδειασε καὶ τὶς δυὸ τελευταῖες σφαῖρες τοῦ ὅπλου του, πάνω στοὺς πειρατὲς ποὺ γύρευαν νὰ τοῦ κόψουν τὸ δρόμο, ὁ Ἄϋρτον δρασκέλισε τὸ παραπέτο κι' ἔπεσε ἀπὸ τὸ κατάστρωμα στὴ θάλασσα.

Ἔκανε ἕνα μεγάλο μακροβοῦτι καὶ βγῆκε στὴν ἐπιφάνεια ἀρκετὰ μέτρα πιὸ πέρα.

Οἱ σφαῖρες σφύριζαν γύρω του σὰ χαλάζι, ἀλλὰ μέσα σ' ἐκείνη τὴν ἀφέγγαρη νύχτα ἦταν δύσκολο στοὺς πειρατὲς νὰ σημαδέψουν. Ὅσο γιὰ τὸν Ἄϋρτον κολυμποῦσε κάτω ἀπὸ τὸ νερό, μὴ βγαίνοντας παρὰ γιὰ νὰ πάρη ἀναπνοή.

Εἶναι εὔκολο νὰ φαντασθῆ κανεὶς τὴν ἀγωνία τοῦ Πένκροφ ποὺ περίμενε κρυμμένος στὰ βράχια τοῦ νησιοῦ τῆς Σωτηρίας ὅταν ἄκουσε τοὺς πυροβολισμούς.

Ὅσο γιὰ τὸν Κύρο Σμὶθ καὶ τοὺς ἄλλους, εἶχαν βγῆ ἀπὸ τὶς Καμινάδες, καὶ μὲ τὰ ὅπλα τους στὸ χέρι, περίμεναν στὴν παραλία γιὰ ν' ἀντιμετωπίσουν κάθε ἀπόβαση..

Οὔτε αὐτοὶ οὔτε ὁ Πένκροφ δὲν εἶχαν πιὰ τὴν παραμικρὴ ἐλπίδα πὼς θὰ ξανάβλεπαν ζωντανὸ τὸν σύντροφό τους.

Πίστευαν πὼς οἱ πειρατὲς εἶχαν πάρει χαμπάρι τὸν Ἄϋρτον, καὶ τὸν εἶχαν σκοτώσει. Καὶ τώρα, ἢ ἔστω λίγο ἀργότερα, οἱ κακοῦργοι θὰ ἑτοιμάζονταν νὰ κάνουν ἀπόβαση στὸ νησί, ποὺ τὸ ἤξεραν πιὰ κατοικημένο.

Ἔτσι πέρασε μισὴ ὥρα ἀνείπωτης ἀγωνίας γιὰ ὅλους.

Σὲ λίγο οἱ πυροβολισμοὶ εἶχαν πάψει, ἀλλὰ ὁ Κύρος Σμὶθ κι' οἱ σύντροφοί του δὲν μποροῦσαν νὰ ξέρουν τί εἶχε συμβῆ.

Πιθανὸν τὸ νησὶ τῆς Σωτηρίας νὰ ἦταν τώρα στὰ χέρια τῶν κουρσάρων.

Πιθανὸν ὁ Πένκροφ νὰ εἶχε ἀνάγκη ἀπὸ τὴ βοήθειά τους.

Ἦταν ὅμως ἡ ὥρα τῆς φουσκονεριᾶς, κι' ἦταν ἀδύνατο νὰ περάσουν τὸ κανάλι κολυμπώντας. Κι' ὅσο γιὰ τὴν βαρκούλα, τὴν εἶχαν πάρει ὁ Ἄϋρτον κι' ὁ Πένκροφ..

Τέλος κατὰ τὰ μεσάνυχτα, στὴν πα-

Ὁ Ἄϋρτον ζώστηκε τὸ πιστόλι του

ραλία ἦρθε κι' ἄραξε ἡ βαρκούλα μὲ τὸν Ἄϋρτον καὶ τὸν Πένκροφ!

Τοὺς ἔκαναν θερμὴ ὑποδοχή.

Ὕστερα ἀφοῦ ἔκρυψαν τὴν βαρκούλα στὰ βράχια, πῆγαν ὅλοι στὶς Καμινάδες, κι' ἐκεῖ ὁ Ἄϋρτον τοὺς διηγήθηκε τί ἔκανε καὶ τί εἶχε μάθει.

Δὲν τοὺς ἔκρυψε καὶ τὸ σχέδιό του νὰ τινάξη τὸ καράβι στὸν ἀέρα!

Ὅλοι ἔσφιξαν μὲ μεγάλη συγκίνηση τὸ χέρι τοῦ γενναίου συντρόφου τους ποὺ ἦταν πληγωμένος στὸν ὦμο, ἀλλὰ εὐτυχῶς ἐλαφρά.

Ὁ Ἄϋρτον τοὺς ἔκανε νὰ καταλάβουν τὸν μεγάλο κίνδυνο ποὺ τοὺς ἀπειλοῦσε.

Οἱ πειρατὲς ἦταν ἀποφασισμένοι νὰ κουρσέψουν τὸ νησί. Ἦταν πολλοὶ καὶ καλὰ ὡπλισμένοι. Ἂν οἱ ἄποικοι ἔπεφταν στὰ χέρια τους, δὲν εἶχαν νὰ περιμένουν κανένα ἔλεος.

— Θὰ τοὺς δείξουμε πὼς ξέρουμε νὰ πεθάνουμε σὰν ἐλεύθεροι ἀμερικανοὶ πολίτες! εἶπε ὁ Γεδεὼν Σπίλετ.

— Ἂς γυρίσωμε στὸ Γρανίτινο Παλάτι, εἶπε ὁ μηχανικός. Κι' ἐκεῖ θὰ κάνουμε πολεμικὸ συμβούλιο. Ἔχουμε νερὸ καὶ προμήθειες ποὺ φτάνουν γιὰ μῆνες.

— Ἔχουμε καμμιὰ ἐλπίδα νὰ τὰ βγάλουμε πέρα κύριε Σμίθ; ρώτησε ὁ Ἔρμπερτ.

— Ἔχουμε παιδί μου!

— Χμ.. ἔκανε ὁ Πένκροφ. Ἔξη ἐναντίον πενήντα...

— Ναί.. ἔξη.. Χωρὶς νὰ λογαριάσουμε...

— Τί, κύριε Σμίθ;

Χωρὶς ν' ἀπαντήση ὁ Κύρος Σμίθ, ἔδειξε τὸν οὐρανό.

Ναί.. Ἦταν κι' ἡ Θεία Πρόνοια.

Καὶ ἡ μορφὴ ποὺ εἶχε πάρει ἡ Θεία Πρόνοια σ' αὐτὸ τὸ Νησὶ τοῦ Μυστηρίου. Ἡ Ἄγνωστη δύναμη ποὺ τοὺς ὑποστήριζε καὶ τοὺς προστάτευε.

Θ' ἄφηνε τώρα τοὺς ἀποίκους νὰ χαθοῦν;

ΕΤΟΙΜΑΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΓΩΝΑ

Ὅταν γύρισαν στὸ Γρανίτινο Παλάτι οἱ ἄποικοι, ὥρισαν τὶς βάρδιες, κι' ἔπεσαν νὰ κοιμηθοῦν. Σ' αὐτὸ ἐπέμεινε πολὺ ὁ Κύρος Σμίθ.

— Ἕνας ν' ἀγρυπνάη φτάνει! εἶπε. Πρέπει νὰ εἴμαστε ὅσο γίνεται πιὸ ξεκούραστοι!

Ἡ νύχτα πάντως πέρασε πολὺ ἥσυχα. Οἱ πειρατὲς δὲν ἔκαναν καμμιὰ ἀπόπειρα νὰ ρίξουν βάρκα στὴ θάλασσα.

Ὕστερ' ἀπὸ τοὺς τελευταίους πυροβολισμοὺς ποὺ εἶχαν πέσει γιὰ νὰ χτυπήσουν τὸν Ἄϋρτον, ἔγινε μεγάλη ἡσυχία.

Γιὰ μιὰ στιγμή, ἡ ἄποικοι ἔλπισαν πὼς οἱ πειρατὲς μπορεῖ νὰ φοβήθηκαν πὼς ἦταν πυκνοκατοικημένο τὸ νησί, καὶ γι' αὐτὸ νὰ σήκωσαν ἄγκυρα καὶ νάφυγαν.

Ἀλλὰ ποῦ τέτοια τύχη!

Μὲ τὸ γλυκοχάραμα, ἀντίκρυσαν ξανὰ τὸ «Σπήντυ» ἀραγμένο, ὅπως πάντα, στ' ἀνοιχτά.

Εὐτυχῶς ποὺ ξημέρωνε μιὰ μέρα συννεφιασμένη, μὲ πυκνὴ καταχνιά, πρᾶγμα ποὺ ἦταν πρὸς ὄφελος τῶν ἀποίκων, ποὺ εἶχαν κάθε συμφέρον νὰ μὴ μάθουν οἱ πειρατὲς τὶς κινήσεις τους.

— Τί λὲς νὰ κάνουμε Κύρο ; ρώτησε ὁ Σπίλετ. Νὰ μαζέψουμε ὅ,τι μποροῦμε καὶ ν' ἀμπαρωθοῦμε στὸ Γρανίτινο Παλάτι ;

— Ὄχι, φίλε μου, εἶπε ὁ μηχανικός. Τὴ νύχτα ἔχω φτιάσει ἄλλο σχέδιο. Νά, τί πρέπει νὰ κάνουμε καὶ γρήγορα, μάλιστα, πρὶν διαλυθῆ ἡ καταχνιά, ποὺ μᾶς ἐπιτρέπει νὰ κινηθοῦμε χωρὶς νὰ μᾶς δοῦν αὐτοὶ οἱ κακοῦργοι. Πρῶτα ἀπ' ὅλα, δὲν πρέπει νὰ ὑποψιαστοῦν πὼς μέσα στὸν Γρανίτινο ὄγκο κατοικοῦν ἄνθρωποι. Τὸ Γρανίτινο Παλάτι πρέπει νὰ εἶναι τὸ τελευταῖο μας καταφύγιο, γιατὶ ἂν τὸ χτυπήσουν μὲ τὰ κανόνια τους, μπορεῖ νὰ μὴν τὸ γκρεμίσουν, πάντως ὅμως θὰ τοῦ κάνουν σοβαρὲς ζημιές.

— Πολὺ σωστά, εἶπε ὁ Σπίλετ. Ὥστε θὰ φύγουμε ἀπὸ τὸ Γρανίτινο Παλάτι.

— Θὰ φύγουμε καὶ γιὰ ἕναν ἄλλο λόγο. Ἔχουμε κάθε συμφέρο νὰ κάνουμε τοὺς πειρατὲς νὰ πιστέψουν πὼς εἴμαστε πολλοὶ καὶ φυσικὰ πὼς εἴμαστε σὲ θέση νὰ τοὺς ἀντισταθοῦμε. Γι' αὐτὸ ἡ ἰδέα μου εἶναι νὰ χωριστοῦμε σὲ τρεῖς ὁμάδες. Ἡ μιὰ ὁμάδα θὰ κρυφτῆ στὶς Καμινάδες. Ἡ δεύτερη στὶς ἐκβολὲς τοῦ ποταμοῦ τῆς Εὐχαριστίας. Ὅσο γιὰ τὴν τρίτη, αὐτὴ θὰ πιάση στέκι στὸ νησὶ τῆς Σωτηρίας. Αὐτὴ θὰ ἔχη γιὰ ἀποστολὴ νὰ ἐμποδίση ἢ καλύτερα ν' ἀργοπορήση τὴν πρώτη τους ἀπόβαση. Ἔχουμε τουφέκια καὶ πιστόλια γιὰ ὅλους κι' εὐτυχῶς ἄφθονα πολεμοφόδια. Θὰ ὁπλιστοῦμε μ' αὐτὰ καὶ δὲν θὰ κάνουμε, βέβαια, οἰκονομία στὶς σφαῖρες... Ὅπως θὰ εἴμαστε κρυμμένοι στοὺς βράχους, δὲν θὰ ἔχουμε νὰ φοβηθοῦμε οὔτε τὰ βόλια, οὔτε κὰν τὶς κανονιές τους, γιατὶ θὰ χτυποῦν τὸ γανίτη! Ἐκεῖνο ποὺ θὰ προσπαθήσουμε νὰ ἀποφύγουμε εἶναι νὰ ἔρθουμε σὲ ἀγῶνα σῶμα μὲ σῶμα, γιατί, ὅπως εἶναι πολλοὶ περισσότεροι ἀπὸ μᾶς, δὲν θὰ μπορέσουμε νὰ τὰ βγάλουμε πέρα μαζί τους. Ἔτσι, λοιπόν, θὰ προσπαθήσουμε νὰ τοὺς ἐμποδίσουμε νὰ βγοῦν στὸ νησί, καλὰ ταμπουρωμένοι στὶς τάπιες μας. Κι' ὁ καθένας ἀπὸ μᾶς ἂς λέη μὲ τὸ νοῦ του πὼς πρέπει νὰ σκοτώση ὀχτὼ ἢ δέκα ἀπ' αὐτούς. Μὲ κάθε θυσία πρέπει νὰ τοὺς σκοτώση!

Ὁ Κύρος Σμὶθ τοὺς μίλησε τώρα ἤρεμα, σὰ νὰ τοὺς ἔδινε ὁδηγίες γιὰ τ' ὄργωμα ἢ γιὰ τὸ κυνήγι κι' οἱ σύντροφοί του τὸν ἄκουγαν μὲ τὸ ἴδιο ἥσυχο θάρρος.

Κανένας δὲν τὸν διέκοψε, κανένας δὲν τοῦ ἀντιμίλησε.

Ἐκεῖνο ποὺ εἶχε σημασία, ἦταν νὰ κρυφτοῦν ὁ καθένας ἐκεῖ ποὺ ἔπρεπε πρὶν διαλυθῆ ἡ καταχνιά.

Μοιράστηκαν τὰ ὅπλα σιωπηλοὶ — ἕνα τουφέκι κι' ἕνα πιστόλι ὁ καθένας — κι' ἐφοδιάστηκαν μὲ ἄφθονα πολεμοφόδια.

Ὕστερα χωρίστηκαν οἱ τρεῖς ὁμάδες, κατὰ τὶς ὁδηγίες τοῦ Κύρου Σμίθ. Νά, πῶς :

Ὁ Κύρος Σμὶθ κι' ὁ Ἔρμπερτ κρύφτηκαν στὶς Καμινάδες κι' ἔτσι μποροῦσαν νὰ καλύψουν τὴν παραλία μπροστὰ στὸ Γρανίτινο Παλάτι. Ὁ Γεδεὼν Σπίλετ μὲ τὸν Νάβ, ἔπιασαν στέκι στοὺς βράχους ποὺ βρίσκονται στὶς ἐκβολὲς τοῦ ποταμοῦ τῆς Εὐχαριστίας.

Ὅσο γιὰ τὸν Ἄϋρτον καὶ τὸν Πένκροφ, ποὺ εἶχαν γίνει ἀχώριστοι, πῆραν τὸ πιὸ ἐπικίνδυνο πόστο: πέρασαν μὲ τὴν βαρκούλα τὸ κανάλι καὶ κρύφτηκαν στὶς δυὸ ἀντίθετες γωνιὲς τοῦ νησιοῦ τῆς Σωτηρίας.

Ἔτσι οἱ πειρατὲς ποὺ θὰ τοὺς χτυποῦσαν ἀπὸ τέσσαρες διαφορετικὲς μεριές, θὰ εἶχαν τὴν ἐντύπωση πὼς οἱ ὑπερασπιστὲς τοῦ νησιοῦ θὰ ἦταν πολὺ περισσότεροι.

Φυσικά, ὅλοι θὰ ἦταν ἕτοιμοι νὰ τρέξουν στὴν ὁμάδα ποὺ θὰ ἀντιμετώπιζε τὸ μεγαλύτερο κίνδυνο.

Πρὶν φύγουν γιὰ τὰ πόστα ποὺ τοὺς εἶχαν ὁρίστη, οἱ ἄποικοι ἔσφιξαν μὲ συγκίνηση τὰ χέρια, γιατὶ ἕνας Θεὸς μονάχα ἤξερε ἂν θὰ ξαναβρίσκονταν ζωντανοί.

Ὅσο γιὰ τὸν Πένκροφ, ἔσφιξε στὴν καρδιά του μὲ ἰδιαίτερη συγκίνηση τὸν «γυιό» του, τὸν Ἔρμπερτ, ποὺ θὰ μοιραζόταν τώρα κι' αὐτός, σὰν ἄντρας, τὴν φοβερὴ περιπέτεια τῶν συντρόφων του.

Τὸ γενναῖο παιδὶ ὡστόσο ἔδειχνε μιὰ ψυχραιμία δυσανάλογη μὲ τὴν ἡλικία του.

Ὅπως ὅλοι οἱ πραγματικοὶ πολεμιστὲς ποὺ ἑτοιμάζονταν γιὰ ἕναν ἀγῶνα ποὺ τὸν ξέρουν δίκαιο, ἔλεγε ἀπὸ μέσα του «Ἐγὼ θὰ κάνω τὸ χρέος μου ὡς τὸ τέλος... Κι' ὁ Θεὸς βοηθός!». Ὅταν ὅλοι βρέθηκαν στὶς θέσεις ποὺ τοὺς ὥρισε ὁ Κύρος Σμίθ, ἡ ὥρα ἦταν ἐξήμισυ τὸ πρωῒ κι' ἡ καταχνιὰ δὲν εἶχε διαλυθῆ...

Σὲ λίγο, μὲ τὶς πρῶτες ἀχτίδες τοῦ ἥλιου, μπόρεσαν νὰ δοῦν καθαρὰ τὸ ἐχθρικὸ καράβι. Στὸ κατάρτι του ἀνέμιζε πάντα ἡ φριχτὴ μαύρη σημαία μὲ τὴ λευκὴ νεκροκεφαλή.

Ὁ μηχανικὸς ποὺ εἶχε τὸ τηλεσκόπιο, εἶδε πὼς τὰ τέσσερα κανόνια ἦταν γυρισμένα πρὸς τὸ νησί, ἕτοιμα νὰ ρίξουν φωτιὰ καὶ σίδερο στὸ πρῶτο πρόσταγμα.

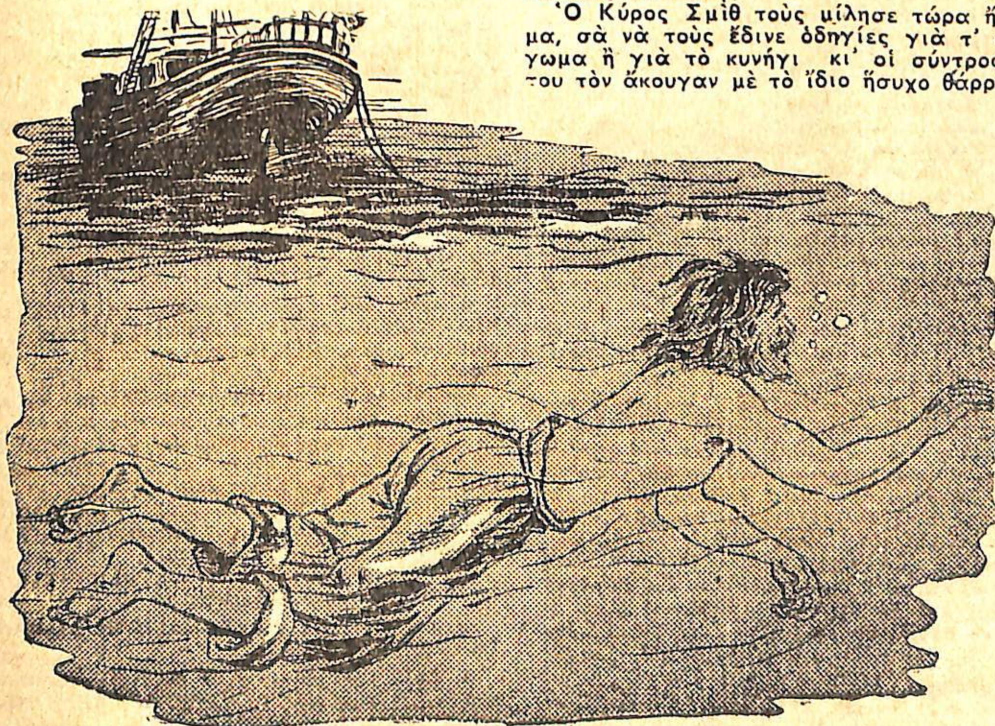
Ὡστόσο τὰ κανόνια αὐτὰ δὲν βροντοῦσαν. Ὁ κ. Σμὶθ ἔβλεπε καθαρὰ καμμιὰ τριανταριὰ ποὺ πηγαινοέρχονταν στὸ κατάστρωμα. Δυὸ ἦταν σκαρφαλωμένοι στὶς δυὸ κόφες στὰ κατάρτια καὶ μὲ τηλεσκόπια κοίταζαν προσεχτικὰ τὸ νησί.

Σίγουρα ὁ Μπὸμπ Χάρβεϋ καὶ τὸ τσοῦρμο του δὲν μπόρεσαν νὰ καταλάβουν καλὰ τί ἀκριβῶς ἔγινε τὴ νύχτα μπροστὰ ἀπὸ τὴν μπαρουταποθήκη. Οὔτε κατάλαβαν τὶ γύρευε ἐκεῖνος ὁ μισόγυμνος δαίμονας ποὺ κατάφερε νὰ τοὺς ξεφύγη μέσ' ἀπὸ τὰ χέρια ἀφοῦ σκότωσε ἕναν δικό τους καὶ πλήγωσε δυὸ ἄλλους.

Δὲν εἶχαν καταφέρει νὰ τὸν σκοτώσουν καὶ σίγουρα εἶχε προφτάσει νὰ βγῆ στὴν παραλία. Τί ἦταν ; Ποιὸς ἦταν ; Τί σκοποὺς εἶχε ; Ἤθελε πράγματι νὰ τινάξη τὸ καράβι στὸν ἀέρα προσφέροντας τὸν ἑαυτό του ὁλοκαύτωμα; Ἀλλὰ γιὰ ποιὸ λόγο; Τί μποροῦσε νὰ δικαιολογήση αὐτὴν τὴν ὑπέροχη θυσία ποὺ ἡ πειρατὲς τὴν ὀνόμαζαν «παλαβομάρα ἀπὸ τὶς λίνες»; Ἦταν ἄραγε σταλμένος ἀπὸ τοὺς ἄλλους κατοίκους τοῦ νησιοῦ ; Καὶ πόσοι ἦταν αὐτοί; Τί ὅπλα εἶχαν ;

Ὅλ' αὐτά, βέβαια, συλλογιζόνταν ὁ Μπὸμπ Χάρβεϋ καὶ οἱ σύντροφοί του, ποὺ εἶχαν χάσει τὴ χτεσινή τους ξεγνοιασιά.

Ἐκεῖνο ποὺ τοὺς μπέρδευε περισσότερο, ἦταν ποὺ δὲν ἔβλεπαν ἴχνος κατοικίας στὴν παραλία, οὔτε καπνό, οὔτε τίποτε ποὺ νὰ δείχνη τὸ πέρασμα τῶν ἀνθρώπων.

Ὁ Ἄϋρτον ἔκανε ἕνα μεγάλο μακροβούτι...

ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ : Ἡ συνέχεια.

Αρχισυντάκτης ἀπαντᾶ:

★ Σέ γράψαμε συνδρομητή, ΠΑΥΛΕ ΚΑΝΤΗΛΑΚΗ ('Αγιές Παρασκιές) καί θά σοῦ στέλνουμε τακτικά τό φύλλο. Νά εὐχαριστήσης τόν θεῖο σου κ. Παλμιτάκη καί τήν θεία σου πού εἶχαν τήν τόσο καλή πρωτοβουλία νά σέ γράψουν συνδρομητή στήν «Παιδόπολι».

★ Πήραμε ΑΠΟΣΤΟΛΕ ΒΑΪΝΟΠΟΥΛΕ (παιδόπολη «'Αγίας Σοφίας») τίς σπαζοκεφαλιές σου. Συγχαρητήρια γιά τήν τάξη πού τίς ἔχεις γραμμένες. Τό ἐξώφυλλο πρέπει νά παραγγελθῆ μέ τήν ἀποστολή 15.000 δραχμῶν.

★ Δέν εἶναι καθόλου ἄσχημο τό ποίημά σου, «ΑΣΤΕΡΑ ΤΗΣ ΔΟΞΗΣ». Παίρνει τή σειρά του γιά τήν σελίδα «Τά παιδιά γράφουν», ἀφοῦ περάση ἀπό τό ἄλλο, τό δεύτερο κόσκινο!...

★ Καί γιά σένα ἀπαντῶ ἀκριβῶς τά ἴδια, ΓΙΑΝΝΑΚΗ Δ. ΚΛΑΔΗ, πού τονίζω στόν «Ἀστέρα τῆς Δόξης».

★ Πήραμε, ΜΑΝΩΛΑΚΗ ΨΑΡΡΑ (Νάξο) τά ποιήματά σου. Εἶναι πολύ καλά. Τά φύλλα θά σοῦ στέλνωνται ἐγκαίρως.

★ Πολύ μᾶς συγκίνησε τό γράμμα σου, ΝΙΚΟ ΑΓΓΕΛΑΡΑ ("Αγιο Νικόλαο Χαλκιδικῆς). Δέν ἀμφιβάλλουμε πώς δέν θά ξεχάσης ποτέ τήν παιδόπολη πού ζήσατε ἐκεῖ τόσο καιρό καί ἡ ζωή σας ἦταν τόσο εὐχάριστη. Πήραμε τήν συνδρομή σου. Εὐχαριστοῦμε.

★ Καλή ἡ ἔκθεσή σου, ΣΤΕΦΑΝΕ ΒΟΥΡΔΟΥΚΟ ('Ιωσηφόγλειο) μέ τόν τίτλο «Γιά λίγες μέρες στό χωριό μου» καί ἐγκρίνεται.

★ 'Εγκρίνεται ἡ ἔκθεσή σου, ΝΙΤΣΑ ΖΑΧΑΡΙΑΔΟΥ (μαθήτρια Δημοτικοῦ σχολείου Κλειοῦς Μυτιλήνης).

★ Δόθηκε ἐντολή νά σοῦ σταλοῦν τά τεύχη, ΚΩΝ. ΙΩΑΝΝΟΥ ('Αταλάντη). "Αμα μιά συνεργασία δέν ἔχει ὑπογραφή, σημαίνει πώς εἶναι τῆς συντάξεως τοῦ περιοδικοῦ.

★ Τά ἀποτελέσματα τοῦ Α' Διαγωνισμοῦ τά ἑτοιμάζουμε, ΔΗΜΗΤΡΗ ΤΣΙΑΓΓΟΠΟΥΛΕ ('Ιωσηφόγλειο).

★ Πήραμε τίς σπαζοκεφαλιές σου, ΣΩΤΗΡΗ Ν. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΕ (Πύργο).

★ Πολύ μᾶς ἄρεσε ἡ ἱστορία πού μᾶς γράφεις, ΑΓΛΑΪΑ ΣΤΑΜΑΤΟΥΔΑΚΗ (μαθήτρια Γυμνασίου Χαλκίδας) γιά τόν τρόπο πού γνωρίστηκες μέ τό περιοδικό μας. Τό 4ον τεῦχος σοῦ ἐστάλη. Οἱ παραγγελίες τοῦ καλύμματος πρέπει νά συνοδεύωνται μέ τήν ἀξία του, δηλαδή μέ 15.000 δραχμές. Τά ἀνέκδοτά σου πολύ καλά.

★ Σ' εὐχαριστοῦμε, ἀγαπητή μου ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΚΑΛΛΙΤΣΑΡΗ (μαθήτρια Γυμνασίου Σουφλίου) καί γιά τά καλά σου λόγια καί γιά τήν ἀποστολή τῆς συνδρομῆς σου. Δώσαμε ἐντολή νά διακοπῆ ἡ ἀποστολή τοῦ περιοδικοῦ στ' ἀδέλφια σου Μενέλαο καί Δημήτρη.

★ Δόθηκε ἐντολή, ΣΤΑΥΡΟ ΚΟΚΚΙΝΙΔΗ (Κάτω 'Αγιάννη Κατερίνας) νά σοῦ σταλοῦν τά τεύχη.

★ Μέ χαρά πήραμε τό γράμμα σου, ἀγαπητέ ΒΑΣΙΛΗ ΜΩΡΑΪΤΗ (ΣΤΓ 917 γ) ἀπό τά δοξασμένα βουνά τῆς Μακεδονίας μας. Συνδρομητή σέ γράψαμε κι' εἴμαστε εὐτυχεῖς πού ἀποκτήσαμε ἕνα καλό φίλο.

★ Πήραμε τή συνδρομή σου, ἀγαπητέ μας ΣΑΒΒΑ ΓΡ. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗ ('Αγραπηδιά) καί σ' εὐχαριστοῦμε θερμά γιά τά καλά σου λόγια.

★ Σέ γράψαμε συνδρομητή, ΒΑΣΙΛΑΚΗ Κ. ΔΗΜΗΤΡΟΥΛΙΑ (μαθητή Γυμνασίου Δομοκοῦ) καί σ' εὐχαριστοῦμε γιά τά καλά σου λόγια. Περιμένουμε νά διαδώσετε τό περιοδικό ἐσύ καί ὁ φίλος μας Καλαπανίδης. Οἱ συνεργασίες σου ἀρκετά καλές. Μπράβο.

★ Οἱ σπαζοκεφαλιές σου πῆραν τό δρόμο τους, ΔΗΜΗΤΡΑΚΗ ΦΑΝΑΡΟΠΟΥΛΕ ('Εστία προσφυγοπαίδων Γρεβενῶν).

★ Καί οἱ δικές σου, ΚΥΡΙΑΚΟ ΧΑΜΑΛΙΔΗ (μαθητή Γυμνασίου Γιαννιτσῶν).

★ Μᾶς γράφεις, ΚΥΡΙΑΚΟ Γ. ΛΙΑΛΗ (Διοπηλιό): «Δέν μπορεῖτε νά φαντασθῆτε πόση χαρά αἰσθάνομαι ὅταν σέ λαβαίνω. Νομίζω πώς βρίσκομαι κοντά σας καί συζητῶ μαζί σας. Μέ συγκίνηση βλέπω τή μεγάλη μας Μητέρα, τήν Α.Μ. τήν Βασίλισσα, πού μέ στοργή μητρική χαϊδεύει τά παιδιά τῶν παιδοπόλεων. Πάντα μαζί της. Θά εἴμεθα δέ καί οἱ μεγαλύτεροι ὑπερασπισταί τῆς ἀγαπημένης μας πατρίδας». Σ' εὐχαριστοῦμε καί σέ συγχαίρουμε γιά ὅσα γράφεις. Δυστυχῶς ἡ φωτογραφία σου δέν εἶναι κατάλληλη γιά ἐξώφυλλο. Θά ἔπρεπε νά φαίνωνται εὐκρινέστερα τά δουτά καί τό πρόσωπό σου κάπως ἔντονο. Πάντως τήν κρατοῦμε γιά ἐνθύμιο. Τό κάλυμμα τοῦ τόμου παραγγέλλεται μέ τήν ἀποστολή 15.000 δραχμῶν.

★ Πήραμε, ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΓΑΜΑΝΩΛΗ καί ΛΕΩΝΙΔΑ ΤΖΑΜΤΖΟΓΛΟΥ (Μυτιλήνη), τίς συνεργασίες σας καί τίς σπαζοκεφαλιές σας. Εἶναι ὅλα καλά καί σᾶς ἀπευθύνουμε τά θερμά μας συγχαρητήρια. Εἰδικώτερα τό σκίτσο τοῦ Δημητράκη πολύ καλό, ἀλλά πρέπει νά μᾶς τά σχεδιάζετε μέ σινική μελάνη. Γιατί ὅταν μελανωθῆ ἀπό μᾶς ἀλλάζει ἡ γραμμή του. Στό Λεωνίδα ἐπαναλαμβάνουμε ὅ,τι ἔχουμε πῆ πολλές φορές μέχρι τώρα. Δηλαδή: Δέν εἶναι δυνατόν νά δημοσιεύωνται ὅλες οἱ συνεργασίες πού ἐγκρίνονται. Καί γίνεται νέα διαλογή μεταξύ ἐκείνων πού ἔχουν ἔγκριθῆ. Γιά τή δική του συνεργασία δέν ξέρω τί ἔγινε, γιατί τή δεύτερη διαλογή τήν κάνει ὁ γραμματεύς τῆς συντάξεως.

★ Μπορεῖς νά παραγγείλης τό κάλυμμα, ΓΙΩΡΓΟ ΛΙΑΝΝΗ ('Αμύνταιο), στέλνοντας τίς 15.000 δραχμές. Γιά τά μελίσσια παρακάλεσα τόν «Μπάρμπα Μήτρο» νά γράψη καί ἔγραψε.

★ Πήραμε τίς σπαζοκεφαλιές σου, ΣΤΕΛΙΟ ΑΘ. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗ (Γεωργική σχολή Θεσσαλονίκης).

★ Τό κάλυμμα μπορεῖς νά τό παραγγείλης, ΔΗΜ. ΑΝΤ. ΜΑΝΩΛΑ (Κολινδρό), στέλνοντας τίς 15.000 δραχμές.

★ Πολύ καλή — μά πάρα πολύ καλή — ἡ συνεργασία σας, ΜΑΡΙΑ ΔΗΜΗΤΡΑΚΕΛΛΗ καί ΜΑΡΙΑ ΚΑΡΑΜΑΝΗ (μαθήτριες Δημοτικοῦ σχολείου Κλειοῦς Μυτιλήνης). Μπράβο σας.

★ Μᾶς γράφεις, ΕΥΑΓΓΕΛΕ ΓΙΟΥΚΑΚΗ ('Ηράκλειο Κρήτης): «Δέν μπορεῖτε νά φανταστῆτε μέ πόση χαρά διαβάζω καθένα ἀπό τά ἀποστελλόμενα φύλλα τῆς ἀγαπημένης μου «Παιδοπόλεως», ὅπως ἐπίσης μέ πόση ἀγωνία περιμένω κάθε φορά νά διαβάσω τή συνέχεια τοῦ ἀγαπημένου μυθιστορήματος τοῦ Βέρν. Σ' εὐχαριστοῦμε θερμά γιά τά καλά σας λόγια. Εὐχαριστοῦμε καί γιά τίς φροντίδες σου νά διαδώσης τό περιοδικό! Γράψαμε συνδρομητές ἀπό 1)1)50 τούς ΕΜΜ. ΚΟΥΝΔΟΥΡΑΚΗΝ καί ΑΝΤ. ΑΝΔΡΟΥΛΑΚΗΝ καί περιμένουμε τίς συνδρομές τους.

★ Σέ γράψαμε συνδρομητή, ΠΑΥΛΟ Κ. ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ (Καρπενήσι) καί περιμένουμε τήν συνδρομή σου.

★ Δέν εἶναι καί τόσο καλό τό ποίημά σου, ΓΙΩΡΓΟ Χ. ΚΟΝΤΑΔΗΜΑ (μαθητή σχολῶν Πύργου Βασιλίσσης). Καί εἶναι τόσο κακογραμμένο, πού μερικές λέξεις δέν μποροῦμε οὔτε νά τίς διαβάσουμε:

"Ηπειρος πού ἡ δόξα σοι
'Αθανατή θά μένης
τό σήμβουλο τῆς λεφτεριάς
πού παντά εἶσαι γραμένη.

Λεβέντες ἐχορέψανε στό Ζάλογκο
χωρό μά ξαναζοντανεψανε
ἐτοῦτο τῶν κερό!...

Στόν Πίνδο καί στόν Μοράβα
Καθε 'Ηπειροτοπουλα μέ θαρος
ἀγονίζεται βοειθόντας τόν φαντάρο φουσεκια δέν τήν σκιάζουνε

Δέν ἀφιχά το χαρο
ζόνοντε πειρομαχικά
τέχουν και τά μηράζους
καί στήν 'Ελλάδος τους
ἐχτρούς οχι βροντοφονάζουν

Κάποιο ποίημα θυμᾶσαι καί τό ἀπέθωσες πολύ ἄσχημα καί παρεφθαρμένα. 'Η σύστασή σου γιά τά ἀθλητικά διαβιβάστηκε στόν ἀθλητικό συνεργάτη μας.

★ Δημοσιεύουμε ἐδῶ τήν ἐπιστολή σου γιά τά παιδιά τοῦ χωριοῦ σου, ΔΑΜΙΑΝΕ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΙΔΗ ('Ιωσηφόγλειο).

«'Αγαπητά ἐν Χριστῷ ἀδέλφια, χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε. Εἶχα τήν ὑποχρέωση νά σᾶς γράψω ἕνα γράμμα γιά νά μάθετε τή ζωή πού πέρασα καί περνῶ μέσα στήν παιδόπολη. Εἶναι ἀπερίγραπτη ἡ χαρά τήν ὁποία ἔνοιωσα καί νοιώθω τή στιγμή αὐτή πού σᾶς γράφω διότι θά ἐπικοινωνήσω πνευματικά λίγες στιγμές μαζί σας. Πραγματικά ἦταν τυχερό γιά μένα πού βρέθηκα στήν παιδόπολη. 'Η παιδόπολη εἶναι ἕνα σπίτι εὐλογημένο ἀπό τό θεό. Ὡς πραγματική Μάνα ἔχουμε τή Βασίλισσά μας. Αὐτή εἶναι ἡ ἀκούραστη Μητέρα πού φροντίζει γιά χιλιάδες 'Ελληνόπαιδα. Μέσα στήν παιδόπολη κυριαρχεῖ ἡ ἀγάπη, νοιώθουμε δέ ὅτι ὅλοι εἴμεθα ἀδέλφια. Οἱ φροντίδες γιά μᾶς εἶναι μεγάλες. "Ολοι οἱ καλοί κύριοι καί κυρίες φροντίζουν νά μᾶς κάνουν καλούς "Ελληνες, καλούς χριστιανούς καί καλούς τεχνίτες. Γιά νά βοηθήσουμε κι' ἐμεῖς στήν ἀνοικοδόμηση τῆς δυστυχισμένης πατρίδας μας. 'Ο ἐπαναπατρισμός αὐτός πού ἔγινε, ἦταν τά θεμέλια τῆς ἀνοικοδομήσεως. Τό κάθε χωριό μέ τήν βοήθεια τοῦ Κράτους καί τοῦ σχεδίου Μάρσαλ ἔκαναν σχολεῖα, ἐκκλησίες καί σπίτια καί τό ἔργο συνεχίζεται σ' ὅλη τήν 'Ελλάδα. 'Αγαπητά μου ἀδέλφια, βοηθῆστε κι' ἐσεῖς στό σπίτι σας, στό σχολειό, νά γίνη πιό καλύτερο καί πιό ὅμορφο».

★ ΔΗΜΗΤΡΙΕ ΣΚΙΑΒΑΡΑ ('Αγριά Βόλου): Οἱ σπαζοκεφαλιές σου δόθηκαν στόν ἁρμόδιο συνεργάτη μας.

★ Καί οἱ δικές σου, ΣΩΤΗΡΗ Π. ΤΟΥΦΙΔΗ ('Ιωάννινα). 'Η «Ξαφνική συνάντησις» καλή ὡς ἔμπνευση, κακή ὡς ἐκτέλεση. Τά ἔξυπνα καί κουτά καλά.

★ Πήραμε, ΝΙΚΟ ΚΑΛΟΓΕΡΑΚΗ καί ΠΑΥΛΟ ΡΙΣΣΑΚΙ (Ρέθυμνο) τίς σπαζοκεφαλιές. Τό «Κυνήγι τοῦ Κωστάκη» καλό. 'Η διεύθυνση τοῦ Ρισσάκι διορθώθηκε.

★ Διαβάσαμε μέ εὐχαρίστηση τό γράμμα σου, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΒΕΡΥΚΙΕ (Κωμηλιό Λευκάδας). "Ωστε, λοιπόν, τόσα ἐμπόδια καί τόσο ξύλο γιά νά μάθης γράμματα! 'Η συνεργασία σου ἐγκρίνεται κατ' ἀρχήν.

★ Καί σέ σένα, ΜΑΡΙΚΑ ΠΡΕΛΟΡΕΝΤΖΟΥ, 'Επαναλαμβάνουμε: Νά στείλης τίς 15.000 δραχμές γιά νά γίνη ἡ παραγγελία τοῦ καλύμματος.

★ Δέν εἶναι καθόλου ἄσχημο, σάν πρῶτο, τό ποίημά σου, ΚΩΣΤΑΚΗ ΤΖΟΥΜΑ (Μακρύσια 'Ολυμπίας). Εἶναι, ἔστω καί μέ τίς ἐλλείψεις του, ἀρκετό καλό.

★ Πολύ μᾶς συγκίνησε ἡ ἐπιστολή σου, ἀγαπητέ φίλε ΓΙΩΡΓΟ Α. ΧΙΟΝΙΔΗ (Βέροια). Δεχόμαστε μ' εὐγνωμοσύνη τήν ἔκφραση τοῦ θαυμασμοῦ σου καί βεβαιώνουμε καί σένα καί ὅλα τά 'Ελληνόπουλα πώς θ' ἀγωνιστοῦμε καί θά παλέψουμε γιά νά ἐκπληρώνουμε πάντα τό ἱερό πραγματικό σκοπό μας.

★ 'Εγκρίνονται καί οἱ δυό συνεργασίες σου, ΑΝΔΡΕΑ ΖΟΥΜΠΑΚΗ ('Επιτάλιο).

★ Πήραμε τίς συνεργασίες σου, ΝΙΚΟ ΜΟΥΧΛΟΥΛΗ (Καλαμάκι 'Αγιάς Λαρίσης). Εὐχαριστοῦμε.

★ Τό κάλυμμα μπορεῖς νά τό παραγγείλης ἀμέσως, ΝΙΚΟ ΙΚΡΑΜΙΔΗ ('Εδεσσα).

★ Δόθηκε ἐντολή, δίς ΙΩΑΝΝΑ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ (φοιτήτρια Φιλολογίας) νά σᾶς σταλοῦν τά τεύχη.

★ Πήραμε τό γράμμα σου μέ τίς σπαζοκεφαλιές κλπ., ἀγαπητέ ΓΙΑΝΝΑΚΗ ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΕ (Λεχαινά). Εἴμαστε εὐτυχεῖς πού σ' ὠφέλησαν οἱ συμβουλές μας. Καί τό νέο σου ποίημα ὄχι καί τόσο περίφημο. "Εχεις θέληση καί θά γράψης καλά ποιήματα. Μά στό μεταξύ πρέπει νά διαβάζης πολύ "Ελληνες ποιητές.

★ Μά δέν σᾶς τό ἐξήγησε ποτέ ὁ δάσκαλός σας, ΚΩΝ. ΚΑΛΑΠΑΝΙΔΑ (Γυμνάσιο Δομοκοῦ), τί σημαίνει ἡ κουκουβάγια πού βάζουν στῶν μαθητῶν τά πηλήκια; Μά εἶναι τόσο γνωστό! 'Η κουκουβάγια εἶναι τό σύμβολο τῆς Σοφίας καί τῆς 'Επιστήμης. Καί ἐπειδή στό σχολεῖο γίνεται κανείς «σοφώτερος», τοῦ βάζουν τήν κουκουβάγια σάν σύμβολο τῆς σοφίας πού θά διδαχθῆ στό σχολεῖο του. Οἱ συνεργασίες σου παίρνουν τή σειρά τους. Γιά τίς ἐνέργειές σου πρός διάδοσιν τοῦ περιοδικοῦ, θερμά εὐχαριστῶ.

★ Διαβάσαμε μέ ἱκανοποίηση τά καλά σου λόγια, ΒΑΓΓΕΛΑΚΗ ΠΑΝΟΠΟΥΛΕ ('Αγρίνιο). Εἴμαστε εὐτυχεῖς πού μᾶς ἀγαπᾶς περισσότερο ἀπό τά ἄλλα παιδικά περιοδικά. Σ' εὐχαριστῶ πολύ γιά τίς ἐνέργειές σου γιά τή διάδοση τοῦ περιοδικοῦ μας.

★ Εἶναι δική σου ἡ προσευχή, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΕ ΤΡΙΑΝΤΕ (παιδόπολη Ζηρού) ἤ τήν λέτε στήν παιδόπολή σας; Μά εἴτε ἔτσι, εἴτε ἀλλιώς, τήν δημοσιεύουμε ἐδῶ:

«Καλέ μας Θεέ καί Πανάγαθε Πατέρα. Σέ εὐχαριστοῦμε πού μᾶς ἀξίωσες καί μᾶς ἔστειλες ἐδῶ στό ὄμορφο χωριουδάκι τοῦ Ζηροῦ. Καί πάλι θά σέ παρακαλέσω νά βοηθήσης τά ἀγαπημένα ἀδερφάκια μας νά ξαναγυρίσουν στήν 'Ελλάδα».

★ Πήραμε τήν συνδρομή σου, ΧΑΡΑΛΑΜΠΕ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ (Παναγίτσα). Εὐχαριστοῦμε. 'Επίσης καί τίς σπαζοκεφαλιές σου.

★ Πήραμε τίς σπαζοκεφαλιές σου, ΧΡΙΣΤΟ ΦΟΥΣΕΚΙ (Ζηρό). Εὐχαριστοῦμε.

★ Καί τίς δικές σου, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΔΙΑΜΑΝΤΗ. Εὐχαριστοῦμε.

★ Πολύ μᾶς συγκίνησε ἡ ἐπιστολή σου πρός τούς στρατιῶτες μας, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΓΚΕΛΗ (Βασιλικές τεχνικές σχολές Λέρου). Καί ἰδιαιτέρως ἡ ὑπόσχεσή σου: 'Αδέλφια μας, στρατιῶτες γιά τίς μάχες τοῦ Βίτσι—Γράμμου σᾶς συγχαίρουμε. Καί ὑποσχόμαστε ὅτι κι' ἐμεῖς, ἡ νέα γενεά θά

πολεμήσουμε γιὰ τὴν Ἑλλάδα μας μέχρι τελευταίας ρανίδας τοῦ αἵματός μας».

★ Ἐγκρίνονται κατ' ἀρχὴν οἱ συνεργασίες του, ΓΙΩΡΓΟ ΤΣΑΛΙΟ (Ζηρό).

★ Δική σου εἶναι κι' αὐτὴ ἡ προσευχή, ΓΙΑΝΝΑΚΗ ΝΑΣΟΥΛΑ (Ζηρό); Πάντως τὴ δημοσιεύουμε ἐδῶ:

«Πανάγαθε καὶ πάνσοφε Πατέρα, ἐσὺ ποὺ ἀγαπᾶς καὶ προστατεύεις ὅλα τὰ καλὰ παιδιά, σὲ παρακαλῶ καὶ σοῦ δοξάζω τὸ ὄνομά σου, στεῖλε τὸ ἅγιο φῶς, φώτισε τὴν ἅγια Ἑλλάδα μας».

★ ΒΑΣΙΛΑΚΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΕ καὶ Κ. ΧΑΤΖΗΚΟΛΑΚΙΔΗ: Συνδρομητὲς μπορεῖτε νὰ γραφῆτε μὲ 10.000 δραχμὲς ὁ καθένας, ποὺ ἂν θέλετε τὶς στέλνετε μὲ ἐπιταγὴ ἢ μὲ συστημένο γράμμα. Τὸ κάλυμμα πρέπει νὰ τὸ παραγγείλετε στέλνοντας 15.000 δραχμές. Θὰ κάμουμε διάβημα στὸ Πρακτορεῖο γιὰ νὰ μὴ βραδύνη ἡ ἀποστολὴ τοῦ περιοδικοῦ.

★ ΣΠΥΡΟ ΤΣΙΓΛΙΦΗ: Ἐγκρίνεται κατ' ἀρχὴν τὸ «Φθινόπωρο». Ἐπίσης καὶ οἱ σπαζοκεφαλιές σου. Μπορεῖς νὰ γίνης συνδρομητής, ἂν εἶσαι μαθητής, στέλνοντας 10.000 δραχμές. Γιὰ τὸ κάλυμμα τὸ παραγγέλνεις ἐμβάζοντας 15.000 δραχμές.

★ ΝΙΚΟ ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ (Λάρισα): Περιμένουμε τοὺς συνδρομητές. Τὸ κάλυμμα μπορεῖς νὰ τὸ παραγγείλης στέλνοντας 15.000 δραχμές.

★ Ἐγκρίνεται κατ' ἀρχὴν ἡ συνεργασία σου, ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΠΑΧΑΡΙΣΗ (Ζηρὸ Φιλιππιάδας).

★ Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὸ τόσο ὄμορφο γράμμα σου, ΧΑΡΑΛΑΜΠΕ ΒΑΛΕΡΑ. Καὶ δημοσιεύουμε ἐδῶ τὴν ὑπόσχεση ποὺ δίνεις στὴ μεγάλη μας Μάνα, τὴν Βασίλισσα: «Σᾶς εὐχαριστοῦμε, μεγάλη μας Μάνα, ποὺ μᾶς γλύττωσες μέσα ἀπὸ τὴ φωτιά καὶ μᾶς ἔφερες σ' αὐτὸ τὸ λιμάνι ποὺ λέγεται «Παιδόπολις». Σᾶς ὑποσχόμεθα πώς, ὅ,τι κι' ἂν κατάστρεψε τὸ αἱμοβόρο χέρι τοῦ συμμορίτη, θὰ τὸ ξανακτίσουμε ἐμεῖς, δουλεύοντας πλάϊ στοὺς δικούς μας».

★ ΣΤ. ΣΦΗΝΙΑΔΑΚΗΝ: Θὰ μάθουμε καὶ θὰ σᾶς γράψουμε ἰδιαιτέρως.

★ Σ' εὐχαριστοῦμε, καλέ μου φίλε ΜΑΚΡΙΔΗ ΠΟΛΥΧΡΟΝΙΕ (Βυρωνεία), γιὰ τὸ ὡραῖο σου γράμμα καὶ γιὰ τὴν ἐγγραφὴ ὡς συνδρομητῶν τῶν φίλων σου ΣΑΡΑΝΤΗ ΑΒΡΑΜΙΔΗ, ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΙΔΗ καὶ ΙΩΑΝΝΗ ΤΟΥΜΑΝΙΔΗ. Γιὰ τὴν ἱστορία ποὺ μᾶς ρωτᾶς καὶ βέβαια μπορεῖς νὰ γράψης. Καμμιὰ προσπάθεια δὲν εἶναι κακή, ἔστω καὶ ἂν δὲν ἔχη τὴν ἐπιτυχία ποὺ περιμένει κανείς. Γιὰ τὴ σελίδα συνεργασίας ὅμως δὲν θὰ εἶχε τὴ θέση της ἡ ἱστορία σου. Θὰ μπορούσες ὅμως σκηνὲς ἀπὸ τὴν βουλγαρικὴ κατοχὴ νὰ μᾶς στείλης. Καὶ ὅταν λέμε σκηνές, ἐννοοῦμε ἕνα συμβάν, ἕνα ἀνέκδοτο, μιὰ ἱστοριούλα, ποὺ ἀφορᾶ ὡρισμένο περιστατικό! Σύμφωνοι;

★ Μᾶς γράφεις, ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΟΚΥΘΑ (Ἀλιάρτος Βοιωτίας): «Παίρνοντας τὴν ἀγαπημένη μου «Παιδόπολη» ἐνθουσιάζομε πολὺ καὶ μὲ ἀφάνταστη χαρὰ τὴν ξεφυλλίζω καὶ διαβάζω τὴν ἐκλεκτή της ὕλη. Δὲν μπορῶ μὲ λόγια νὰ ἐκφράσω τὴ χαρά μου καὶ νὰ σᾶς συγχαρῶ γιὰ τὴν λαμπρὴ ἰδέα τῆς ἐκδόσεως. Ἡ «Παιδόπολις» ἔγινε γιὰ τὸν παιδόκοσμο ὁ μόνος σύντροφος καὶ πολύτιμος θησαυρὸς στὴ ζωή του». Εὐχαριστοῦμε καλὰ γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Κάλυμμα μπορεῖς νὰ παραγγείλης στέλνοντας 15.000 δραχμές.

★ Διαβιβάστηκε ἡ ἐπιστολή σου στὸν «Πάτερ Ἱερώνυμο, ΣΩΤΗΡΗ Β. ΦΑΣΟΥΛΗ (Παιδόπολη Ἀγριᾶς Βόλου).

★ Συμμεριζόμαστε τὴ χαρά σου, ΑΛΕΚΟ ΧΑΤΖΗΕΜΜΑΝΟΥΗΛ (Πόμπια), ποὺ πῆρες μαζεμένα τὰ 20 πρῶτα φύλλα τοῦ περιοδικοῦ. Καὶ τὰ μοίρασες στὰ παιδιὰ νὰ τὰ διαβάσουν. Μπράβο σου! Τὸ κάλυμμα μπορεῖς νὰ τὸ παραγγείλης ἀντὶ 15.000 δραχμῶν.

★ Ἐδόθη ἐντολὴ γιὰ τὴν ἀλλαγὴ τῆς διευθύνσεώς σου, ἀγαπητὲ ΧΡΙΣΤΟ ΠΑΝΤΖΟΥΡΗ (Ἀμαλιάδα).

★ Πολὺ καλά, ΚΩΣΤΑΚΗ Χ. ΤΣΕΡΠΕΛΗ (Ἀγαλιανὸ Τριχωνίδας). Θὰ σοῦ σταλοῦν τὰ τεύχη καὶ φρόντισε νὰ διαδώσης τὴν «Παιδόπολι» μεταξὺ τῶν φίλων σου.

★ Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιές σου, καλέ μας φίλε ΑΝΤ. ΜΩΡΑΪΤΗ (μαθητὴ Γυμνασίου Νικαίας). Μπορεῖς νὰ μᾶς στείλης κάθε συνεργασία.

★ Τὰ σκίτσα σου, ΓΙΩΡΓΟ ΧΑΜΑΛΙΔΗ, δὲν εἶναι ἀκόμα γιὰ δημοσίευση. Πάντως ἡ γραμμή σου δείχνει πὼς ἔχεις ταλέντο καὶ νὰ ἐπιδοθῆς χωρὶς κανένα δισταγμὸ στὴ σκιτσογραφία καὶ τὴ ζωγραφική. Θὰ ἐπιτύχης.

★ Σᾶς εὐχαριστοῦμε θερμῶς γιὰ τὶς ἐνέργειές σας, κ. ΘΕΟΦΑΝΗ ΠΟΖΙΕ (Μουζάκιον Καρδίτσας) καὶ σᾶς θεωροῦμε σὰν ἕνα ἐκ τῶν καλυτέρων φίλων μας. Γράψαμε συνδρομητὲς τοὺς μαθητές σας. Γιὰ τὴν ὑπόθεσιν ποὺ μᾶς γράφετε, θὰ πάρετε ἰδιαίτερη ἀπάντηση.

★ Χαρήκαμε πολὺ ποὺ πήραμε τὸ γράμμα σου, φίλε ΚΩΣΤΑΚΗ ΝΤΑΛΙΠΗ. Σ' εὐχαριστοῦμε ἀκόμα καὶ γιὰ τὴν συνδρομὴ ποὺ μᾶς ἔγραψες.

★ Πήραμε τὴν τόσο καλή σου ἐπιστολή, ΔΗΜΗΤΡΗ ΤΣΑΦΑΡΑ (Λαγκάδια) καὶ διαβάσαμε μ' ἐνδιαφέρον τὸ ποίημά σου, ποὺ εἶναι ἐξαιρετικὰ καλό. Παίρνει τὴ σειρά του γιὰ τὴ σελίδα «Τὰ παιδιὰ γράφουν».

★ Πήραμε τὴν ἐπιστολή σου, ΓΙΩΡΓΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΗ (Γυμνάσιο Βάλτης) καὶ σ' εὐχαριστοῦμε θερμὰ γιὰ τὶς συνεργασίες σου. Μπορεῖς νὰ προμηθευτῆς προηγούμενα φύλλα πρὸς 1.000 δραχμές τὸ ἕνα. Οἱ σπαζοκεφαλιές σου παίρνουν τὸ δρόμο τους. Τὸ ποίημά σου ἐξαιρετικὰ ἐνδιαφέρον. Παίρνει τὴ σειρά του γιὰ τὴν εἰδικὴ σελίδα.

★ Σ' εὐχαριστοῦμε, ΣΠΥΡΟ ΚΟΜΙΝΗ, γιὰ τὴν ἐγγραφὴ τῶν συνδρομητῶν. Εἶσαι ἕνας ἀπὸ τοὺς καλύτερους φίλους μας.

★ Κε Μ. Ν. ΜΟΣΧΟΝΑ (Δημοτικὸν σχολεῖον Πηγαδίων—Καρπάθου): Γράψαμε συνδρομήτριες τὶς μαθήτριες ΜΑΡΙΑΝ ΗΛ. ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΟΥ καὶ ΚΑΛΛΙΟΠΗΝ Ι. ΠΛΑΤΗ. Εὐχαριστοῦμε.

★ Ἂν, ΓΙΩΡΓΟ ΜΥΤΟΥΛΗ, εἶναι δικό σου τὸ ποίημα, τότε εἶσαι πρώτης τάξεως ποιητής. Τὸ δημοσιεύουμε ἐδῶ γιὰ νὰ τὸ δοῦν ὅλοι:

Γιὰ μᾶς παιχνίδι ὁ πόλεμος
καὶ τὸ ντουφέκι γλέντι
τὰ βόλια ποὺ σφυρίζουνε
δὲ σκιάζουν τὸ λεβέντη.
Κι' εἶναι χαρά, Πατρίδα μου,
γιὰ σὲ νὰ πολεμήσω,
καὶ τὴ ζωὴ ποὺ μοὔδωσες
νὰ σοῦ τὴ δώσω πίσω.

Τώρα ποὺ τὸ ἄδικο τοῦ ἐχθροῦ
σὲ βασανίζει χέρι,
Γέροι, γυναῖκες καὶ παιδιά,
ἕνας στρατός, μὲ μιὰ καρδιὰ
σὲ μιὰ φωνὴ θ' ἀκοῦμε!
Ἐλεύθεροι πεθαίνουμε
καὶ δοῦλοι ἐμεῖς δὲ ζοῦμε!

★ Πήραμε τὸ σταυρόλεξό σου, ἀγαπητὲ ΚΩΣΤΑΚΗ ΚΑΠΝΙΑ. Εὐχαριστοῦμε.

★ Μόλις τώρα διετιμήθη ὁ τόμος δεμένος, ΓΙΑΝΝΑΚΗ ΚΡΕΜΙΤΗ (μαθητὴ Γυμνασίου Πιερίας). χρυσόδετος θὰ πωλῆται πρὸς 30.000 δραχμές.

★ Καλὰ εἶναι τὰ ποιήματά σου, Κ. Θ. ΜΑΡΙΝΟ (Γυμνάσιο Θερμοῦ). Εὐχαριστοῦμε.

★ Ἐγκρίνεται ἡ συνεργασία σου, ΚΛΕΑΝΘΗ ΜΑΡΚΟΥΣΗ (παιδόπολη Ἀγριᾶς Βόλου).

★ Θὰ σοῦ σταλοῦν τὰ προηγούμενα τεύχη, ΓΙΑΝΤΣΟΥΔΗ ΒΑΪΣΗ (Σουφλί). Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴν συνδρομή.

★ Μᾶς γράφεις, λοιπόν, ΛΑΖΑΡΕ Ν. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΕ (Κατερίνη) ὅτι εἶναι δικό σου τὸ ποίημα. Τὸ δημοσιεύουμε, λοιπόν, ἐδῶ:

Σύννεφα μαῦρα καὶ βαρειὰ στὸν οὐρανὸ
σὰν σκιάχτρα στέκουν βουρκωμένα.
Πέφτει τὸ χιόνι παιχνιδιάρικο, ἁπαλὸ
σὰν νυφοῦλες κάτω στὴ γῆ ἕνα, ἕνα.

Ἔξω ὁ βοριᾶς βουΐζει μανιασμένα
καὶ ὁ χιονιᾶς βεργολυγίζει τὰ κλαριὰ
καὶ τὰ πουλιὰ κρυφτῆκαν τὰ καϋμένα
μέσ' στὴ ζεστή τους τὴν φωλιά.

Κάτω στοὺς κάμπους καὶ στὰ δάση
πουλιοῦ δὲν γροικᾶς λαλιὰ
πέρα ὡς πέρα τάχει σκεπάσει
τὸ ὁλόλευκο σεντόνι τοῦ χιονιᾶ.

Καὶ πέρα στῶν βουνῶν τὶς κορυφὲς
ποὺ ὅλα τριγύρω εἶναι χιονισμένα
κοπῆκαν τῶν προβάτων ἰαχὲς
καὶ ὅλα στέκουνε νεκρικά, ἀπελπισμένα.

★ Μὰ τί εἶναι αὐτὰ ποὺ λές, «ΣΤΕΓΟ—ΑΣΤΕΓΕ»; Δὲν δημοσιεύσαμε δικό σου; Μὰ σοβαρὰ τὸ λές; Δημοσιεύουμε, πάντως, ἐδῶ τὸ ἕνα ποὺ φέρει τὸ τίτλο «Κύπρος»:

—Τῶν πλούσιων δὲ ζήλεψα
τ' ἀρχοντικὰ τραπέζια,
οὔτε τὴν προκοπή, τὸ βιός,
ποτέ μου εἶπα νἄχα.
Ἐζήλεψα κι' ἐπόθησα,
τὴν ἕνωση μονάχα
τριαντάφυλλο ποὺ ξεψυχάει
σὲ σκληρόκαρδων χέρια.

Τὸ ἄλλο παίρνει τὴ σειρά του γιὰ τὴ σελίδα «Τὰ παιδιὰ γράφουν».

★ Πήραμε τὶς συνεργασίες σου, ἀγαπητὴ ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΤΖΙΒΑΡΑ (Βλαχάτα Κεφαλληνίας). Εἶναι ἀρκετὰ καλὲς γιὰ μαθήτρια τῆς ΣΤ' Δημοτικοῦ.

★ Σὲ γράψαμε συνδρομητή, ΕΛ. Χ. ΧΡΙΣΤΟΥΛΑΚΗ, ἀπὸ τὸ 21 φύλλο. Τὴ συνδρομή σου μπορεῖς νὰ τὴ στείλης μὲ ταχυδρομικὴ ἐπιταγὴ στὴ διεύθυνση: Πειριοδικὸ «Παιδόπολις» Ἀθῆναι.

★ Σὲ γράψαμε συνδρομητή, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ Γ. ΧΑΤΖΗ (Κάτω Φυγάλεια—Ὀλυμπίας Ἠλείας). Καὶ σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Οἱ συνεργασίες σοῦ καλές. Δυστυχῶς δὲν μπορῶ νὰ τὶς λάβω ὑπ' ὄψη γιατὶ εἶναι γραμμένες στὸ ἴδιο χαρτὶ μὲ τὴν ἐπιστολὴ καὶ δὲν μπορῶ νὰ τὶς ξεχωρίσω.

★ Σ' εὐχαριστοῦμε θερμά, ΛΑΖΑΡΕ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΕ, γιὰ τὶς ἐνέργειές σου γιὰ τὸ περιοδικό μας καὶ τὴν ἐγγραφή σου ὡς συνδρομητοῦ. Οἱ συνεργασίες σου παίρνουν τὸ δρόμου τους.

★ Ἀγαπητὴ ΒΟΥΛΑ ΚΡΙΝΟΥ, ἀπορῶ πὼς δὲν πῆρες ἀπάντηση. Ὅταν παίρνουμε συνεργασίες ἀπαντοῦμε σὲ ὅλους. Ἴσως χάθηκαν καὶ οἱ συνεργασίες σου. Σὲ παρακαλῶ θερμὰ νὰ ξαναστείλης ἄλλες συνεργασίες. Θὰ τὶς προσέξω ἰδιαίτερα μόλις τὶς λάβω. Καὶ πρόσεξε νὰ μὴν εἶσαι «ἀνυπόμονος ἄνθρωπος». Γιὰ τὸ διαγωνισμὸ θὰ ἔχετε γρήγορα νέα μας.

★ ΣΩΤΗΡΗ ΦΑΣΟΥΛΗ: Πήραμε τὶς συνεργασίες σου. Εἶναι καλὲς καὶ παίρνουν τὴ σειρά τους. Καλύμματα θὰ δοθοῦν μόνον σὲ ὅσους θὰ καταβάλουν τὴν ἀξία του.

★ Ἐγκρίνονται οἱ συνεργασίες σου, ΝΙΚΟ ΛΙΑΠΗ. Εὐχαριστοῦμε.

★ ΧΡΙΣΤΟ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ: Τὰ καλύμματα θὰ σταλοῦν σὲ ὅσους καταβάλουν τὶς 15.000 δραχμές. Τὴ βιβλοδεσία θὰ τὴν κάμουν μόνοι τους. Οἱ συνεργασίες σου ἐγκρίνονται κατ' ἀρχήν.

★ ΝΙΚΟ ΓΕΩΡΓΑΛΑ (Τρίπολι): Παρεκλήθη ὁ «Μπάρμπα - Μῆτρος» νὰ γράψη σχετικά.

★ Σὲ γράψαμε συνδρομητή, φίλε ΙΩΑΝΝΗ Α. ΚΑΜΠΕΡΙΔΗ (Κατερίνη) καὶ σ' εὐχαριστοῦμε.

★ Δὲν ἔχεις δίκιο, ΝΙΚΟ Δ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΕ (Χαλκίδα). Δὲν πρέπει νὰ εἶσαι καθόλου πικραμένος. Εἶσαι ἕνα παιδὶ μὲ πολὺ μέλλον καὶ εἶμαι βέβαιος πὼς θὰ πετύχης στὴ ζωή. Δὲν θὰ μοῦ ἦταν εὔκολο νὰ σοῦ ἐξηγήσω ὅλο τὸ μηχανισμὸ τῆς δουλειᾶς αὐτῆς. Πάντως ἡ ἐργασία σου εἶναι ἐξαιρετικὰ ἱκανοποιητικὴ καὶ σὲ παρακαλῶ νὰ μὴν ἀμφιβάλης γιὰ τὰ αἰσθήματά μου ἀπέναντί σου. Γιὰ τὸ κάλυμμα πῆρες σειρά.

★ Μπορεῖς, ΚΩΝ. ΜΑΝΙΑΤΗ, Κέρκυρα νὰ παραγγείλης τὸ κάλυμμα στέλνοντας 15.000 δραχ.

★ ΑΡΙΑΔΝΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΟΥ (Κατερίνη): Θὰ σοῦ στείλουμε τὰ τεύχη καὶ θὰ μᾶς στείλης κανονικὰ τὴν συνδρομή. Γιὰ τὰ τόσο καλά σου λόγια σ' εὐχαριστοῦμε.

★ Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιές σου, ΓΙΩΡΓΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΗ (Γυμνάσιο Βάλτης). Εὐχαριστοῦμεν.

★ Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλά σου λόγια, ΣΠΥΡΟ ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ (Γαλατινή). Τὶς σπαζοκεφαλιές σου τὶς παρέδωσα στὸν ἁρμόδιο συντάκτη μας.

★ Πῆρα καὶ τὶς νέες σπαζοκεφαλιές σου, ΓΙΩΡΓΟ ΑΘ. ΧΟΝΔΡΗ (Ἱεροδιδασκαλεῖο Βελλᾶς). Δυστυχῶς οἱ σπαζοκεφαλιές ποὺ μᾶς στέλνουν οἱ φίλοι μας εἶναι πολλὲς καὶ ἔτσι δὲν μποροῦμε νὰ τοὺς ἱκανοποιοῦμε ὅλους.

★ Κ. Α. ΜΑΛΛΕΡΟ: Μὰ νομίζω πὼς κάτι δικό σου δημοσιεύτηκε. Ἔτσι δὲν εἶναι ἢ κάνω λάθος; Τὰ χειρόγραφα δὲν τὰ κρατᾶμε κι' ἔτσι, δυστυχῶς, δὲν μποροῦμε καὶ νὰ στὸ ἐπιστρέψουμε. Τὸ νέο σου ποίημα ἀρκετὰ καλό!

★ Γράψαμε, φίλε Παπαντωνίου, συνδρομητὴ τὸν ΓΙΑΝΝΑΚΗ ΠΑΤΣΟΠΟΥΛΟ. Φροντίστε μόνο νὰ μᾶς στείλετε τὴν συνδρομή του.

★ Καὶ τὰ δύο σου ποιήματα ἐγκρίνονται, ἀγαπητὲ ΚΩΝ. ΖΑΦ. ΣΑΡΔΕΛΗ (Μύτικα).

★ Δόθηκε ἐντολή, κ. Π. ΖΑΦΕΙΡΗ, νὰ διορθωθῆ ἡ παράλειψη.

★ ΕΛΕΝΗ ΝΙΚ. ΛΙΑΚΕΑ (Καλαμάτα): Δόθηκε ἐντολὴ γιὰ τὰ φύλλα. Τὸ κάλυμμα μπορεῖς νὰ παραγγείλης στέλνοντας 15.000 δραχμές.

★ Εἶναι καλὸ τὸ ποίημα ποὺ μᾶς στέλνεις, ΧΑΡΑΛΑΜΠΕ ΤΣΑΚΑ (Ἰωάννινα).

★ Τὰ ποιήματά σου ἐγκρίνονται, φίλε ΝΙΚΟ Α. ΤΕΝΤΑ. Εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον σου. Τὰ 15 φύλλα θὰ σοῦ στέλλωνται τακτικά.

★ Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλά σου λόγια, ΘΕΟΔΩΡΕ ΙΩΑΝ. ΞΙΦΑΡΑ (Ἀρεόπολη Λακωνίας). Εἴμαστε βέβαιοι πὼς βρίσκεις ξεκούραση στὴν «Παιδόπολι» ἔπειτα ἀπὸ τὰ τόσα μαθήματά σου. Θὰ σοῦ σταλοῦν τὰ φύλλα πρὸς 1.000 δραχ. τὸ ἕνα.

★ Ὅλες σου οἱ συνεργασίες εἶναι πολὺ καλές, ΓΙΩΡΓΟ Β. ΜΑΤΑΥΤΣΗ (μαθητὴ Γυμνασίου Βάλτης). Εὐχαριστοῦμε.

★ ΕΥΑΓΓΕΛΕ ΧΑΝΙΩΤΑΚΗ (Γυμ. Ἀρρένων Κρήτης): Μπορεῖ νὰ γραφοῦν συνδρομηταὶ ἀπὸ τὸ 1ον φύλλο πρὸς 10.000 δραχὲς ὁ καθένας. Τὸ 21ο φύλλο τοῦ περιοδικοῦ θὰ τὸ πῆρες ἤδη. Ἔτσι;

★ Σὲ γράψαμε συνδρομήτρια, ΒΙΒΙΚΑ ΜΥΖΑΛΗ (Δυτικὴ Φραγκίστα). Εὐχαριστοῦμε.

★ Ἐγκρίνεται κατ' ἀρχὴν τὸ ποίημά σου, ΕΥΑΓΓΕΛΕ ΔΗΜ. ΖΩΗ (Δερβίζιανα—Ἰωαννίνων).

★ Πήραμε, ΚΩΣΤΑΚΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ (Ἀθήνα) τὶς σπαζοκεφαλιές σου. Εὐχαριστοῦμε.

★ Πήραμε τὶς συνεργασίες σου, ΒΑΣΙΛΑΚΗ ΚΑΤΣΑΜΠΟΥΚΑ (Ζηρὸ Φιλιππιάδας). Σ' εὐχαριστοῦμε.

★ Σ' εὐχαριστοῦμε θερμά, ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΑΛΑΦΑΤΗ (μαθητὴ γυμνασιακοῦ παραρτήματος) γιὰ τὴν ἐγγραφὴ τῆς μαθήτριας ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ ὡς συνδρομήτριας εἰς τὴν «Παιδούπολι». Τὰ τεύχη τῶν ΑΝΤ. ΑΣΤΕΡΙΟΥ, ΑΝΤ. ΠΡΟΥΝΑΡΟΥ καὶ ΑΘ. ΜΠΑΝΣΜΑΛΗ θὰ σταλοῦν.

★ Σὲ γράψαμε συνδρομητή, ΒΑΣΙΛΑΚΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΕ (Πυρὶ — Γορτυνίας). Εὐχαριστοῦμεν.

★ Θὰ σοῦ σταλοῦν, ΗΛΙΑ ΓΩΓΟΥ (Πεντάλοφο), τὰ φύλλα ποὺ ζήτησες.

★ Καὶ βέβαια μπορεῖ νὰ ἀγοράσης τὰ περιοδικὰ 1—17, φίλε ΘΕΟΔΩΡΕ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΕ (Μεσσήνη). Ἐμεῖς στὰ στέλνουμε καὶ σὲ παρακαλοῦμε νὰ μᾶς στείλης τὸ ἀντίτιμο. Οἱ συνεργασίες σου ἐγκρίνονται κατ' ἀρχήν.

★ Σᾶς εὐχαριστοῦμε πολύ, κύριε ΑΘΑΝΑΣΙΕ Κ. ΓΚΡΟΖΑ (διευθυντὴ τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου Πόρου—Λευκάδας) διὰ τὴν ἐγγραφὴν συνδρομητῶν τῶν μαθητῶν τοῦ σχολείου σας ΒΗΣΣΑΡΙΩΝΟΣ ΑΡ. ΚΟΝΙΔΑΡΗ, ΝΙΚΗΣ ΗΛΙΑ ΠΟΛΙΤΗ, ΘΕΟΔΩΡΑΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΚΟΝΙΔΑΡΗ καὶ ΚΩΝΣΤ. ΔΗΜ. ΜΕΤΑΞΑ, ὡς καὶ τοῦ σχολικοῦ σας ταμείου.

★ Σ' εὐχαριστοῦμε πολὺ γιὰ τὸ ἀπόκομμα τοῦ περιοδικοῦ ποὺ μᾶς ἔστειλες, ἀγαπητέ μου φίλε ΣΩΤΗΡΗ ΚΩΤΟΥΛΑ. Δὲν ξέρω ὅμως ἂν θὰ τὸ χρησιμοποιήσω. Οἱ συνεργασίες σου ἐγκρίνονται κατ' ἀρχήν.

★ Τὴν ἐπιστολή σας, «Μιὰ ἀναγνώστρια τῆς «Παιδουπόλεως» (Δροσᾶτο), διαβιβάσαμε στὸν ἀθλητικό μας συντάκτη.

★ Μᾶς τὰ στέλνεις γιὰ δικά σου αὐτὰ τὰ ποιήματα, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΒΟΛΤΗ (μαθητὴ Γυμνασίου Νέας Ἰωνίας), ἢ τὰ διάλεξες σὰν κάτι ποὺ θὰ ἄξιζε νὰ μπῆ στὴν «Παιδούπολη»; Γιατὶ τὰ ποιήματα ποὺ μᾶς στέλνεις δὲν εἶναι δικά σου! Εἶναι ποιήματα φτασμένων ποιητῶν. Γράψε μας, τουλάχιστο, τίνος εἶναι ;

★ Σ' εὐχαριστοῦμε θερμὰ γιὰ τὴ διάθεση τῶν φύλλων, ἀγαπητὲ ΒΑΣΙΛΑΚΗ ΚΟΠΑΝΑ (Ἀνδρίτσαινα). Μπράβο. Εἶσαι ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ καλοὺς φίλους τῆς «Παιδουπόλεως». Δώσαμε ἐντολὴ νὰ σοῦ σταλοῦν 5 ἀκόμα φύλλα ἀπὸ κάθε ἔκδοση.

★ Ἐν τάξει, ἀγαπητοὶ φίλοι, ΓΙΩΡΓΟ Δ. ΧΑΡΜΑΝΤΑ καὶ ΓΙΩΡΓΟ ΜΑΧΙΝΗ (Κάλυμνο). Σᾶς εὐχαριστοῦμε καὶ τοὺς δυὸ γιὰ τὴν ἀγάπη σας καὶ τὶς ἐνέργειές σας. Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὶς ὑποσχέσεις σας. Πρέπει μόνον νὰ εἰδοποιήσουμε καὶ σᾶς καὶ ὅλους τοὺς φίλους μας, ὅτι τὸ κάλυμμα δὲν θὰ σταλῆ κατ' ἀπαράβατον κανόνα σὲ κανένα, ἂν ἡ παραγγελία δὲν συνοδεύεται μὲ τὸ ἀντίτιμο. Τοὺς φίλους σας τοὺς γράψαμε συνδρομητές.

★ Μὲ μεγάλη χαρά, ἀγαπητὲ ΑΛ. ΜΑΚΡΥΛΑΚΗ, κάνουμε τὴν γνωριμία μας μὲ τὸ φίλο σου ΑΘΑΝΑΣΙΟ ΤΣΑΚΜΑΚΗ καὶ τὸν δεχόμαστε εὐχαρίστως μεταξὺ τῶν φίλων μας. Δώσαμε ἐντολὴ νὰ σοῦ σταλοῦν τὰ τεύχη. Γιὰ τὸ κάλυμμα θὰ πρέπει νὰ σταλοῦν 15.000 δραχμὲς καὶ τὴ βιβλιοδέτηση θὰ τὴν κάμης αὐτοῦ. Τόσον οἱ συνεργασίες οἱ δικές σου, ὅσο καὶ αὐτὲς ποὺ ἐγράψατε μαζὶ μὲ τὸν Θανάση, ἐγκρίνονται.

★ Πολὺ καλὸ τὸ ποίημά σου, ΔΙΟΝΥΣΙΕ ΣΤΑΜΑΤΕΛΛΑΤΕ (Νυκτερινὴ ἐμπορικὴ σχολὴ Πατρῶν). Παίρνει τὴ σειρά του γιὰ τὴ σελίδα «Τὰ παιδιὰ γράφουν».

★ Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιές σου, ΔΗΜΗΤΡΙΕ ΧΡ. ΝΙΚΟΛΑΚΗ (Ἄρτα) καὶ ἐγκρίνονται ὅλες. Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Γιὰ τὸ κάλυμμα σὲ ἔχουμε ὑπ' ὄψη μας. Ἡ παραγγελία σου θὰ ἐγγραφῆ μὲ τὴ σειρά της στὸ σχετικὸ βιβλίο, μόλις πάρουμε τὴ συστημένη ἐπιστολή σου.

★ Ἔχει καλῶς, ΝΙΚΟ ΝΑΓΚΟΥΛΗ (Λάρισα). Ἀλλὰ στὸ προηγούμενο γράμμα σου εἶχες ξεχάσει νὰ σημειώσης τὸ ὄνομα τοῦ νέου μας συνδρομητοῦ ΔΗΜΗΤΡΗ ΣΑΡΜΠΕΖΟΥΔΗ.

★ Πήραμε τὶς 15.000 δραχμὲς γιά τὸ κάλυμμα, Β. Χ. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗ (Ἀμύνταιο). Θὰ σοῦ τὸ στείλουμε μόλις μᾶς παραδοθῆ ἀπὸ τὸν βιβλιοδέτην.

★ Σὲ σημειώσαμε γιὰ τὸ κάλυμμα, ΓΙΩΡΓΟ ΜΠΟΥΤΗ (Ἀμύνταιο). Θὰ σοῦ σταλῆ μόλις μᾶς παραδοθῆ ἀπὸ τὸν βιβλιοδέτη. Ἡ συνεργασία σου ἐγκρίνεται. Τὸ ἀνέκδοτο αὐτὸ τῆς «τσέπης» εἶναι πολὺ δημοσιευμένο.

★ ΕΥΘΥΜΙΕ ΣΥΡΙΓΓΑ (Εὔδηλον Ἰκαρίας): Πρῶτα - πρῶτα πρέπει νὰ στείλης 15.000 δραχμὲς γιὰ τὸ κάλυμμα καὶ 3.000 δραχμὲς γιὰ τὰ τεύχη τὰ ὁποῖα σοῦ στείλαμε.

★ Πολὺ καλὴ ἡ συνεργασία σου, καλή μας φίλη ΦΛΩΡΕΝΤΙΑ ΚΑΤΣΙΚΑΚΗ.

★ Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὸ ὡραῖο σου γράμμα, ΕΥΑΓΓΕΛΕ ΚΑΣΣΙΑΡΗ (Ἰωάννινα). Μπορεῖς νὰ μᾶς στέλνης ὅ,τι θέλεις. Ἂν ἐγκρίνεται, θὰ δημοσιεύεται στὴ στήλη ποὺ πρέπει. Ἡ συνεργασία σου «Πιστοὶ στὸ ἱερὸ καθῆκον» ἐξαιρετικὰ καλή.

★ Μᾶς γράφεις, ΑΝΑΣΤΑΣΗ ΙΩΑΝΝΙΔΗ (Βύτσιστα Καστοριᾶς): «Ἐγὼ καθὼς καὶ τόσα ἄλλα Ἑλληνόπουλα, μᾶς ξερρίζωσε ἡ τρικυμία τοῦ συμμορίτικου πολέμου ἀπὸ τὴ ζεστασιὰ τοῦ σπιτιοῦ μας, εἴχαμε τὴν εὐλογημένη ἀπὸ τὸν Κύριο εὐκαιρία νὰ περάσουμε ἕνα μεγάλο χρονικὸ διάστημα στὸ χαρούμενο περιβάλλον σὲ παιδόπολη. Ἐκεῖ μάθαμε πολλὲς χρήσιμες γνώσεις ποὺ ἅμα τὶς ἐφαρμόσουμε ἐδῶ, θὰ προκόψουμε κι' ἐμεῖς οἱ ἴδιοι καὶ τοὺς ἄλλους θὰ ὠφελήσουμε». Γιὰ τὴ δουλειὰ ποὺ κάνεις εἶσαι ἀξιέπαινος. Θὰ γίνης πραγματικὰ ἕνας καλὸς μηχανικὸς τρακτὲρ καὶ εἴμαστε βέβαιοι πὼς μὲ τὴ θέληση ποὺ ἔχεις, θὰ ἀποκτήσης πολὺ γρήγορα καὶ δική σου μηχανή. Φαίνεσαι σπουδαῖος νέος. Τὶς 10.000 δραχμὲς τὶς ἔστειλες μὲ ἐπιταγή ; Γιατὶ δὲν ὑπῆρχαν στὸ φάκελλο.

★ Ἐγκρίνεται κατ' ἀρχὴν, ΠΕΤΡΟ ΓΡΑΤΣΙΑ, ἡ συνεργασία σου.

★ Σὲ γράψαμε συνδρομητή, ΚΩΝ. ΖΟΥΜΠΑΚΗ (Διδυμότειχο). Δώσαμε ἐντολὴ νὰ σοῦ σταλοῦν τὰ φύλλα. Τὴ συνδρομή σου — 10.000 δραχμὲς — μπορεῖς νὰ τὴ στείλης μὲ ταχ. ἐπιταγή.

★ Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιές σου, ΕΥΓΕΝΙΕ ΗΛΙΟΠΟΥΛΕ (Πυλωρίγιο Γιαννιτσῶν).

★ Συνεργασίες, ἐρωτήσεις, ποιήματα, ἀνάκατα, στὸ ἴδιο χαρτί, γραμμένο κι' ἀπὸ τὶς δυὸ σελίδες, ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΕ ΚΑΡΕΜΦΥΛΛΗ (Καρκάρα), πῶς θὰ τὰ ξεχωρίσουμε; Πάντως ἐγκρίνονται ὅλες οἱ συνεργασίες σου. Ἄλλη φορὰ ὅμως δὲν θὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψη, ἂν εἶναι κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο γραμμένες.

★ Καὶ γιὰ σένα τὰ ἴδια, ΓΙΩΡΓΟ ΠΡ. ΤΣΙΠΟΥΡΙΔΗ (Χαλκιδική). Πάντως ἐγκρίνεται ἡ συνεργασία σου.

★ Πήραμε τὰ ἀνέκδοτά σου, ΚΩΣΤΑΚΗ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΕ (Ἐπιτάλιο).

★ Ἐν τάξει, ΓΙΩΡΓΟ ΧΡΥΣΙΚΕ, ἡ συνεργασία σου. Εἴμαστε εὐχαριστημένοι ποὺ σοῦ ἀρέσει ἡ Γεωργικὴ στήλη.

★ Μᾶς γράφετε, κ. Ι. ΚΑΝΛΗ (Κοινοτικὲ Γραμματέα Πηγῆς—Λέσβου): «Ἀρχικῶς σᾶς συγχαίρω γιὰ τὸ ἐγκυκλοπαιδικό σας περιοδικό, τὸ ὁποῖον κατήντησεν ὁ ἀχώριστος σύντροφος τῶν παιδιῶν μου, ποὺ περιμένουν μὲ ἀγωνία τὴν ἡμέρα τοῦ ἐρχομοῦ του, γιὰ νὰ διαβάσουν, πρὸ παντός, τὸ θαυμάσιο μυθιστόρημά σας «Τὸ νησὶ τοῦ μυστηρίου» καὶ τόσα ἄλλα χρήσιμα γι' αὐτὰ δημοσιεύματά σας. Δὲν παύω δὲ καθημερινῶς νὰ κάνω ὅ,τι μπορῶ γιὰ τὴ διάδοση τοῦ περιοδικοῦ σας, τὸ ὁποῖον θεωρῶ χρήσιμο καὶ ἀπαραίτητο διὰ κάθε μαθητήν». Τὰ λόγια σας αὐτὰ μᾶς συγκινοῦν ἰδιαιτέρως γιατὶ προέρχονται ἀπὸ ἕνα γονέα καὶ οἱ γνῶμες τῶν γονέων μᾶς ἐνδιαφέρουν ἐξαιρετικά. Γράψαμε συνδρομητὲς τοὺς τρεῖς μαθητές. Μποροῦν νὰ στείλουν τὴν συνδρομή τους πρὸς 10.000 δραχ. ὁ καθένας.

★ Εὐχαρίστως σὲ δεχόμαστε μεταξὺ τῶν φίλων μας, ΦΩΤΙΕ ΑΘ. ΚΟΜΠΑΡΟΖΟ. Μπαρεῖς νὰ ἐγγραφῆς συνδρομητὴς μὲ 10.000 δραχ. ἀπὸ τὸ 1ο φύλλο. Δὲν ἔχεις παρὰ νὰ μᾶς γράψης.

★ Μὴν εἶσαι παραπονιάρης, φίλε μου ΝΙΚ. Θ. ΧΑΤΖΗΓΙΩΡΓΗ (Μυτιλήνη). Πάντως τὸ παράπονό σου διεβίβασα στὸν ἁρμόδιο συντάκτη μας ποὺ εἶναι καὶ... συμπολίτης σου. Σ' εὐχαριστοῦμε θερμὰ γιὰ τὶς συνεργασίες σου. Εἶναι ὅλες καλές, πολὺ καλές. Ἐπίσης καὶ γιὰ τὴν ἐγγραφὴ ὡς συνδρομητὴ τοῦ φίλου σου ΣΤΑΥΡΟΥ ΑΛΕΞΕΛΛΗ.

★ ΝΙΚΟ ΦΛΕΜΕΤΑΚΗ (Βάμον): Τὸ κάλυμμα μπορεῖς νὰ τὸ παραγγείλης στέλνοντας 15.000 δραχμές.

★ Εἴμαστε εὐτυχεῖς ποὺ κάναμε τὴ γνωριμία σου, ΑΝΤΩΝΑΚΗ ΜΩΡΑΙΤΗ (Γυμνάσιο Νικαιας). Τὸ ποίημά σου ἐγκρίνεται.

★ ΣΤΑΘΗ ΡΗΓΟΠΟΥΛΕ : Διάβασε τὴ σημερινὴ ἀγγελία μας καὶ φρόντισε νὰ συμμορφωθῆς μ' αὐτή.

★ Ἐγκρίνεται ἡ συνεργασία σου, ΓΡΗΓΟΡΗ ΡΟΠΑΚΗ.

★ Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιές σου, ΣΠΥΡΟ ΠΕΝΤΑΚΑΛΕ.

★ ΧΑΣΗ ΧΑΛΟ : Ἐγκρίνεται κατ' ἀρχὴν ἡ συνεργασία σου.

★ Πολὺ μᾶς εὐχαρίστησε ἡ τόσο εὐγενικὴ ἐπιστολή σου, «ΛΑΡΥ—ΠΑΡΗ» (Κατερίνη). Πραγματικὰ ὅλοι οἱ καλοί μας φίλοι εἶναι ἐνθουσιασμένοι μὲ τὴν «Παιδόπολι». Πήραμε τὶς 10.000 δραχμὲς καὶ σὲ γράψαμε συνδρομητή. Οἱ σπαζοκεφαλιές σου ἐν τάξει

★ Μᾶς γράφεις, ΜΑΝΟ ΔΙΑΜΑΝΤΗ (μαθητὴ ΣΤ' τάξης Γυμνασίου Γρεβενῶν): «Ὅση χαρὰ αἰσθάνεται ὁ διψασμένος ὁδοιπόρος ὅταν στὸ δρόμο του συναντήση καμμιὰ πηγή, τόση χαρὰ αἰσθάνομαι κι' ἐγὼ ὅταν σὲ παίρνω στὰ χέρια μου. Θὰ ἤθελα πολύ, πάρα πολύ, νὰ εἶμαι κοντὰ στὸ τυπογραφεῖο σου γιὰ νὰ σὲ παίρνω πρῶτος. Ναί! Σὲ ἀγαπῶ πολύ, γιατὶ ἐσὺ μοῦ σκορπᾶς τὴ λύπη καὶ μοῦ χαρίζεις τὴ χαρά. Ἐσὺ εἶσαι ὁ καλύτερός μου φίλος». Ἡ συνεργασία σου ἐγκρίνεται.

★ Μᾶς γράφεις — καὶ σ' εὐχαριστοῦμε — καὶ σύ, ΔΗΜΗΤΡΗ ΙΩ. ΤΣΙΓΚΑΛΑ (Ἄθυτο Χαλκιδικῆς): «Μάθετε ὅτι ἔγινα κι' ἐγὼ ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ ἐνθουσιώδεις φίλους τοῦ περιοδικοῦ σας. Εἶμαι κι' ἐγὼ ἕνας ἀπὸ τὶς τόσες χιλιάδες παιδιῶν ποὺ κάθε δεκαπενθήμερο περιμένομε τὸν μαθητικό μας ὁδηγό, τὸν ἀχώριστο σύντροφό μας, μὲ τὴν ἀφάνταστη ἀγωνία. Ἕνα τέτοιο περιοδικὸ πρέπει νὰ τὸ μάθουν ὅλα τὰ Ἑλληνόπουλα. Γι' αὐτὸ προσπαθῶ κι' ἐγώ, ὅπως τόσα ἄλλα παιδιά, νὰ διαδώσω ὅσο μπορῶ τὴν «Παιδούπολι». Μέχρι τώρα κατώρθωσα πολλὰ παιδιὰ νὰ τὰ κάνω νὰ καταλάβουν τὴν ἀξία τῆς «Παιδουπόλεως».

★ Ἐγκρίνεται κατ' ἀρχὴν ἡ συνεργασία σου, ΕΛΕΝΗ ΦΟΥΡΛΗ (Ζαχάρω). Τὰ δύο πρωτα φύλλα θὰ σοῦ σταλοῦν.

Ο ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ

Ο Α΄ ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ "ΠΑΙΔΟΠΟΛΕΩΣ,,

Ἡ διεύθυνση τοῦ περιοδικοῦ ἀπεφάσισε νὰ διαθέση, μὲ τὴν εὐκαιρία τῶν ἑορτῶν, περιωρισμένο ἀριθμὸ χρυσοδέτων τόμων τῆς «Παιδοπόλεως» (τεύχη 1—24), σὲ ἐντελῶς ἐξαιρετικὴ τιμή.

Ὁ πρῶτος χρυσόδετος τόμος τῆς «Παιδοπόλεως» θὰ διατεθῆ μόνον πρὸς 30.000 δραχμές. Ἡ πώληση θὰ γίνεται στὰ γραφεῖα μας (Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ 9) καὶ στὰ βιβλιοπωλεῖα Ἀθηνῶν—Πειραιῶς.

Ἡ ἐντελῶς ἐξαιρετικὴ αὐτὴ τιμὴ — ποὺ εἶναι τιμὴ κόστους — θὰ ἰσχύση μόνο μέχρι τῆς 7ης Ἰανουαρίου 1951. Ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἡμέρα αὐτὴ θὰ ἰσχύσουν ἄλλες τιμὲς τόσο γιὰ τοὺς δεμένους, ὅσο καὶ γιὰ τοὺς ἄδετους τόμους.

Οἱ φίλοι μας ἐπαρχιῶν μποροῦν νὰ προμηθευτοῦν τοὺς τόμους των παραγγέλλοντάς τους στὰ γραφεῖα μας. Κάθε παραγγελία πρέπει νὰ συνοδεύεται μὲ τὸ ποσὸν τῶν 30.000 δραχμῶν.

Οἱ συνδρομηταὶ ἢ οἱ ἀγορασταὶ τῆς «Παιδοπόλεως» μποροῦν νὰ προμηθευτοῦν μόνο τὸ κάλυμμα πρὸς 15.000 δραχμὲς τὸ ἕνα καὶ νὰ φροντίσουν οἱ ἴδιοι γιὰ τὴ βιβλιοδεσία τοῦ τόμου σὲ δικό τους βιβλιοδέτη. Ἂν θέλουν ὅμως, ἀναλαμβάνουμε νὰ τοὺς δέσουμε ἐμεῖς τὸν τόμο μὲ 17.000 δραχμὲς (ἀξία καλύμματος καὶ βιβλιοδεσίας). Φυσικὰ ἡ βιβλιοδέτηση τόμων φίλων μας, ποὺ ζοῦν στὶς ἐπαρχίες, ἀποκλείεται ἀπολύτως, γιατὶ θὰ στοιχίση πολὺ τόσο ἡ ἀποστολὴ τῶν τευχῶν, ὅσο καὶ ἡ ἐπιστροφὴ τοῦ βιβλιοδετημένου τόμου. Οἱ φίλοι μας στὶς ἐπαρχίες ἂς ἀρκεστοῦν ἢ νὰ πάρουν τὸν τόμο ἕτοιμο καὶ χρυσόδετο, ἐμβάζοντας τὸ ποσὸν τῶν 30.000 δραχμῶν ἢ νὰ προμηθευτοῦν μόνον τὸ κάλυμμα, ποὺ θὰ στοιχίση 15.000 δραχμές.

Ὅσοι τυχὸν ἔχουν ἐλλείψεις στὸν τόμο τους, μποροῦν νὰ προμηθευτοῦν τὰ φύλλα ποὺ τοὺς λείπουν πρὸς 1.000 δραχμὲς τὸ ἕνα.

Φροντίσετε νὰ κάμετε ἐγκαίρως τὶς παραγγελίες σας γιὰ νὰ ἔχετε γρήγορα τοὺς τόμους σας ἢ τὰ καλύμματα.

Περνᾶτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας

1) ΕΛΛΙΠΟΣΥΜΦΩΝΟ

Συμπληρώνοντας τὶς παρακάτω λέξεις μὲ τὰ σύμφωνα ποὺ λείπουν, θὰ σχηματίσετε μιὰ πολὺ γνωστὴ φράση τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ:

Ἄ—ε—ε —ὰ —αι—ία
ἐ——εῖ— ——ό— —ε.

ΑΝ. ΚΑΚΟΥΡΗΣ
Ἀθήνα

2) ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΧΩΡΙΣ ΕΙΚΟΝΑ

— Μπᾶ, σὲ καλό σου Γιαννοῦλα. Γιατί δὲν μοῦ τὸν φέρνεις;
— Ποιό, καλὲ μαμᾶ;
— Μὰ σοῦ τὸ εἶπα.

ΓΕΩΡΓ. Γ. ΚΟΥΒΕΛΟΣ
Μεθώνη

3) ΜΠΕΡΔΕΜΕΝΕΣ ΣΥΛΛΑΒΕΣ

Οἱ παρακάτω συλλαβὲς ἀποτελοῦν ἔξη ἑλληνικὰ νησιά. Προσπαθῆστε νὰ τὰ βρῆτε.

ΣΑ	ΧΙ	ΜΟ	ΛΕΥ	ΚΗ
ΣΑ	ΡΟ	ΘΡΑ	ΜΟΣ	ΔΑ
ΔΟΣ	ΟΣ	Α Ν	ΚΑ	ΔΡΟΣ

ΝΙΚ. Θ. ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΗΣ
Μυτιλήνη

4) ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ

Τοποθετῆστε στὸ παρακάτω τετράγωνο τοὺς ἀριθμοὺς 3, 6, 9 καὶ 12 μιὰ φορὰ τὸν καθένα σὲ κάθε ὁριζόντια καὶ κάθετη σειρά, ὥστε τὸ ἄθροισμα ὁριζόντια καὶ κάθετα νὰ εἶναι 30.

ΕΥΣΤ. ΔΡΙΓΓΑΣ
Θεσσαλονίκη

5) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

Ἄνθη, λύπες καὶ συνάμα
τοῦ ἀλφαβήτου ἕνα γράμμα
στὴ σειρὰ αὐτὰ τὰ τρία
καὶ νά, μιὰ Αὐτοκρατορία
ἐκεῖ κάτω στὴν Ἀσία.

6) ΜΑΓΙΚΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ

Στὸ παρακάτω τετράγωνο νὰ τοποθετηθοῦν τὰ γράμματα: Α—Α— Δ—Η—Η— Λ—Μ— Ρ—Ρ—Ρ—Ρ— Σ— Υ—Υ— Ω— Ω κατὰ τέτοιο τρόπο ὥστε νὰ σχηματισθοῦν ὁριζόντια καὶ κάθετα λέξεις ποὺ νὰ σημαίνουν: 1) Μουσικὸ ὄργανο. 2) Δίχως αὐτὸ δὲν μποροῦμε νὰ ζήσουμε. 3) Εὐρωπαϊκὴ πρωτεύουσα. 4) Ἀρχαῖος θεός.

ΠΑΝ. Κ. ΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
Κρέσταινα

7) ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΤΡΙΓΩΝΟ

1	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2	1	2	7	3	5	1	4	6	
3	6	4	5	1	7	6	9		
4	1	2	7	5	3	9			
5	7	1	6	5	6				
6	3	2	1	6					
7	1	9	6						
8	2	6							
9	5								

1) Ἀρχαῖος Ἀθηναῖος ρήτορας. 2) Ἀναφέρονται στὴν ἱστορία. 3) Φυλάει στὰ σύνορα. 4) Ποταμὸς τῆς Εὐρώπης. 5) Τὴν φορᾶ ὁ Πάπας. 6) Ἁγία, ἱερή. 7) Ἔχουν τὶς ἴδιες διαστάσεις. 8) Δὲν εἶναι δικά μου. 9) Σύμφωνο.

Α. Δ. ΜΑΚΡΥΛΑΚΗΣ

8) ΑΙΝΙΓΜΑ

Ποιό εἶναι κεῖνο τὸ μικρὸ καὶ
(ὄμορφο σπιτάκι
ποὺ οὔτε πόρτα ἀπέκτησε, οὔ-
(τε παραθυράκι
κι' ὁ νοικοκύρης ἀπ' ἐκεῖ νὰ ἔ-
(βγη σὰν θελήση
εἶναι ἀνάγκη πάντοτε τοὺς τοί-
(χους νὰ γκρεμίση;

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ 23ο

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1										■	
2					■				■		
3	■					■					
4		■		■				■			
5					■		■				
6			■			■			■		
7		■			■		■				
8										■	
9			■			■					■
10				■		■		■	■		
11			■								

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) Ἱερὸ βιβλίο ποὺ περιέχει τὶς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων. 2) Θεραπεύει. — Ἀγγλικὸς τίτλος εὐγενείας. — Δυὸ σύμφωνα. 3) Τὸ ὑποκοριστικὸ γυναικείου ὀνόματος. —Μεγάλος ποταμὸς τῆς Γερμανίας. 4) Δὲν τὴν ἐπῆραν τὰ χρόνια. — Πήγαινε. 5) Βασιλέας τῆς Σπάρτης. — Καθώς. 6) Αἰγυπτιακὴ θεότης. — Πρόθεση καὶ ἀριθμητικό. — Δηλώνει συγκατάθεση. — Μισὴ ρίζα. 7) Φωνῆεν καὶ σύμφωνο. — Τὸ ἀποτελοῦν τρεῖς. 8) Ἱερὴ τριήρης τῶν ἀρχαίων Ἀθηναίων. 9) Νῆμα. — Ἐπιφώνημα γελαστικό. — Τὸ χρησιμοποιοῦμε γιὰ τὴ στάχτη τοῦ τσιγάρου. — 10) Χρονικὸς σύνδεσμος. — Καὶ ἕνας ἀντιθετικὸς σύνδεσμος. 11) Ὁ ἀριθμὸς 18. — Ἥρωας τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Ἄρθρο στὸν πληθυντικό. — Μεγάλη Εὐρωπαϊκὴ πρωτεύουσα. 2) Ὁ καθένας. — Βυζαντινὴ νότα. — Αὐτὴ ἡ γυναῖκα κατοικεῖ στὴν πόλη. 3) Ἐπίρρημα τῆς δημοτικῆς ποὺ σημαίνει: μαζί, ἀντάμα. — Ἔτσι ἀρχίζει ἡ Ἑλλάδα. 4) Τὸ μεταχειρίζονται στὴν κουβέντα τους οἱ εὐγενικοὶ ἄνθρωποι. —Ἕνας θρυλικὸς θαλασσοπόρος. 5) Ὑποθετικό. — Θὰ τὸ βρῆτε στὸ πρόσωπο. 6) Ἀναφορικὴ ἀντωνυμία. — Ἀρχαϊκὸς σύνδεσμος. — Δηλώνει ἀκαθόριστα κάτι. 7) Χρειάζεται καθάρισμα. — Μὲ τὴ συλλαβὴ «πὴ» στὸ τέλος, μᾶς κάνει νὰ κοκκινίζουμε. 8) Τῆς Ἑλλάδας δὲν εἶναι πάρα πολὺ ψηλά. — Ἀρχαία καὶ νεώτερη πόλη τῆς Ἰταλίας, ἐπίνειο τῆς Ρώμης. 9) Ἔτσι ἀρχίζει ὁ Νάσσος. — Ἐξουσιάζει μαύρους. 10) Δέρμα. — Βουνὸ τῆς Κρήτης. 11) Καλογερικὸ ὄνομα. — Πρόθεση τῆς ἀρχαίας.

*

ΛΥΣΕΙΣ 22ου ΤΕΥΧΟΥΣ

1) ΠΥΡΑΜΙΔΑ

Μ
Μ Υ Σ
Θ Α Σ Ο Σ
Λ Α Ρ Ι Σ Σ Α
Α Θ Α Ν Α Σ Ι Ο Σ

2) ΤΕΛΕΙΕΣ ΚΑΙ ΠΑΥΛΕΣ

1) ΑΡΑΡΑΤ. 2) ΑΛΑΣ. 3) ΛΕΣΒΟΣ. 4) ΑΛΒΑΝΙΑ. 5) ΤΑ·Υ·ΓΕΤΟΣ. 6) ΜΑΔΡΙΤΗ. 7) ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ. 8) ΜΑΝΙΑΚΙ. 9) ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ. 10) ΚΑΝΑΡΗΣ.

3) ΣΤΟΙΧΕΙΟΓΡΙΦΟΣ

ΠΡΟΘΕΣΙΣ — ΠΡΟΣΘΕΣΙΣ.

4) ΟΙ ΠΕΝΤΕ ΠΟΤΑΜΟΙ

Τάμεσις, Βόλγας, Ροδανός, Δούναβις, Σηκουάνας.

5) ΑΝΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

ΜΑΓΧΗ — ΜΑΧΗ.

6) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

ΗΛΙΑΣ - ΙΣ = ΗΛΙΑΣΙΣ.

7) ΔΙΠΛΗ ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

ΠΑ υσανίας
ΑΜ αλία
ΛΕ υκωσία
ΑΡ τεμις
ΜΙ λητος
ΑΚ αρνανία
ΣΗ κουάνας.

(Παλαμᾶς — Ἀμερική).

8) ΣΥΛΛΑΒΟΓΡΙΦΟΣ

ΚΥ προς - ΣΥ ρος = ΚΥΡΟΣ.

2) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

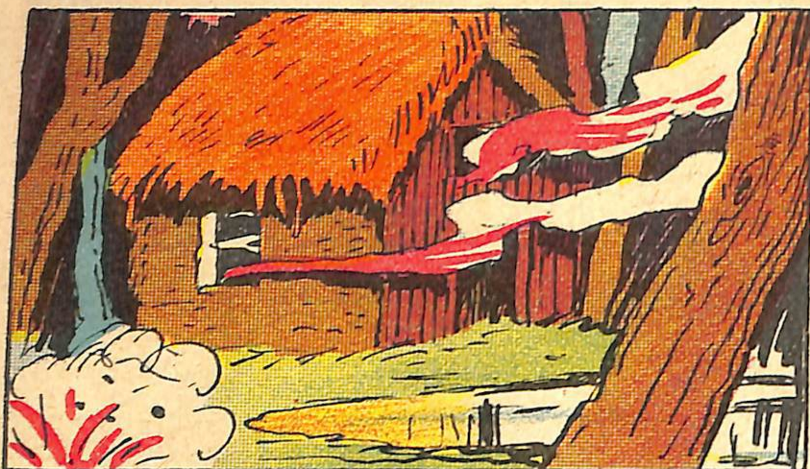
ΔΥΟ - ΝΗΣΟΣ = ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

ΛΥΣΗ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΑΡ. 22

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) ΑΓΡΙΜΙ — ΔΟΞΑΡΙ. 3) ΡΕ — ΑΝΑ — ΜΙΑ — ΑΑ. 4) ΑΓΑΝΑ. 5) ΦΑΚΑ — ΩΡΑ — ΟΣΙΑ. 6) ΑΔΩ — ΕΥΑ. 7) ΕΤΙ — ΛΩΤ. 8) ΣΙΑ — ΣΟΛ. 9) ΟΡΙΑ — ΚΩΧ — ΣΟΔΑ — 10) ΜΕΛΑΣ. 11) ΩΣ — ΘΕΑ — ΜΥΣ — ΤΟ. 13) ΑΡΑΒΙΑ — ΚΑΝΑΤΙ.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) ΑΓΡΑΦΑ — ΚΟΡΩΝΑ. 3) ΡΩ — ΟΚΑ — ΣΙΚ — ΓΑ. 4) ΑΔΕΙΑ. 5) ΜΙΝΑ — ΩΤΑ — ΜΕΛΙ. 6) ΑΓΩ — ΚΕΑ. 7) ΑΡΑ — ΧΩΛ. 8) ΜΝΑ — ΧΑΜ. 9) ΟΧΙΑ — ΕΩΣ — ΣΥΚΑ. 11) ΟΥΤΟΣ. 12) ΑΩ — ΕΣΑ — ΛΟΚ — ΓΑ. 13) ΙΚΑΝΑΙ — ΒΑΠΟΡΙ.

Ὁ Ἀητὸς τοῦ Βάλτου

121) Τὰ χαράματα ἦταν πρῶτος στὸ πόδι ὁ Ἄγρας... Με το πλατσὶ στὸ χέρι, ἀμίλητος ἀπὸ τὴ συγκίνηση τὸν περίμενε ὁ Βασίλης ντυμένος Ἑλληνικὰ ροῦχα. Δεκαοκτὼ ἦταν μόνο οἱ ἄντρες, μὰ κανένας δὲν εἶχε ἔρθει ἐδῶ γιὰ νὰ ζήση. Ἦρθαν κι' οἱ στρατολογημένοι χωρικοὶ ποὺ θὰ φύλαγαν τὴν Κούγκα, τοὺς ἔδωκε τὶς διαταγές του ὁ Ἄγρας καὶ πήδησε μέσα στὴν πλάβα τελευταῖος. Θὰ χτυποῦσαν τὴν κεντρικὴ καλύβα τοῦ Ζερβοχωριοῦ.

Πέρασαν ξυστὰ ἀπὸ τὴν καλύβα τῶν Βουλγάρων. Ὁ Τυλιγάδης πῆγε ἀπ' τὴν πίσω μεριά. Σὲ λίγο τράνταξε ἡ ἀτμόσφαιρα κι' ἡ κεντρικὴ καλύβα γέμισε καπνούς.

122) —Ἐμπρός, πῦρ! Τὶς χειροβομβίδες ἐπάνω τους, Τυλιγάδη. Μιὰ ἔρριχναν ἀπὸ δῶ κι' ἀμέσως ἀποκρινόταν ἄλλη ἀπὸ τὴν πίσω μεριά. Κρότος, κακό, σύγχυση, τρομάρα.

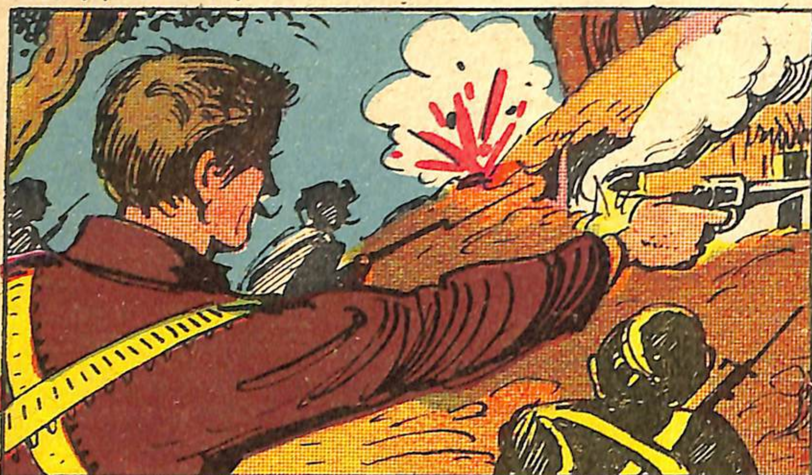
—Ὀλελὲ μάϊκου! φώναζαν οἱ Βούλγαροι. Σαστισμένοι τραβοῦσαν στὸ βρόντο καὶ τὰ πυρά τους πήγαιναν χαμένα.

Σπιθαμή, σπιθαμὴ προχωροῦσαν οἱ πλάβες τοῦ Ἄγρα.

— Τὶς μπόμπες, τί κάνεις Τυλιγάδη; φώναξε ὁ Ἄγρας. Γιατί σταματησες;

Ἤρεμαι ἀπάντησε ὁ ἄλλος:

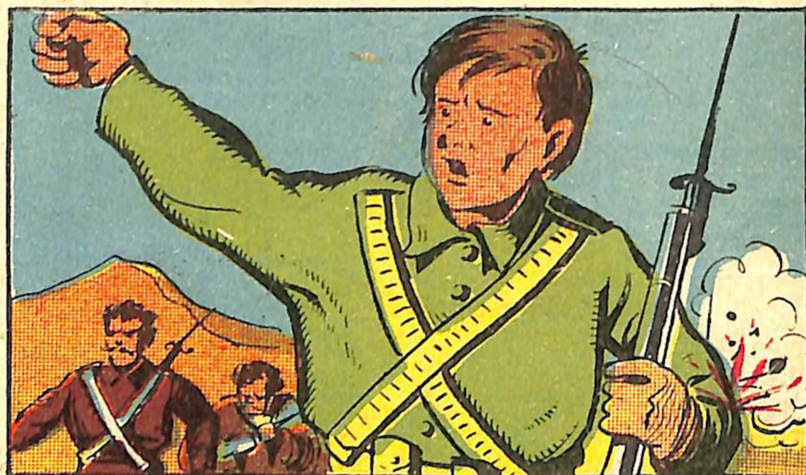
— Τὶς ρίξαμε, μὰ δὲν ἔσκασαν.

123) Πήδησε ὁ Ἄγρας στ' ἄβαθα νερά. Οἱ ἀγωνιστὲς μαζὶ κι' ὁ Βασίλης τὸν ἀκολούθησαν. Μὰ τὸ παλληκάρι ἦταν ντυμένο τώρα Ἑλληνικὰ κι' ὁ ρόλος ποὺ ἔπαιζε ἦταν αὐτὸς ποὺ ποθοῦσε. Νὰ βγῆ φανερὰ σὰν Ἕλληνας νὰ χτυπήση τοὺς λύκους, ποὺ σπάραζαν τὴ Μακεδονία του Τὸ μέρος αὐτὸ ἦταν βοῦρκος πηχτός, γλυστρερός, γεμᾶτος φυτὰ ποὺ μπερδεύονταν στὰ πόδια τους.

—Ἐμπρός, παιδιά, φώναξε ὁ Ἄγρας. Πάρτε τὴν καλύβα τους. Μᾶς χρειάζεται ἀπόψε γιὰ νὰ κοιμηθοῦμε καλύτερα. Ἐμπρός! Δὲν πρέπει να χάνουμε οὔτε στιγμή, παλληκάρια μου...

Ἀδάμαστος προχωροῦσε ἀπ' ἀντίκρυ κι' ὁ Τυλιγάδης.

124) Ἦταν τόσο κοντὰ ποὺ ἀκούγονταν οἱ κουβέντες. Ὁ Βασίλης τοὺς προκαλοῦσε Βουλγάρικα.

— Γιατὶ κρύβεστε πίσω ἀπ' τὰ ταμπούρια; Ἐλᾶτε νὰ μετρηθοῦμε σὰν ἄντρες.

Καθὼς τουφεκοῦσε μέσα ἀπ' τὴν πλάβα καὶ φώναζε, ἕνας Βούλγαρος γνώρισε τὴ φωνή του.

—Ὁ Μήτρη Τσεῖκο πολεμᾶ μὲ τοὺς Ἕλληνες... Εἶναι ἕνας προδότης.

Βγῆκαν δυὸ τρεῖς καὶ τὸν κοίταξαν ἀπ' τὶς τρύπες ποὺ εἶχαν ἀνοίξει στὸ πρόχωμα.

— Θὰ σὲ γδάρουμε ζωντανό, ἄπιστο σκυλί, φώναξαν μὲ λύσσα.

125) Σὲ μιὰ ὥρα πῆραν τὴν καλύβα κι' ἔδεσαν τοὺς ἄντρες ποὺ σώθηκαν καὶ τοὺς ἔβαλαν μαζί τους στὶς πλάβες. Γιατὶ δὲν μποροῦσαν νὰ μείνουν ἐκεῖ. Ἀπὸ μακριὰ φάνηκαν οἱ ἐπικουρίες ἀπὸ τὸ Ζερβοχῶρι.

Μιά σφαῖρα εἶχε πληγώσει στὸ χέρι τὸν Ἄγρα. Μιὰ ἄλλη τὸν βρῆκε στὸν ὦμο.

Πρόσταξε ὑποχώρηση.

— Τοὺς νεκρούς μας, παιδιά, νὰ μὴν τοὺς ἀφήσουμε στὰ χέρια τῶν σκυλιῶν, φώναξε.

Κι' ἀψηφώντας τὶς πληγές του κάτω ἀπ' τὸ χαλάζι τὶς σφαῖρες στέκεται ἀκλόνητος, ἀποφασισμένος ν' ἀντισταθῆ ὡς τὸ θάνατο.

126) Πτοημένοι οἱ Βούλγαροι κρύφτηκαν. Παλλοὶ εἶχαν πέσει. Κα τόσο εἶχαν σαστίσει ἀπ' τὴν τόλμη τοῦ Ἄγρα ποὺ δὲν τὸν καταδίωξαν

Σὰν ἔφτασαν στὴν Κούγκα μετρήθηκαν. Ἐννηὰ μόνο ἔμεναν γεροί. Οἱ ἄλλοι ἐννηὰ πληγωμένοι καὶ τρεῖς ἀπ' αὐτοὺς σκοτωμένοι.

Μιὰ πλάβα πῆρε τοὺς νεκροὺς καὶ τοὺς λαβωμένους νὰ τοὺς πάη στὶς Κάτω Καλύβες. Ὁ Ἄγρας δὲ δέχτηκε νὰ πάη μαζί τους. Καὶ τότε βγῆκαν κι' οἱ ἄλλοι τραυματίες ἀπὸ τὴν πλάβα καὶ φώναξαν:

—Ὅλοι θὰ μείνουμε ἐδῶ μαζί σου, καπετάνιο... Ὅσο ζῆ κι' ἕνας μονάχα δὲ θὰ μᾶς πάρουν τὴν Κούγκα οἱ Βούλγαροι.

(Συνεχίζεται)